ÉVSZÁZADOK KULTÚRÁJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁBAN

ÉVSZÁZADOK KULTÚRÁJA
A MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁBAN

MTAK
1820

ÉVSZÁZADOK KULTÚRÁJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁBAN

BUDAPEST, 1988

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A különgyűjtemények közreműködésével szerkesztette
FEKETE GÉZÁNÉ

A fényképeket Tőkés László vezetésével
az MTA Könyvtár fotolaboratóriuma készítette

A kötetet Kempfner Zsófia tervezte

ISBN 963 7302 39 5

A borítón: Borsos Miklós bronzérem, 1988
A borító hátoldalán: Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban című,
az MTA Könyvtár megnyitása alkalmából írt verskézirata, 1844

TARTALOM

Az Akadémia főkönyvtárnokai 7
Előszó 11
Foreword 13
Az állomány kialakulásának forrásai —
Adományok 15
Kiadványcsere 41
Vétel, kötelespéldány — állománykatalógusok 65
Nagy múltú folyóiratok 79
Muzeális értékű ritkaságok 89
Tudománytörténeti érdekességek 111
Illusztrációk, művészi kötéstáblák 125
Fakszimile kiadások a Könyvtár állományából 139
Nem-hagyományos dokumentumok 149
A Könyvtár eddigi otthonai 155
List of Photographs 161

1

1. Az Akadémia palotája az 1860-as években. Slowikowski Ádám színezett litográfiája

AZ AKADÉMIA FŐKÖNYVTÁRNOKAI

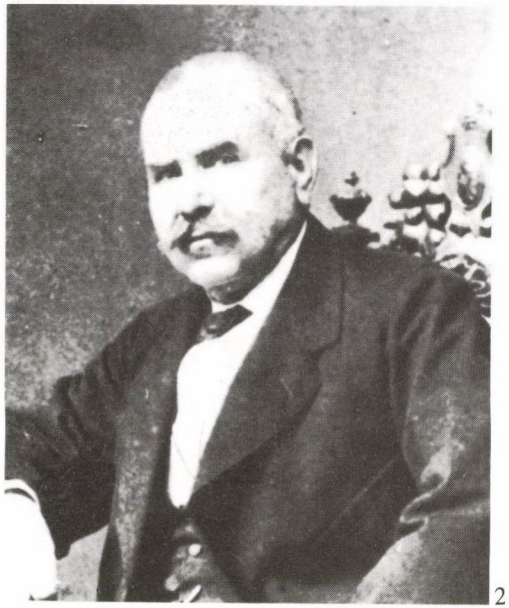

2

3

Az MTA alapszabályaiból: „A főkönyvtárnokot az Akadémia ajánlata alapján, a gróf Teleki nemzetség alapító ága nevezi ki a belső tagok sorából...”

4

5

2. Toldy Ferenc (1805—1875)
irodalomtörténész, 1851-ig titoknokként látja el a főkönyvtárnoki teendőket

3. Hunfalvy Pál (1810—1891)
nyelvész, etnográfus
főkönyvtárnok: 1851—1891

4. Fröhlich Róbert (1844—1894)
archeológus
főkönyvtárnok: 1892—1894

5. Heller Ágost (1843—1902)
fizikus, tudománytörténész
főkönyvtárnok: 1894—1902

6. Szily Kálmán (1838—1924)
nyelvész, természettudós
főkönyvtárnok: 1905—1924

7. Ferenczi Zoltán (1857—1927)
irodalomtörténész
főkönyvtárnok: 1925—1927

8. Szinnyei József (1857—1943)
nyelvész
főkönyvtárnok: 1928—1943

9. Melich János (1872—1963)
nyelvész
főkönyvtárnok: 1943—1948

6

7

8

9

A megváltozott alapszabályok értelmében 1949-től a Könyvtár élén az Akadémia által kinevezett igazgató, főigazgató áll

10

10. Az Akadémiai Könyvtár a palota megnyitása idején. Rusz Károly fametszete 1865-ből

ELŐSZÓ

KÉT REFORMKOR MEZSGYÉJÉN

E képes album a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára új épületének megnyitása alkalmából készült. A G. Telekiek alapítványától — a 21. század könyvtára felé vezető úton — fordulópont az Akadémiai Könyvtár önálló székházának megteremtése.

A Könyvtárat Gróf Teleki József 1826-ban kelt alapítólevele „a haza összes polgárainak a használatára szánta". A ma Akadémiája, a magyar művelődéspolitika az új könyvtárépülettel is felel a másfél évszázados távlatból hangzó kezdeményezésre.

A Könyvtár, mint az Akadémiánk legrégibb és a felszabadulásig egyetlen tudományos intézete, az anyaintézménnyel egyetemben a magyar tudományosság és művelődés folyamatosságának, nemzetközi jelenlétének egyik letéteményese. Az 1833-ban indult nemzetközi kiadványcsere kapcsolatok egyben az Akadémia külföldi bemutatkozását szolgálták. Az utóbbi évtizedekben a Könyvtár kapcsolatai tovább bővültek és színesedtek az Akadémia képviselete által a nemzetközi könyvtári és információs programokban, ideértve a számítógépesítést.

A közel 2 milliós állományú „információhordozók" a világkultúra évszázadainak javát fogják át kéziratok, ősnyomtatványok, régi és ritka könyvek, tudományos monográfiák és folyóiratok, mikromásolatok és mágnesszalagok formájában. Ezekből nyújt válogatást albumunk.

A Könyvtár 1844. december 23-án történt megnyitásáról így emlékezett meg az egyik korabeli újság, a Jelenkor: „Valódi örömünnep volt ránk nézve e' tekintetben a' magyar akademia könyvtármegnyitása..." A Könyvtár pályaképének első szakasza egybeesik a reformkor törekvéseivel, az új könyvtárépület megteremtése pedig a ma reformkoráéval.

Tisztelegve az alapítók, a nagy gyűjteményadományozók és a múlt jeles akadémiai könyvtárosainak emléke előtt, jó hagyományaira építve, a világkultúra írásainak további gyarapításával és a folyamatos megújulásra való készséggel, új épületében készül az Akadémia Könyvtára történelmének új lapjait írni.

Budapest, 1988.

dr. Rózsa György
főigazgató

FOREWORD

CENTURIES OF LEARNING
IN THE LIBRARY OF THE HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

This illustrated album is published for the occasion of the inauguration of the new building of the Library of the Hungarian Academy of Siences. On the path leading from the foundation of the Telekis towards the library of the 21st century, the establishment of its own library building represents a turning point for the Library of the Academy.

The foundation deed by Count József Teleki, dated 1826, intended the library "for the use of every citizen". Today's Academy and present day Hungarian cultural policy echo that initiative from a distance of one century and a half with this library building, too.

The oldest—and until 1945—the only scientific insitute of the Academy, the library and its parent institution are the depositories of the continuity of Hungarian science and culture, and of their international presence. The international exchange of publications, which was started in 1833, also served the purpose of presenting the Academy abroad. In recent decades the contacts of the Library were further extended and became richer by representing the Academy in international library and information programmes, including computerization.

The stock of nearly two million "information units" cover centuries of world culture in the shape of manuscripts, incunables, old and rare books, scientific monographs and periodicals, microfiches and magnetic tapes. Our album presents a selection of these.

A contemporary newspaper "Jelenkor" wrote about the opening of the Library on December 23, 1844: "In this respect the opening of the Library of the Hungarian Academy was a day of genuine joy to us . . .". The first stage in the career of the Library coincided with the efforts of the reform period, and the establishment of the new library building with that of today's reform period.

Paying homage to the founders, to the donors of great collections and to the outstanding librarians of the Academy in the past, the Library of the Academy is ready to build on good traditions, to continue acquiring works of world culture, to prepare for continuous renewal, in other words to write new pages of its history in its new building.

Budapest, 1988.

dr. György Rózsa
Director General

AZ ÁLLOMÁNY KIALAKULÁSÁNAK FORRÁSAI
ADOMÁNYOK

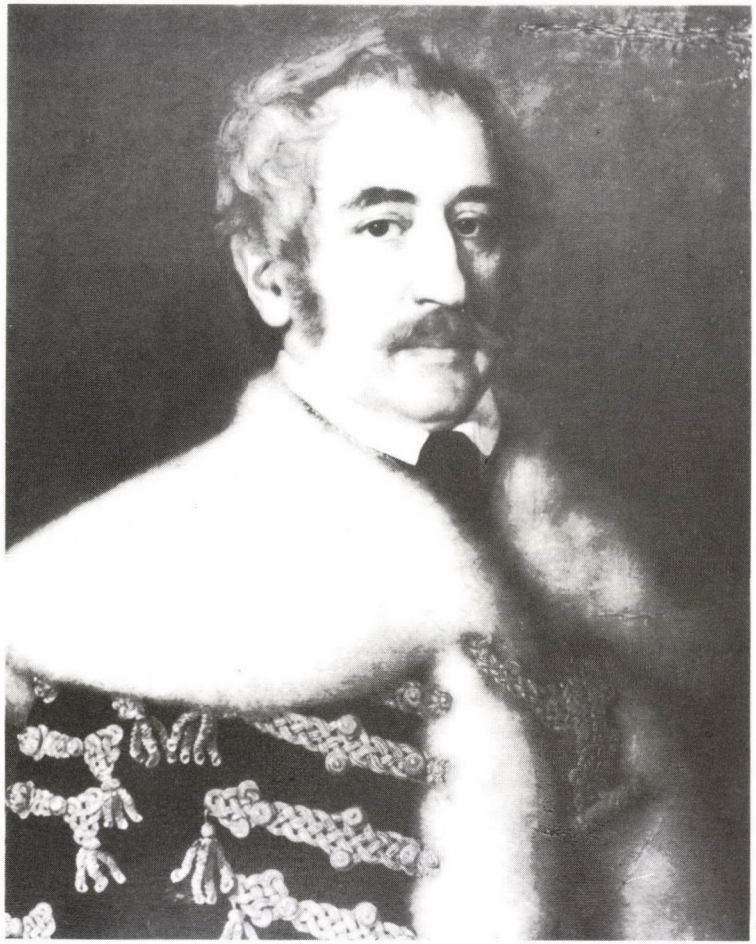

11

LXXXIII-dik SZÁM LXXVII-dik ÜLÉSBEN

Nyilatkoztatása Gróf Teleki Jó'sefnek, a' fel állittandó Magyar Nemzeti Tudományos Intézet számára ajánlott Könyv-Tára eránt.

Nro. LXXXIII. IN SESSIONE LXXVII.

Declaratio Comitis Josephi Teleki, pro erigendo Hungarico-Nationali Literario Instituto, Bibliothecam suam offerentis.

Die 17. *Martii* 1826.

Ad Serenissimum Caesareo-Regium Haereditarium Principem, Archi-Ducem Austriae, et Regni Palatinum, Excelsos Proceres, et Inclytos Status et Ordines Regni Diaetaliter congregatos humillima Declaratio Josephi Comitis Teleki, homine etiam Cointeressatorum. —

Serenissime Caesareo-Regie Haereditarie Princeps, Archi-Dux Austriae et Regni Hungariae Palatine! Excelsi Proceres, Inclyti Status et Ordines!

Ut Societas Erudita ad promovendam Linguae Nationalis et per hanc scientiarum culturam erigenda, et juxta Planum per specialem Regnicolarem Deputa-

)(2 tio-

12

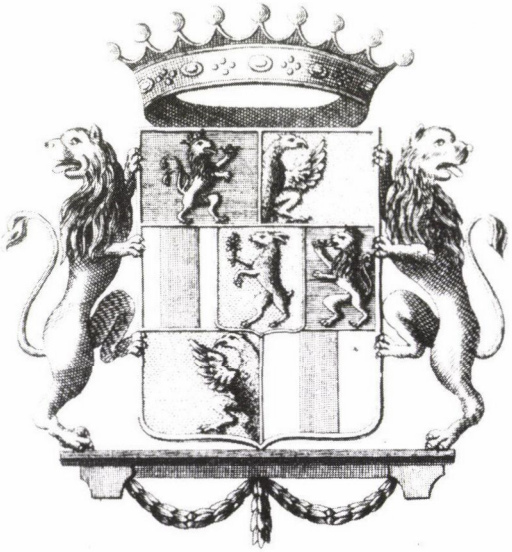

C. LADISLAUS TELEKI

Vive Deo Patriae et Litteris.

13

11. Gróf Teleki József (1790—1855) az Akadémia első elnöke 1826. márc. 17-én kelt adománylevelében a Tudós Társaságra hagyta apja, Teleki László 30 000 kötetes könyvtárát, s ezzel megvetette az Akadémiai Könyvtár alapjait

12. A Teleki-alapítólevél értelmében az adományozó „a közjó előmozdításának vágyától indíttatva" könyvtárát „a haza összes polgárainak használatára" szánta. Az adományozó levél a reformkor nagy alapítványainak szellemében fogant. (Acta Comitiorum Regni Hungariae 1825—1827. Tom. 1. 281. p.)

13. Teleki László ex librise a Teleki-család címerével

14

15

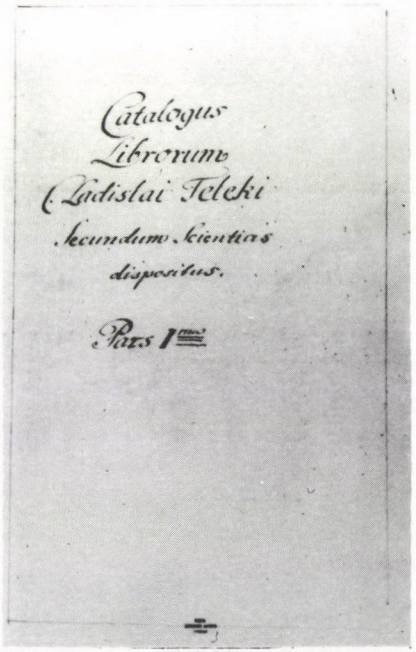

Catalogus
Librorum
Ladislai Teleki
secundum scientias
dispositus.

Pars I.ma

16

17

14. Gróf Teleki-család adományát megörökítő fehér márvány emléktábla a Könyvtár olvasótermének falán. Az emléktábla Marschalkó János szobrász műve

15. Teleki László könyvtárának katalógusa

16. A Teleki-könyvtár egy Dante kötete. La commedia. Venezia, 1495.

17. Az alapítvány és a későbbi könyvtári utasítások értelmében az akadémiai bélyegzőn kívül, külön Teleki-bélyegző is kerül a hagyaték köteteibe

Méltóságos Gróf Elnöktársa Úr!
s Méltóságos Magyar Tudós Társaság!

Szerfett a' Mindenhatónak, ki az embert, sorsát igazgatja, elsőfiának fogjamez velem kesergő hét árvám éves Attyát, s a' Hazának egy legmunkásabb fiát, sokféle munkásságaiból keresésinyi reménységeit szerint egy vágyadott mérőre s nagyobb munkásságra, áldást szálltani. – Mélyen érzem szepességemet, én a' ki hűsön nyílva eddig kevély kevés bírtokában, s büszke szívét ugyan annyi kedvig ürülgeni vele az élet örömei és keserui kelyhét, – bár egy hirtelen Papalamar az, hogy nem egyenül hordozom a' terhet, s fiaeli Atyám fel velem egyszer gyászfiait reménylett hímzeit, s a' szegény nibelli fiai is szánja, kik ismerik és érzik az igazat, a' jót és a' szépet, nem vétsérnel nélkül hallják annak elsőn tinek linchiri pályafutása fel szakadva áll hava.

Kabdolli fiaim kis szem könnyeszegő körött szívemre, u. m. árvaimnak nevelésére, s azon szivamányos tinnyek, melyek önen kisérlés nagy szorgalommal gyűjtögeni gondos megörzésére. Ok uvolói kis kaz nuhé kisainain szemi, kijelenni azon óhajtásai, vajha az nibó szerebre s olly helyre juthama, hol annal hatnáldva a vele élni kivánó nagyobb szépbire szánk lehessegen. Ki volna már, mi bőbb annak kiraisára, minta a' Méltóságos Magyar Tudós Társaság. – Ollaalithama az alkalmatlan helyen, mint a' Hazát azon közepponjain, a' hol a' Magyar Tudós Társaság szarani szolva ülnie. Ugy vélem ezhás hogy kötszerité fiaim uvolói akarnajá sellyesiem, mint szen Gyűjteménynyel a' Méltóságos Magyar Tudós Társaságot megtisztelnám, azon szívem, hogy méltóznana Küldeni nagy Ernemi e' ugyai kezzel egyel, nagy esztendőt, kik azon Gyűjteménynek szaszatnai s bensőmegörzésénen, vélla

a'

MAGYAR TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG

a' Méltóságos Magyar Tudós Társaságnak kisebb nagyobb szívességeinek szeretetének s velem a' Gyűjteménynek árairól és szereteténeinek. – Alázatos akaratjával ajánlván magamat és kiriamet maradok Szepatalom 1831dik Esztendőben.

A' Méltóságos Gróf Elnöktársa Urnak
és a' Méltóságos Magyar Tudós Társaságnak

Szepatalom 24 Oktober 1831

alázatos szolgálója Gróf Török Sándor

18—19. Török Sophie 1831-ben felajánlja az Akadémia számára férjének Kazinczy Ferencnek írói hagyatékát, értékes levelezés- és kéziratgyűjteményét

20. Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója

21. Kézirat a Kazinczy-hagyatékból

22. Kazinczy Ferenc születésének 100. évfordulójára 1859-ben kiadott bronzérem. Antonio Fabris olasz éremművész munkája

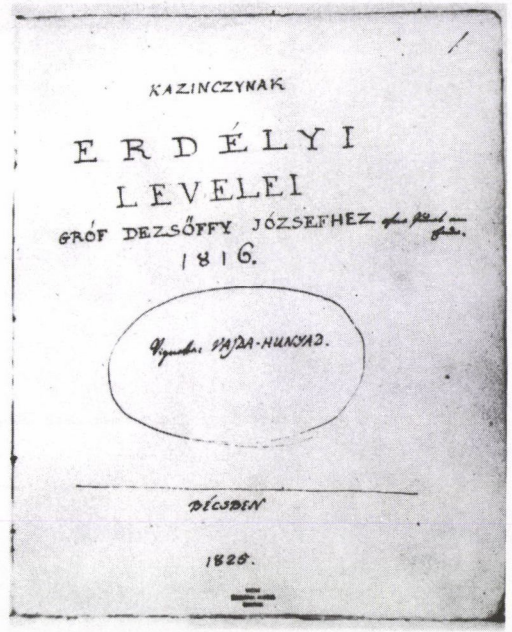
KAZINCZYNAK
ERDÉLYI
LEVELEI
GRÓF DEZSŐFFY JÓZSEFHEZ
1816.
DÉCSBEN
1820.

21

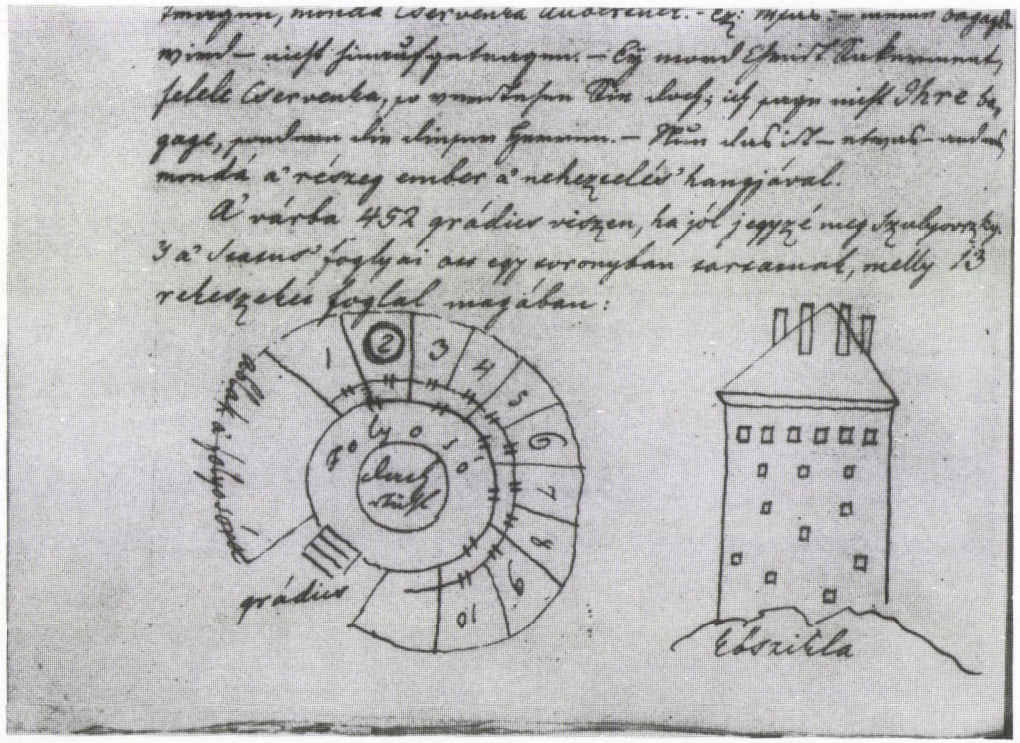

20

22

23

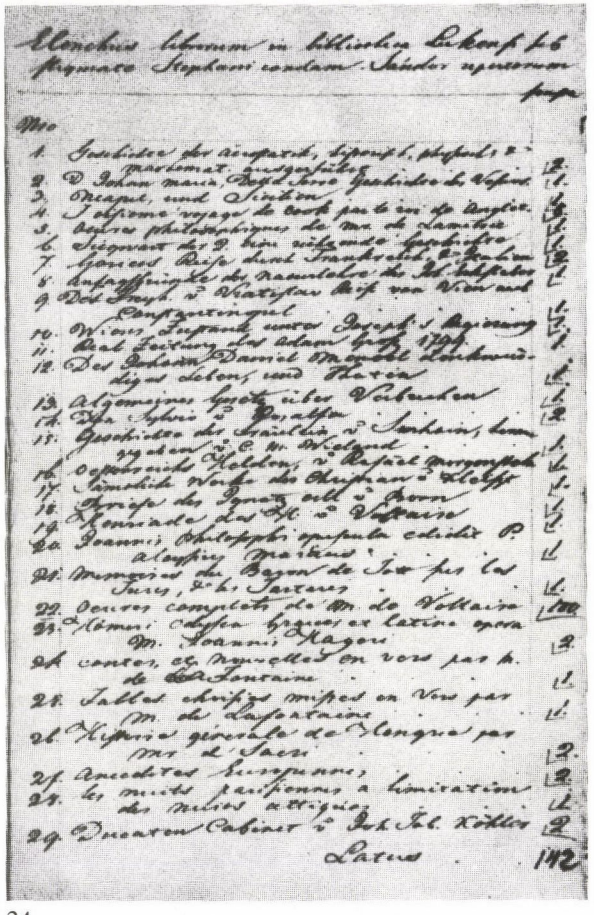

24

25

23. Reiner Zsigmond, Sándor István, Siskovics Tamás, Semsey Andor, Vigyázó Ferenc adományozók közös emléktáblája a Könyvtár olvasótermének falán. Az emléktábla Jálics Ernő szobrászművész munkája

24. Sándor István bibliográfus könyvtárát az 1793. aug. 12-én Bécsben kelt végrendeletében a majdan felállítandó Tudós Társaságra hagyta. A hagyaték körüli viták miatt az anyag csak 1845 májusában került az Akadémiai Könyvtár tulajdonába

25. Sándor István (1750—1815) ex librise

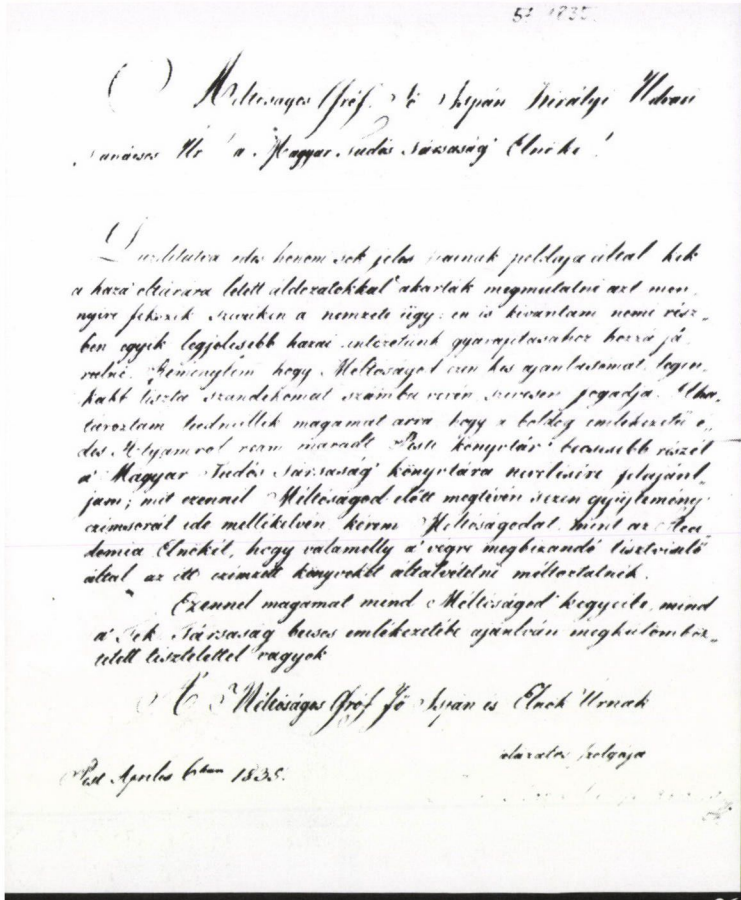

Méltóságos Gróf, Báró és Lipcsei Marczi Mártonnak a' Magyar Tudós Társaság Elnöke!

Levelektől régóta nemcsak sok jeles férfiaknak példája által lelkesítve a' haza' ellátására lettek eldöntelkkel akartak megmutatni azt mennyire fekszik szívükben a nemzete ügye; en is kívántam nemes részben egyik legjelesebb hazai intézetünk gyarapításához hozzájárulni. Reménylem hogy Méltóságod ezen kis ajándékomat legyen kabt tiszta szándékomat számba venni szívesen fogadja. Ehhez tartoztam bátorítani magamat arra hogy a' boldog emlékezetű e. des Atyámnak szám marádt Pesti könyvtár' becsesebb részét a' Magyar Tudós Társaság' könyvtára szerelmére felajánlja; mit ezennel Méltóságod előtt megtévén szíves gyűjtemény czímsorát ide mellékelvén kérem Méltóságodat hiszi az Academia Elnökét, hogy valamelly a' végre megbízandó tisztviselő által az itt czímzett könyveket átvétetni méltóztatnék.

Ezennel magamat mind Méltóságod' kegyeibe, mind a' Tek. Társaság' buzos emlékezetébe ajánlván maghatalmazott tisztelettel vagyok

Méltóságos Gróf, Báró és Lipcsei Urnak

alázatos szolgája

Pest Apriles 6ban 1835.

26

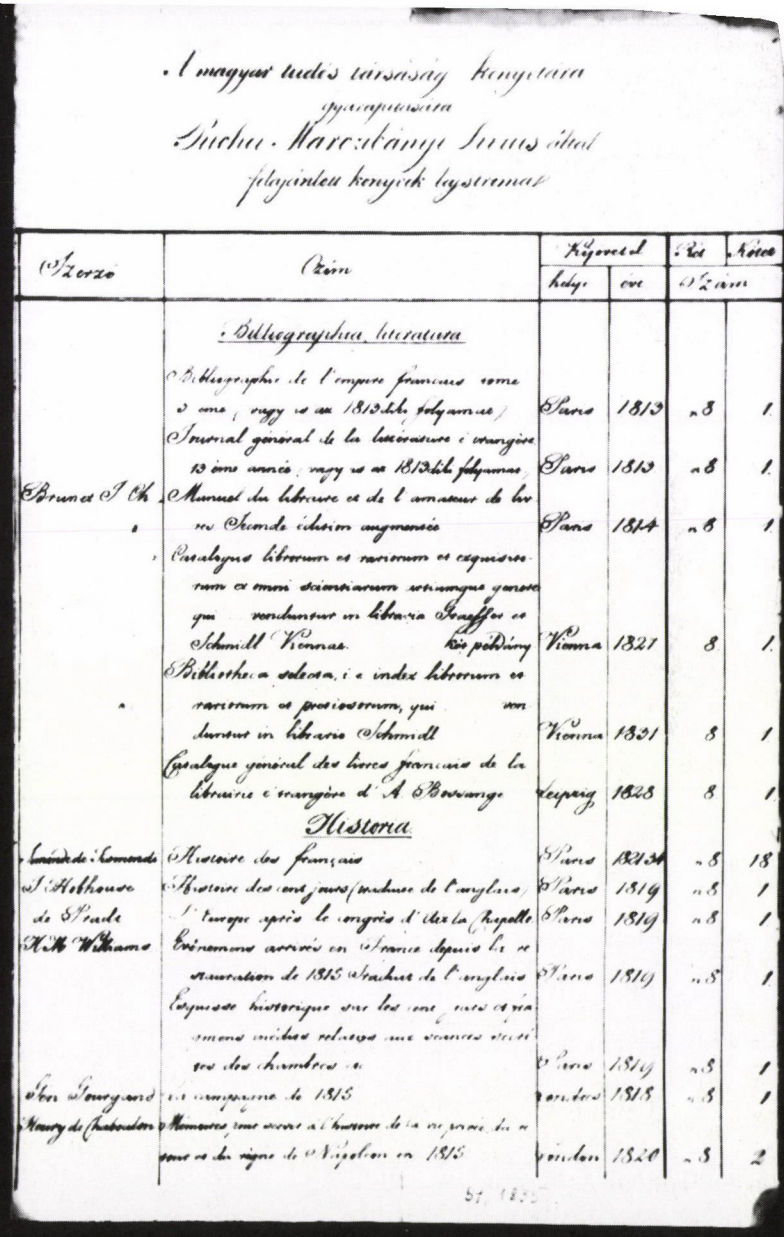

A magyar tudós társaság könyvtára gyarapítására Marczibányi Livius által felajánlott könyvek lajstroma

Szerző	Czím	Kijövetel hely	Kijövetel ev	Ár Szám	Köte Szám
	Bibliographia, literatura				
	Bibliographie de l'empire français comme d'une, vagy is az 1813diki folyamat	Paris	1813	8	1
	Journal general de la Littérature étrangère 13 éves annáci, vagy is az 1813diki folyamat	Paris	1813	8	1
Brunet J. Ch.	Manuel du libraire et de l'amateur de livres Seconde édition augmentée	Paris	1814	8	1
"	Catalogus librorum et rariorum et exquisitorum ex omni scientiarum et linguarum genere quos venduntur in Bibliotheca Joseffes et Schmidt Vindobonae. Kis pédány	Vienna	1821	8	1
"	Bibliotheca selecta, i. e index librorum et rariorum et pretiosorum, qui venduntur in Bibliotheca Schmidt	Vienna	1821	8	1
	Catalogue general des livres français de la librairie étrangère d'A. Barrange	Leipzig	1828	8	1
	Historia				
Lacretelle Lemontey	Histoire des français	Paris	1824	8	18
J. Holhouse de Prade	Histoire des cent jours (traduite de l'anglais)	Paris	1819	8	1
	L'europe après le congrès d'Aix la Chapelle	Paris	1819	8	1
H. M. Williams	Événemens arrivés en France depuis la restauration de 1815 (traduit de l'anglais)	Paris	1819	8	1
	Exposé historique sur les cent jours et quelques événemens précédens relatifs aux sources secrètes des chambres &c	Paris	1819	8	1
Jean Sourgeard	La campagne de 1815	London	1818	8	1
Henry de Chabaudon	Mémoires sur l'histoire de la guerre de la France et du règne de Napoléon en 1815	London	1820	8	2

27

21

26. A Marczibányi-adománylevél. Marczibányi Livius apjának, Marczibányi Mártonnak 400 kötetnyi történeti, utazási, művészeti munkákból álló könyvtárát 1835-ben az Akadémiának ajándékozta

27. A Marczibányi-könyvtár könyvjegyzéke

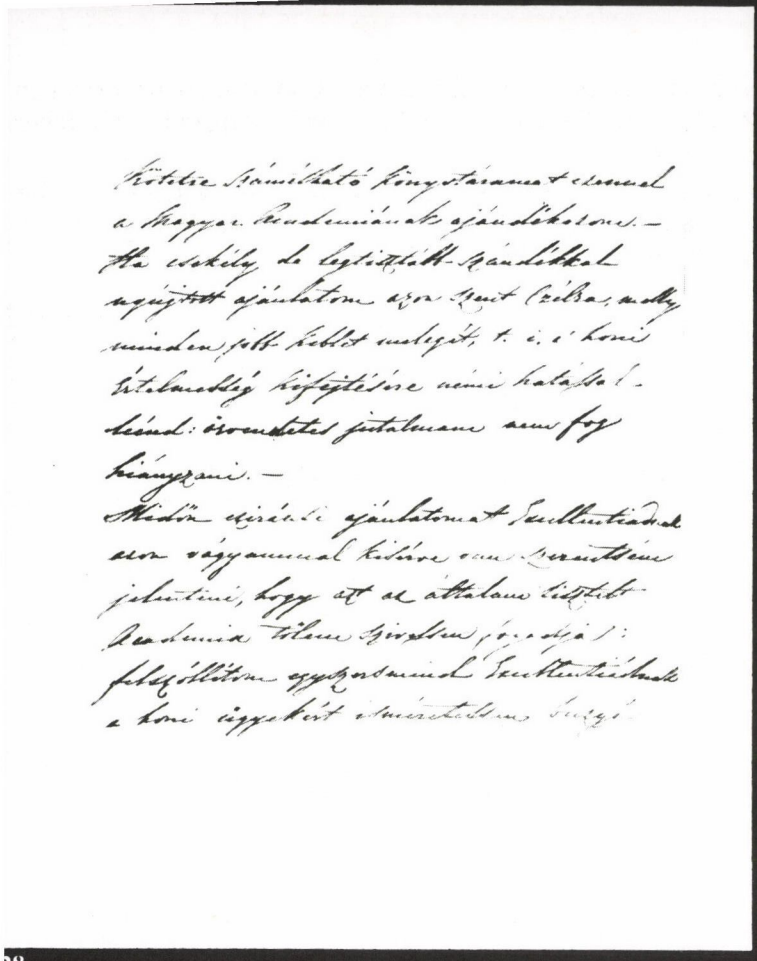

28

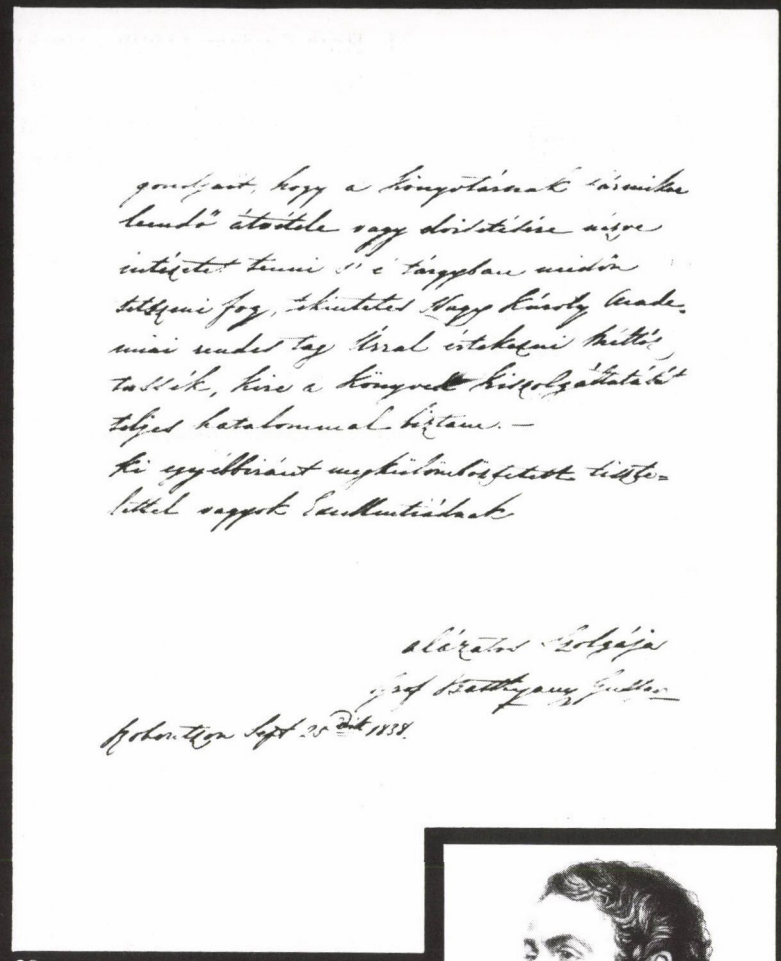

29

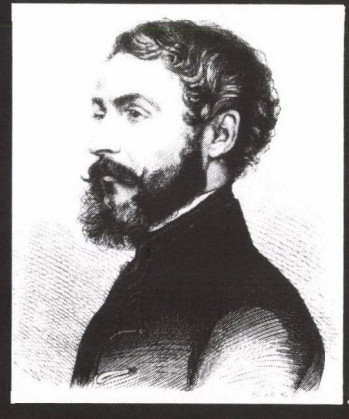

30

28—29. Batthyány-adományozólevél (2—3. p.). Gróf Batthyány Gusztáv és öccse gróf Batthyány Kázmér 1838-ban a család 30 000 kötetes rohonci, valamint a 2660 kötetet számláló kisbéri könyvtárát az Akadémiának adományozta

30. Gróf Batthyány Kázmér (1807—1854)

31

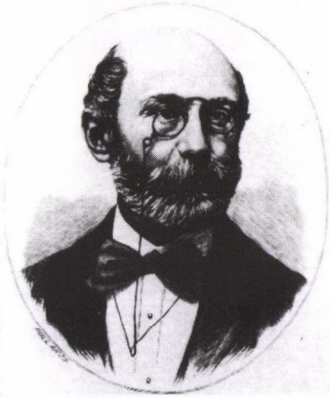

31. Ráth György (1828—1905)

32. Ráth Györgynek, a nagylelkű mecénásnak emlékét az Akadémia a Könyvtár olvasótermében márványtáblával örökítette meg. Az 1906. jan. 29-i összes ülés határozata alapján készült fehér márvány emléktábla a Gerenday-gyár műve

33. Ráth György 1895. dec. 16-án ajándékozási szerződést kötött az Akadémiával, mely szerint az 1711 előtti magyar és magyar vonatkozású könyvekből álló páratlan gyűjteményét halála után az Akadémiára hagyja. A Ráth-könyvtár átadására 1905-ben került sor

32

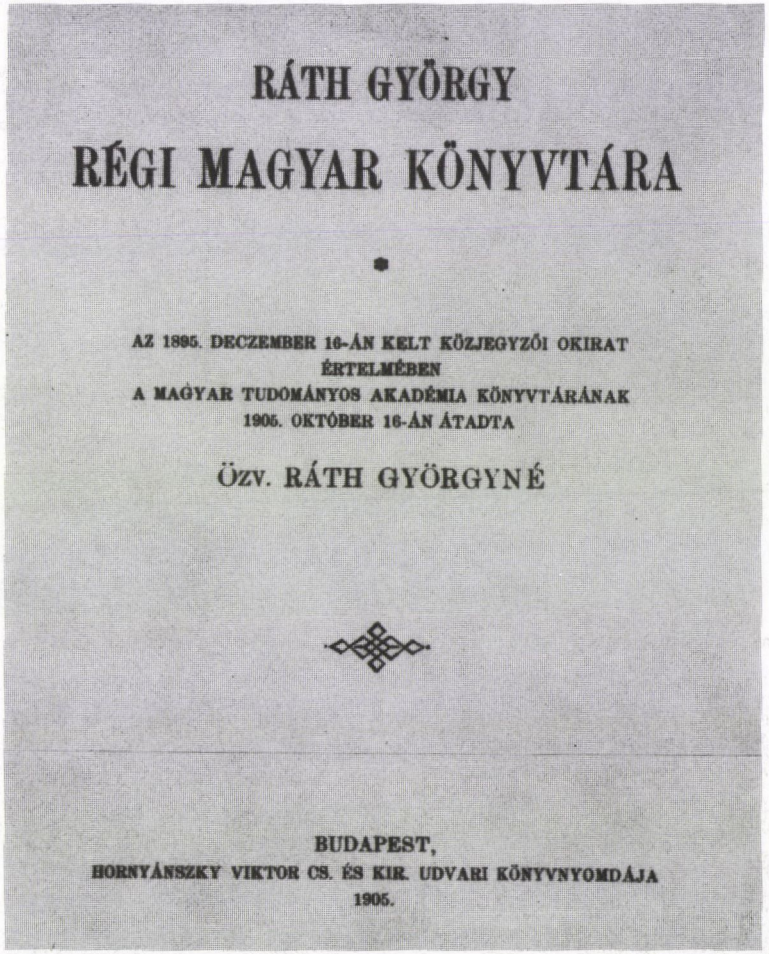

RÁTH GYÖRGY

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁRA

AZ 1895. DECZEMBER 16-ÁN KELT KÖZJEGYZŐI OKIRAT ÉRTELMÉBEN A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁNAK 1905. OKTÓBER 16-ÁN ÁTADTA

ÖZV. RÁTH GYÖRGYNÉ

BUDAPEST,
HORNYÁNSZKY VIKTOR CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
1905.

33

34

35

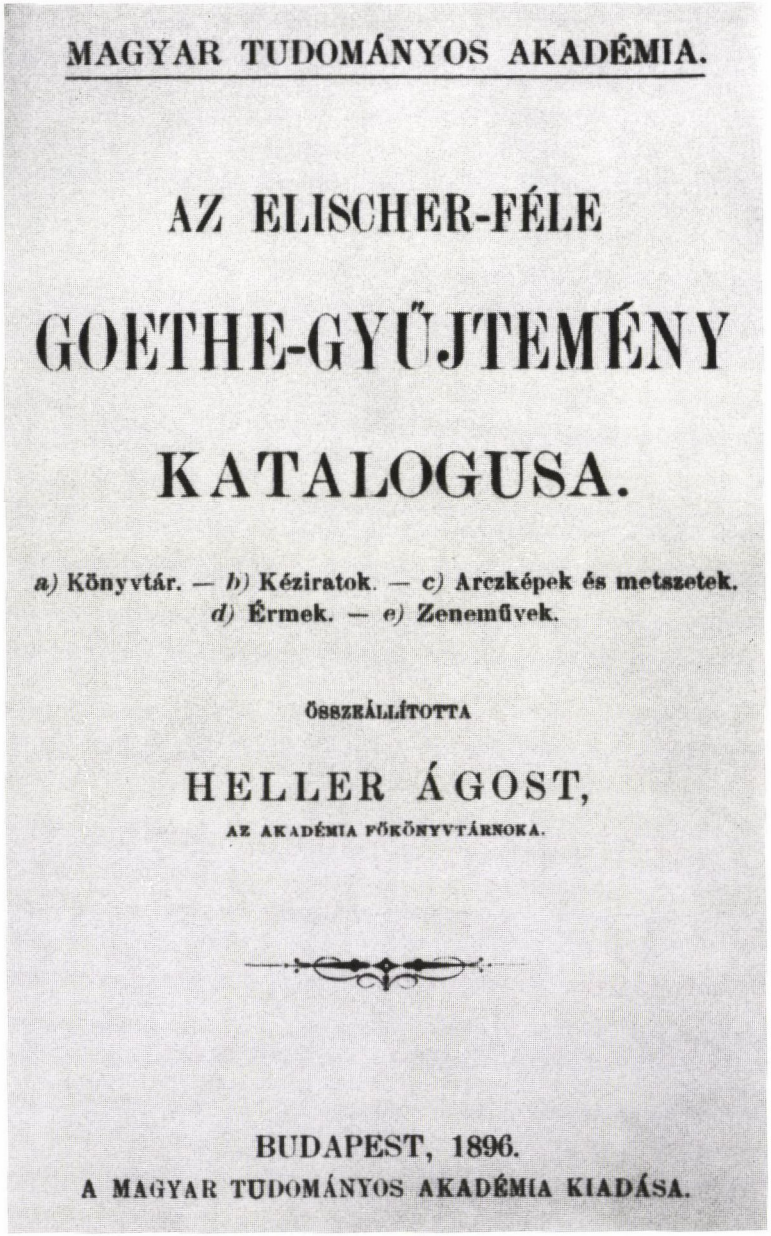

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

AZ ELISCHER-FÉLE

GOETHE-GYŰJTEMÉNY

KATALOGUSA.

a) Könyvtár. — *b)* Kéziratok. — *c)* Arczképek és metszetek.
d) Érmek. — *e)* Zeneművek.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

HELLER ÁGOST,

AZ AKADÉMIA FŐKÖNYVTÁRNOKA.

BUDAPEST, 1896.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KIADÁSA.

34. Elischer Boldizsár (1818—1895). Balló Ede festménye a Könyvtár olvasótermében

35. Elischer Gyula, nagybátyja Elischer Boldizsár hagyatékaként tulajdonába került európai hírű Goethe-gyűjteményt az 1895. jún. 10-én kelt levelében felajánlotta az MTA Könyvtárának. Kéziratokból, nyomtatott könyvekből, képekből, érmékből, zeneművekből, Goethe-ereklyékből, mintegy 4000 egységből álló gyűjtemény az 1896-ban megnyílt Goethe-szobában nyert elhelyezést. Az adományozási feltételek között szerepelt a gyűjtemény nyomtatott katalógusának az összeállítása

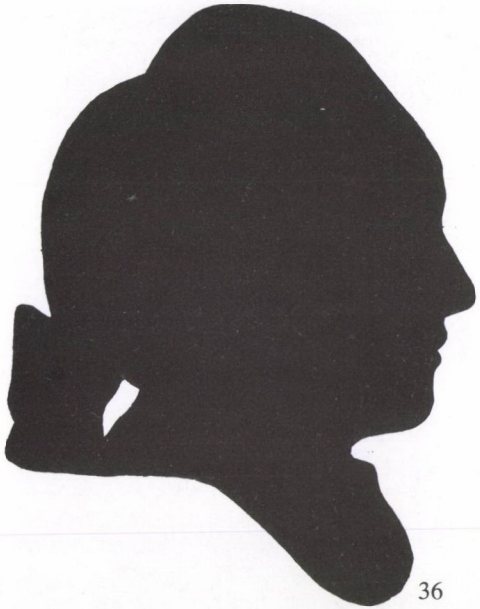

36

38

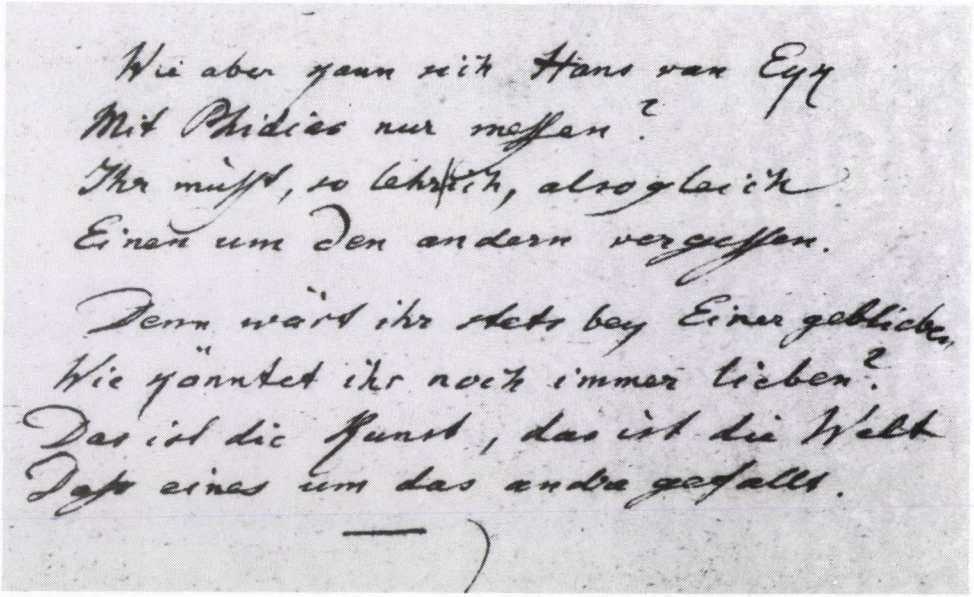

Wie aber kann sich Hans von Egy
Mit Phidias nur messen?
Ihr müßt, so lehrlich, also gleich
Einen um den andern vergessen.

Denn wärt ihr stets bey Einer geblieben,
Wie könntet ihr noch immer lieben?
Das ist die Kunst, das ist die Welt
Daß eines um das andre gefällt.

—

37

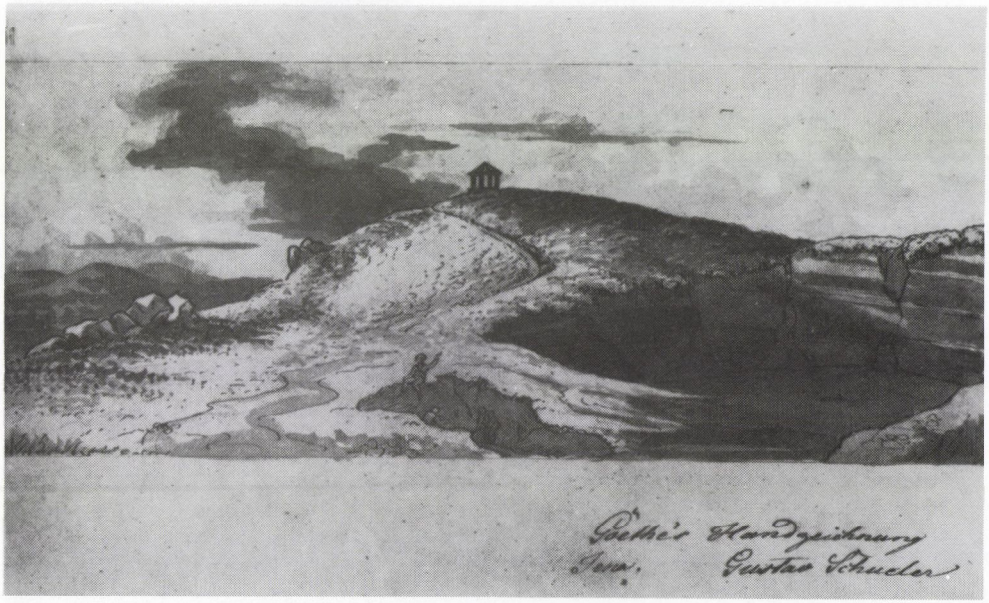

36. Goethe árnyképe. A gyűjtemény egyik unikális darabja

37. Goethe vízfestménye: Az Eger melletti Kammerberg

38. Goethe verskézirata a gyűjteményből

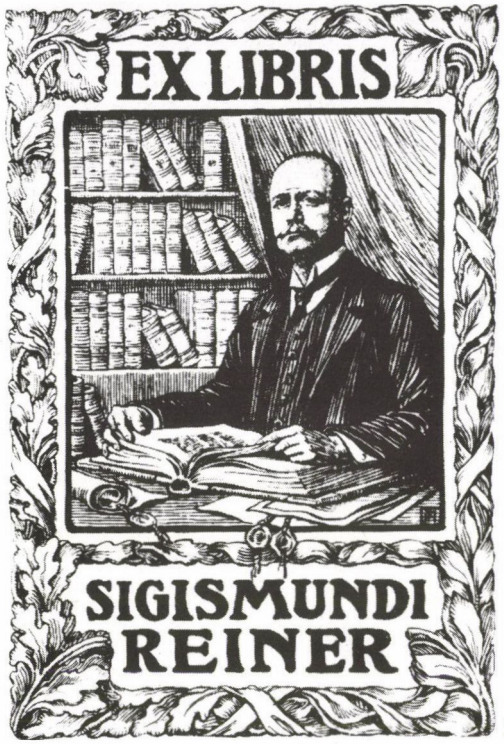

39

40

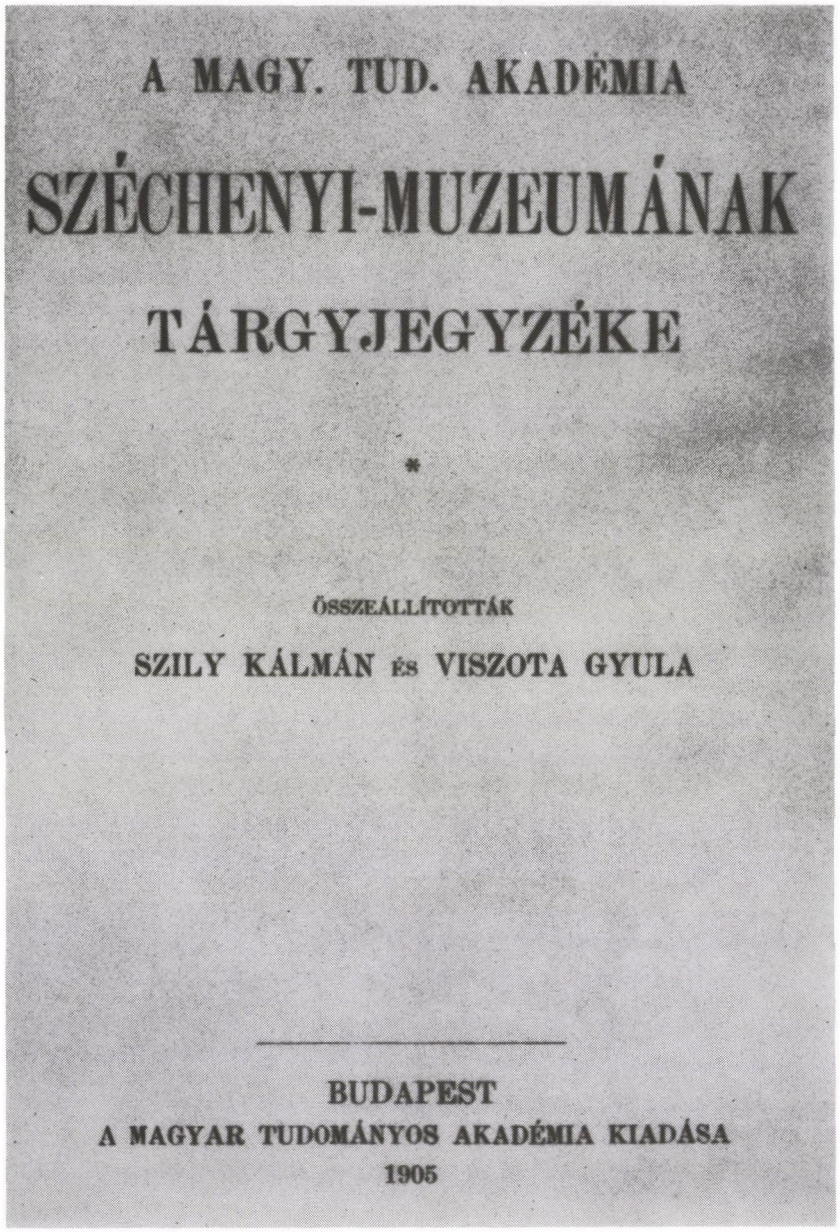
A MAGY. TUD. AKADÉMIA

SZÉCHENYI-MUZEUMÁNAK

TÁRGYJEGYZÉKE

*

ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK

SZILY KÁLMÁN ÉS VISZOTA GYULA

BUDAPEST

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KIADÁSA

1905

39. A Reiner-család 1907. okt. 15-én kelt levelében Reiner Zsigmond (1862—1907) miniszteri titkárnak értékes könyvtárát felajánlotta az Akadémiának

40. Széchenyi István kézirathagyatéka, kiegészülve a további évek gyűjtőmunkájának eredményével, az 1905. nov. 3-án megnyílt Széchenyi-múzeumban nyert elhelyezést. A gyűjtemény Széchenyi kéziratait, levelezését, jegyzeteit, műveinek valamennyi kiadását, életére és működésére vonatkozó publikációkat, személyéhez fűződő ereklyéket, arcképeket, szobrokat tartalmazza. A Széchenyi-gyűjtemény anyaga részben 1945-ben beolvadt a Kézirattár anyagába

41. Kőrösi Csoma síremlékének képe a Széchenyi-hagyatékból

Egy szegény árva magyar pénz és tapsz nélkül de elszánt kitartó hazafiságtól
Az itt ábrázolt sírkő nyugszik hamvai felett, amely a hazafiul alussza örök álmát de el minden
Vegyetek példát hazánk nagyai és gazdagai, akik nem kérdezgetik a szomszédot, hanem
Szechenyi István
Sándor – Grófné Csomba Lajos – Horváth Ferenc – Kossuth Lajos – Wesselényi Miklós – Deák Ferenc – Eötvös József – Szécsényi Ferenc – Szécsényi Ferenc – Szécsényi Ferenc

42

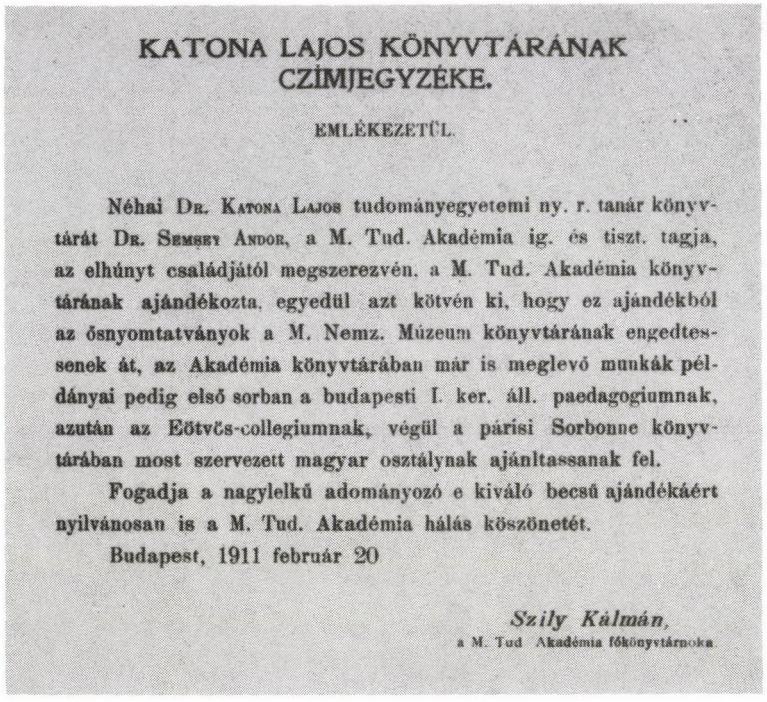

43

KATONA LAJOS KÖNYVTÁRÁNAK
CZÍMJEGYZÉKE.

EMLÉKEZETÜL.

Néhai Dr. Katona Lajos tudományegyetemi ny. r. tanár könyvtárát Dr. Semsey Andor, a M. Tud. Akadémia ig. és tiszt. tagja, az elhúnyt családjától megszerezvén, a M. Tud. Akadémia könyvtárának ajándékozta, egyedül azt kötvén ki, hogy ez ajándékból az ősnyomtatványok a M. Nemz. Múzeum könyvtárának engedtessenek át, az Akadémia könyvtárában már is meglevő munkák példányai pedig első sorban a budapesti I. ker. áll. paedagogiumnak, azután az Eötvös-collegiumnak, végül a párisi Sorbonne könyvtárában most szervezett magyar osztálynak ajánltassanak fel.

Fogadja a nagylelkű adományozó e kiváló becsű ajándékáért nyilvánosan is a M. Tud. Akadémia hálás köszönetét.

Budapest, 1911 február 20

Szily Kálmán,
a M. Tud. Akadémia főkönyvtárnoka

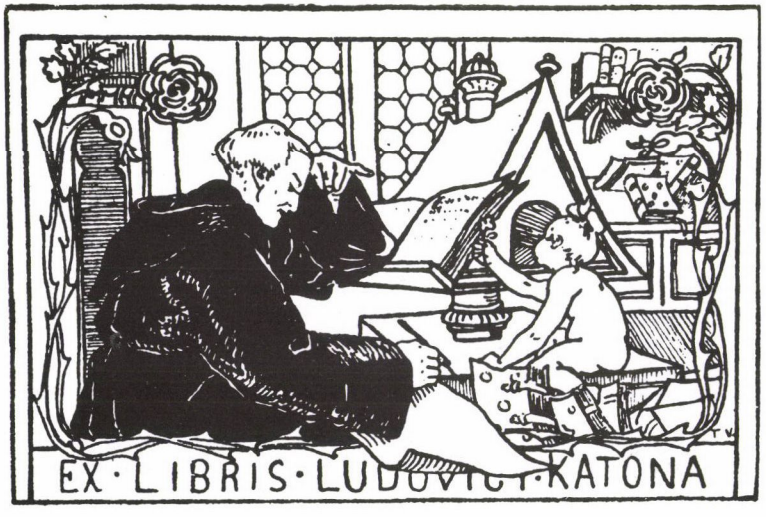

44

42. Semsey Andor (1833—1923)

43. Katona Lajos (1862—1910) irodalomtörténésznek, az MTA levelező tagjának gazdag könyvtárát Semsey Andor tiszteleti tag megvásárolta és azt 1910-ben az MTA Könyvtárának adományozta

44. Katona Lajos ex librise

45

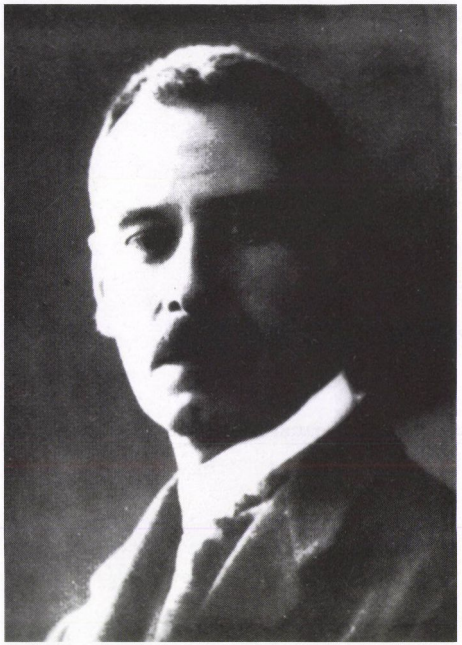

46

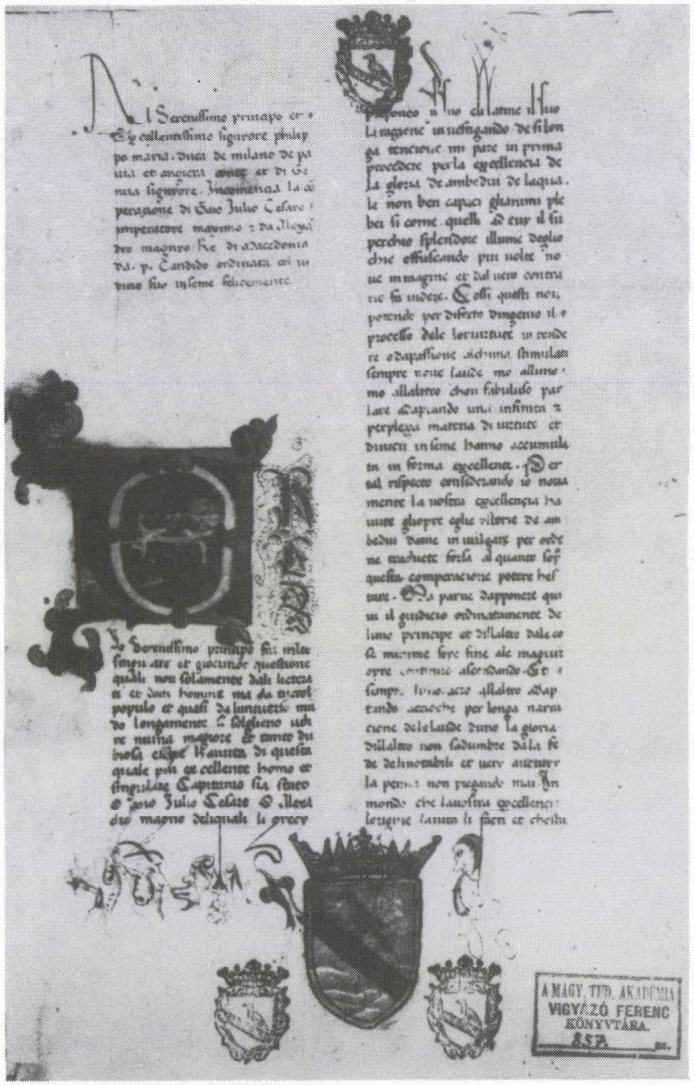

47

48

45. Gróf Vigyázó Ferenc (1874—1928), apja gróf Vigyázó Sándor végakaratának szellemében egész vagyonát az Akadémiára hagyta. Az 1928-ban megnyíló örökség része volt a mintegy 17 000 kötetes, nagyrészt nyomtatott, díszes kötésű művekből álló nagy értékű könyvtár

46. A hagyaték egy muzeális értékű darabja: Curtius Rufus: De gestis Alexandri Magni. 15. század

47. A Vigyázó-könyvtár állomány- és leltárpecsétje

48. A Nemzeti Casino ex librise. A Casino megszűnését követően 1945-ben könyvtárának anyaga az Akadémiára szállt

49

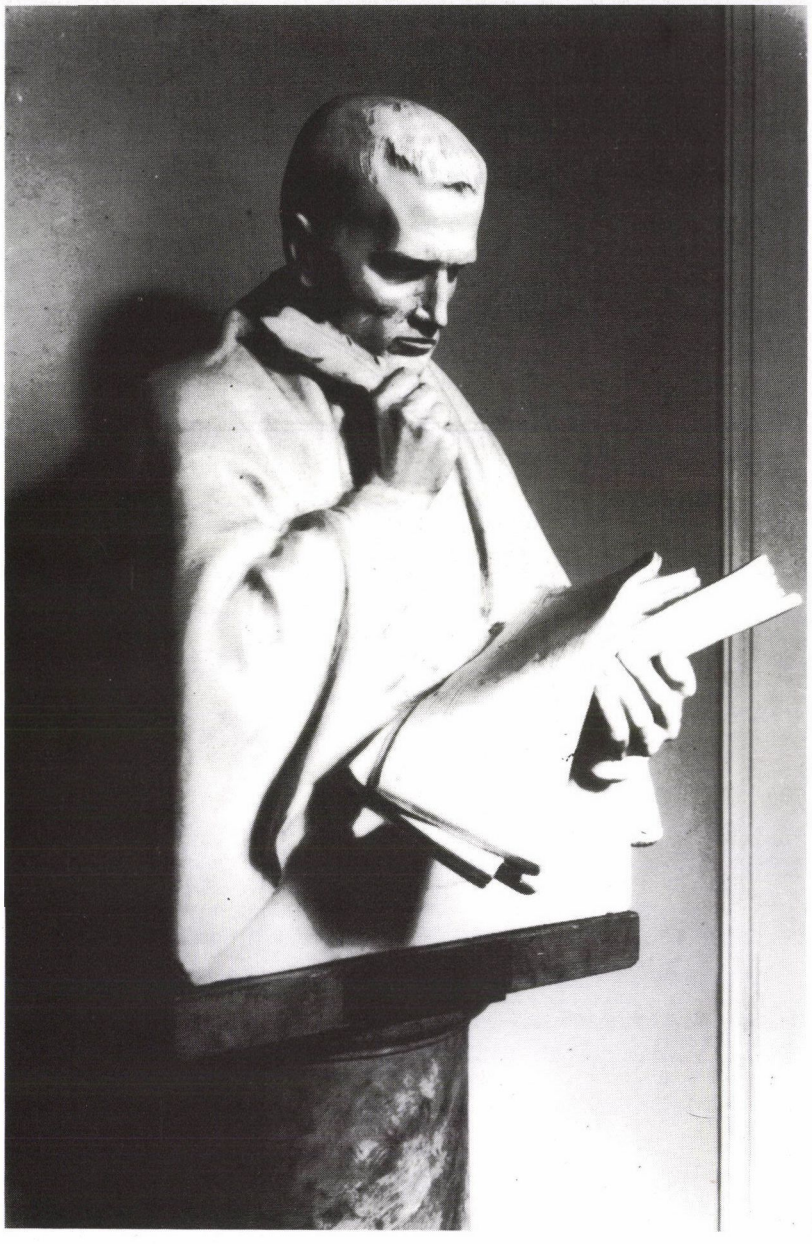

50

49. Az adományozók emléktáblája a Keleti Gyűjteményben

50. Kőrösi Csoma Sándor (1784—1842) a tibetisztika megalapítójának szobra az Akadémián. Holló Barnabás munkája

51. Csoma ajánló sorai a göttingeni egyetemnek küldött tibeti nyelvtanának és szótárának egyik példányában

52. Fanyomat a tibeti gyűjteményből

53. Duka Tivadar közvetítésével Kőrösi Csoma Sándor calcuttai tibetisztikai gyűjteménye 1885-ben került az Akadémiai Könyvtárba. Ez a tibetisztikai hagyaték kibővült Dukának Csomára vonatkozó gazdag gyűjteményével

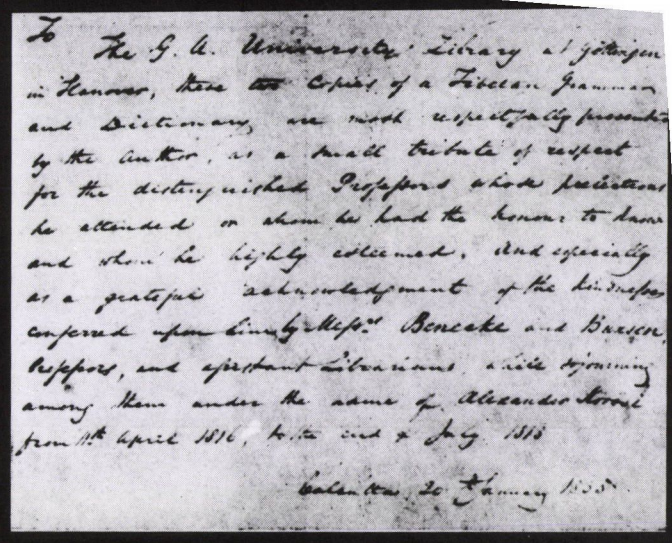
To
The G. A. University Library at Göttingen
in Hanover, these two Copies of a Tibetan Grammar
and Dictionary, are most respectfully presented
by the Author, as a small tribute of respect
for the distinguished Professors whose lectures
he attended or whom he had the honour to know
and whom he highly esteemed, and especially
as a grateful acknowledgment of the kindness
conferred upon himself by Messrs Benecke and Bunsen,
Professors, and assistant Librarians, while sojourning
among them under the name of Alexander Csoma
from 11th April 1816, to the end of July 1818
Calcutta, 20 January 1835

52

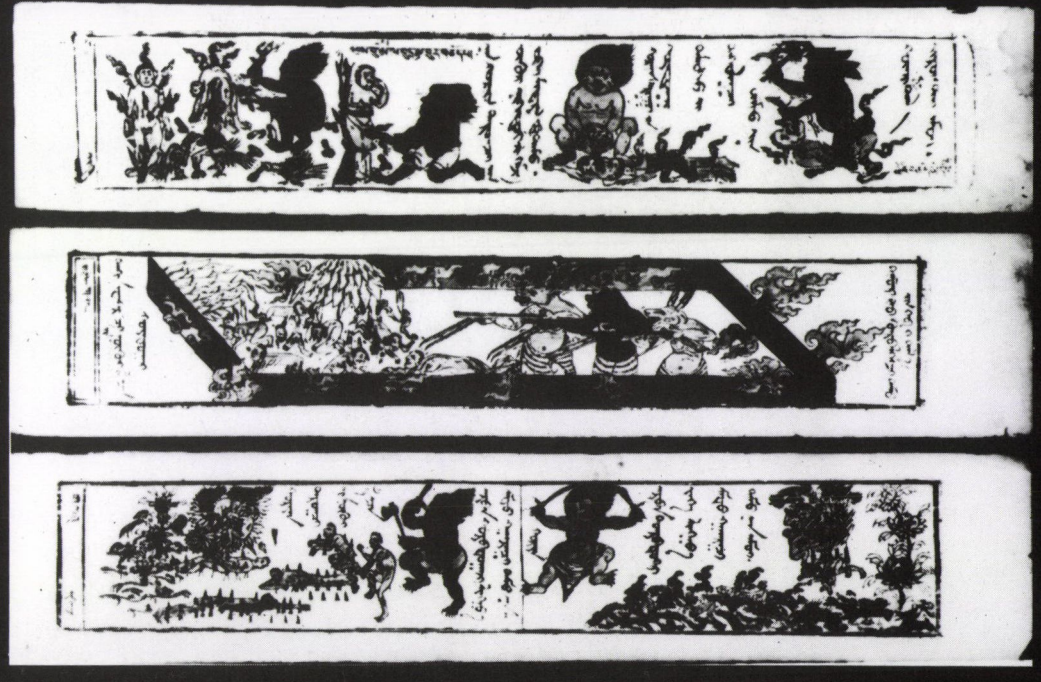

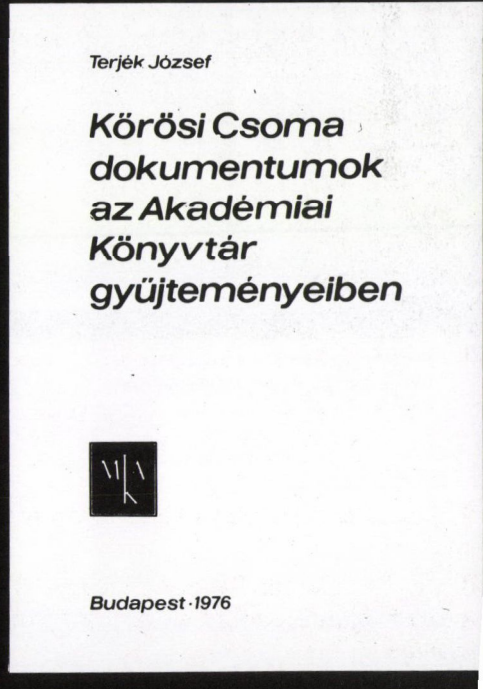
Terjék József

Kőrösi Csoma dokumentumok az Akadémiai Könyvtár gyűjteményeiben

Budapest · 1976

54

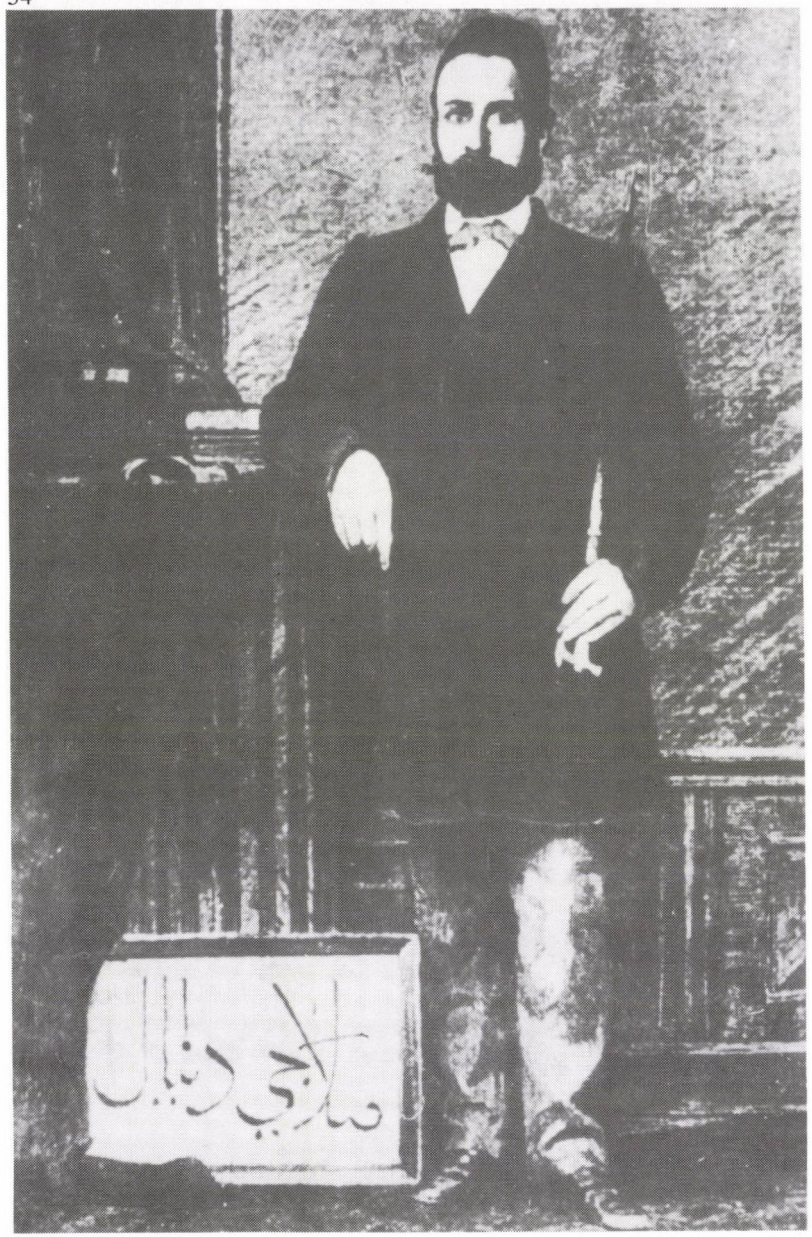

55

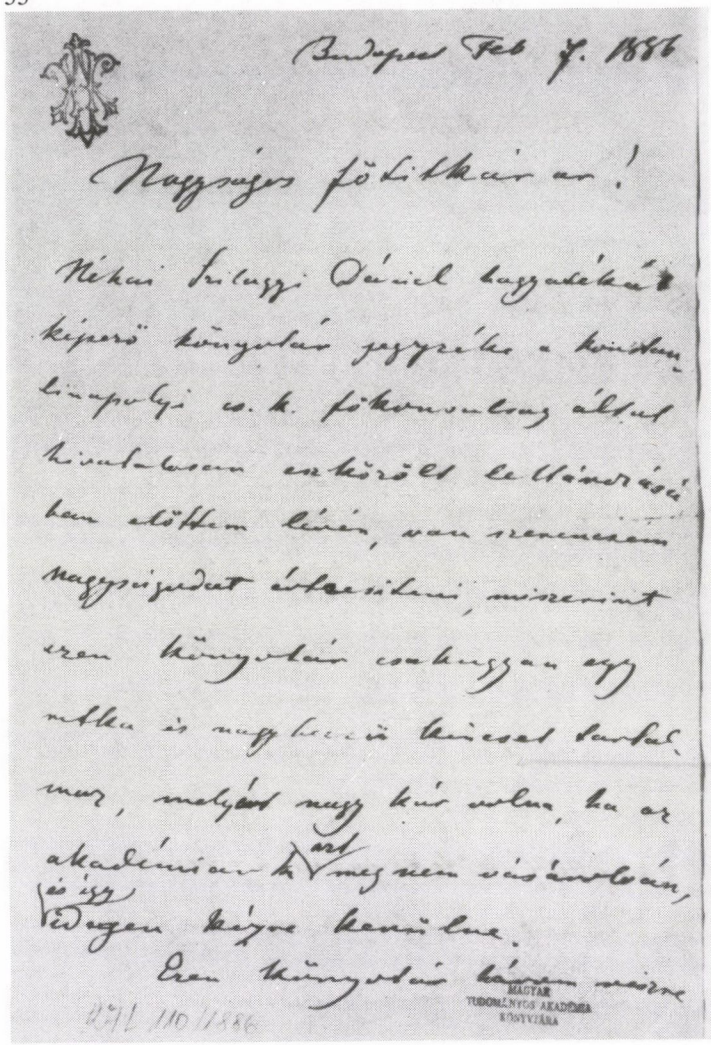

Budapest Feb 7. 1886

Nagyságos főtitkár ur!

Néhai Szilágyi Dániel hagyatékát képező könyvtár jegyzéke a kinstantinápolyi cs. k. főkonsulnak által hivatalosan eskörölt leltárában előttem lévén, van szerencsém nagyságodat értesíteni, miszerint ezen könyvtár csakhamar egy nyelven és nagybecű kincsek tartalmaz, melyért nagy kár volna, ha az akadémiánk azt meg nem vásárolván, és így idegen kézre kerülne.

Ezen könyvtár [illegible] mérve

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

K71/110/1886

54. Szilágyi Dániel (1830—1885) isztambuli könyvtára 1886-ban került a Könyvtárba. A Szilágyi-könyvtár alkotja a Keleti Gyűjtemény török kéziratanyagának gerincét

55. Vámbéry Ármin levele az MTA főtitkárához Szilágyi Dániel könyvtárának megszerzése ügyében, 1886

56

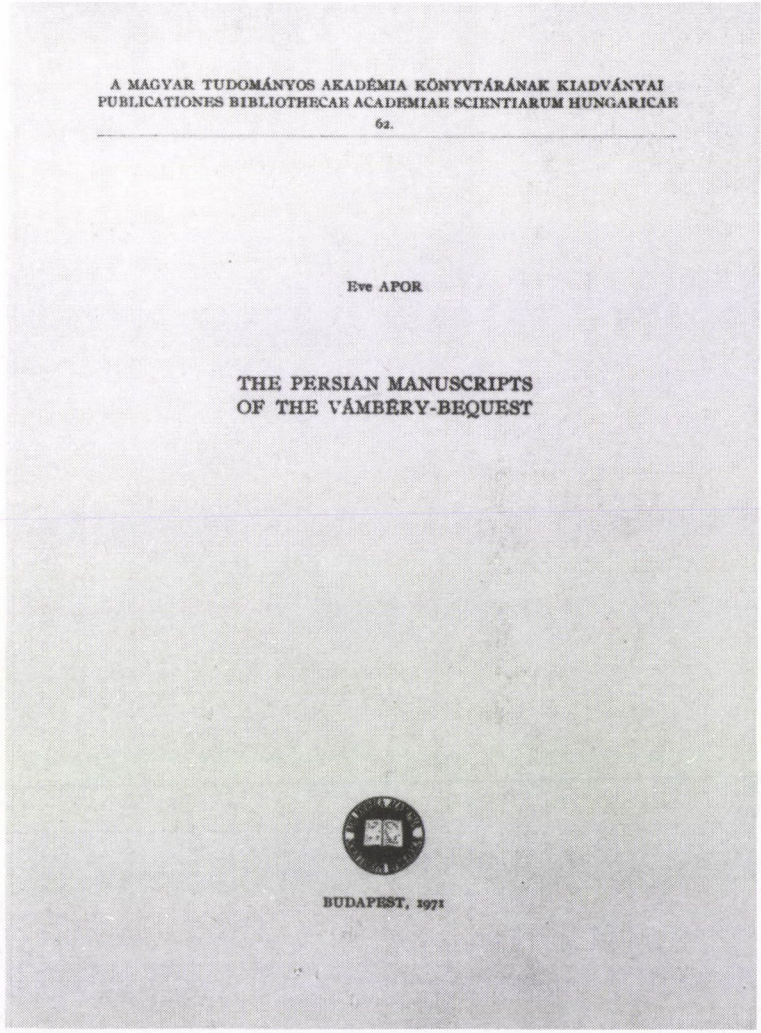

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁNAK KIADVÁNYAI
PUBLICATIONES BIBLIOTHECAE ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE
62.

Eve APOR

THE PERSIAN MANUSCRIPTS
OF THE VÁMBÉRY-BEQUEST

BUDAPEST, 1971

57

56—57. Vámbéry Ármin (1832—1913) turkológus halála után fia Rusztem 1914-ben adományozta apja kéziratait és könyveit az Akadémiának, mintegy 660 művet, melyek között 56 nagybecsű török, perzsa és arab kézirat található

58. Kaufmann Dávid (1852—1899) rendkívüli értékű hebraika-gyűjteménye anyósának, Gomperz Rózának mint örökösének közvetítésével 1905-ben a Könyvtárra szállt. Ez a nemzetközi hírű gyűjtemény kéziratokat, nyomtatott könyveket tartalmaz, köztük a világon egyedülálló illuminált héber kéziratokat a 11. századtól kezdve, ősnyomtatványokat, s mindehhez csatlakozik a geniza-gyűjtemény

59. Gomperz Róza adományozó levele. (Akad. Ért. 1906. 126—127. p.)

31. Főtitkár jelenti, hogy **Gomperz Róza** úrhölgy, mint leányának, özvegy Kaufmann Dávidné († 1905. jún. 19.) asszonynak örököse, vejének Kaufmann Dávid rabbi-képző intézeti tanárnak 1800 kötetből és 25 nagyértékű kéziratból álló becses könyvtárát a M. T. Akadémiának ajándékozta. A nemes lelkű úrhölgy óhajtására Akadémiánk elnöksége már f. évi január 28-án átvette tőle az adománylevelet, mely teljes szövegében így hangzik:

„A Magyar Tudományos Akadémia nagytekintetű Elnökségéhez, Budapest.

Boldogult vőm, néhai dr. Kaufmann Dávid (meghalt 1899 évi július hó 6-án), ki a külföldről a hazánkba származván, itt 21 éven át tanári működést folytatott, egy a keleti és héber tudományra és történetre terjedő, körülbelül 1800 kötetet magában foglaló könyvtárt gyűjtött, mely — mint a tudományos világban széltében el van ismerve — az e rendbeli becses magángyűjtemények közt foglal helyet. Ritka nyomtatványokban és kéziratokban való gazdagságát egy nem sokára nyomtatásban megjelenő Catalogue raisonné fogja az érdeklődőknek bemutatni és egyúttal e könyvtár kincseit is a tudományos világnak hozzáférhetővé tenni. A könyvtár ezeken kívül egy csomó arab-zsidó magán-okmányt foglal magában a XIII—XIV. századból, melyek szakértők véleménye szerint, kik ez okmányokkal foglalkoztak, kulturtörténeti tekintetben nagy fontossággal bírnak.

E gyűjteményt néhai vőm elhalálozása után özvegye, Kaufmann Dávidné született Gomperz Irma kegyelettel gondozta és őrizte. Az említett katalogus kidolgozását és sajtó alá bocsátását ő rendelte el. Lányom elhalálozásával (1905. évi június 19-én) a becses könyvtárnak minden jövőre nézve méltó elhelyezése képezi a tisztelettel alulírottnak gondját.

Az elhúnytak intentióinak leginkább azon elhatározásommal vélek megfelelni, ha a gyűjteményt azon szekrényekkel együtt, melyekben eddig őriztetett, *alapítványi ajándékul ajánlom fel a Magyar Tudományos Akadémiának*, azon kéréssel, hogy azt a legelső tudományos intézetünk könyvtárában, melyet tudtommal kiegészíteni hivatva van, mint *Kaufmann Dávid és Irma-alapítványt* az Akadémia örök tulajdonaként őriztesse és a Magy. Tud. Akadémia mindenkori szabályzatának keretében a hazai és külföldi tudományos világnak hozzáférhetővé tegye.

Egyúttal az az óhajtásom, hogy a gyűjtemény ugyanazon szekrényekben helyeztessék el, melyekben az az elhúnyt tudós életében foglalt helyet, és hogy az alapítvány eredetét jelző felírás e szekrények alkalmas helyén feltüntettessék.

Ez alapítványhoz a magam részéről *25 darab dúsan illuminált héber pergamen-kéziratot* kapcsolok, melyek a bennök foglalt olasz származású miniaturák és színes képek révén szakértők itélete szerint *művtörténeti szempontból* kiváló becsesel bírnak. Arra kérem a tekintetes Akadémiát, hogy e gyűjteményt is, annak megtekintése után, szívesen fogadni és annak feltüntetése mellett, hogy a darabok a tisztelettel alulírottnak adományából jutottak az akadémiai könyvtár birtokába, az értékűknek megfelelő módon elhelyezni kegyeskedjék, mint *Gomperz Róza-alapítványt*.

Kiváló tisztelettel kérem a nagytekintetű Elnökséget, hogy az alulírottat értesíteni kegyeskedjék, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a neki ezennel felajánlott alapítványt a fent említett módozatok mellett elfogadja és ez esetben azon intézkedésekről, melyeket a gyűjtemény átadására nézve elrendelt.

Kiváló tisztelettel maradtam a Magyar Tudományos Akadémia, Budapest 1905. évi deczember 24-én, őszinte tisztelője Gomperz Róza szül. Gomperz." — Az összes ülés örömmel és hálával fogadja a nagylelkű adományt és megbízza az Elnökséget, hogy az Akadémia mély köszönetét juttassa Gomperz Róza úrhölgy tudomására; a könyvtár átvétele és elhelyezése ügyében pedig elvárja a főkönyvtárnok és a Könyvtári Bizottság jelentését.

60. A Kaufmann-gyűjtemény egyik darabja, a 14. században Itáliában másolt Haggada (A 422)

61. A Kaufmann-gyűjtemény nyomtatott katalógusa

60

EA - 102
A. 125/I.

NÉHAI Dr. KAUFMANN DÁVID TANÁR

KÖNYVTÁRÁNAK

HÉBER KÉZIRATAI ÉS KÖNYVEI.

ÖSSZEÁLLITJA ÉS ISMERTETI

Dr. WEISZ MIKSA.

BUDAPEST 1906.

NYOMATOTT ALKALAY ADOLF ÉS FIÁNÁL POZSONYBAN.

62

63

64

Adományok az Akadémia könyvtárának.

Szily Kálmán főkönyvtárnok az 1922. I. 30-i összes ülésen egy szerfelett nagyértékű és tudományos tekintetben rendkívül nagybecsű munkát mutatott be, melylyel szerzője Akadémiánk könyvtárát ez utóbbi napokban gazdagította. A munka címe: „Serindia, detailed report of explorations in Central Asia and westernmost China". Oxford, Clarendon Press, 1921. Öt nagy negyedrétű vastag kötet, melyekből az első három a szöveget számos, közbeiktatott képpel, a negyedik a gyönyörű műmellékleteket s végre az ötödik a térképeket foglalja magában.

A világraszóló nagy munka szerzője hazánk szülötte: dr. Stein Aurél. Ámbár tőlünk rég elszakadt, új honában is mindig szeretettel s hű ragaszkodással gondol vissza kedves szülőföldjére.

Egyik előbbi levelében ezt írta nekem; „Ifjúságom sok kedves emléke fűz engem az Akadémia szép könyvtárához. Ama néhány éven át, melyet mint gimnazista szülővárosomban töltöttem, sokat jártam olvasótermébe. Ott töltöttem a szülői házon kívül legkellemesebb óráimat; ott kezdtem meg orientalista tanulmányaimat, fáradoztam a szanszkrit nyelvtannal stb.; később is sok hasznos utmatatást és buzdítást nyertem ott régi jóakarómtól, boldogult Hunfalvy Páltól."

„Nem kell tehát megokolnom, hogy több évvel ezelőtt készült

65

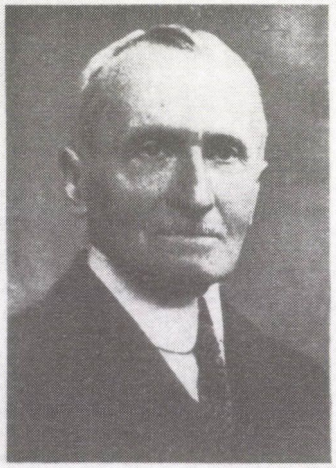

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁNAK KIADVÁNYAI
PUBLICATIONES BIBLIOTHECAE ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE
IX

Rásonyi László

STEIN AURÉL ÉS HAGYATÉKA

SIR AUREL STEIN AND HIS LEGACY

BUDAPEST, 1980

66

67

62—63. Stein Aurél (1862—1943) és emléktáblája

64. Részlet Stein Aurél ajándékozó leveléből. (Akad. Ért. 1922. 38—39. p.)

65. Stein Aurél, Belső-Ázsia kutatója még 1925-ben elküldte magánkönyvtára egy részét, 1112 könyvet, míg a másik része végrendelete értelmében 1957-ben került a Könyvtárba. A mintegy 3600 kötetes Stein-könyvtár a Keleti Gyűjtemény Belső-Ázsiára vonatkozó anyagának a magva

66—67. Stein Aurél eredeti fényképfelvételei a hagyatékból

68

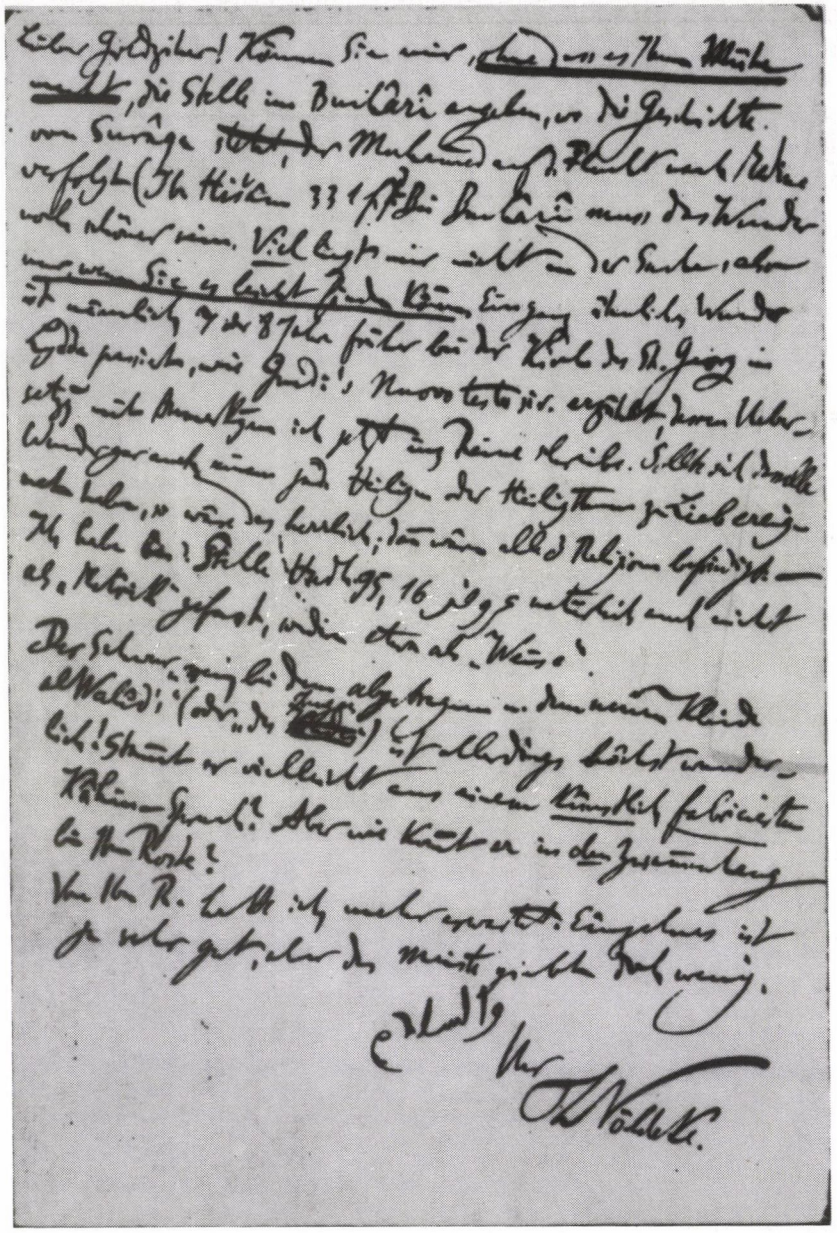

69

68. Goldziher Ignác (1850—1921) iszlámkutató levelezése 1932-ben jutott a Könyvtár birtokába. Ez a rendkívüli értékű levelezés 13 600 tudományos levelet tartalmaz

69. Th. Nöldeke levele Goldziher Ignáchoz

70. Goldziher-karikatúra

71. Tanulmány Goldziherről és válogatás a Nöldeke-Goldziher levelezésből. A kötet az MTA Könyvtár és a leideni Brill cég közös kiadása

70

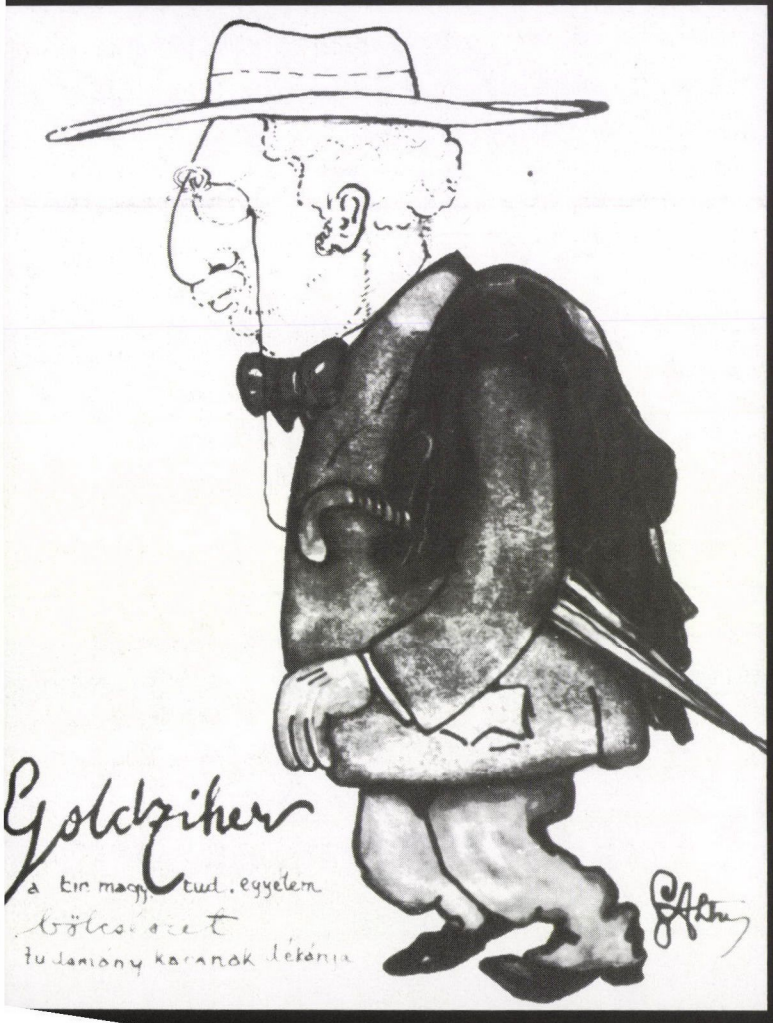

RÓBERT SIMON

IGNÁC GOLDZIHER

His Life and Scholarship
as Reflected in his Works and Correspondence

1986
Library of the Hungarian Academy of Sciences
Budapest
E. J. Brill — Leiden

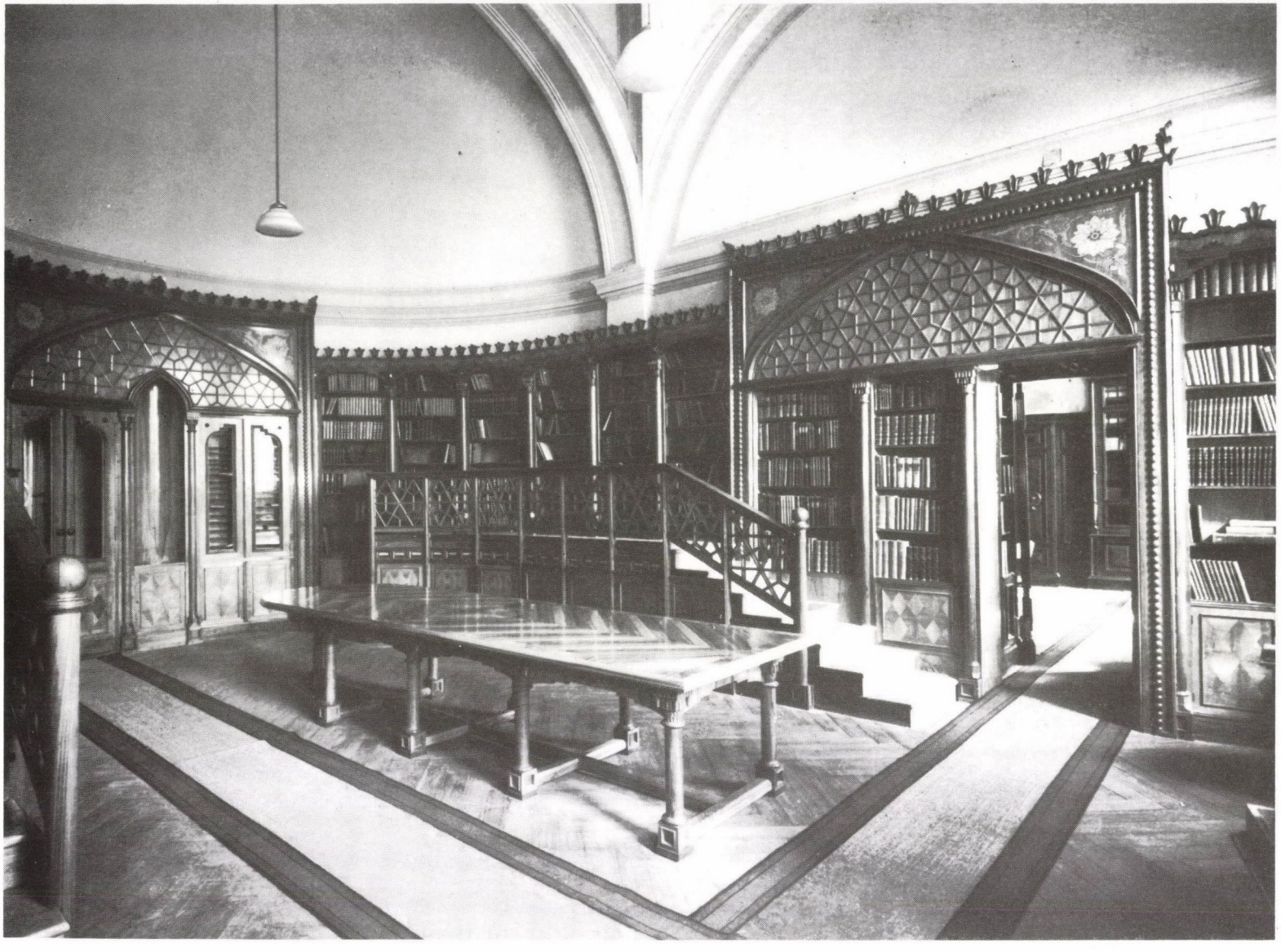

72

72. Keleti Gyűjtemény

KIADVÁNYCSERE

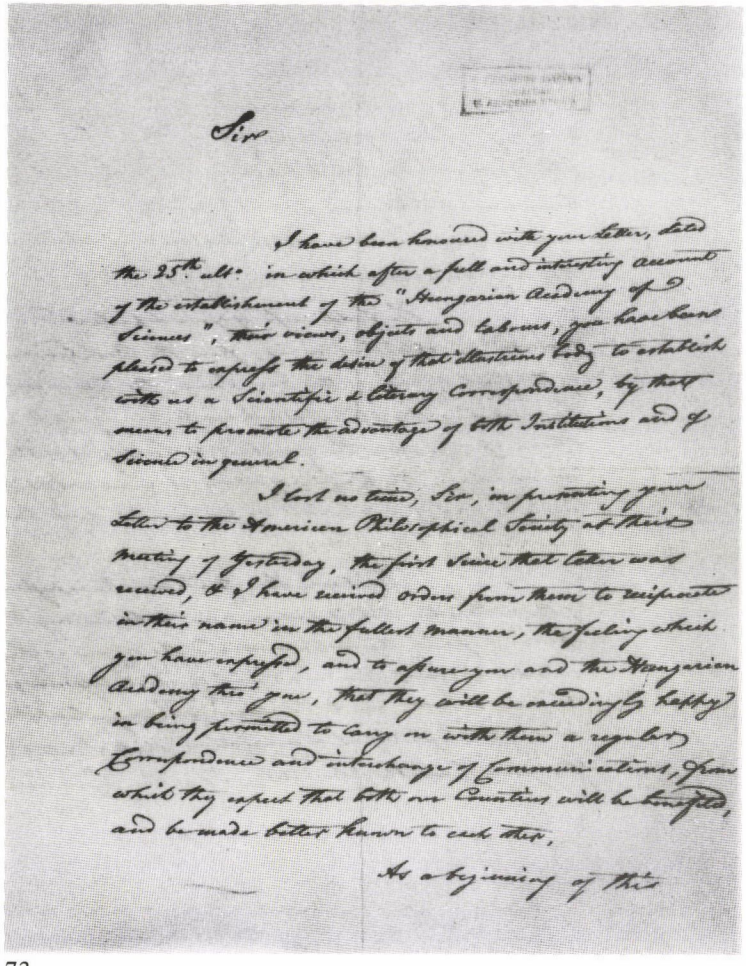

Sir

I have been honoured with your letter, dated the 25th ult: in which after a full and interesting account of the establishment of the "Hungarian Academy of Sciences", their views, objects and labours, you have been pleased to express the desire of that illustrious body to establish with us a Scientific & Literary Correspondence, by that means to promote the advantage of both Institutions and of Science in general.

I lost no time, Sir, in presenting your letter to the American Philosophical Society at their meeting of yesterday, the first since that letter was received, & I have received orders from them to reciprocate in their name in the fullest manner, the feeling which you have expressed, and to assure you and the Hungarian Academy thro' you, that they will be exceedingly happy in being permitted to carry on with them a regular Correspondence and interchange of Communications, from which they expect that both our Countries will be benefited, and be made better known to each other.

As a beginning of this

73

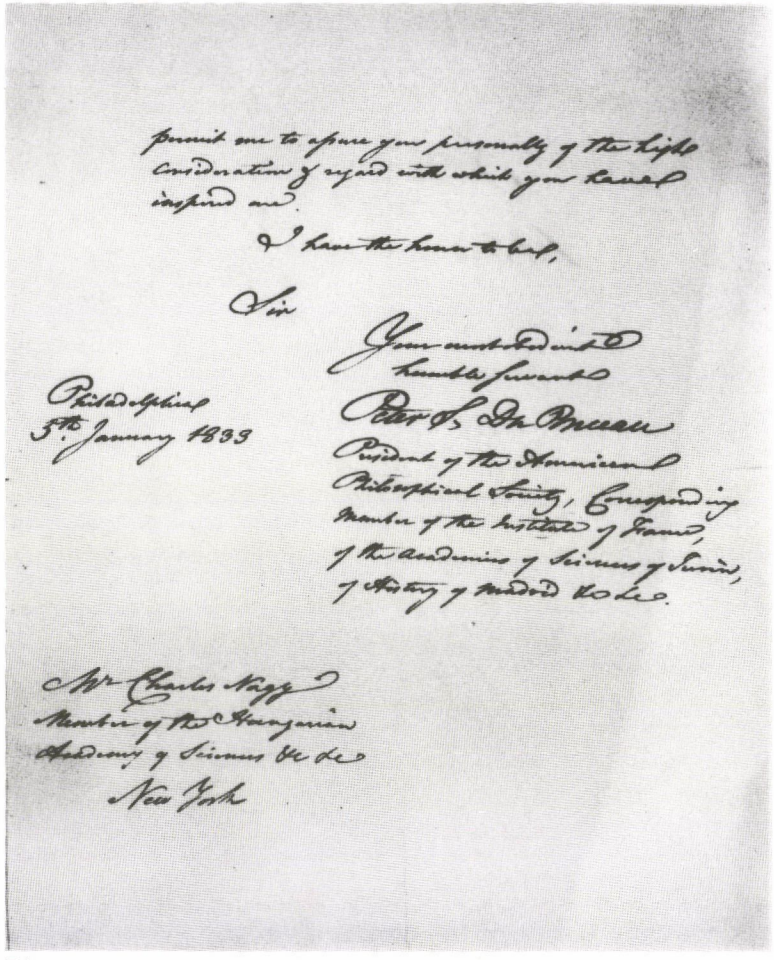

permit me to assure you personally of the high consideration & regard with which you have inspired me.

I have the honor to be,

Sir

Your most obedt & humble Servant

Philadelphia
5th January 1833

Peter S. Du Ponceau
President of the American Philosophical Society, Corresponding Member of the Institute of France, of the Academies of Sciences of Berlin, of History of Madrid &c &c.

Mr Charles Nagy
Member of the Hungarian Academy of Sciences &c &c
New York

74

75

73—74. A Magyar Tudós Társaság első cserekapcsolatának dokumentuma 1833-ból. Du Ponceau a philadelphiai American Philosophical Society elnöke a Társulat 1770 óta kiadott évkönyveit ajánlja fel csere céljára (A levél 1. és 3. oldala)
75. American Philosophical Society, Philadelphia emblémája

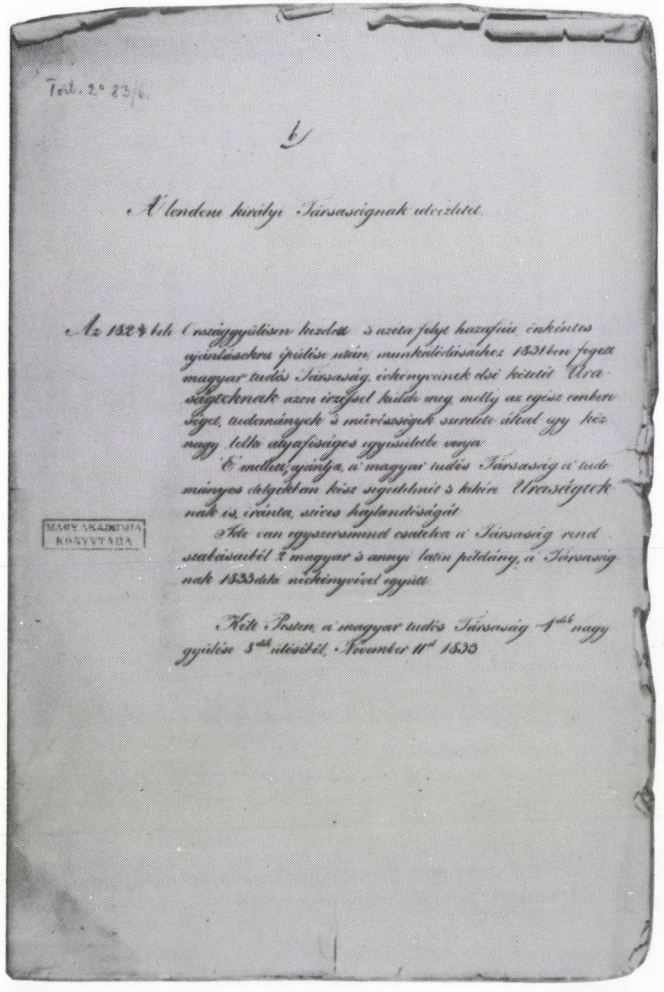

Tom. 2.ᵒ 23/6.

b

A' londoni királyi Társasságnak utczéztetik.

Az 1824.ben Országgyűlésen hozatott s azóta folyt hazafiúi eskintés gyántásokra jűtlise után, munkálódásaihoz 1831.ben fogott magyar tudós Társaság, eskintőinek első kötetét Urasságtoknak azon irszfel küldi meg, melly az egész emberséget, tudományok s művésszigek szerelte által egy köz nagy lelki atyafiságos egyesülete vonja.

E' mellett, gyántja, a' magyar tudós Társaság a' tudományos dolgokban köszt segítelmit s tőkéin Urasságtoknak is, iránta, szives hajlandóságát.

Hite van egyszersmind csatolva a' Társaság rendszabásaitól s magyar s annyi latin példány, a' Társaságnak 1833.dik nőkönyvével együtt.

Kelt Pesten, a' magyar tudós Társaság 4.dik nagy gyűlése 5.dik ülésétől, November 11.ᵈᵉ 1833

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

76

76. A Magyar Akadémia 1833-ban közreadott Évkönyvének első kötetét felajánlja különböző külföldi akadémiáknak és tudós társaságoknak. A kísérőlevél a kiadványcsere mindmáig érvényes elveit fogalmazta meg: a kiadványcsere a tudományt és a művészetet szerető emberiség együttműködésének és kölcsönös tudományos segítségnyújtásának eszköze. E kísérőlevelek egyike, a Royal Society of London-nak címezve 1833-ból

77. A Royal Society of London első otthona 1739-ből

77

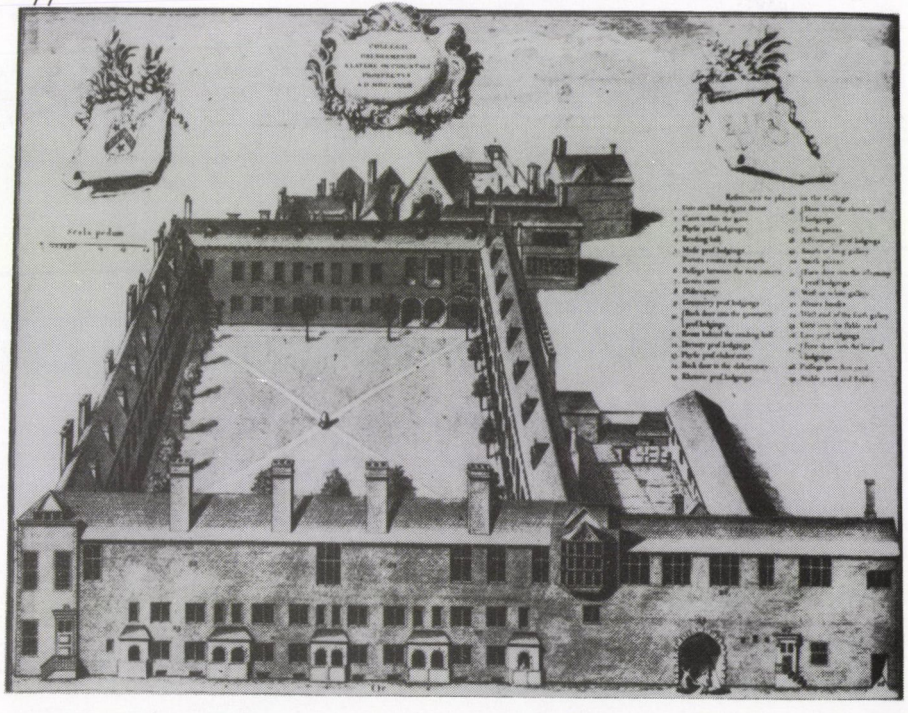

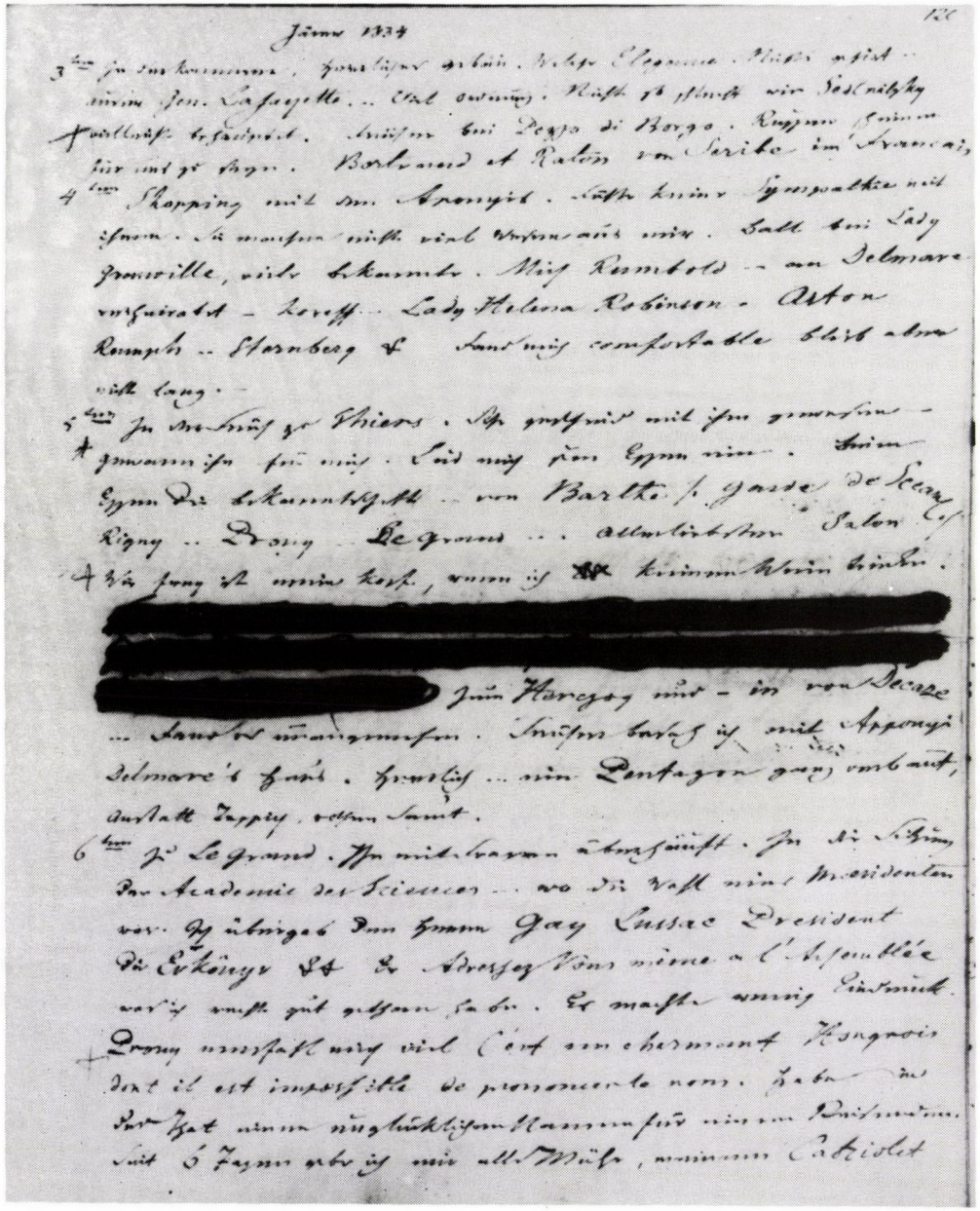

79

78. Gróf Széchenyi István naplórészlete 1834-ből, mely hírül adja, hogy az „Évkönyv" első kötetéből az Institut de France példányát személyesen adta át Gay-Lussac-nak. A kitörölt részeket Széchenyi utasítására titkára, Tasner Antal tette olvashatatlanná

79. Az MTA alapításának 150. évfordulójára készült emlékérem, 1975. Csikszentmihályi Róbert munkája

80—81. A Francia Akadémia hivatalos lapjában híradás a Magyar Akadémia által küldött „Évkönyv"-ről, 1836

82. Az Institut de France elismervénye a cserében küldött magyar kiadványokról, 1852

80

COMPTES RENDUS

HEBDOMADAIRES

DES SÉANCES

DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES,

PUBLIÉS

CONFORMÉMENT À UNE DÉCISION DE L'ACADÉMIE

En date du 4 Juillet 1835,

PAR MM. LES SECRÉTAIRES PERPÉTUELS.

TOME TROISIÈME.

PARIS,

BACHELIER, IMPRIMEUR-LIBRAIRE,

QUAI DES AUGUSTINS, N° 55.

1836

(76)

ce phénomène; par le même; 1835, in-4°. (M. de Blainville est chargé d'en rendre un compte verbal.)

Über den Verlauf.... Sur le Trajet et la Terminaison des Nerfs; par M. G. Valentin; in-4°. (Extrait des *Actes des Curieux de la Nature*; vol. 18, partie 1re.)

Handbuch der.... Manuel de l'Histoire du Développement physique de l'Homme, comparé avec le développement des Mammifères et des Oiseaux; par le même; in-8°.

Berichte über die.... Comptes rendus des Travaux de l'Académie de Berlin, pendant le mois de mai 1836, in-8°.

A' Magyar Tudós.... Mémoires de la Société scientifique de Hongrie; tome 2, Bude, 1835, in-4°.

Della vera Esposizione.... Mémoire sur la véritable Exposition du Calcul différentiel; par M. Ca. Conti; Padoue, 1827, in-8°.

Sopra un Principio.... Mémoire sur un Principe d'application générale dans le Calcul différentiel; par le même; Padoue, 1835, in-4°.

Per qual ragione.... Pourquoi la formule de Cardan conduit-elle à des expressions imaginaires, encore que toutes les trois racines soient réelles? par l'abbé Bernardi. (Extrait du 5e volume des *Nouveaux Mémoires de l'Académie de Padoue*; in-4°.)

Compendio de Matematicas.... Abrégé de Mathématiques pures et appliquées; par M. José Mariano Vallejo; 5e édition, 2e vol., in-8°, Madrid, 1835. (M. Arago est chargé d'en rendre un compte verbal.)

Complemento de la Aritmetica.... Complément de l'Arithmétique des Enfants; par le même; in-12.

Bulletin général de Thérapeutique médicale et chirurgicale; par M. Miquel; tome 11, 1re livraison, in-8°.

Gazette médicale de Paris; n° 29.

Gazette des Hôpitaux; n°s 83 — 85.

Écho du Monde Savant; n° 28.

81

82

Institut de France

Académie des Sciences.

Vu reçu. 11. 1852

Paris, le Novembre 1852

Le Secrétaire perpétuel de l'Académie.

A Monsieur le Secrétaire de l'Académie des Sciences de Hongrie, à Pesth.

Monsieur,

L'Académie a reçu les ouvrages que vous avez bien voulu lui adresser, intitulés: 1° Mémoires de l'Académie des Sciences de Hongrie, tomes 1 à 4 in 4°; 2° Monuments de l'ancienne langue hongroise, Vol 1 à 3 in 4°

J'ai l'honneur de vous transmettre ses remercimens et de vous prier de les faire agréer à votre illustre Société

Ces ouvrages ont été déposés dans la Bibliothèque de l'Institut.

Agréez, Monsieur, l'assurance de ma haute considération

52/1852

83

84

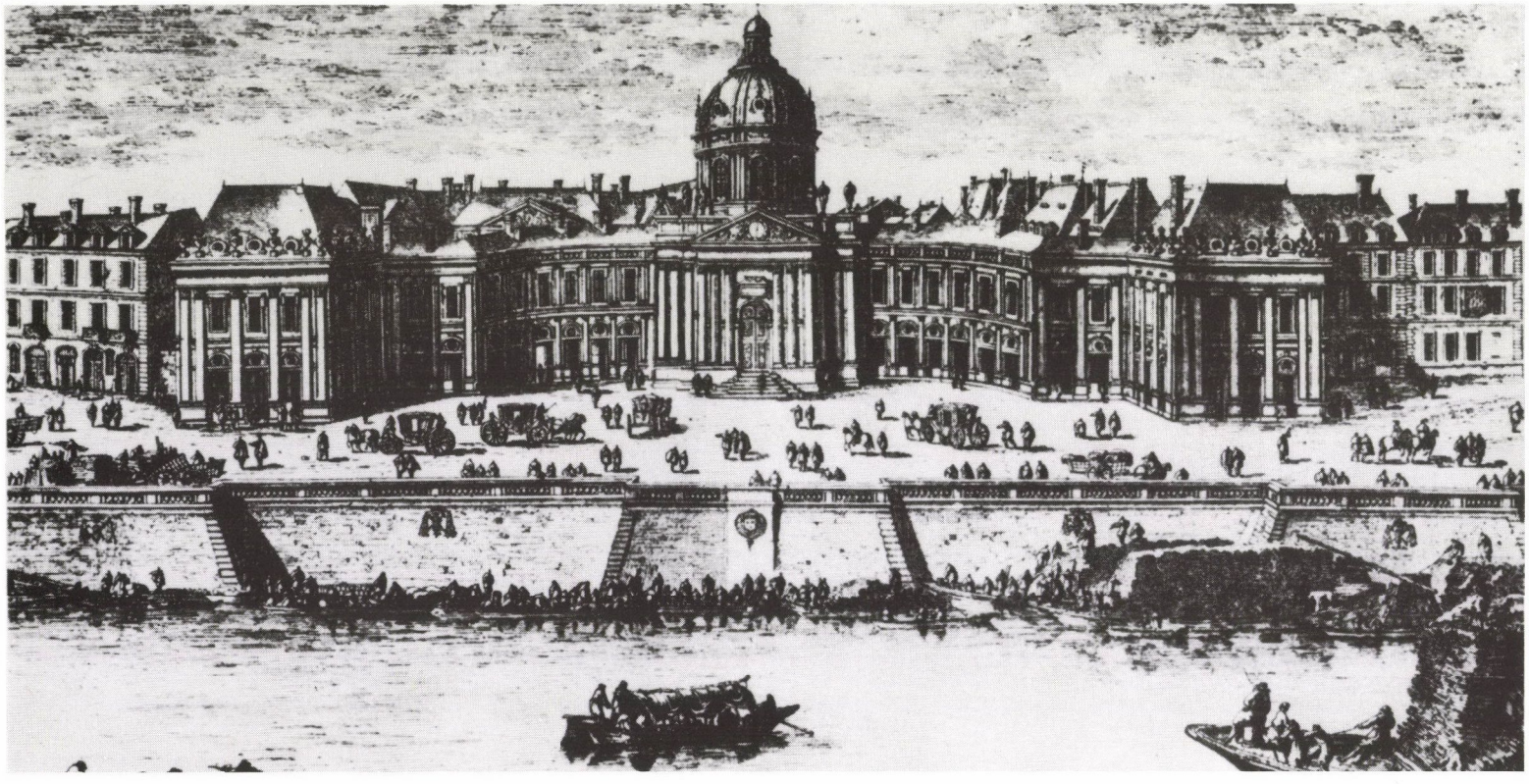

83. Institut de France, Paris
84. Institut de France, Paris

85

PROCEEDINGS

OF THE

AMERICAN PHILOSOPHICAL SOCIETY,

HELD AT PHILADELPHIA,

FOR

PROMOTING USEFUL KNOWLEDGE.

VOL. V.

JANUARY, 1848, TO DECEMBER, 1853.

PHILADELPHIA:

PRINTED FOR THE SOCIETY,

By John C. Clark, 66 Dock Street.

1854.

86

tics of Belgium, dated Bruxelles, December, 1847;—from Wilhelm Braumüller, book agent of the Imperial Academy of Sciences at Vienna, dated Vienna, 16th Dec. 1851, 20th March, and 24th July, 1852;—from the Royal Society of Sciences of Denmark, dated Copenhagen, 28th May, 1852;—from the Royal Bavarian Academy of Sciences, dated 15th May, 1852;—from the Society of Antiquaries, dated London, August 19, 1852;—severally announcing the transmission of donations to this Society:—and from the Royal Society of Sciences at Göttingen, dated 15th April, 1852, accompanying a donation, and acknowledging the receipt of Nos. 45 and 46 of the Proceedings of this Society: and—

From the Royal Institution of Great Britain, dated Albemarle street, Sept. 3, 1852;—from the Statistical Society of London, dated 4th Oct. 1852;—from the Connecticut Historical Society, dated Hartford, Oct. 4, 1852;—from the New Jersey Historical Society, dated Newark, Oct. 30, 1852;—all acknowledging the receipt of No. 47 of the Proceedings.

The following donations were announced:—

FOR THE LIBRARY.

Á Magyar Tudós Társaság Evkönyvei, III. IV. V. VI. VII. Kötet. Buda, 1837—1846. 4to.—*From the Hungarian Academy of Sciences.*

Régi Magyar Nyelvemlékek. Kiadta á Magyar Tudós Társaság, I. II. III. Kötet. Buda. 1838—1842. 4to.—*From the same.*

Abhandlungen der Königlichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Aus dem Jahre, 1850. Berlin, 1852. 4to.—*From the Royal Academy of Sciences at Berlin.*

Monatsbericht der Königl. Preuss. Akad. der Wissenschaften zu Berlin. July—Dec. 1851; Jan.—June, 1852. Berlin. 8vo.—*From the same.*

Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Phil. Hist. Classe, VII. Band, 1851; 2—5 Heft.: VIII. Band, 1852, 1 Heft. Math. Naturwissenchaftliche Classe, VIII. Band, 1, 2, 3 Heft.—*From the Imperial Academy of Sciences at Vienna.*

Archiv für Kunde Oesterreichischer Geschichts-quellen, VII. Band. 1—4 Heft.

85—86. Az American Philosophical Society folyóiratában híradás a Magyar Akadémiától kapott kiadványokról, 1854

87

88

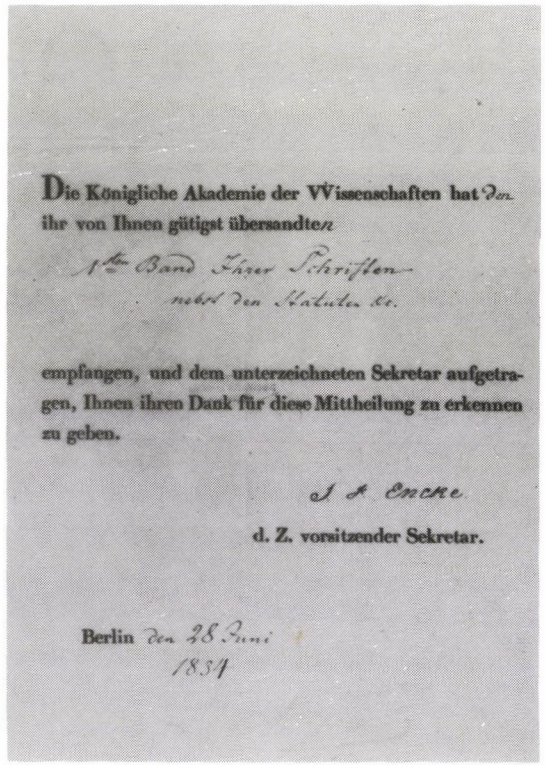

Die Königliche Akademie der Wissenschaften hat den ihr von Ihnen gütigst übersandten

N^ten Band Ihrer Schriften nebst den Statuten &c.

empfangen, und dem unterzeichneten Sekretar aufgetragen, Ihnen ihren Dank für diese Mittheilung zu erkennen zu geben.

J. F. Encke

d. Z. vorsitzender Sekretar.

Berlin den 28 Juni 1834

87. A Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin régi épülete

88. A Königliche Akademie der Wissenschaften zu Berlin köszönőlevele a cserébe küldött kiadványokról, 1834

89

90

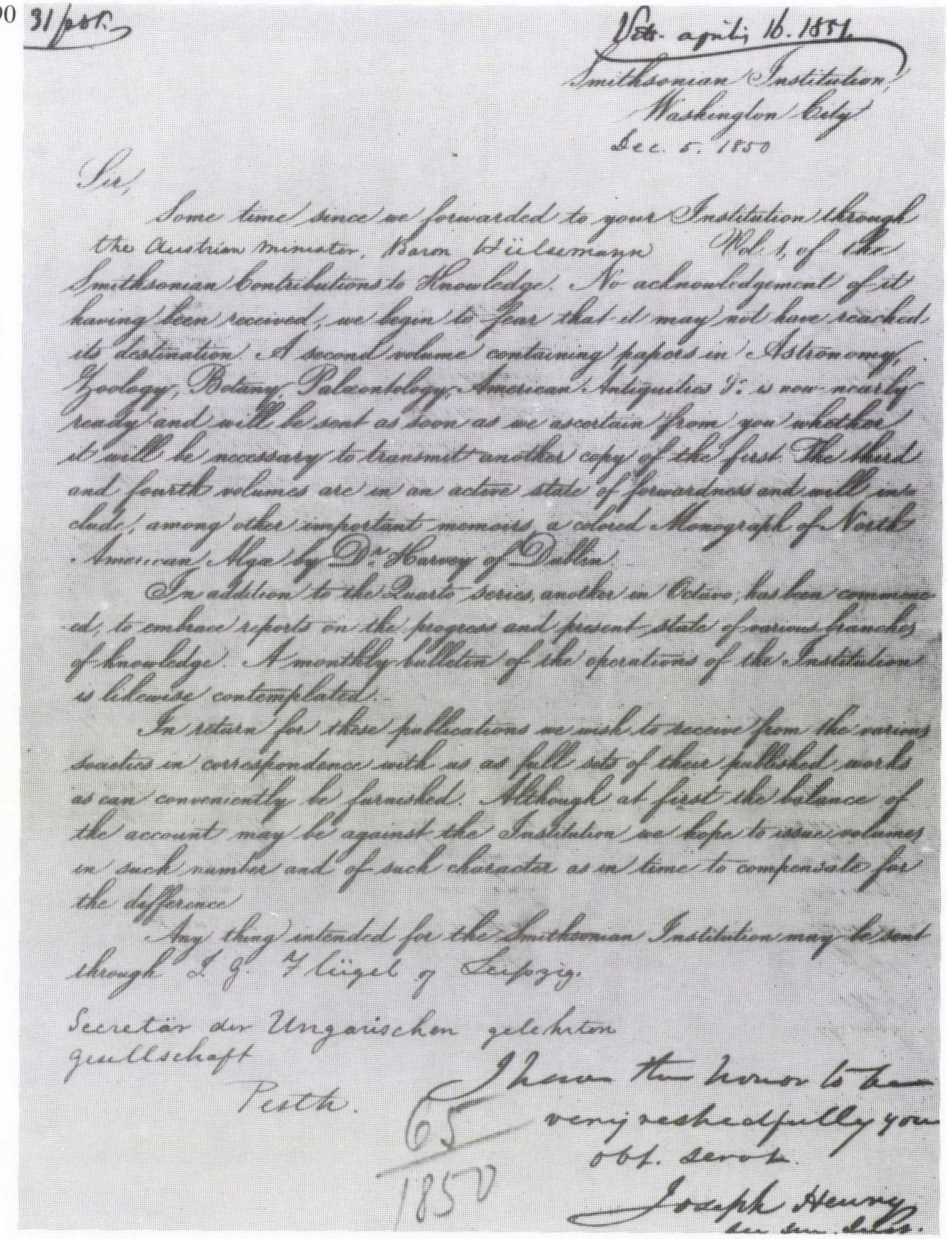

31/por.

Pest. april 16. 1851.

Smithsonian Institution,
Washington City
Dec. 5. 1850

Sir,

Some time since we forwarded to your Institution through the Austrian minister, Baron Wülleemayr Vol. 1. of the Smithsonian Contributions to Knowledge. No acknowledgement of it having been received, we begin to fear that it may not have reached its destination. A second volume containing papers in Astronomy, Zoology, Botany, Paleontology, American Antiquities &c. is now nearly ready and will be sent as soon as we ascertain from you whether it will be necessary to transmit another copy of the first. The third and fourth volumes are in an active state of forwardness and will include, among other important memoirs, a colored Monograph of North American Algæ by Dr. Harvey of Dublin.

In addition to the Quarto series, another in Octavo, has been commenced, to embrace reports on the progress and present state of various branches of knowledge. A monthly bulletin of the operations of the Institution is likewise contemplated.

In return for these publications we wish to receive from the various societies in correspondance with us as full sets of their published works as can conveniently be furnished. Although at first the balance of the account may be against the Institution we hope to issue volumes in such number and of such character as in time to compensate for the difference.

Any thing intended for the Smithsonian Institution may be sent through L. G. F. Hügel of Leipzig.

Secretär der Ungarischen gelehrten gesellschaft
Pesth.

65
1850

I have the honor to be
very respectfully your
obt. servt.
Joseph Henry
Sec. Sm. Inst.

89. James Smithson, a Smithsonian Institution megalapítója

90. A Smithsonian Institution, Washington értesítése tudományos közleményeinek elküldéséről, 1850

91

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG'

ÉVKÖNYVEI.

HARMADIK KÖTET.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM' BETÜIVEL.

1837.

A' TÁRSASÁG' GYÜJTEMÉNYEI'

SZAPORODÁSA AJÁNDÉKOK ÁLTAL 1835. JAN. 1. 1836. AUG' VÉGÉIG.

I.

KÖNYVTÁR.

* A' szöllagai jegyesek a' beltartalékká' egészítik.

A. TESTÜLETEK' ÉS INTÉZETEK' KÜLDEMÉNYEI.

AMERIKAI FILOSOFIAI TÁRSASÁG. *Transactions of the american philosophical society, held at Philadelphia, for promoting useful knowledge. Vol. IV. part III. Vol. V. p. I. New series. Philadelphia, 1835, 4. ded r.

American Almanac for 1835. Philadelphia, 1835. 8.

BERLINI KIR. TUD. ACADEMIA. *Abhandlungen der königl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Aus dem Jahre 1833. Zweiter Theil. Berlin, 1836. 4. r.

— — *Aus d. J. 1833. Nebst d. Geschichte d. Ak. in diesem Zeitraum. Berlin, 1835. 4r.

— — *Aus d. J. 1834. Nebst d. Gesch. d. Ak. in diesem Zeitraum. Berl. 1836. n. 4r.

— — *Bericht über die zur Bekanntmachung geeigneten Verhandlungen der k. pr. Ak. d. Wissenschaften zu Berlin. Erster Jahrgang, 1836. Januar—April. Berl. 1836. 8r.

Über die Längenvermessung unter dem Chalifate. Eine gekrönte Preisschrift von Jos. v. Hammer. Berlin, 1835. 8r.

BRITT KIR. ADMIRALITÍA. Memoirs of the royal astronomical society. Vol. VII. London, 1834. n. 4r.

A catalogue of 7385 stars, chiefly in the southern hemisphere, prepared from observations made in the years 1822—26, at the observatory at Paramatta, New South Wales, founded by S. Thomas Makdougall Brisbane, president of the r. Society of Edinburgh. The computations made, and the catalogue constructed by Mr. W. Richardson. Printed by order of the lords commissioners of the admiralty. London, 1835. n. 4ndr.

CSEH KIR. TUD. TÁRSASÁG. *Abhandlungen der böh. böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften. Neuer Folge 1ter Bd von den Jahren 1824—6; Prag, 1827. 2ter Bd. von d. J. 1827—30. Prag, 1830. 3ter Bd. v. d. J. 1831 und 1832. Prag, 1833. 8r.

MÜNCHENI KIR. TUD. ACADEMIA. *Denkschriften der kön. Akademie der Wissenschaften zu München für d. Jahr 1808. München. 1809. 4r. — Für d. J. 1809 u. 1810. M. 1811. — Für 1811, 12. M. 1812. — F. 1812. M. 1814. — Bd. V. 1814, 15. M. 1817. — Bd. VI. 1816, 17. M. 1820. — Bd. VII. 1818—20. M. 1821. — Bd. VIII. 1821, 22. M. 1824. — Bd. IX. 1823, 4. Sulzbach, 1825.

*Abhandlungen d. mathem.-physikalischen Classe d. k. bayerischen Akademie d. Wissenschaften. Erster Bd. 1829—30. München, 1832. n. 4r. (Denkschr. X.)

*Abhandlungen der historischen Classe etc. Erster Band, Theil I. u. II. München, 1833. n. 4r. (Denkschr. XI.)

92

91—92., 94. A Magyar Akadémia hivatalos lapjaiban közzéteszi a világ különböző tudományos intézeteiből cserébe kapott kiadványok listáját, 1837, 1843

93

93. Az MTA alapításának 150. évfordulójára készült emlékérem. Csikszentmihályi Róbert munkája

94

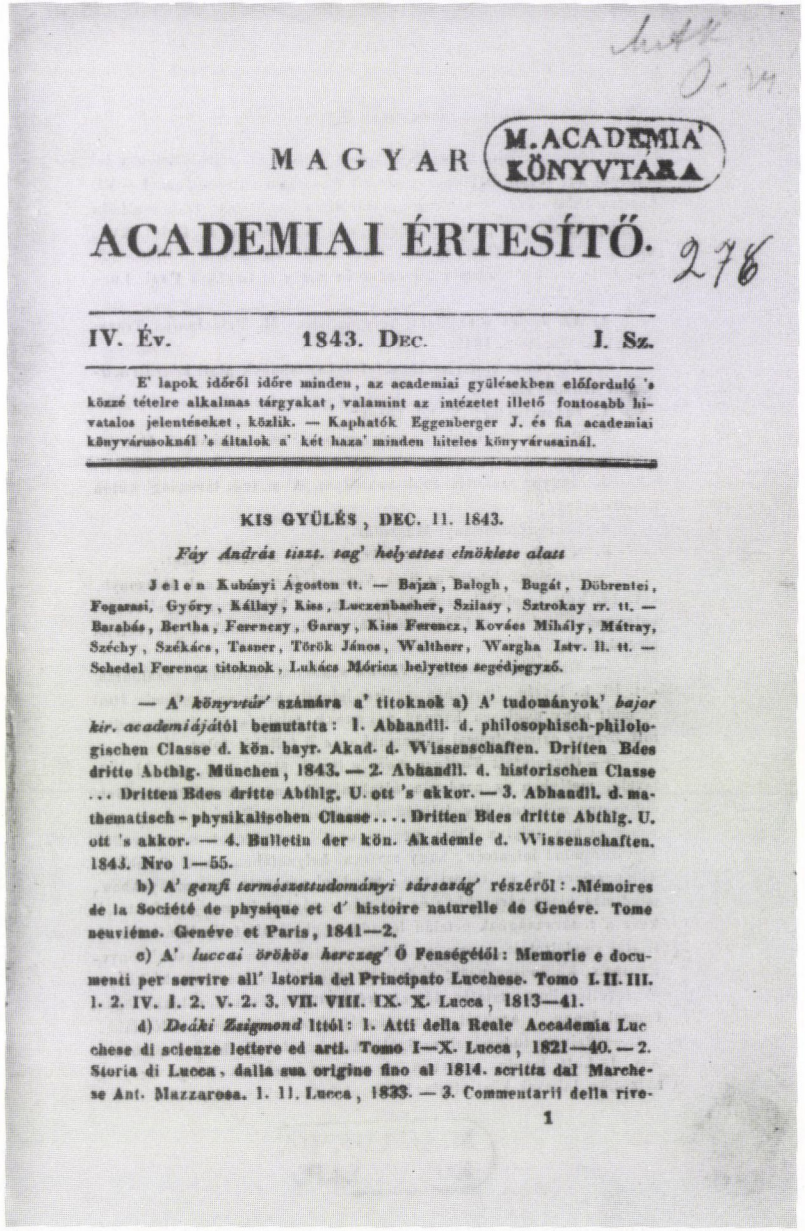

MAGYAR ACADEMIAI ÉRTESÍTŐ.

M. ACADEMIA' KÖNYVTÁRA
276

IV. Év. 1843. Dec. I. Sz.

E' lapok időről időre minden, az academiai gyülésekben előfordulló 's közzé tételre alkalmas tárgyakat, valamint az intézetet illető fontosabb hivatalos jelentéseket, közlik. — Kaphatók Eggenberger J. és fia academiai könyvárusoknál 's éltalok a' két haza' minden hiteles könyvárusainál.

KIS GYÜLÉS, DEC. 11. 1843.

Fáy András tiszt. tag' helyettes elnöklete alatt

Jelen Kubányi Ágoston tt. — Bajza, Balogh, Bugát, Döbrentei, Fogarasi, Győry, Kállay, Kiss, Luczenbacher, Szilasy, Sztrokay rr. tt. — Barabás, Bertha, Ferenczy, Garay, Kiss Ferencz, Kovács Mihály, Mátray, Széchy, Székács, Tasner, Török János, Waltherr, Wargha Istv. ll. tt. — Schedel Ferencz titoknok, Lukács Móricz helyettes segédjegyző.

— A' *könyvtár'* számára a' titoknok a) A' tudományok' *bajor kir. academiájá*tól bemutatta: 1. Abhandll. d. philosophisch-philologischen Classe d. kön. bayr. Akad. d. Wissenschaften. Dritten Bdes dritte Abthlg. München, 1843. — 2. Abhandll. d. historischen Classe ... Dritten Bdes dritte Abthlg. U. ott 's akkor. — 3. Abhandll. d. mathematisch-physikalischen Classe .... Dritten Bdes dritte Abthlg. U. ott 's akkor. — 4. Bulletin der kön. Akademie d. Wissenschaften. 1843. Nro 1—55.

b) A' *genfi természettudományi társaság'* részéről: Mémoires de la Société de physique et d' histoire naturelle de Genéve. Tome neuviéme. Genéve et Paris, 1841—2.

c) A' *luccai örökös herczeg'* Ő Fenségétől: Memorie e documenti per servire all' Istoria del Principato Lucchese. Tomo I. II. III. 1. 2. IV. 1. 2. V. 2. 3. VII. VIII. IX. X. Lucca, 1813—41.

d) *Deáki Zsigmond* Ittől: 1. Atti della Reale Accademia Lucchese di scienze lettere ed arti. Tomo I—X. Lucca, 1821—40. — 2. Storia di Lucca, dalla sua origine fino al 1814. scritta dal Marchese Ant. Mazzarosa. 1. 11. Lucca, 1833. — 3. Commentarii della rive-

1

95

Académie Impériale des sciences de Russie.

N 1517 Saint-Petersbourg, ce 4 Juillet 1864.

Le Secrétaire perpétuel de l'Académie

A M. le Secrétaire de l'Académie des Sciences de Hongrie à Pesth

L'Académie a reçu les ouvrage que Vous avez bien voulu lui adresser, intitulés: 1) Erdélyi [illegible] I. 9. 14, 2) Szöll. Sur. [illegible] 20, 3) Régészeti (régészet) I. 2. 3., (philos.) I. II. III. 1. 2. (mathem.) I. 3. 4. III. 1. 2., 4) Régészeti (régészet) I. II. 1. (statist.) III. 1. 2. (mathem.) I., 5) Akademia (akademiai) VIII. IX., (bibl.) I. 6) Szóró-magyar szótár I. II., 7) Vajda, [illegible], 8) Buda-pesti Szemle (folyóirat) V. 10. VI. 1/7.

J'ai l'honneur de Vous offrir ses remerciments

Agréez, Monsieur, l'assurance de ma consideration très distinguée

C. Veselofski

A.

210/1865

96

95. Az Académie Impériale des Sciences de Russie, St. Pétersbourg megköszöni a cserébe kapott kiadványokat, 1864
96. Az Académie Impériale des Sciences de Russie épülete a Néva-partján

97

43

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

Liste des livres

envoyés dans paquet sous le No par

Ferdinand Eggenberger

libraire à Pest

à l' Académie impériale des Sciences.

Pétersbourg.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Könyv XI: 9. II.
Nyelvtudom. Közlem. VI: 2. 3.
Archaeol. Közlem. VII: 2.
Statist. ő. rovszky. Közlem. IV: 2. V: 1.
A m. nyelv Szótára V. 1.
Értesítő. 1868: 1 – 18. a.
Magyar tört. tár XIII.
Monumenta. Diplom. XI.
Monumenta. Scriptor. VIII. XIX. XXIII: 1. 2.
Budapesti Szemle XXXI – XXXIX. füz.
Rupp: Budapest története

98

et des beaux-arts de Belgique. 30e année, 2me série. T. XI. XII. 1861. Bruxelles 8.

Annuaire de l'Académie royale des sciences, des lettres et des beaux-arts de Belgique. 1862. Vingt-huitième année. Bruxelles 1862 8.

Société littéraire de l'Université catholique de Louvain. Choix de mémoires. T. VI. Louvain 1853. 8.

Proceedings of the royal Society. Vol. XI. N° 47. Vol. XII. N° 51.

Memoirs of the literary and philosophical society of Manchester. Third series Vol. 1. London 1862. 8.

Proceedings of the literary and philosophical society of Manchester. Vol. II. Manchester 1862. 8.

Proceedings of the royal Society of Edinburgh. Session 1860 — 61. Vol. IV. N° 53 — 55.

Transactions of the royal Society of Edinburgh. Vol. XXII. Edinburgh 1861. 4.

The Journal of the royal Dublin Society. N° 20—25. Dublin 1861 — 62 8.

Nova acta regiae societatis scientiarum Upsaliensis. Seriei tertiae vol. IV. Fasc. prior. Upsaliae 1862. 4.

Olivecrona, Sam. Rud. Detl. Knut. Bidrag till den Svenska concursslagstiftningens historia. Upsala 1862 4.

— Till Vetenskapernas vårdare, gynnare och vänner. Upsala 1862 4.

Forhandlinger i Videnskabs - Selskabet i Christiania aar 1860. Christiania 1861. 8.

A' Magyar tudós társaság' évkönyvei, kötet I — X. Pesten 1833 — 46. 4.

Tudománytár. Közre bocsátja a' Magyar Tudós Társaság. Szerkesztéli Schedel Ferencz T. I — VIII (1834 — 35), Csató Pál T. IX — XII (1836 — 37), Laczenbacher János és F. Almási Balogh Pál, év 1837 — 43. Buda. 8.

Magyar Akademiai értesítő. Új folyam. A nyelv és szép-tudományi osztály közlönye — szerkeszti Toldy Ferencz T. I — II.

— A mathematikai és természettudományi osztályok közlönye — szerkeszti Győry Sándor T. I — II, 1 — 2. Pest 1660 — 62. 8.

Archaeologiai közlemények. A hazai műemlékek ismeretének elömozditására kiadja a' Magyar Tudományos Akademia archaeologiai bizottmánya. Kötet I — II. Képatlasz II. Kötetéhez. Pesten 1861 — 62.

Mathematikai s természettudományi közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra. Kiadja a' magyar Tudományos Akademia math. s. term. állandó bizottsága. Szerkeszti Szabó József. I Kötet. Pesten 1861. 8.

Statistikai közlemények — kiadja a' magyar Tudományos Akademia statistikai bizottmánya. Kötet I — II. Pesten 1861 — 62. 8.

Sztoczek, József. Utasítás meteorologiai észleletekre. Pest 1861. 4.

Természettudományi pályamunkák kiadja a' magyar tudós társaság. Kötet I — III. Budán 1837 — 44. 8.

Magyar László Délafrikai utazásai 1849 — 51 években. A' magy. tudom. Akademia megbizásából sajtó alá egyengette és jegyzetekkel ellátta Hunfalvy János. Első kötet. Pest 1859. 8.

Akademiai emlékkönyv a Kazinczy Ferencz születése évszázados ünnepéről. Pest 1859. 4.

Budapesti szemle. Szerkeszti és kiadja Csengery Antal. XLI — XLIX füzet. Pest 1861 — 62. 8.

Transactions of the American Philosophical Society. New Series. Vol. III part. III Philadelphia. 4.

— of the American Philosophical Society, held at Philadelphia for promoting useful knowledge. Vol. XII p. I. Philadelphia 1862. 4.

Proceedings of the American Philosophical Society. Vol. VIII. Philadelphia 1861. 8.

— of the American Academy of arts and sciences. Vol. V. pag. 241 — 384.

Memoirs of the American Academy of arts and sciences. New series. Vol. VII. VIII p. I. Cambridge and Boston 1860 — 61. 8.

Catalogue of publications of the Smithsonian Institution, corrected to June 1862. Washington 1862. 8.

Smithsonian Museum miscellanea. Washington 1862. 8.

— miscellaneous collections. Vol. 1 — 4. Washingt. 1862. 8.

The American Journal of science and arts, conducted by B. Silliman. Vol. XXXII, XXXIII N° 94 — 99. New Haven 1861 — 62. 8.

Sophokles. Erklärt von F. W. Schneidewin. 5tes Bändchen: Elektra. 4te Auflage, besorgt v. A. Nauck. Berlin 1862.

Herculanensium voluminum quae supersunt collectio altera. Tomi I fasc. I — III. Napoli 1861. Fol.

Ewald, Heinr. Sprachwissenschaftliche Abhandlungen. I. Abhandlungen über den Bau der Thatwörter im Koptischen. II. Abhandlungen über den Zusammenhang des Nordischen (Türkischen), Mittelländischen, Semitischen und Koptischen Sprachstammes. Göttingen 1861 — 62. 4.

Schleicher, Aug. Compendium der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. II. Kurzer Abriss einer Formenlehre. Weimar 1862. 8.

Tafel, Leon. and Rud. A review of some points in Bopp's comparative Grammar. Andover 1861. 8.

— Latin pronunciation and the latin alphabet. Philadelphia 1860. 8.

Öman, Victor E. An essay on the construction in the english language. P. I. Oerebro 1862. 8.

Tafel, R. L. Investigations into the laws of Englich Orthography and Pronunciation. Vol. 1. N° 1. New York 1862. 8

Krótke stawizny nabożnistwa w starym a nowym zakonju. W Budyśikje 1861. 8.

97. Jegyzék a Szentpétervári Akadémiának küldött magyar kiadványokról

98. Magyar cserekiadványok felsorolása a Cári Akadémia Bulletin-jében, 1863

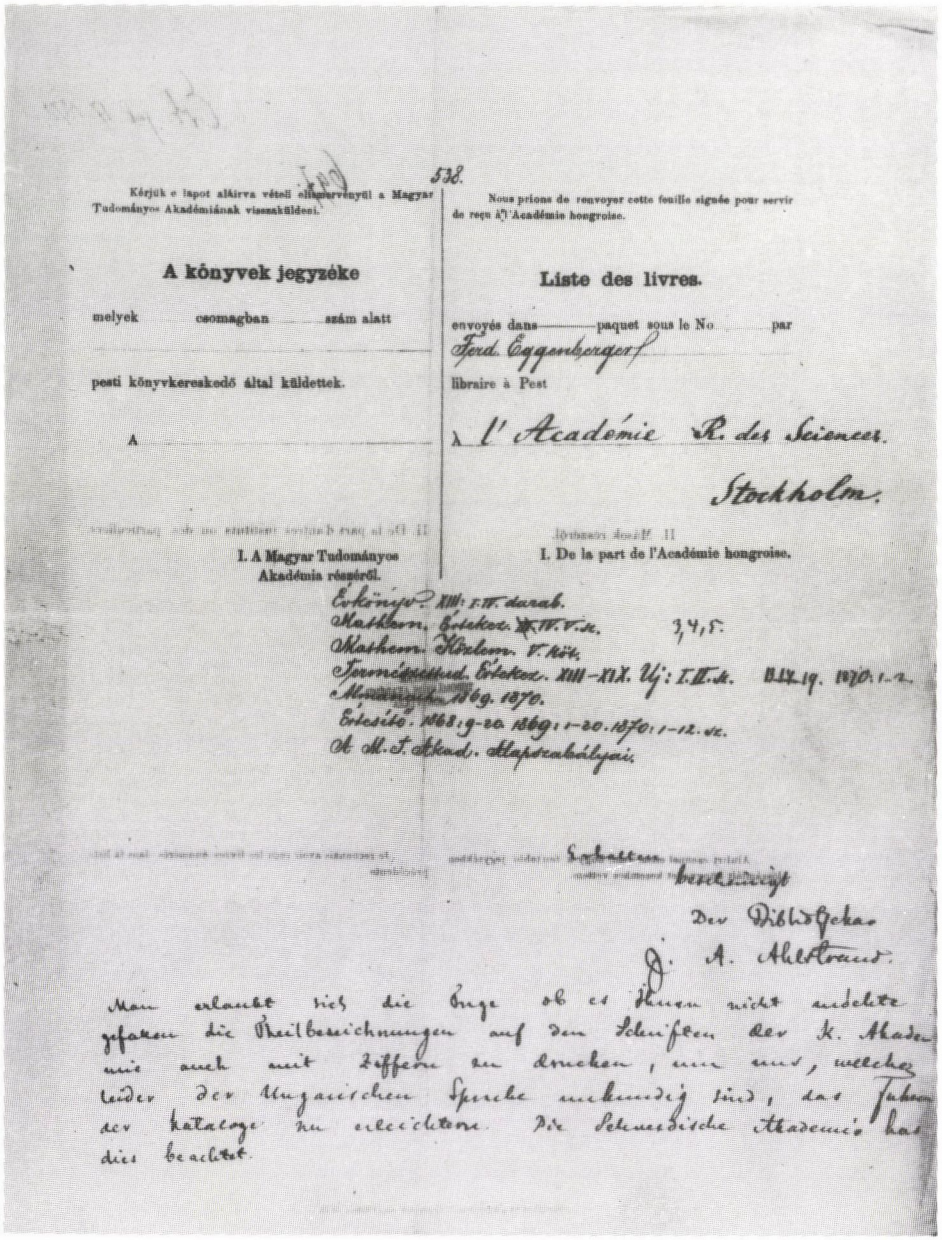

538.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban ..... szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A .....

Liste des livres.

envoyés dans ..... paquet sous le No ..... par

Ferd. Eggenberger

libraire à Pest

à l'Académie R. des Sciences.

Stockholm.

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Erkönyv. XIII: I.-IV. darab.
Mathem. Értekez. XIV. V.-k. 3,4,5.
Mathem. Közlem. V. köt.
Természettud. Értekez. XIII-XIX. Uj: I.-II. k. XIX. 19. 1870. 1-2.
Mindenféle. 1869. 1870.
Értesítő. 1863: 9-20. 1869: 1-20. 1870: 1-12. sz.
A M. T. Akad. Alapszabályai.

Der Bibliothekar
J. A. Ahlstrand.

Man erlaubt sich die Frage ob es Ihnen nicht anderlich gefallen die Theilbezeichnungen auf den Schriften der K. Akademie auch mit Ziffern zu drucken, um uns, welche leider der Ungarischen Sprache unkundig sind, das Fahren der Kataloge zu erleichtern. Die Schwedische Akademie hat dies beachtet.

99

100

99. Académie Royale des Sciences, Stockholm megjegyzéssel ellátott elismervénye a magyar cserekiadványokról, 1872

100. Kungl. Vetenskapsakademien, Stockholm emblémája

101. Royal Society of Edinburgh emblémája

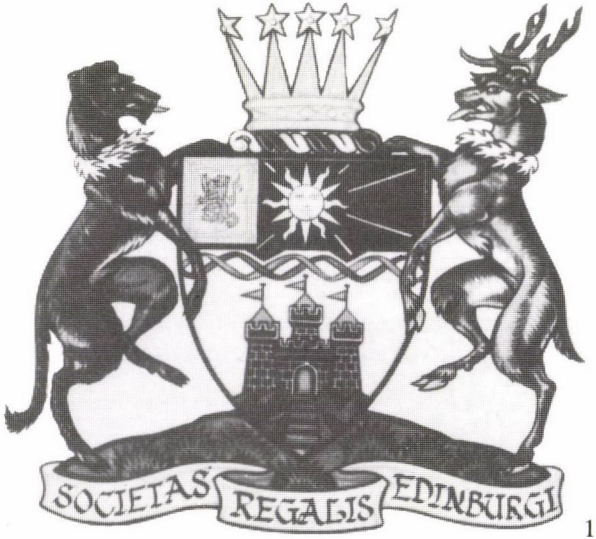

101

PROCEEDINGS

OF

THE ROYAL SOCIETY

OF

EDINBURGH.

VOL. V.

NOVEMBER 1862 TO APRIL 1866.

EDINBURGH:
PRINTED BY NEILL AND COMPANY.
MDCCCLXVI.

102

Mathematicai' Palyamunkák 1 kötet. 8vo.—*From the same.*

A' Felsöbb Analysis Elemei irta lyöry Sändor. I. and II. Füzet. 4to.—*From the same.*

Elmékedések a' Physiologia es Psychologia' Körében irta D. Mocsi Mihali.—*From the same.*

A Puhányok Izomrostjairol, etc. 4to.—*From the same.*

A Hangrendszer Kiszamitasarol, etc. 4to.—*From the same.*

Magyar Akademiai Ertesítö uj folyam. Elsó Kötet. I., II., and III., szam. 8vo.—*From the Academy.*

Index to the Catalogue of a Portion of the Public Library of the City of Boston, arranged in the Lower Hall (with four Supplements). 8vo.—*From the Trustees.*

Eighth and Ninth Annual Report of the Trustees of the Public Library of Boston. 8vo.—*From the same.*

Catalogue of Books in the Upper Hall of the Library of Boston. 8vo.—*From the same.*

Abstracts of the Observations taken at the Stations of the Royal Engineers, from 1853 to 1859. Edited by Colonel Sir H. James, R.E. 4to.—*From the Secretary of State for War.*

Proceedings of the Academy of Natural Science of Philadelphia. 4 parts. 8vo.—*From the Academy.*

Journal of the above. Vol. V., Part 1. 4to.—*From the same.*

Observations on the Genus Unio, etc. By Isaac Lea, LL.D. Vol. VIII., Part 2. 4to.—*From the same.*

Publications of Isaac Lea, LL.D., on Recent Conchology. 3 parts. 8vo.—*From the same.*

Parliamentary Papers on the Burke and Wills Commission. Victoria, 1861-62.—*From Major-General Sir Thomas Pratt, K.C.B., to Rev. Dr Hanna.* Folio.—*Presented by Dr Hanna.*

Bulletin de la Société de Geographie, 5ième série. Tomes II. et III. 8vo.—*From the Society.*

Annales hydrographiques au Dêpot des Cartes et Plans de la Marine. Nos. 311–328. 8vo.—*From the Dêpot.*

Le Vrai Principe de la Loi des Ouragans appliqué d'une manière pratique aux deux hemisphères. Par James Sedgwick. Traduit de l'Anglais. 8vo.—*From the same.*

Description hydrographique de la Côte Orientale de la Corée et du Golfe d'Osaka. 8vo.—*From the same.*

103

102—103. A Royal Society of Edinburgh Proceedings-ében nyugtázza a magyar cserekiadványokat, 1866

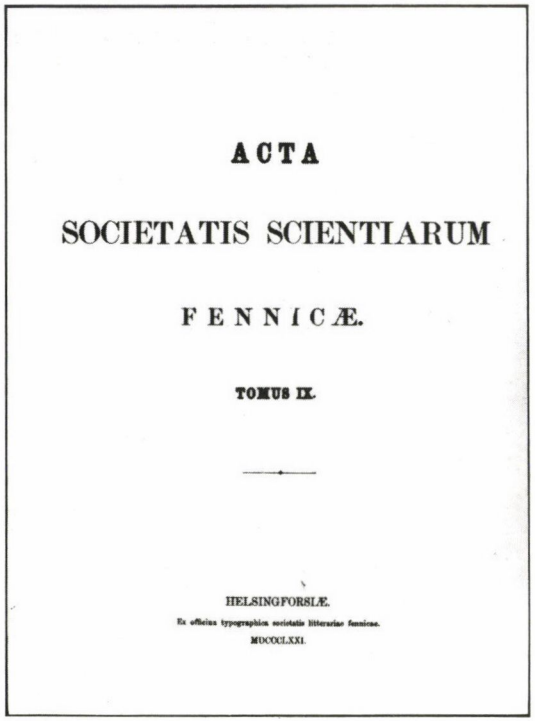

ACTA

SOCIETATIS SCIENTIARUM

FENNICÆ.

TOMUS IX.

HELSINGFORSIÆ.

Ex officina typographica societatis litterariae fennicae.

MDCCCLXXI.

104

105

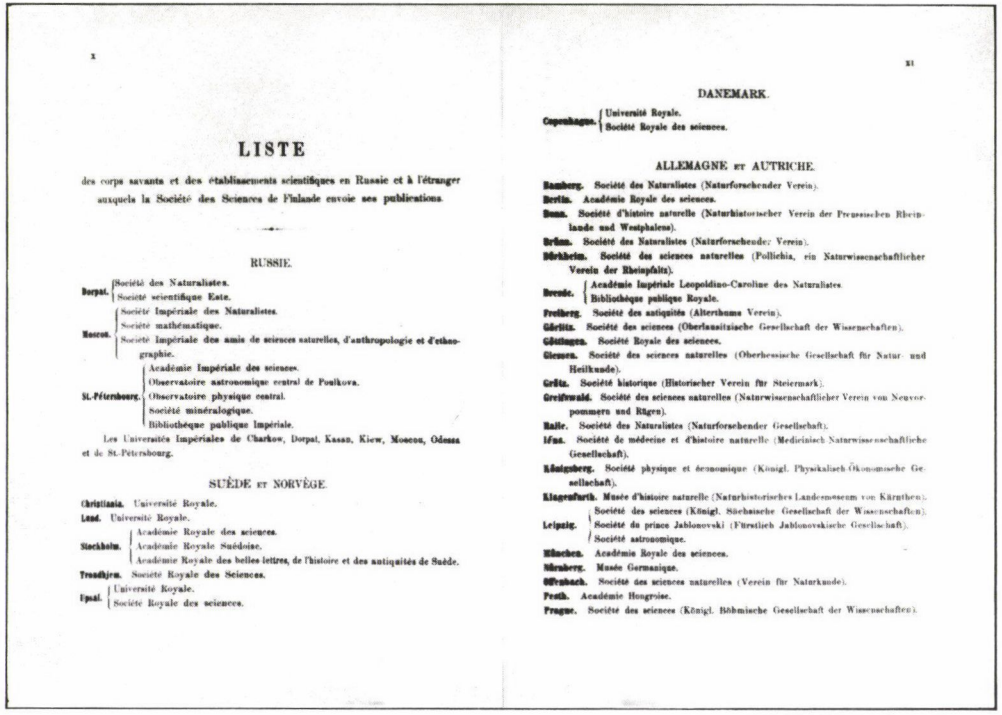

x

LISTE

des corps savants et des établissements scientifiques en Russie et à l'étranger auxquels la Société des Sciences de Finlande envoie ses publications.

RUSSIE.

Dorpat. Société des Naturalistes.
Société scientifique Este.

Moscou. Société Impériale des Naturalistes.
Société mathématique.
Société Impériale des amis de sciences naturelles, d'anthropologie et d'ethnographie.

St.-Pétersbourg. Académie Impériale des sciences.
Observatoire astronomique central de Poulkova.
Observatoire physique central.
Société minéralogique.
Bibliothèque publique Impériale.

Les Universités Impériales de Charkow, Dorpat, Kasan, Kiew, Moscou, Odessa et de St.-Pétersbourg.

SUÈDE ET NORVÈGE.

Christiania. Université Royale.
Lund. Université Royale.
Stockholm. Académie Royale des sciences.
Académie Royale Suédoise.
Académie Royale des belles lettres, de l'histoire et des antiquités de Suède.
Trondhjem. Société Royale des Sciences.
Upsal. Université Royale.
Société Royale des sciences.

xi

DANEMARK.

Copenhague. Université Royale.
Société Royale des sciences.

ALLEMAGNE ET AUTRICHE.

Bamberg. Société des Naturalistes (Naturforschender Verein).
Berlin. Académie Royale des sciences.
Bonn. Société d'histoire naturelle (Naturhistorischer Verein der Preussischen Rheinlande und Westphalens).
Brünn. Société des Naturalistes (Naturforschender Verein).
Dürkheim. Société des sciences naturelles (Pollichia, ein Naturwissenschaftlicher Verein der Rheinpfalz).
Dresde. Académie Impériale Leopoldino-Caroline des Naturalistes.
Bibliothèque publique Royale.
Freiberg. Société des antiquités (Alterthums Verein).
Görlitz. Société des sciences (Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften).
Göttingen. Société Royale des sciences.
Giessen. Société des sciences naturelles (Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde).
Grätz. Société historique (Historischer Verein für Steiermark).
Greifswald. Société des sciences naturelles (Naturwissenschaftlicher Verein von Neuvorpommern und Rügen).
Halle. Société des Naturalistes (Naturforschender Gesellschaft).
Iéna. Société de médecine et d'histoire naturelle (Medicinisch Naturwissenschaftliche Gesellschaft).
Königsberg. Société physique et économique (Königl. Physikalisch-Ökonomische Gesellschaft).
Klagenfurth. Musée d'histoire naturelle (Naturhistorisches Landesmuseum von Kärnthen).
Leipzig. Société des sciences (Königl. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften).
Société du prince Jablonovski (Fürstlich Jablonovskische Gesellschaft).
Société astronomique.
München. Académie Royale des sciences.
Nürnberg. Musée Germanique.
Offenbach. Société des sciences naturelles (Verein für Naturkunde).
Pesth. Académie Hongroise.
Prague. Société des sciences (Königl. Böhmische Gesellschaft der Wissenschaften).

104—105. A Societas Scientiarum Fennicae Acta-jában felsorolja azokat a tudós társaságokat — köztük a Magyar Akadémiát (Pesth) is — amelyeknek rendszeresen elküldi kiadványait, 1871

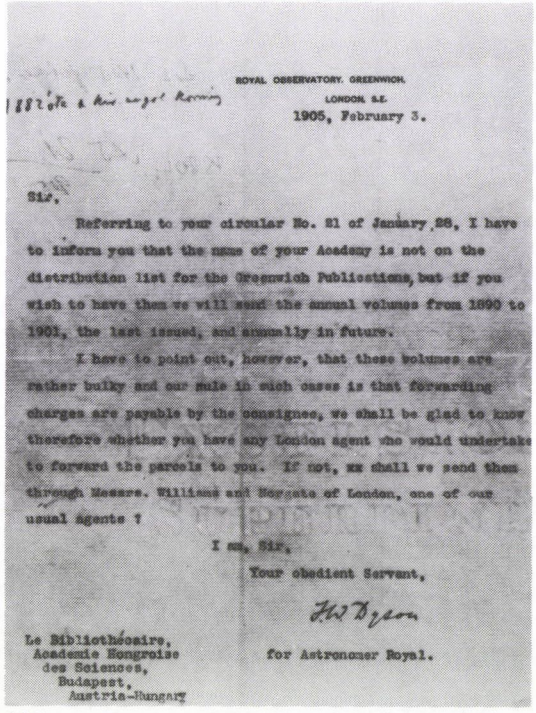

ROYAL OBSERVATORY, GREENWICH,
LONDON, S.E.
1905, February 3.

Sir,

Referring to your circular No. 81 of January 28, I have to inform you that the name of your Academy is not on the distribution list for the Greenwich Publications, but if you wish to have them we will send the annual volumes from 1890 to 1903, the last issued, and annually in future.

I have to point out, however, that these volumes are rather bulky and our rule in such cases is that forwarding charges are payable by the consignee, we shall be glad to know therefore whether you have any London agent who would undertake to forward the parcels to you. If not, we shall we send them through Messrs. Williams and Norgate of London, one of our usual agents ?

I am, Sir,
Your obedient Servant,

for Astronomer Royal.

Le Bibliothécaire,
Academie Hongroise
des Sciences,
Budapest,
Austria-Hungary

106

106. A Royal Observatory, Greenwich cseremegállapodása az MTA Könyvtárával, 1905

107. A Royal Observatory, Greenwich a 19. században

107

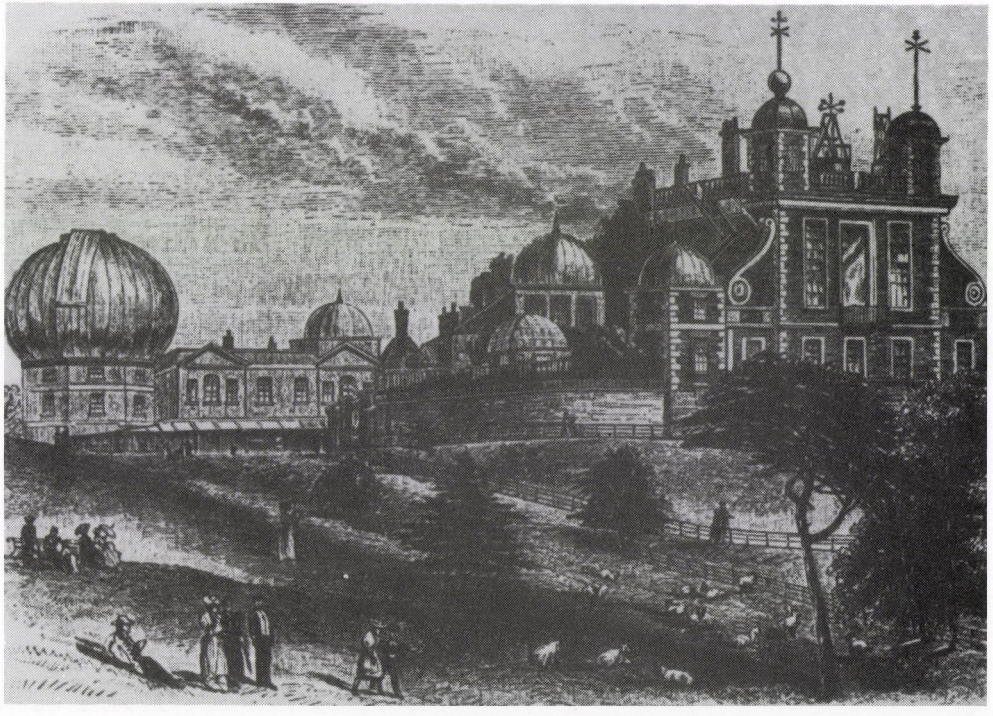

108

109

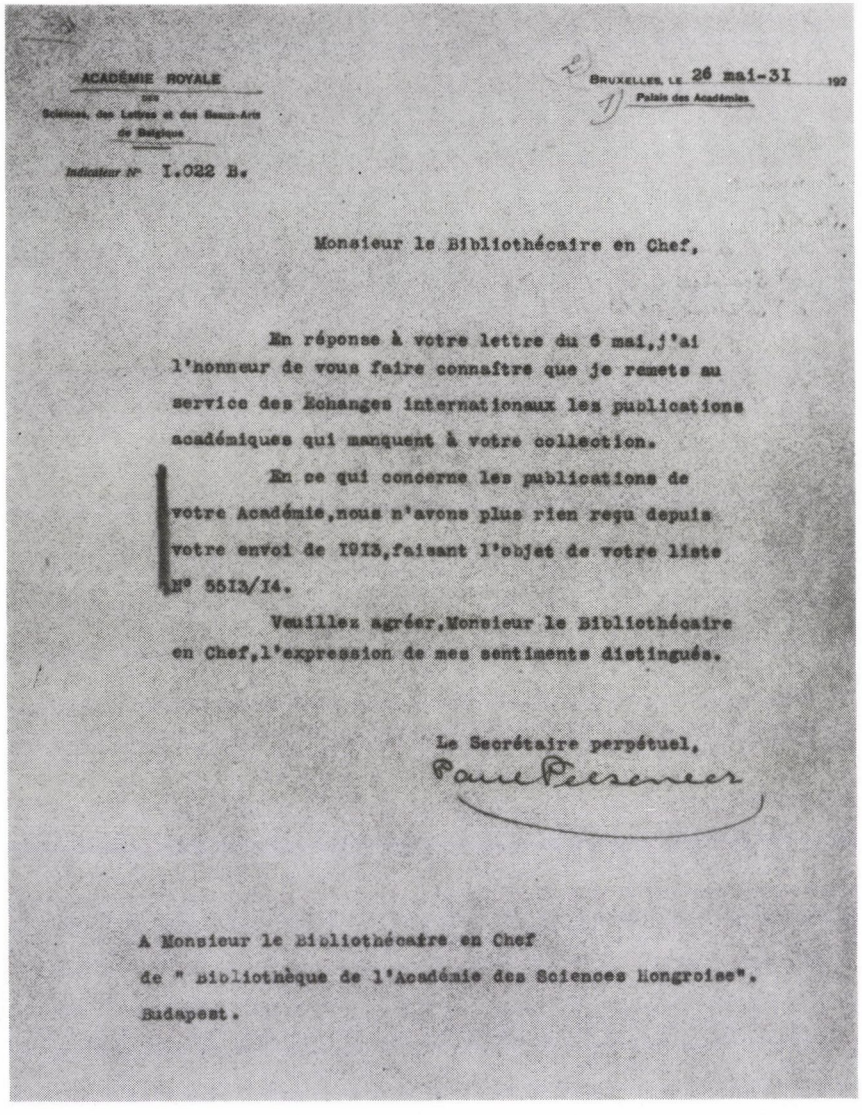

ACADÉMIE ROYALE
des
Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts
de Belgique

Indicateur N° I.022 B.

Bruxelles, le 26 mai-31 192
Palais des Académies

Monsieur le Bibliothécaire en Chef,

En réponse à votre lettre du 6 mai, j'ai l'honneur de vous faire connaître que je remets au service des Échanges internationaux les publications académiques qui manquent à votre collection.

En ce qui concerne les publications de votre Académie, nous n'avons plus rien reçu depuis votre envoi de 1913, faisant l'objet de votre liste N° 5513/14.

Veuillez agréer, Monsieur le Bibliothécaire en Chef, l'expression de mes sentiments distingués.

Le Secrétaire perpétuel,
Paul Pelseneer

A Monsieur le Bibliothécaire en Chef
de " Bibliothèque de l'Académie des Sciences Hongroise".
Budapest.

110

108—109. Az Académie Royale, Bruxelles emlékérme

110. Az Académie Royale, Bruxelles értesítése kiadványainak elküldéséről és reklamációja a magyar cserekiadványok ügyében, 1931

111

GESELLSCHAFT FÜR KULTURELLE VERBINDUNG DER SOWJETUNION MIT DEM AUSLANDE

Rundschreiben

Moskau, Datum d. Poststempels
Sverdlowplatz

Wir erlauben uns hiermit Sie von der kürzlich erfolgten Gründung der „Gesellschaft für Kulturverbindung der Sowjetunion mit dem Auslande" in Kenntnis zu setzen.

Die Gesellschaft zählt zu ihren Mitgliedern die hervorragendsten wissenschaftlichen und Kulturorganisationen der Union der S. S. R., sowie auch Regierungsinstitutionen, die an der wissenschaftlichen und kulturellen Verbindung mit dem Auslande interessiert sind.

Die Gesellschaft besteht aus folgenden Abteilungen:

a) **Verbindungsbüro** mit den Funktionen: Verbindung mit den Gesellschaften für Annäherung an die Union der S. S. R. in den verschiedenen Ländern; Erledigung der aus dem Auslande eintreffenden Anfragen; Austausch von Professoren und Studenten zwischen d. Union der S. S. R. und dem Auslande; Einziehung von Informationen über internationale und nationale Kongresse, Ausstellungen im Auslande und der Union der S. S. R., usw.

b) **Büro des Bücheraustausches.** Nach einer mit der Russischen Zentralen Bücherkammer getroffenen Vereinbarung, konzentriert sich der ganze wissenschaftliche Bücheraustausch der Sowjetunion mit dem Auslande in dem Büro des Bücheraustausches der Gesellschaft, da letztere ihre eigenen Bevollmächtigten in verschiedenen Ländern besitzt.

c) **Pressbüro.** Es redigiert und gibt ein Bulletin über das wissenschaftliche und Kulturleben der Union der S. S. R. heraus und versorgt das Ausland mit Artikeln und Notizen über verschiedene Fragen des Sowjetlebens.

d) **Auskunftsbüro für Ausländer.** Seine Aufgabe ist, den in die Sowjetunion einreisenden Ausländern behilflich zu sein, das wissentschaftliche und Kulturleben der Union der S. S. R. kennen zu lernen, sowie auch Exkursionen der Ausländer nach der Union der S. S. R. und von Bürgern der Sowjetunion ins Ausland zu bedienen.

e) **Russ-Photo.** Versorgt die ausländische Presse mit Illustrationen aus dem Leben der Union der S. S. R. und liefert ausländische Illustrationen an die Sowjetpresse.

Die „Gesellschaft für Kulturverbindung der Sowjetunion mit dem Auslande" hofft, dass alle Kreise, die an der Wiederaufnahme der durch den Krieg und die Blockade im Laufe der Jahre unterbrochenen kulturellen Beziehungen zu den Sowjetrepubliken interessiert sind, sie in ihrer Tätigkeit weitgehendst unterstützen werden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Präsidium der Gesellschaft für Kulturverbindung der Sowjetunion mit dem Auslande:

Vorsitzende:
O. Kamenewa

Stellvertr. Vorsitzender:
Prof. Dr. N. Loboda

Verantw. Sekretär:
D. Bucharzew

Главлит № 36422. «Интернациональная» (39) типография Мосполиграф. Зак. № 1337 Тираж 1000

112

Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

315/1936.

An das P. T. General-Sekretariat der Polnischen Akademie
der Wissenschaften

KRAKÓW
Slawkowska 17.

Ich ersuche Sie höflichst, unserer Bibliothek -- wenn möglich -- tauschweise das folgende Werk gütigst übersenden zu wollen:

OMAGGIO dell'Accademia Polacca all'Università di Padova. Cracovia 1922.

Zum Gegendienst sind wir immer bereit.

Hochachtungsvoll

Budapest, am 27. Oktober 1936.
V. Akadémia-utca 2.

Oberbibliothekar.

Polska Akademja Umiejętności

111. A szovjet intézmények külföldi cseréjét intéző moszkvai „Társaság" körlevele a régi cserepartnerekhez, melyben reményét fejezi ki a megszakadt cserekapcsolatok felújításáról, 1925

112. Kiadványkérés a krakkói Tudományos Akadémiától, 1936

113

114

115

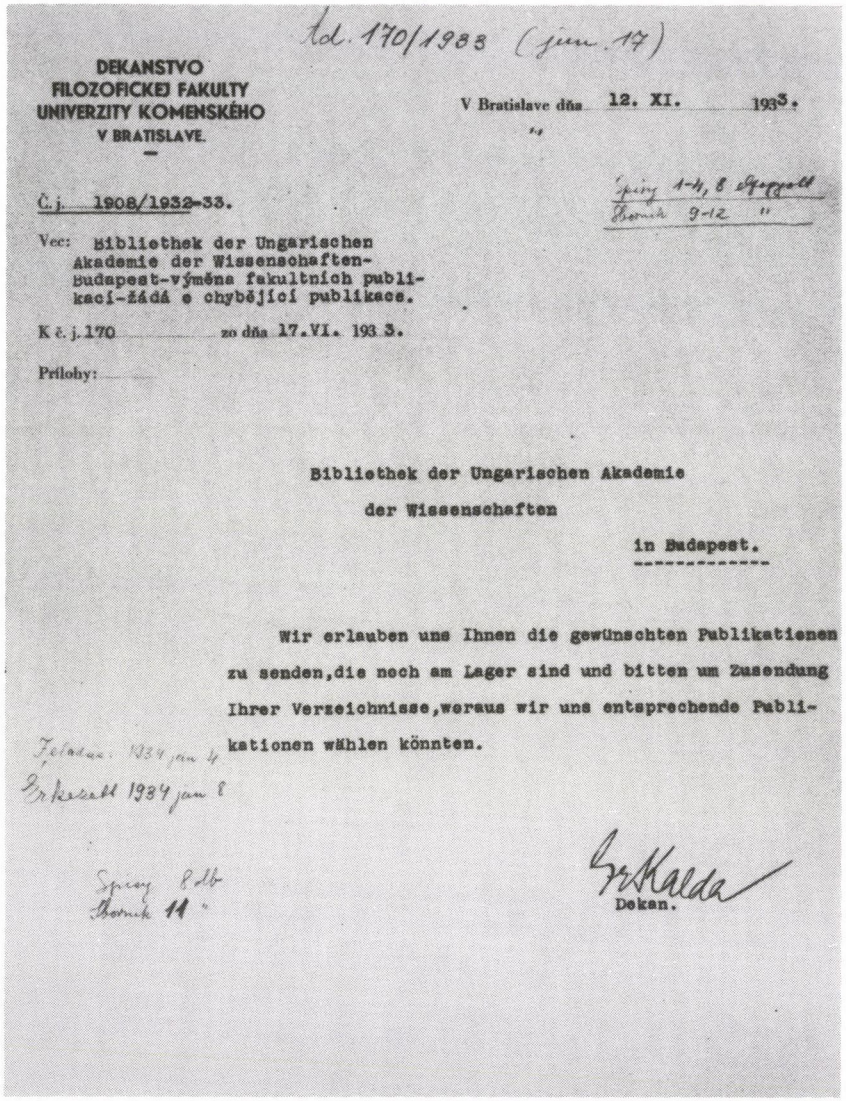

Ad. 170/1933 (jun. 17)

DEKANSTVO
FILOZOFICKEJ FAKULTY
UNIVERZITY KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE.

V Bratislave dňa 12. XI. 1933.

Č.j. 1908/1932-33.

Spisy 1-4, 8 elpostott
Sborník 9-12 "

Vec: Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften-Budapest-výměna fakultních publikací-žádá o chybějící publikace.

K č.j. 170 zo dňa 17.VI. 193 3.

Prílohy:

Bibliothek der Ungarischen Akademie
der Wissenschaften
in Budapest.

Wir erlauben uns Ihnen die gewünschten Publikationen zu senden, die noch am Lager sind und bitten um Zusendung Ihrer Verzeichnisse, woraus wir uns entsprechende Publikationen wählen könnten.

Feladva: 1934 jan 4
Érkezett 1934 jan 8

Spisy 8db
Sborník 11 "

Dekan.

113—114. A Komenský Egyetem, Bratislava emlékérme

115. A Komenský Egyetem, Bratislava könyvjegyzéket kér válogatás céljából, 1933

116

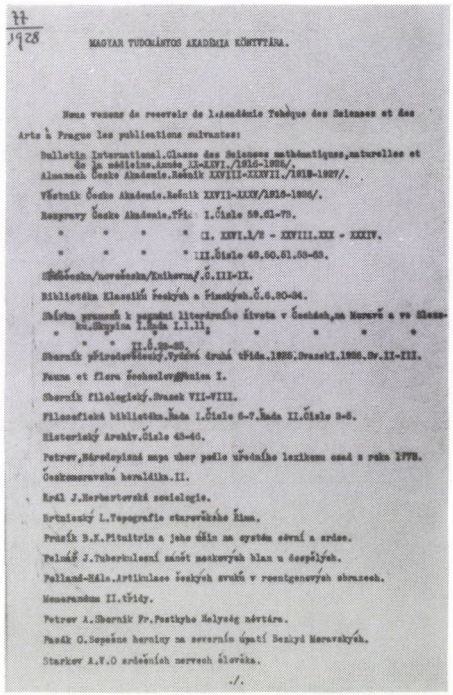

117

77
1928

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA.

Nous venons de recevoir de l'académie Tchèque des Sciences et des Arts à Prague les publications suivantes:

Bulletin International.Classe des Sciences mathématiques,naturelles et de la médecine.Année ,Ii-XXVI./1912-1926/.
Almanach České Akademie.Ročník XXVIII-XXXVII./1918-1927/.
Věstník České Akademie.Ročník XXVII-XXXV/1918-1926/.
Rozpravy České Akademie.Třída I.Číslo 59.61-75.
" " " " Cl. XXVI.1/2 - XXVIII.XXX - XXXIV.
" " " " III.Číslo 49.50.51.58-65.
Sborník/korespondenta/Kalkovského/.Č.III-IX.
Bibliotéka Klasiků českých a Finských.Č.6.80-84.
Sbírka pramenů k pozdní literárního života v Čechách,na Moravě a ve Slezsku.Skupina I.Řada I.1.11;
" " " "

A CSEREKAPCSOLATOK ALAKULÁSA 1833—1986

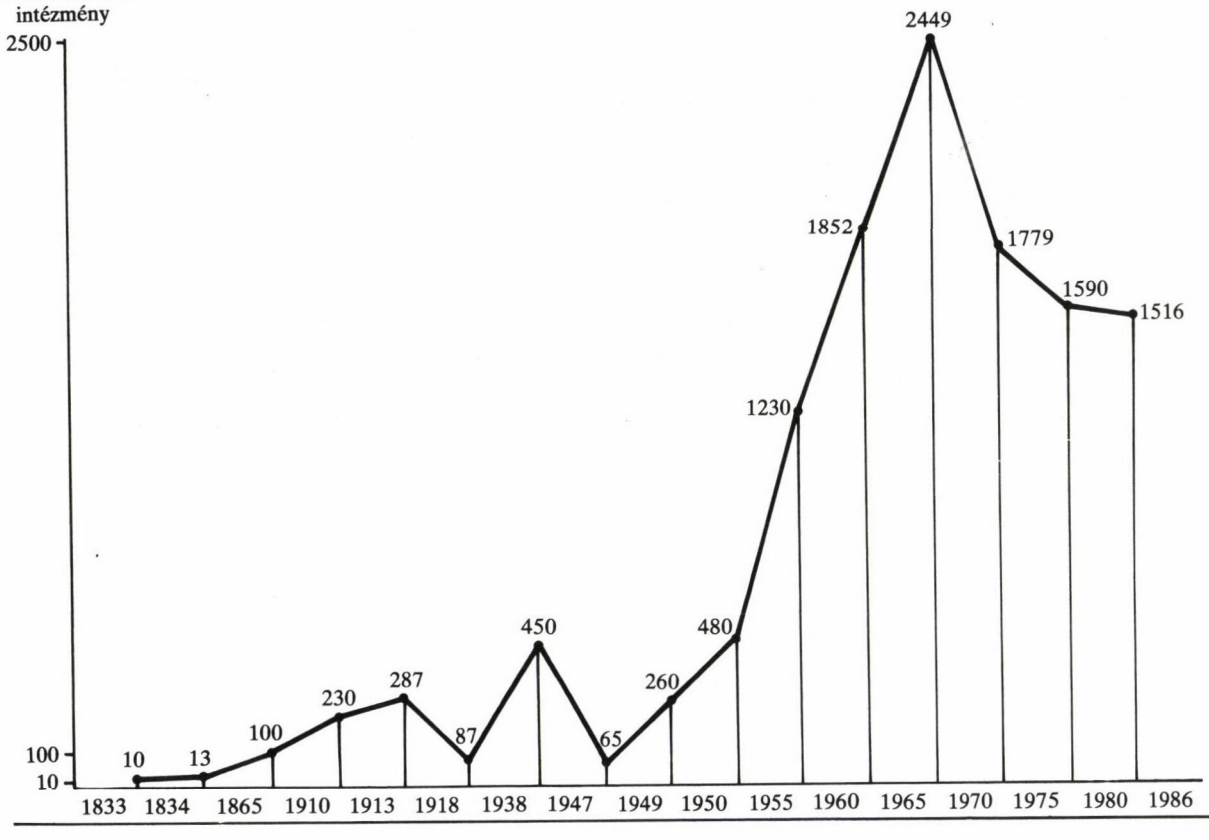

1833	10 intézmény
1834	13 intézmény
1865	100 intézmény
1910	230 intézmény
1913	287 intézmény
1918	87 intézmény
1938	450 intézmény
1947	65 intézmény
1949	260 intézmény
1950	480 intézmény
1955	1230 intézmény
1960	1852 intézmény
1965	2449 intézmény
1970	1779 intézmény
1975	1590 intézmény
1980	1624 intézmény
1986	1516 intézmény

A CSEREKAPCSOLATOK FÖLDRAJZI MEGOSZLÁSA 1986

Európa

28 állam, 1105 intézmény

Albánia	2
Anglia	66
Ausztria	48
Belgium	44
Bulgária	6
Csehszlovákia	41
Dánia	13
Finnország	26
Franciaország	88
Görögország	14
Hollandia	20
Írország	4
Izland	2
Jugoszlávia	74
Lengyelország	80
Luxemburg	4
Málta	1
NDK	46
NSZK	132
Norvégia	11
Olaszország	133
Portugália	6
Románia	43
Spanyolország	58
Svájc	34
Svédország	32
Szovjetunió	74
Vatikán Állam	3

Ázsia

19 állam, 181 intézmény

Afganisztán	3
Ciprus	3
India	27
Irak	3
Irán	3
Izrael	9
Japán	89
Jordánia	1
Kína	8
Koreai Közt.	2
Koreai NDK	3
Libanon	3
Mongólia	3
Oman	1
Szingapur	3
Szíria	4
Thaiföld	1
Törökország	12
Vietnami DK	3

Afrika

11 állam, 23 intézmény

Algéria	1
Dél-Afrikai Közt.	6
Egyiptom	4
Elefántcsontpart	1
Etiópia	1
Marokkó	1
Nigéria	2
Szenegál	1
Tanzánia	1
Tunézia	3
Zimbabwe	2

Amerika

12 állam, 185 intézmény

Argentína	7
Brazília	9
Chile	4
Costa Rica	2
Kanada	18
Kolumbia	7
Kuba	8
Mexikó	2
Peru	2
Puerto Rico	1
USA	120
Venezuela	5

Ausztrália, Óceánia

2 állam, 22 intézmény

Ausztrália	18
Új-Zéland	4

1986-ban 72 állam 1516 intézményével állt cserekapcsolatban a Könyvtár

119

119. A Könyvtár olvasóterme

VÉTEL, KÖTELESPÉLDÁNY – ÁLLOMÁNYKATALÓGUSOK

Folyóiratok

mellyek

a' M. Tudós Társaság' Olvasó Tárában tartattanak.

1831.

1. The Edinburgh Review. 105. 106. 107. 108. —
2. Bulletin universel des sciences et de l'industrie.
   I. Sect. B. des sciences mathématiques. 1.2.3.4.5. 6.7.8. 9. 10. 11.
   II. — B. des sciences naturelles. 1.2.3.4.5. 6.7. 8. 9. 10.11.
   III. — B. des sciences médicales. 1.2.3.4.5. 6.7. 8. 9. 10.11.
   IV. — B. des sciences agricoles. 1.2.3.4.5. 6.7.8. 9. 10.11.
   V. — B. des sciences technologiques. 1.2.3.4.5. 6.7.8. 9. 10.11
   VI. — B. des sciences géographiques. 1.2.3.4.5. 6.7.8. 9.10.11.
   VII. — B. des sciences historiques. 1.2.3.4.5. 6.7.8.9.10.11
   VIII. — B. des sciences philologiques. 1.2.3.4.5. 6.7.8.9.10.11
3. Allgemeine Literaturzeitung (Halle). I—XII. Hft. —
   Ergänzungsblätter zur Allg. Lit. Ztung. Nro 1—120. —
4. Göttingische gelehrte Anzeigen. 1.2.3 Bänd. —
5. Jahrbücher der Literatur. (Wien). 53. 54. 55. 56. Bd. —
6. Hermes. XXXV Bd. 1 is 2 Hft. —

1832.

1. The Edinburgh Review.
2. Bulletin universel des sciences.
   I. Sect. B. des s. mathématiques.
   II. — naturelles.
   III. — médicales.
   IV. — agricoles.
   V. — technologiques.
   VI. — géographiques.
   VII. — historiques.
   VIII. — philologiques.
3. Allgemeine Lit. Zeitung. I. II.
   Ergänzungsblätter az, Nro 1—20.
4. Göttingische gelehrte Anzeigen. Nro 1—72.
5. Jahrbücher der Literatur. Band: 57.
6. Polytechnisches Journal. XLIII. 1-6 Hft. XLIV. 1.

73. Olvastatik a' 8d ütem' jegyzőkönyve. — a' helyben ragyatik.

74. Olvastatik Czenedel Szerencz' r. t. véleménye Helenyi János, Sarnta is Ittalbott' czimű verseiről, melly szerint az, valamint Bártfay László' véleménye szerint is nyomtatásra nem levén alkalmatos, — a' kéziratot visszabocsátani rendeltetik.

75. Olvastatik a' néhai Horváth Ádám' kézirati hagyományairól tudósító választottság' véleménye; melly szerint ezen Literaturak' részint kiadottak, részint, már tárgyaikénál fogvást elavultak, részint már kijött munkákhoz fel. dolgozottak, részint csak privát használatra készült jegyzetek, részint töredékek, részint, végre, czélnak meg nem felelők — minél fogva azok közül nyomtatásra egy sem ajánltatott; czélban Vörösmarty Mihály r. tag' javaslatára határoztatik, hogy a' 23d szám alatti kézirat, melly pél. dabeszédeket foglalván maga ban, a' nagy Sztótári munkálatok' tekintetében —, a' 35d szám alatti mint historia literariára nézve nem érdekelten — s az. ó és uj ennek, mint a' kiadandó népdalgyűjtemény. hez szolgálandó segéd-forrás, az özvegyiről, ha lehet, elfogadható feltételek mellett szerezettessnek meg: melly végre ezen pont a' tek. Igazgatóság elébe is terjesztendő.

76. Olvastatik azon küldöttségnek.

122

VI. TÖRVÉNY-CZIKKELY.

A magyar nyelvről.[1]

Ő Felsége atyai szivének hív magyarjaihoz viseltető jósága azon ujabbi dicső példáit, mellyeket a nemzeti nyelv gyarapítása eszközlése végett a jelen országgyűlés alatt is adott, a Karok és Rendek mélyen tisztelik, és

1. §. Annak kegyelmes megegyezésével az országos felirások Ő eleibe már e jelen országgyűlésből egyedül magyar nyelven terjesztetvén fel — valamint azt: úgy

2. §. Abbeli kivánságuknak kegyes elfogadását is, hogy ezentúl az Ország határaibani köztörvényhatóságok is legfelsőbb helyre teendő felirásaikat szinte egyedül magyar nyelven szerkesztessék, hálás érzéssel törvénybe iktatják, — egyszersmind pedig határozzák: hogy

3. §. A királyi helytartó-tanács nem csak intéző, hanem körleveleit is az országbeli minden törvényhatóságokhoz magyar nyelven bocsássa el.

4. §. Az egyházi törvényhatóságok a világi törvényhatóságokkal, s ezek egymással, az Ország határain belül levelezést egyedül magyar nyelven folytatni tartoznak.

5. §. A magyar királyi udvari kamara a hozzá magyar nyelven iró törvényhatóságokkal ugyanazon nyelven levelezzen.

6. §. A káptalani kiadásoknak kezdő és befejező szakaszait, valamint a tárnoki széknek itélet-leveleit is, magyar nyelven szerkesztetni kelletik.

7. §. Olly helyeken is, hol a gyülekezethez szent beszédek magyar nyelven nem tartatnak, a jelen országgyűlésnek berekesztésétől számitandó három évek mulva az anya-könyvek magyar nyelven irassanak.

8. §. Ezentúl minden vallásbeli különbség nélkül plébánusoknak, egyházi szónokoknak, káplánoknak és segédeknek ollyak alkalmaztassanak, kik a magyar nyelvet tudják.

9. §. Ő Felsége kegyelmesen rendelkezni fog, hogy a magyar nyelvnek tudása a katonai véghelyeken is gyarapittassék, s a magyar ezredeknek kormányai a magyarországi törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.[1]

10. §. Az országos pénztárak kezeléséről számadások magyar nyelven folytattassanak.

11. §. Ő Felségének megegyező kegyelmes akaratjával a Magyarországban és ahoz kapcsolt Részekben kinyomtatott minden munkákból a magyar tudós társaságot egy példány illeti.[2]

123

XLI. TÖRVÉNY-CZIKK

a nyomdatermékek tudományos czélokra szolgáló köteles példányainak beszolgáltatásáról.[1]

(Szentesitést nyert 1897. évi november 21-én. Kihirdetetett az 1897. évi »Országos Törvénytár« 1897. évi november 25-én kiadott 14. számában.)

1. §. A Magyarországon nyomtatott, gépi sokszorositás utján készült nyomdatermékekből a nyomtató tudományos czélokra két példányt tartozik ingyen beszolgáltatni, és pedig:

1. egy példányt a M. Nemzeti Múzeumnak (2., 3. §§.);
2. egy példányt a M. Tud. Akadémiának (4. §.)[2]

Horvát-Szlavonországokban vagy a külföldön nyomtatott, de a jelen törvény hatálya alatt álló országrészekben (17. §.) kiadott nyomdatermékek köteles példányait a kiadó tartozik beszolgáltatni.

2. §. A Magyar Nemzeti Múzeumot megillető példány beszolgáltatásának kötelezettsége kiterjed a gépi sokszorositás utján készült minden nyomdatermékre; tehát nemcsak az elárusitási forgalomra, vagy általában terjesztésre szánt, szorosabb értelemben vett irói müvekre, hanem a kéziratképen nyomtatottakra is, valamint az északi sajtó s a ponyvairodalom termékeire: statisztikai kimutatásokra, iskolai értesitőkre, név- és naptárakra; továbbá a gépi sokszorositás minden ágában előállitott föld- és térképekre, hangjegyekre, képes ábrázolásokra stb.; ez utóbbiak akár önállóan szöveggel, vagy szöveg

(1) V. ö. 1840: VI. t. cz. 11. §.; 1848: XVIII. t. cz. 40. s. második bekezd.
(2) V. ö. 5., 12. §§.

124 — 127

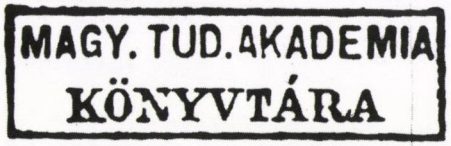

120. A Könyvtárba járó első külföldi folyóiratok jegyzéke

121. Pálóczi Horváth Ádám-kéziratok megvétele. Az 1835. márc. 9-i heti ülés jegyzőkönyvi kivonata

122. Az 1840: VI. törvénycikk 11. pontja a kötelespéldány-szolgáltatási kötelezettségről

123. Az 1897: XLI. törvénycikk a kötelespéldányok beszolgáltatásáról

124—127. Régi könyvtári állománypecsétek

128

UTASÍTÁS

A'

M. ACADEMIAI KÖNYVTÁR'

TISZTVISELŐI' SZÁMÁRA.

BUDÁN,

A' MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM BETŰIVEL.

1848.

129

38. §.

A' *hivatalos példányokat* illetőleg, a' könyvtárnoknak tisztében áll őrszemmel kisérni a' havi irodalom' menetelét, 's minden a' szokott úton be nem érkező hazai nyomtatványokról koronként jelentést tenni, hogy azok a' kormány által bekövetelthessenek. Ide pedig nem csak minden könyvek és röpiratok, de a' nyomtatott hivatalos irományok, végre a', bár szöveg nélkül megjelenő, mindennemű aczél-, réz- és kőnyomatok is értetnek, és pedig, ha valamellyike ezeknek színezve is jelennék meg, színezett példányban.

40. §.

A' könyvvételt illetőleg, minthogy e' könyvtár' fő rendeltetése az academia' és tagjai' tudományos szükségeit pótolni, a' kis gyülés vagy könyvtárnok csak olly munkák' vásárlását fogja az elnökségnek ajánlani, mellyek' megvétele valamelly tag által kéretik, 's ha e' munka más pesti könyvtárban nem létéznék. *Régi kéziratok* (codexek), kivevén ha nagybecsűek 's egyszersmind igen jutányosak, csak akkor vétessenek meg, ha Magyarországra nézve különös vagy történeti, vagy nyelvi és irodalmi értékkel birnak. Újabb, kiadatlan kéziratok is, ha a' hazai érdekkel tudományos becs és egyszersmind jutányosság párosúl, a' pénzerő úgy engedvén, megszerezhetők.

130

128—130. A Könyvtár első működési szabályzatában a kötelespéldányra és a vételre vonatkozó utasítás, 1848

Suomen suuriruhtinaanmaan Asetus-kokous. 1867. Helsingf. 1868.
Stein. Verwaltungslehre I—VII. Theil. Stuttgart 1868.
Lewis. Essays on the administration of Great-Britain. London 1864.
H. Grotii De jure praedae, ed. Hamaker. Hagae 1868.
Guth, Lehre vom Einkommen. Prag 1869.
De Jurisdictione edictum, ed. Rudorff. Lps. 1869.
Richter, Staats- und Gesellschaftsrecht der franz. Revolution I. II. Berlin 1866.
Domin-Petrushevecz, Neuere öster. Rechtsgeschichte. Wien 1869.
Say J. B., Traité d'économie politique. Paris 1860.
Baudrillart, Manuel d'économ. pol. Paris 1864.
Magyarországi törvények és rendeletek tára. 1867. 1868. 1869. Pest.
Putz. Beiträge zur Geschichte des ungarischen Privatrechts. Wien 1869.
Pauler, Büntető jogtan. 2-dik kiadás. I. köt. Pest 1869.
Bastiat, Fr., Oeuvres complètes, 2. ed. I—VII. Paris 1862.
Deutsches Staatswörterbuch, ed. Bluntschli u. Brater. Bd. I—X. Stuttg. 1857—1868.
Virozsil, Staatsrecht von Ungarn. I. II. Pest 1865.
Institutionum et regularum Juris Romani Syntagma, ed. Gneist. Lps. 1858.
Jus Graeco-Romanum, Part. I—V., ed. Zachariae. Lps. 1856—1869.
Stein, Die vollziehende Gewalt, III. Theil, 2-te Aufl. Stuttgart 1869.
Szalay L., Publicistai dolgozatok. I. II. Pest 1847.

X. *Philosophia. — Theologia. Mythologia.*

Grote, Plato and the other Companions of Socrates. Vol. I—III. London 1865.
Fischer K., Geschichte der neueren Philosophie. I. II. Bd. 1867.
Werner, Geschichte der kathol. Theologie. München 1866.
Dorner, Geschichte der protestantischen Theologie. München 1867.
Grimm, Deutsche Mythologie. I. II. Gött. 1854.
Fischer K., System der Logik. Heidelberg 1865.
Rosenkranz, Wissenschaft des Wissens. I. II. Mainz 1868.
Castrén, Finnische Mythologie. Petersburg 1853.
Delff, Grundlehren der philosophischen Wissenschaft. Husum 1869.
Wiener, Atomenlehre. Leipzig 1869.
Pfleiderer, Die Religion, ihr Wesen und ihre Geschichte. I. II. Leipzig 1869.
Fichte Im. Herm., Vermischte Schriften zur Philosophie. I. II. Leipzig 1869.
Schmiedl, Studien über jüdische Religionsphilosophie. Wien 1869.
W. Mannhardt, Götterwelt I. Berlin 1860.
Wolf, Beiträge zur deutschen Mythologie. I. II. Gött. 1852.
Simrock, Handbuch der deutschen Mythologie. Bonn 1854.
Frauenstädt, Blicke in die intell. phys. und moralische Welt. Leipzig 1869.
Wiener, Die geistige Welt. Leipzig 1869.
Leonhardi, Der Philosophencongress. Prag 1869.
Zeller, Philosophie der Griechen. 3. Aufl. I. Leipzig 1869.
Lotze, H., Mikrokosmos. Bd. II. Leipzig 1869.

131

XI. *Mathematika. Astronomia.*

Brünnow, Lehrbuch der sphärischen Astronomie. Berlin 1862.
Briot u. Bouquets Theorie der . . . Functionen. Halle 1861.
Weninger, Politikai számtan. I. Rész. Pest 1869.
Tortolini B., Annali di matematica pura ed applicata, Tom. I—V. Roma 1858—1863.
Tortolini, Annali di scienze matematiche e fisiche compilati da —. Tom. I—VIII. Roma 1850—1857.

XII. *Természettudományok.*

Schmidlin, Populäre Botanik. Stuttgart 1867.
Catullo, Trattato di geognosia. Padova 1844.
Omboni, Mineralogia. Milano 1854.
„ Geologia. Milano 1854.
Da Rio, Orittologia Euganea. Padova 1836.
Gümbel, Geognost. Beschreibung d. Ostbayerischen Grenzgebirgs (m. Atlas) Gotha 1868.
„ Geognost. Beschreibung d. Bayerischen Alpengebirgs (m. Atlas) Gotha 1860.
Lecoq, Atlas Géologique du Depart. du Puy-de-Dôme. 1861.
„ Les époques géologiques de l'Auvergne. Tom. I—V. Paris 1867.
Kobell, Geschichte der Mineralogie. München 1864.
Say M., Vegytan. 2-ik kiadás. Pest 1868.
Lorenz, Tafeln zum Studien der Geologie. Gotha 1862.
Tyndall, Der Schall. Braunschweig 1869.
Bromme, Atlas zu Humboldts Kosmos. Stuttgart 1861.
The Ibis, Journal of Ornithology. 1866. 1867. 1868.
Volger, Erdbeben in der Schweiz. Gotha 1857.
Landgrebe, Naturgeschichte der Vulkane. I. II. Gotha 1855.
Hoff, Geschichte der Veränderungen der Erdoberfläche. I—V. Gotha 1822—1841.
Berghaus, Physikalischer Atlas. I. II. Gotha.

Pesten 1870. jan. 31.

Hunfalvy Pál.
Budenz József.

131. Részlet az 1869-ben vásárolt, szakrendben csoportosított új szerzemények jegyzékéből (Akad. Ért. 1870)

132

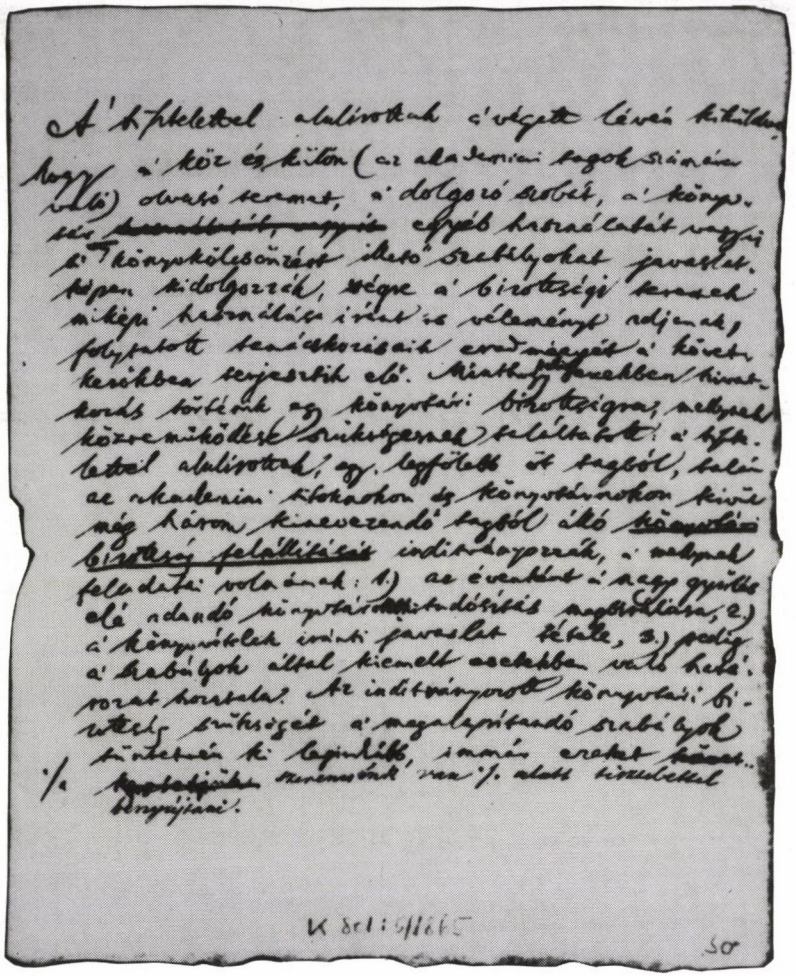

133

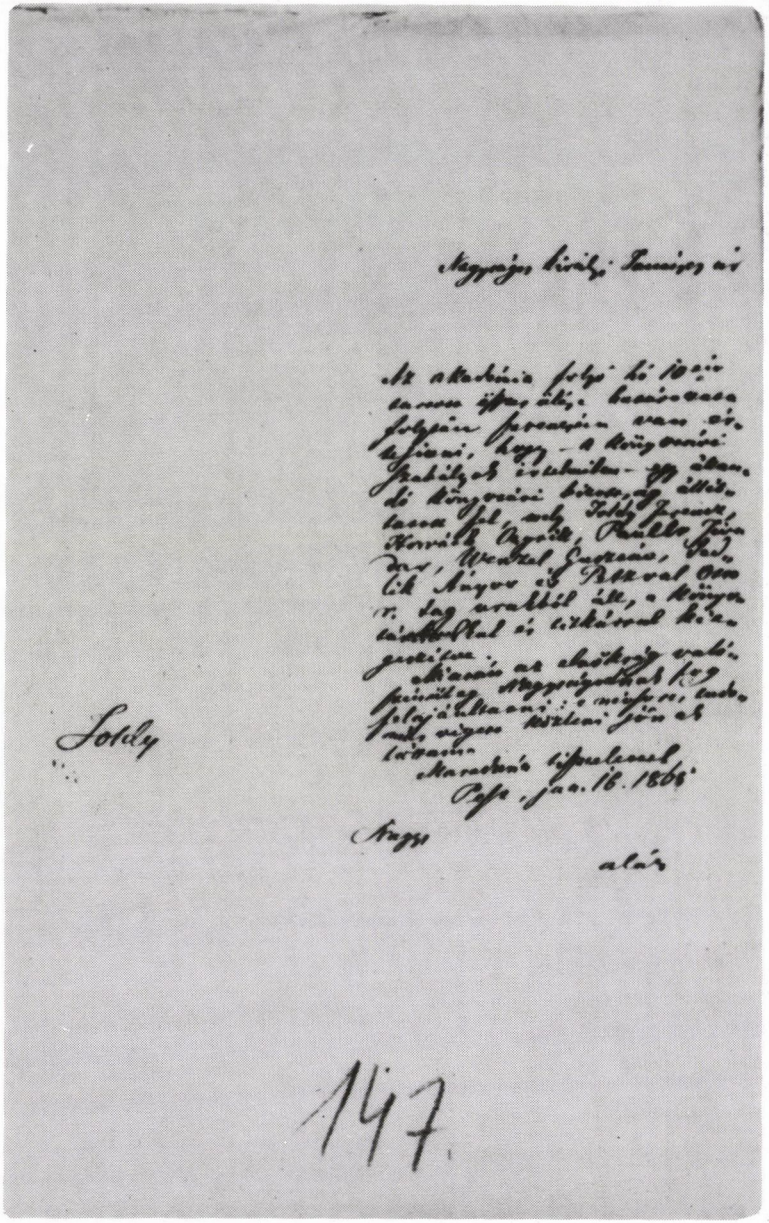

132. A Könyvtári Bizottság megalakulására vonatkozó javaslat Hunfalvy Pál főkönyvtárnok fogalmazványa, 1865

133. Kivonat az 1865. jan. 10-i összes ülés jegyzőkönyvéből a Könyvtári Bizottság megalakulásáról

134—135. Részlet a Könyvtári Bizottság által beszerzésre javasolt folyóiratok jegyzékéből, tudományszakonkénti csoportosításban, 1865

1.

A Magyar Tudományos Akadémia számára javaslatba hozott Folyóiratok Jegyzéke.

	Pengő pénz forint	kr.
I. Törvénytudomány		
Revue critique de législation et de jurisprudence in 8°. Mensuel.	10.	80
Journal du droit criminal in 8°. Mensuel.	L 6.	–
Revue historique de droit français et étranger. Laboulaye, Rozier etc. Paris, Durand.	L 6.	–
Staats-Archiv. Hamburg. 8°. Meissner.	L 7.	80.
Vierteljahrschrift für Rechtswissenschaft und Rechtsgebung. 8°. Heidelberg. (Mohr)	L 6.	–
Jahrbücher der deutschen Rechtswissenschaft und Rechtsgebung. Erlangen. Enke.	L 3.	–
Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft. Tübingen. (v. Rau u. Mohl)	L 7.	–
Haimerl: Magazin für Rechts- und Staatswissenschaften. Wien.	12.	–
II. Philosophia		
Zeitschrift für Philosophie und philos. Kritik von J. H. Fichte, Ulrici, Wirth. Halle. Erscheint 2 bist.	L 5.	50.
Der Gedanke. Philosophische Zeitschrift v. Michelet. Berlin.	L 2.	25.
Zeitschrift für exacte Philosophie v. Allihn u. Zeller.	L 4.	–
	70	5

K 801:2/1865

	Pengő pénz forint	kr.
III. Természettan és Mathematica		
The geologist.	70.	8.
Quarterly Journal of Microscopical Science 8°. London.	L 7.	20.
Annals and magazin of Natural History. 8°. London.	L 9.	60.
The Anthropological Review. 8°. London.	L 19.	20.
The Journal of the Chemical Society of London.	L 7.	20.
Comptes rendus hebdomadaires des Séances de l'Académie	L 12.	–
Archive des Sciences physiques et naturelles par de la Rive et Morignac. Genève et Paris. 8°.	L 24.	–
Archives du Museum d'Histoire naturelle. 4°. Paris.	L 19.	50.
Revue et magazin de Zoologie. 8°. Paris.	L 12.	–
Cosmos, Revue encyclopédique hebdomadaire.	L 12.	–
Annals de Chimie et de Physique par Chevreul, Dumas, Régnault, Boussingault etc. Paris.	L 18.	–
L'Institut, section des sciences mathématiques, physiques et naturelles. Dirigé par Arnoult. Paris.	L 18.	–
Archiv für Anatomie, Physiologie und Medicin. Von Reichert und Raymond. Leipzig.	L 9.	–
Wigann. Archiv für Naturgeschichte. Berlin.	9.	75.
Berichte über die Fortschritte der Anatomie. Berlin.	L 3.	75.
Jahrbuch für wissenschaftliche Botanik. v. Pringsheim Berlin.	L 4.	40.
	263.	45.

— — Magazin f. Geschichte, Statistik u. Staatrecht der Oester. Monarchie. 2ter Bd. Götting. 1808. 8.
— — Brunner, das Leben eine Pilgrimmschaft zum Grabe. Ofen, 1824. 8.
— — A' haza szeretete. Irta Vedres István. Szeged, 1809. 8.
— — Több régi apróbb nyomtatványokat.

Czente István. *A' bölcselkedő magyar polgár. Kassa, 1838. 8r.

Csilchert Robert. *Saliácz. Pest, 1838. 8r.

Csiráky János gr. *Assertiones ex universa Jurisprudentia. Budae, 1838. hozzá járul: Danielis Cornides: Vindiciae Anonymi Belae regis notarii. Budae, 1802. 4r.

Dercsik János. *Sermo dum R. Universitas Hungarica Bicentenarem memoriam natalium suorum celebraret. Budae, 1836. 4r.

Desjardins Károly. *Karte von Europa am Schlusse der Völkerwanderung.
— — *Europa zur Zeit Karl des Grossen.
— — *Europa's Mittelalter.

Du Ponceau Péter. *A memoir on the history of the celebrated treaty made by William Penn with the Indians 1682 by Du Ponceau and Fischer. Philad. 1836. 8r.
— — *A discourse on the private life and domestic habits of William Penn. Philad. 1836. 8r.
— — A defence of the System of solitary confinement of prisoners adopted by the State of Pennsylvania. By G. W. Smith. Philad. 1833. 8r.
— — Medical statistics, by G. Emetson Philad. 1831. 8r.

Egyed Antal. *A' megváltó. Esztergom, 1836. 12r.

Gaszparics Kilit. *Egyházi beszéd a' budapesti ünnviz napjai után. Pest, 1839. n8r.
— — Paulus Fabricius-nak különféle apró deák munkái a' 16-d. századból.
— — Meissnische Land u. Bergchronika. Dresden, 1590. fol.
— — Krakai házi és irul való kalendárium. Pozsony, 1720. 1731. 1732. 1733. 4r.

Gebhardt Ferenczy. *Útmutatás az orvosi gyakorlásra. Pest, 1826. n8r.
— — *A' különös orvosi nyavalya és gyógyítástudomány' alapvonatjai. 2 kötet. Pest, 1828 és 1836. n8r.

Gévay Antal. *A' gyurmati és sulyai bőkezűség czikkelyei. Bécs, Két füz. 1837. 4r.

Guzmics Izidor. *Egyházi Tár. IX-dik füz. Pest, 1837. 8r.
— — *Jób. Pest, 1836. 8r.

Győrfi Ferenczy. Kajoni János egyh. énekes könyve. Új kiadás. Csíkszomlyó, 1805. 4r.
— — Legen sodalium B. Mariae. Csíkszomlyó, 1835. 8r.

György József. *A' természeti testeknek lépcsőzhetési kifejlődésekről. Pest, 1836. 8r.

Gyurikovics György. Különféle alkalmi apróságokat.

Helmeczy Mihály. *Jelenkor és Társalkodó 1836. — Pest, 4r.

Hoblik Márton. *Enchiridion legum urbarialium. Eszék, 1837. 8r.

Hodor Károly. *Doboka vármegye természeti és polgári ismertetése. Kolozsvár, 1837. 8r.

Hohenlohe Sándor herczeg és kanonok. *Memoires et experiences dans la vie sacerdotale. Paris, 1836. n8r.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ÚJ KÜLFÖLDI GYARAPODÁSAINAK JEGYZÉKE

1,2 .szám

Budapest, 1986

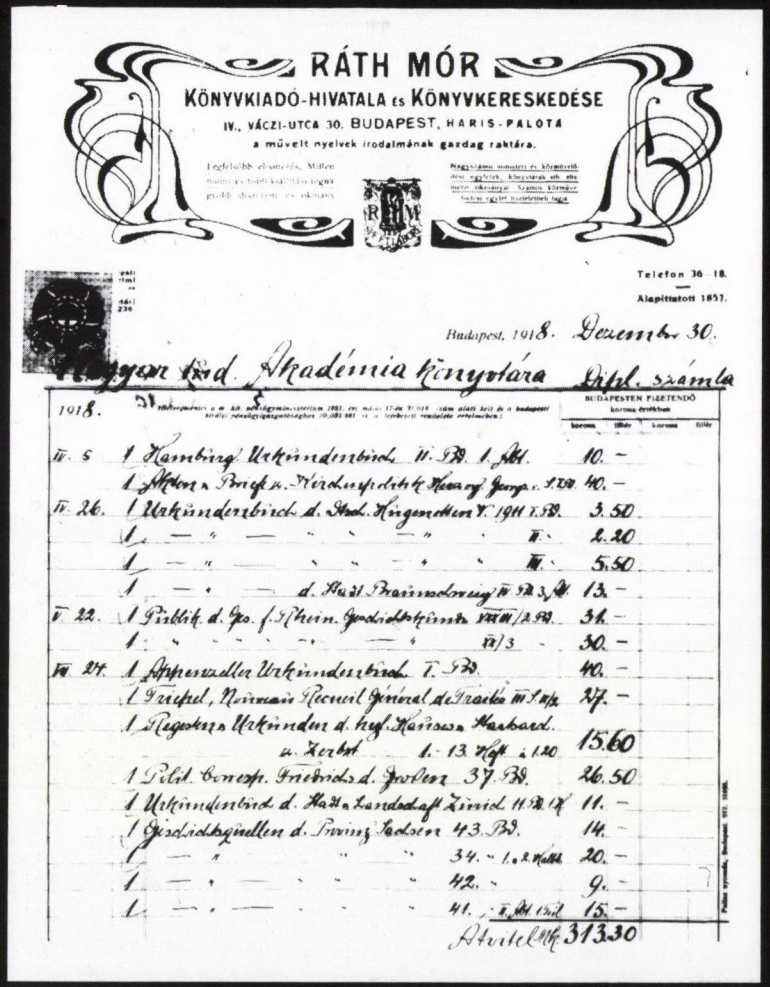

RÁTH MÓR

KÖNYVKIADÓ-HIVATALA ÉS KÖNYVKERESKEDÉSE

IV., VÁCZI-UTCA 30. BUDAPEST, HARIS-PALOTA

a művelt nyelvek irodalmának gazdag raktára.

Telefon 36-18.

Alapíttatott 1857.

Budapest, 1918. December 30.

Magyar Tud. Akadémia Könyvtára Dtl. számla

1918.		BUDAPESTEN FIZETENDŐ korona értékben	
		korona	fillér
IV. 5	1 Hamburg. Urkundenbuch II. Bd. 1. Hälfte	10.	–
	1 Mitten u. Briefe u. Kirchenpolitik Heinrichs Georg. 1. Bd.	40.	–
IV. 26.	1 Urkundenbuch d. Stadt Hildesheim V. 1911 1. Bd.	3.	50
	1 — " — " — " " II.	2.	20
	1 — " — " — " " III.	5.	50
	1 — " — d. Stadt Braunschweig IV. Bd. 3. Hälfte	13.	–
V. 22.	1 Publik. d. Ges. f. Rhein. Geschichtskunde VIII/2. Bd.	34.	–
	1 " " " " — " VI/3	30.	–
VI. 24.	1 Appenzeller Urkundenbuch I. Bd.	40.	–
	1 Fréchet, Monnaie Recueil général des Traités III. Bd.	27.	–
	1 Regesten u. Urkunden d. Hzgl. Harzburg u. Herbst 1.-13. Heft à 1.20	15.	60
	1 Publ. Corresp. Friedrichs d. Großen 37. Bd.	26.	50
	1 Urkundenbuch d. Stadt u. Landschaft Zürich II. Bd. 1. H.	11.	–
	1 Geschichtsquellen d. Provinz Sachsen 43. Bd.	14.	–
	1 — " " " 34. – 1. 2. Hälfte	20.	–
	1 — " — " " 42. –	9.	–
	1 — " — " " 41. – 1. Hälfte	15.	–
	Utólag	313.	30

138

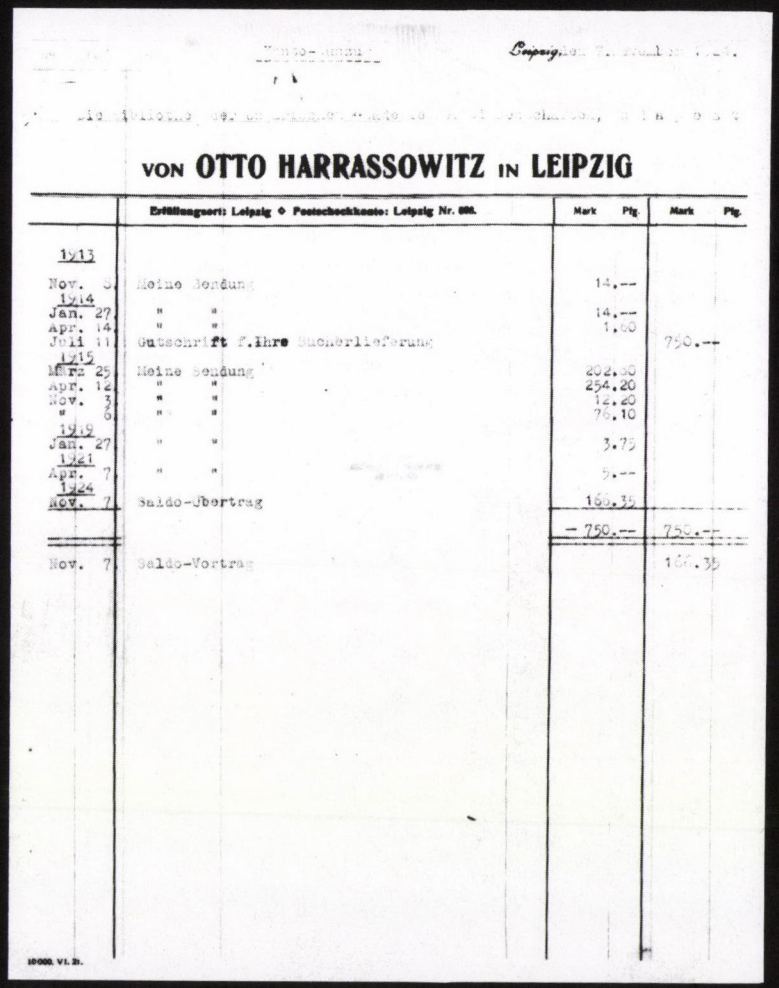

Leipzig, den 7. Januar 1924.

VON OTTO HARRASSOWITZ IN LEIPZIG

Erfüllungsort: Leipzig ◆ Postscheckkonto: Leipzig Nr. 686.

		Mark	Pfg.	Mark	Pfg.
1913					
Nov. 5	Meine Sendung	14.	--		
1914					
Jan. 27	" "	14.	--		
Apr. 14	" "	1.	80		
Juli 11	Gutschrift f. Ihre Bücherlieferung			750.	--
1915					
März 25	Meine Sendung	202.	50		
Apr. 12	" "	254.	20		
Nov. 3	" "	12.	20		
" 6	" "	78.	10		
1919					
Jan. 27	" "	3.	75		
1921					
Apr. 7	" "	5.	--		
1924					
Nov. 7	Saldo-Übertrag	166.	35		
		– 750.	--	750.	--
Nov. 7	Saldo-Vortrag			166.	35

10000. VI. 21.

139

136—137. A modern állománygyarapodási jegyzék és őse. Magyar Tudós Társaság Évkönyvei, 4. köt. 1836—1838. 147. p.
138—139. Könyvkereskedői számlák 1918 és 1924-ből

M.Tud.Akadémia

Méltóságos Főkönyvtárnok Ur !

Bod Lajos nyug.tanár ur /Sopron,Frankenburg-út 12 ./ ./. alatt mellékelt leveleben közli,hogy atyjától és nagybátyjától,akik Bolyai Farkasnak tanitványai voltak,Bolyainak két magyar nyelven irt munkáját örökölte és arra az esetre,ha e két munka nem volna meg Akadémiánk könyvtárában,azokat Akadémiánknak ajánlja fel.

Tisztelettel kérem Méltóságodat,sziveskedjék nagybecsü elhatározásáról közvetlenül a levélirót értesittetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1926.február 13.

k. Balogh

főtitkár

M. Ferenczi úrhoz !

140

Makó 1935 Szeptember 25.

A Magyar Tudományos Akadémia

Tekintetes Titkári Hivatalának

Budapest

Boldogult nagy irónk Mikszáth Kálmánnak 16 drb eredeti sajátkezüleg irott levele van birtokomban.

Az 1869 - 71 években Mikszáth Kálmán akkor joghallgató, szülőfalujában a nógrádmegyei Szklabonyán / később Mikszáthfalva / tartózkodott szülei házánál, s boldogult édes atyámnak ki akkor a szomszédos Ebecsk községben volt szolgabirói esküdt, testi lelki jóbarátja volt.

A két jó barát az akkoriidők két hires negyvennyolcas képviselőjének a Borsszem Jankóban is gyakran szereplő alakjait utánozva levelezett néha egy mással, de leveleztek az akkori élet más alakjai nevében is s ugy ezen levelei Mikszáth Kálmánnak mint saját neve alatt irott levelei , irodalomtörténeti értékkel birnak s már akkor elárulják a leendő nagy irót.

Nem volt szándékomban e levelektől megválni s azokat családi ereklye gyanánt őriztem eddig, a háboru utáni összeomlás azonban anyagi körülményeimet annyira megrontotta, hogy kénytelen vagyok azok értékesitését elhatározni.

Felajánlom megvételre ezen leveleket a Magyar Tudományos Akadémiának, s mintául néhányat másolatban mellékelten beküldök, s tisztelettel kérem méltóztassék engem értesiteni, hajlandó e a Magyar Tudományos Akadémia ezen levelek megvásárlására, s hozzávetőleg mily értéket képviselnek azok?

Amenyiben a Magyar Tudományos Akadémia ezen levelek megvételére nem volna hajlandó, szives értesitésüket kérem hogy hol volnának azok értékesitethetők ?

Kiváló tisztelettel

Tersztyánszky Kornél

ny. intéző

Makó Lenin utcát 23.

141

140. Balogh Jenő főtitkár levele Ferenczi Zoltán főkönyvtárnokhoz Bolyai Farkas két munkájának megvásárlása ügyében, 1926

141. Mikszáth Kálmán-levelek megvételére vonatkozó ajánlat Tersztyánszky Kornéltól, 1935

142. Intézkedés a szovjet kiadványok beszerzésének ügyében, 1949

Vallás- és közoktatásügyi Minisztérium.

Budapest, V. Hold u. 16.
Telefon: 129-430.

Tárgy: Szovjet folyóiratok és könyvek megrendelése.

Hiv.szám: -

1400-166
1949.V.1.szám.

Melléklet száma: -.

Értesítést kaptam, hogy szovjet folyóiratok és könyvek megrendelését december hó 20-ig a Szovjetunióba el kell juttatnom. Felhívom tehát Címet, hogy a megrendelendő folyóiratok és könyvek jegyzékét 1949. évi december hó 1-ig a fenti számra hivatkozva hozzám terjessze fel.

A fentiek szerint a könyvek és folyóiratok beszerzése csak a határidő pontos betartása esetén remélhető. Kérem tehát a határidő pontos betartását.

Budapest, 1949. évi november [illegible]-én.

A kiadmány hiteléül:

Simon R.
irodavezető.

VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

A miniszter rendeletéből:
Dr. Szántó György s.k.
főosztályvezető.

142

AZ MTA KÖNYVTÁR ÁLLOMÁNYA 1986-BAN

könyv	947 741
periodika	267 672
kézirat	541 549
mikrofilm	21 176
összesen:	1778 138 egység

143

ARANY JÁNOS

LEVELEZÉSÉNEK

CZÍMJEGYZÉKE.

BUDAPEST,
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KIADÁSA
1899.

144

FOLYÓIRATOK
ÉS
IDŐSZAKOS KIADVÁNYOK

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁBAN

ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK

A KÖNYVTÁR TISZTVISELŐI.

BUDAPEST
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
1906.

143—150. Régi és modern állománykatalógusok

145

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

KÖNYVTÁRÁBAN LEVŐ

ŐSNYOMTATVÁNYOKNAK

JEGYZÉKE

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

HELLEBRANT ÁRPÁD,

KÖNYVTÁRNOK A M. T. AKADÉMIÁNÁL

KIADTA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA IRODALOMTÖRTÉNETI BIZOTTSÁGA

BUDAPEST

1886

146

Kállay István

KANDIDÁTUSI ÉS DOKTORI DISSZERTÁCIÓK

(1953 – 1975. január 31.)

(D 1 — D 6199)

MTA K

Budapest 1978

147

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Kurrens külföldi periodikus kiadványok jegyzéke

A-Z +

Szakmutató

BUDAPEST · 1973

148

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

VÖRÖSMARTY-KÉZIRATAINAK JEGYZÉKE

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

BRISITS FRIGYES

CISZT. R. TANÁR

1928

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

KERTÉSZ JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA KARCAG

149

F. Csanak Dóra

FÜLEP LAJOS KÉZIRATOS HAGYATÉKA

Ms 4552 – Ms 4609

MTA K

Budapest 1984

150

CATALOGUS COLLECTIONIS CODICUM LATINORUM ET GRAECORUM

K 393 – K 500

Composuit

CSABA CSAPODI

MTA K

BUDAPEST · 1985

151

151. A Könyvtár katalógusterme

NAGY MÚLTÚ FOLYÓIRATOK

152

LE
JOURNAL
DES
SÇAVANS.

De l'An M. DC. LXV.

Par le Sieur

DE HEDOUVILLE.

Georgii Veretii F.
Franeqr. Fr.

A AMSTERDAM,

Chez PIERRE LE GRAND
M. DC. LXIX.

153

JOURNAL
DES
SAVANTS

FONDÉ, EN 1665

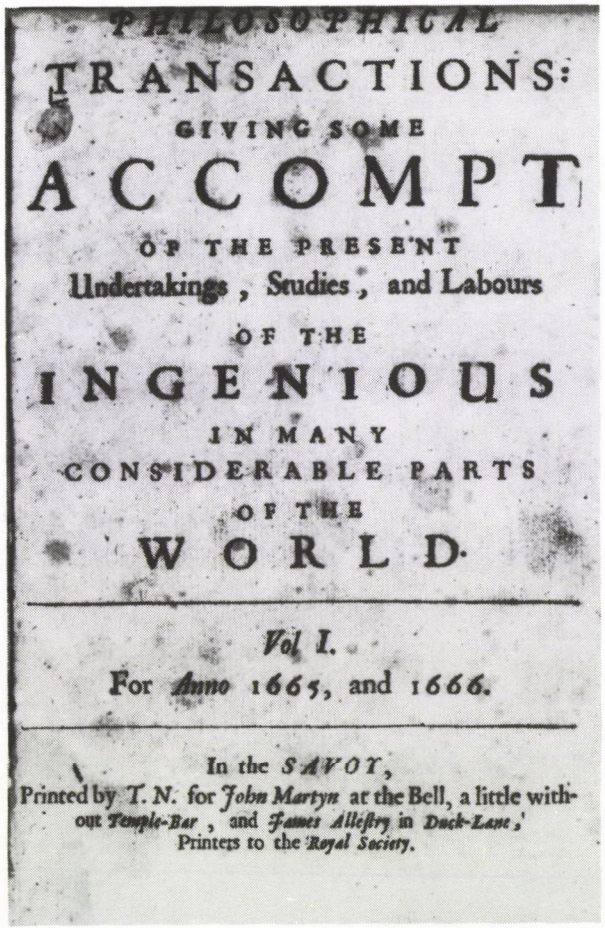

PHILOSOPHICAL
TRANSACTIONS:
GIVING SOME
ACCOMPT
OF THE PRESENT
Undertakings, Studies, and Labours
OF THE
INGENIOUS
IN MANY
CONSIDERABLE PARTS
OF THE
WORLD.

Vol. I.
For Anno 1665, and 1666.

In the SAVOY,
Printed by T. N. for John Martyn at the Bell, a little without Temple-Bar, and James Allestry in Duck-Lane,
Printers to the Royal Society.

155

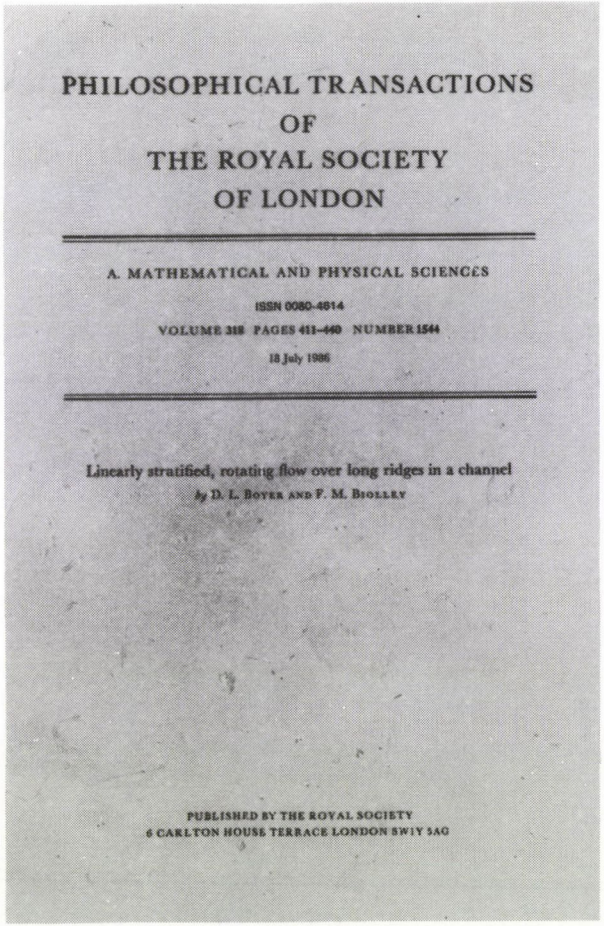

PHILOSOPHICAL TRANSACTIONS
OF
THE ROYAL SOCIETY
OF LONDON

A. MATHEMATICAL AND PHYSICAL SCIENCES

ISSN 0080-4614
VOLUME 318 PAGES 411–440 NUMBER 1544
18 July 1986

Linearly stratified, rotating flow over long ridges in a channel
by D. L. Boyer and F. M. Biolley

PUBLISHED BY THE ROYAL SOCIETY
6 CARLTON HOUSE TERRACE LONDON SW1Y 5AG

156

154

152—153. Az 1665-ben alapított Journal des Savants hiánytalan sora 1665—1984

154. A Royal Society of London címere

155—156. Az első angol tudományos folyóirat a Royal Society kiadásában: Philosophical Transactions 1665—1986

157

TRANSACTIONS

OF THE

AMERICAN PHILOSOPHICAL SOCIETY,

HELD

AT PHILADELPHIA,

FOR

PROMOTING USEFUL KNOWLEDGE.

VOL. I.—NEW SERIES.

PHILADELPHIA:

PRINTED AND PUBLISHED BY A. SMALL,
No. 112, CHESNUT STREET,
[Two doors below the Post-Office.]

1818.

158

TRANSACTIONS

of the

American Philosophical Society

Held at Philadelphia for Promoting Useful Knowledge

VOLUME 76, Part 2, 1986

Rise to World Power: Selected Letters of Whitelaw Reid 1895–1912

DAVID R. CONTOSTA
Department of History, Chestnut Hill College
and
JESSICA R. HAWTHORNE
Bryn Mawr College Library

THE AMERICAN PHILOSOPHICAL SOCIETY
Independence Square, Philadelphia
1986

157—158. A hasznos tudományok előmozdítására szánt American Philosophical Society Transactions-ja 1818—1986

159

JOURNAL ASIATIQUE,

OU

RECUEIL

de Mémoires, d'Extraits et de Notices relatifs à l'Histoire, à la Philosophie, aux Sciences, à la Littérature et aux Langues des Peuples Orientaux;

Rédigé par MM. Chézy, — Coquebert de Montbret, — Degérando, — Fauriel, — Grangeret de Lagrange, — Hase, — Klaproth, — Abel-Rémusat, — Saint-Martin, — Silvestre de Sacy, — et autres Académiciens et Professeurs français et étrangers;

ET PUBLIÉ

PAR LA SOCIÉTÉ ASIATIQUE.

TOME PREMIER.

A PARIS,

CHEZ DONDEY-DUPRÉ PÈRE ET FILS,

Imp.-Libraires,

PROPRIÉTAIRES DU JOURNAL ASIATIQUE,

Rue St.-Louis, N°. 46, au Marais.

1822.

160

JOURNAL ASIATIQUE

PÉRIODIQUE TRIMESTRIEL

TOME CCLXXIV

1986

PUBLIÉ PAR LA SOCIÉTÉ ASIATIQUE

AVEC LE CONCOURS

DU CENTRE NATIONAL DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE

159—160. Journal Asiatique 1822—1986

ABHANDLUNGEN

DER

MATHEMATISCH-PHYSIKALISCHEN CLASSE

DER KŒNIGLICH BAYERISCHEN

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

ERSTER BAND,

DIE ABHANDLUNGEN VON DEN JAHREN 1829 UND 1830 ENTHALTEND.

MÜNCHEN.

AUF KOSTEN DER AKADEMIE.

1832.

GEDRUCKT IN DER MICH. LINDAUER'SCHEN HOFBUCHDRUCKEREI.

161

BAYERISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN

MATHEMATISCH-NATURWISSENSCHAFTLICHE KLASSE

ABHANDLUNGEN · NEUE FOLGE, HEFT 164

WALTER WÜST

Bibliographie zur Avifauna Bayerns

Nachtrag I

Vorgelegt von Herrn Hansjochem Autrum am 26. Oktober 1984

MÜNCHEN 1985

VERLAG DER BAYERISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN

IN KOMMISSION BEI DER C. H. BECK'SCHEN VERLAGSBUCHHANDLUNG MÜNCHEN

162

163

161—162. A Bayerische Akademie der Wissenschaften tudományos folyóirata 1832—1985

163. A Bajor Akadémia emblémája

164

164. Az Institut de France emblémája

165—166. Comptes Rendus des Séances de l'Académie des Sciences, Paris 1. kötete 1835-ből és egyik szériája 1986-ból

165

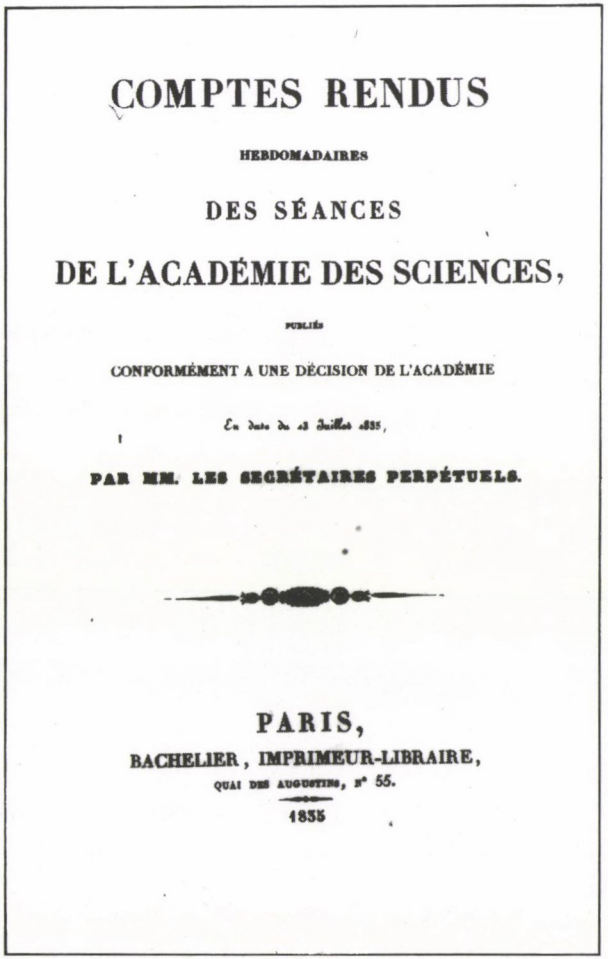

COMPTES RENDUS

HEBDOMADAIRES

DES SÉANCES

DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES,

PUBLIÉS

CONFORMÉMENT A UNE DÉCISION DE L'ACADÉMIE

En date du 13 Juillet 1835,

PAR MM. LES SECRÉTAIRES PERPÉTUELS.

PARIS,

BACHELIER, IMPRIMEUR-LIBRAIRE,

QUAI DES AUGUSTINS, n° 55.

1835

166

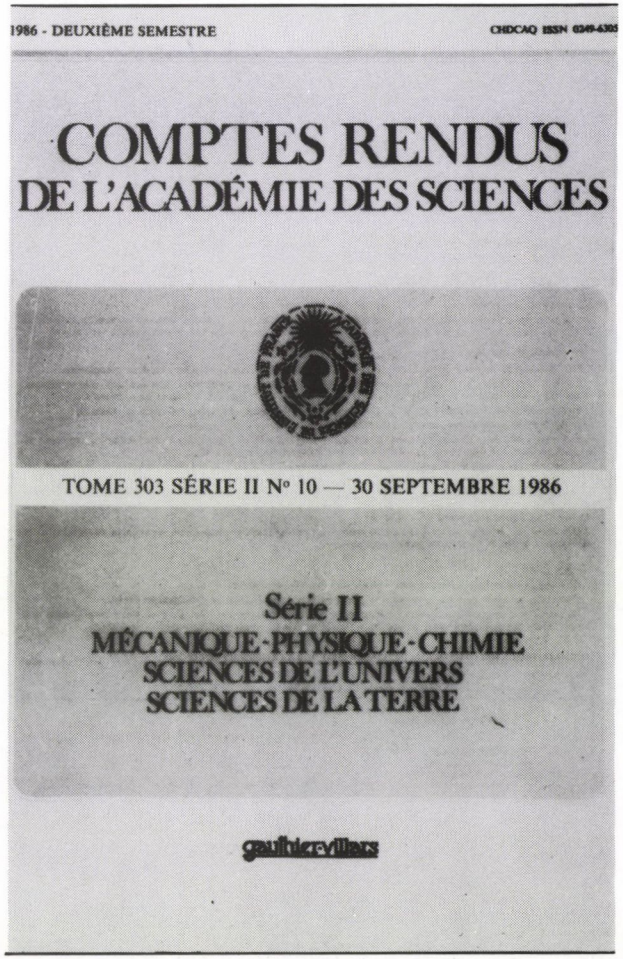

1986 - DEUXIÈME SEMESTRE

CNDCAQ ISSN 0249-6305

COMPTES RENDUS
DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES

TOME 303 SÉRIE II N° 10 — 30 SEPTEMBRE 1986

Série II
MÉCANIQUE-PHYSIQUE-CHIMIE
SCIENCES DE L'UNIVERS
SCIENCES DE LA TERRE

gauthier-villars

167

PROCEEDINGS

OF

THE ROYAL SOCIETY

OF

EDINBURGH.

VOL. I.

DECEMBER 1832 TO MAY 1844.

EDINBURGH:
PRINTED BY NEILL AND COMPANY.
MDCCCXLV.

168

PEAMDU 102(1–188) 1986 Volume 102: Parts 1/2

THE ROYAL SOCIETY OF EDINBURGH

PROCEEDINGS

Section A (Mathematics)

ISSN 0308–2105

PUBLISHED BY THE ROYAL SOCIETY OF EDINBURGH
22 GEORGE STREET, EDINBURGH, EH2 2PQ
1986

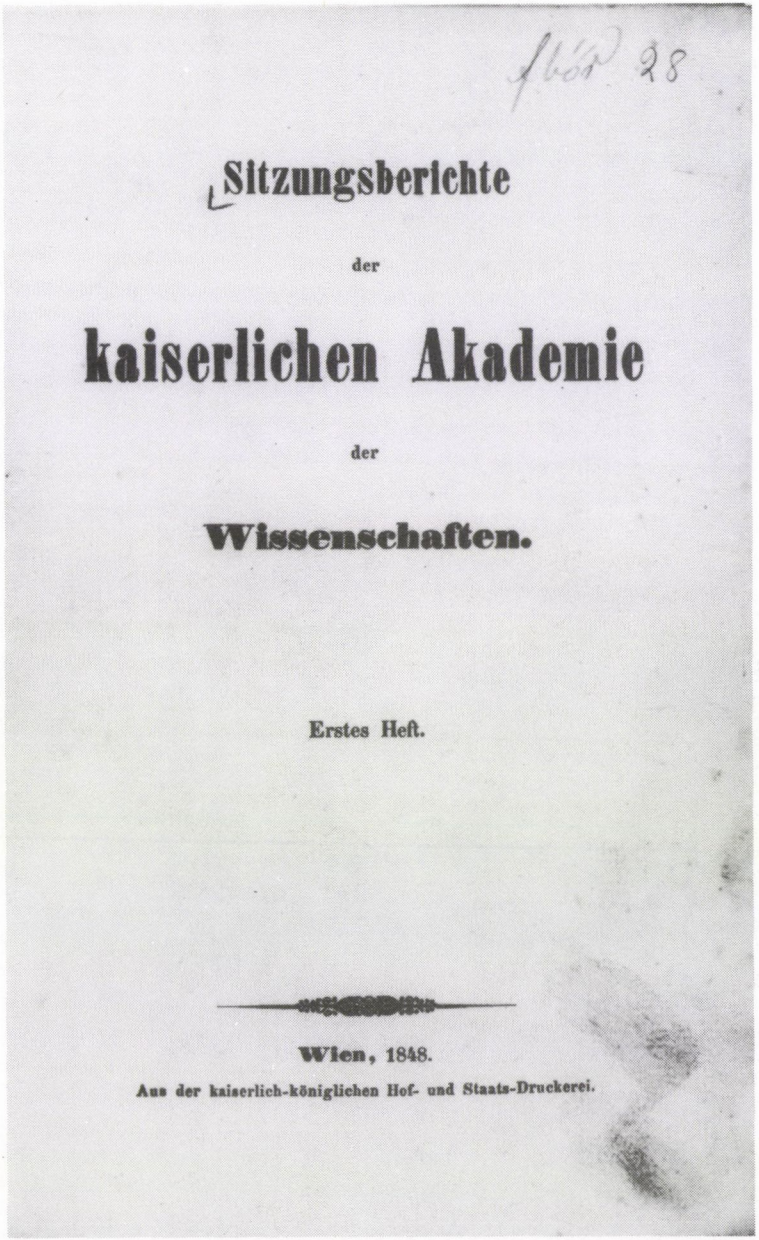

Sitzungsberichte

der

kaiserlichen Akademie

der

Wissenschaften.

Erstes Heft.

Wien, 1848.

Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staats-Druckerei.

169

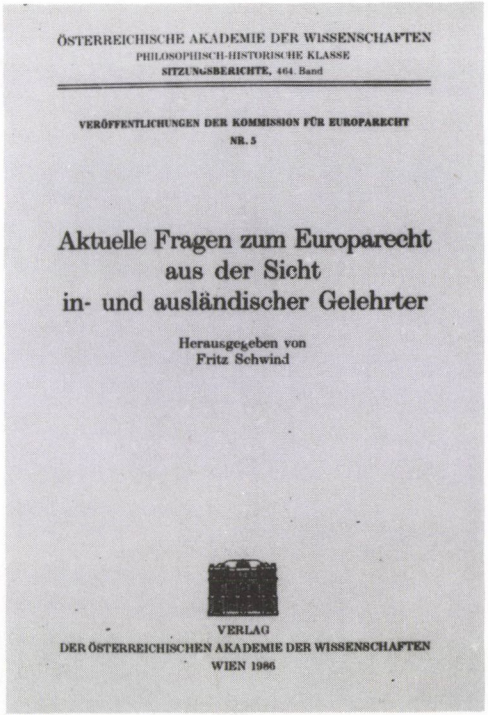

ÖSTERREICHISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
PHILOSOPHISCH-HISTORISCHE KLASSE
SITZUNGSBERICHTE, 464. Band

VERÖFFENTLICHUNGEN DER KOMMISSION FÜR EUROPARECHT
NR. 5

Aktuelle Fragen zum Europarecht
aus der Sicht
in- und ausländischer Gelehrter

Herausgegeben von
Fritz Schwind

VERLAG
DER ÖSTERREICHISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
WIEN 1986

170

171

167—168. Proceedings of the Royal Society of Edinburgh 1832—1986

169—170. Sitzungsberichte. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Vol. 1—464.

171. Az Österreichische Akademie der Wissenschaften emlékérme

172. A Könyvtár folyóiratterme

MUZEÁLIS ÉRTÉKŰ RITKASÁGOK

173

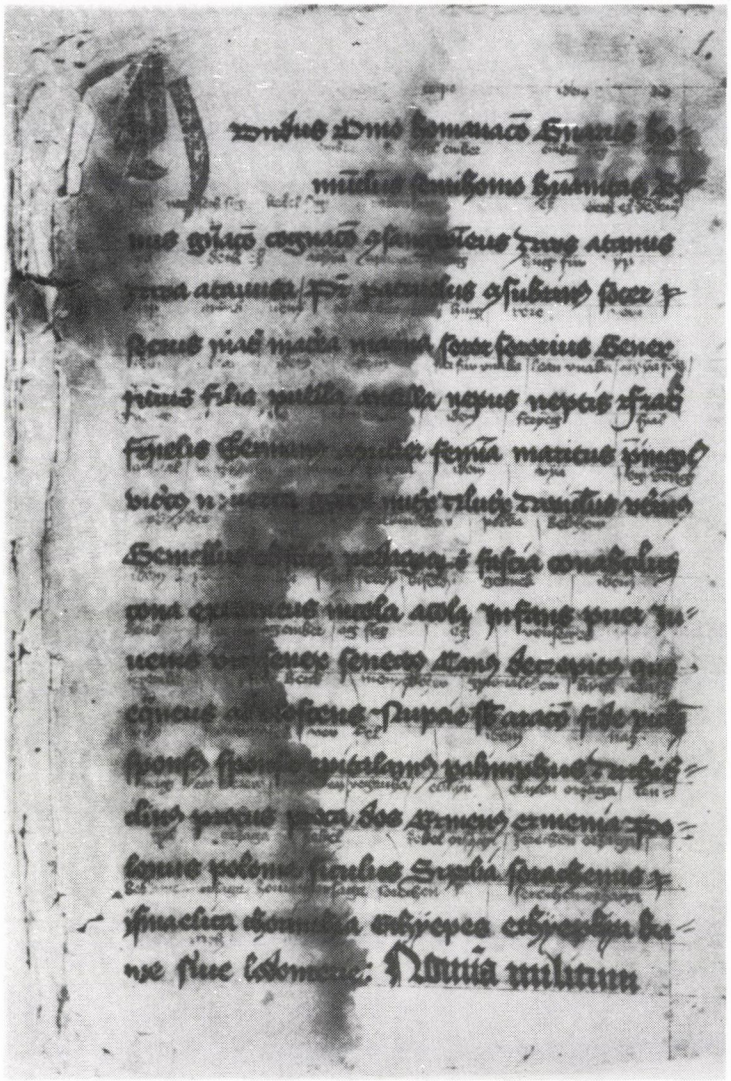

174

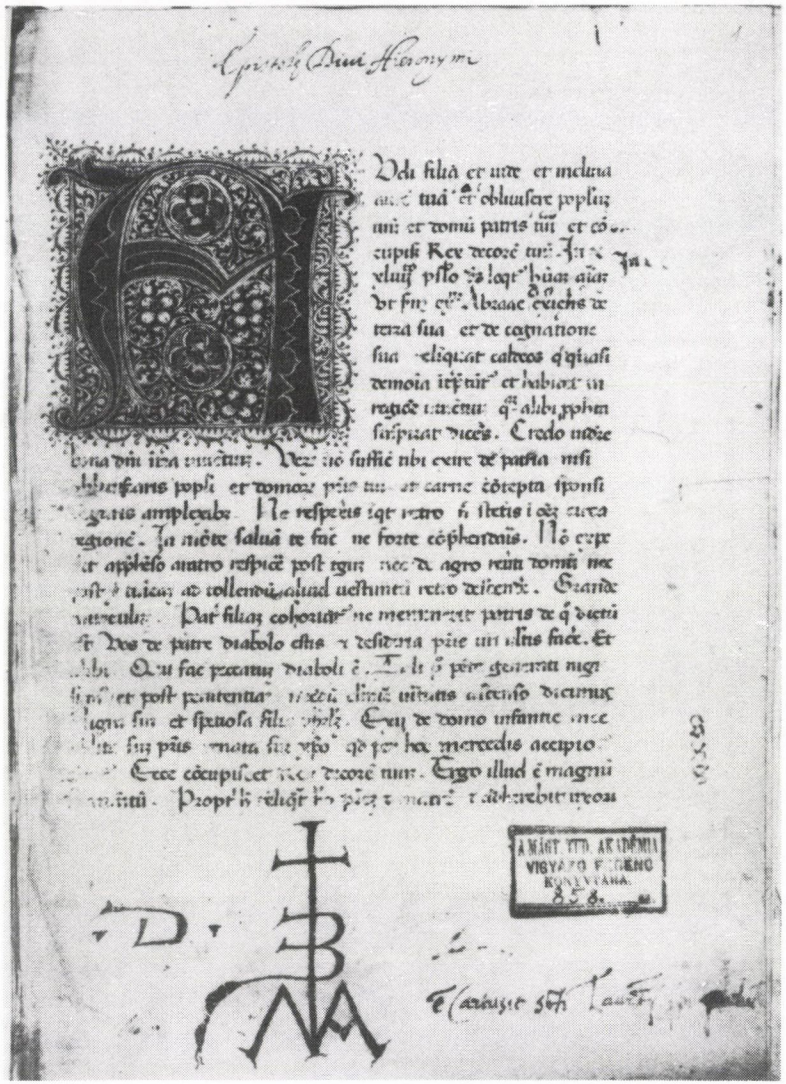

173. Besztercei szójegyzék. Keletkezését 1380—1410-re teszik

174. Hieronymus: Epistolae. 15. század

hibere quis queat. Creuerat ipse rex Ladislaus ꝯgruaꝫ sui corpis in ꝓcritatem: glaucos quidem ⁊ crispos habebat crines: facies quoqꝫ illi alba erat: rubenti ꝑmixta colore: ⁊ nasus recto diametro mediã inter facie descendẽs: parua quadã sui i medio tumescebat curuitate: mor vo ꝓbitate ⁊ prudẽtia fuit etatis int̃ iuuenes nomin⁹ erat venust⁹. Obijt aũt ipse rex Ladisla⁹ ano dñi millesimo q̃dringẽtesimo quinq̃gesimo octauo supradicto: etatis quidẽ ⁊ regnor suor ano bisnono cũ. s. eiusdẽ anni autumn⁹ fuit vltie cõpleuerat orbẽ lunc: eadẽ die anni subsequẽtis q̃ comitib⁹ Ladislao ⁊ mathie vt ꝑdictũ ẽ ꝑmissũ ꝑstiterat iuramẽtũ: sepultusqꝫ ibidẽ prage i ecclia pochiali nouissimã loco i eodẽ expectatur⁹ re surrectiõem. De electiõe dñi comitis mathie i regẽ.

175

De coronatione regis Ladislai tertij filij regis Emerici.

Ost cum regnauit ladislaus filius eius ⁊ coronatus est vij. kl̃as septembris: feria quinta. Regnauit autẽ menſibus ſex: diebus quinqꝫ: migrauit autem ad dominuꝫ: anno eiuſdem: milleſimo. CC. primo nonis maij: cuius corp⁹ albe quieſcit.

176

175—176. Thuróczy János: Chronica Hungarorum. Brno, 1488.

177

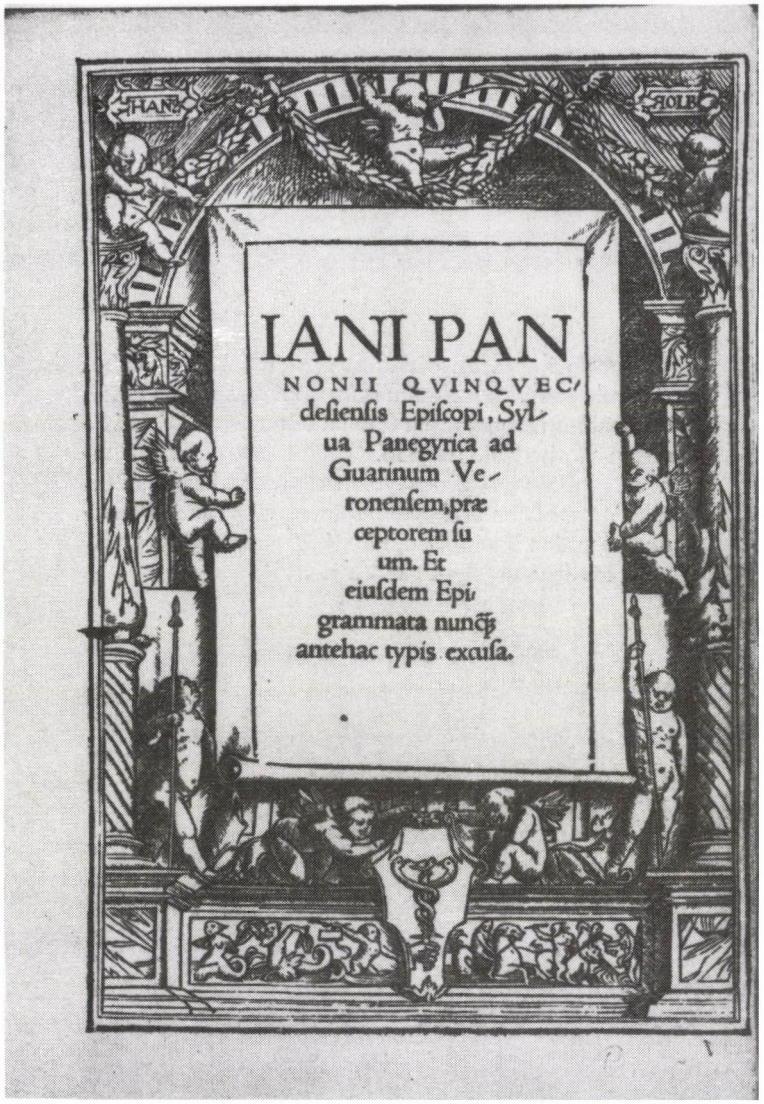

178

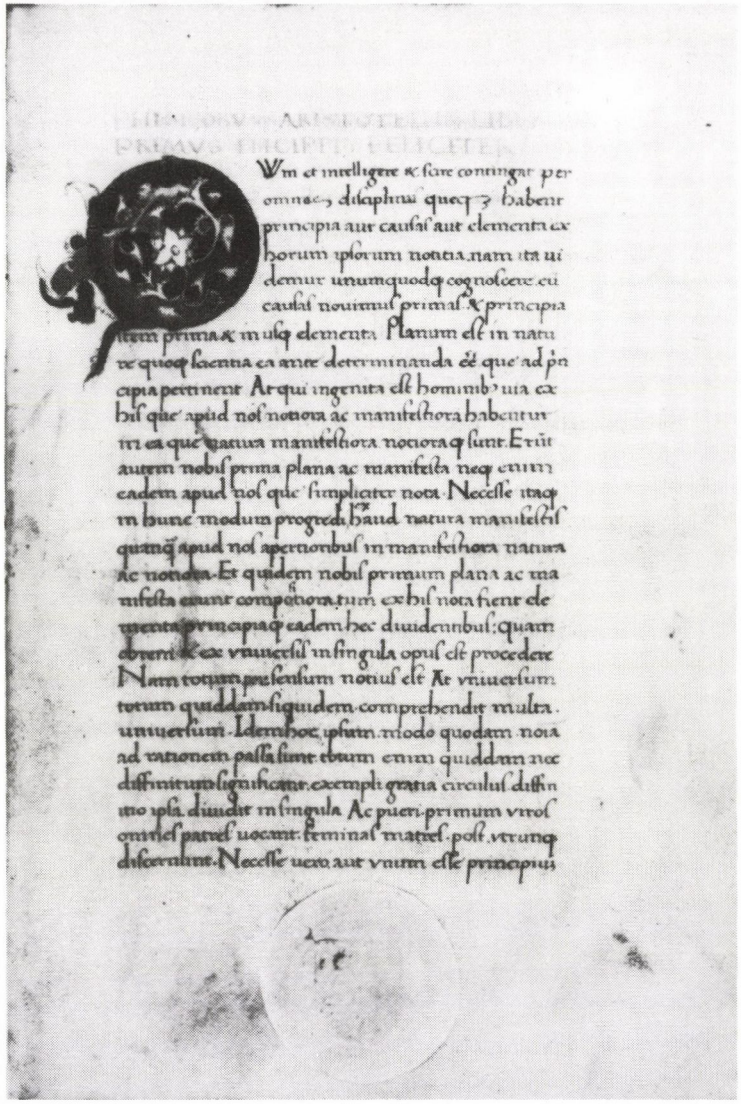

177. Janus Pannonius: Sylva panegyrica ad Guarinum Veronensem. Basel, 1518.

178. Aristoteles: Liber physicorum. 15. század

179

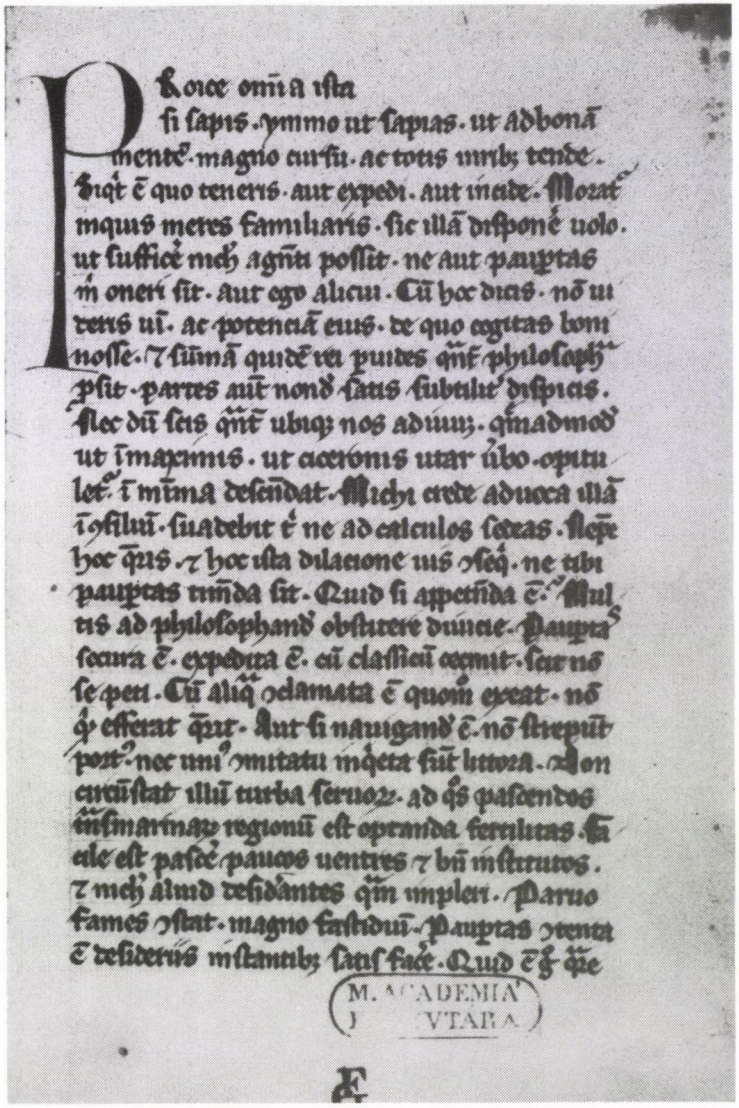

180

179. Seneca: Epistolae. 15. század

180. Sylvester János Újszövetség-fordítása. Sárvár-Újsziget, 1541.

181

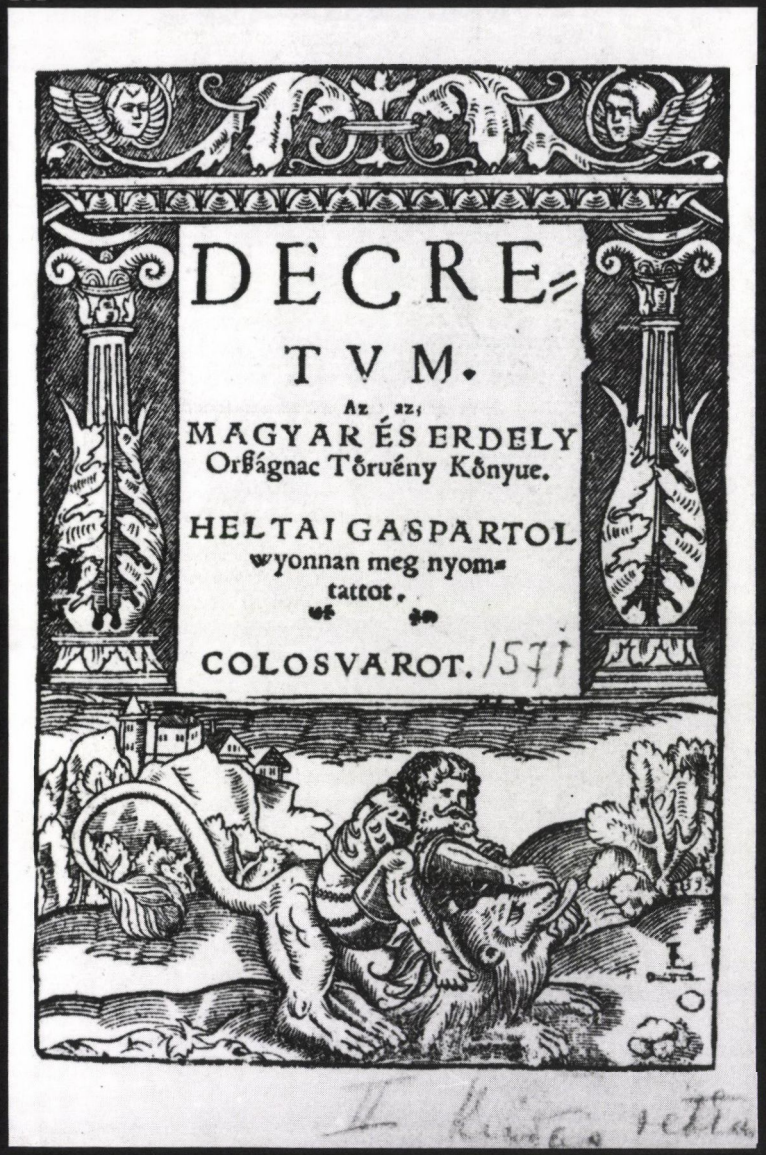

182

181. Verbőczy Decretuma. Kolozsvár, 1571.

182. Jeles szép historia Ovidius Metamorphoseséből. Kolozsvár, 1592.

183

Eurialusnac és Lu=
CRETIANAC SZÉP HISTORI
AIA, MELYBEN MEG IRA
tatic egymáshoz valo nagy szerelmec,
mely szerelemből végre Lucretiá-
nac kőuetkezéc szörnyű
halála.

AD NOTAM.
Időd szép víragat, termeted szépséget szűcem-
miért hiruaztod.

NYOMTATTOT COLOSVARAT
az ö Várban. 1592. Esztendőben.

184

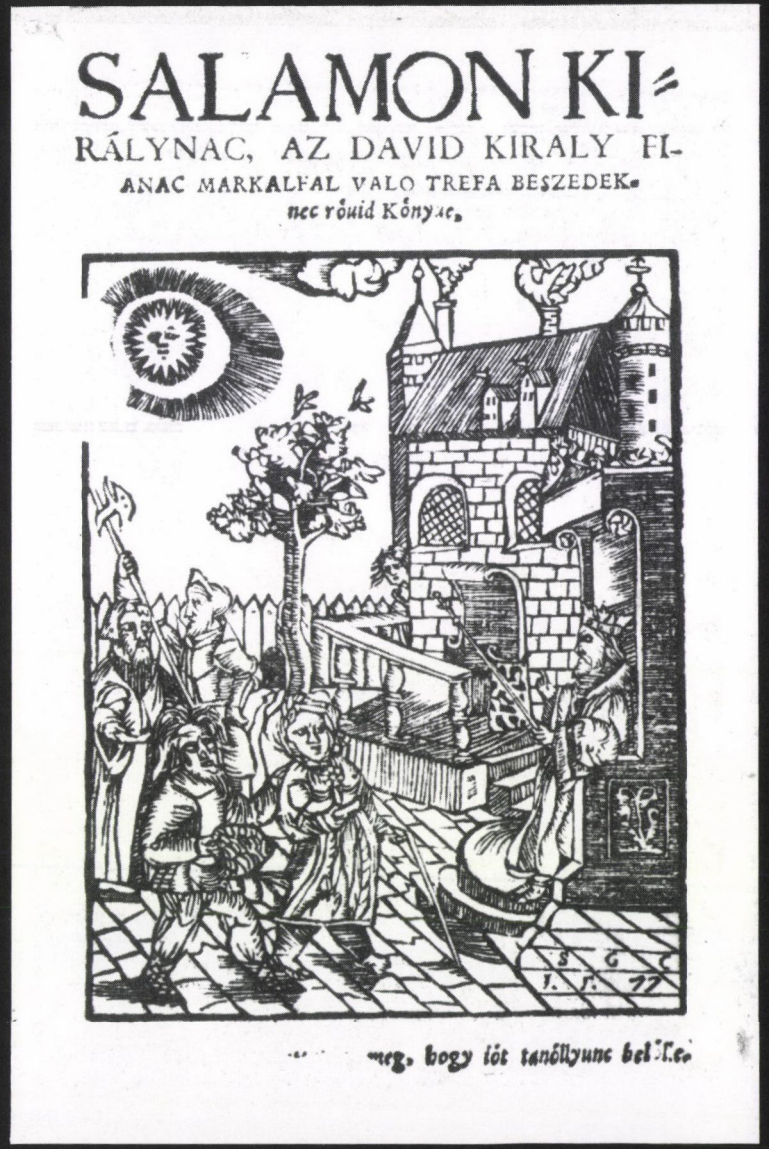

SALAMON KI=
RÁLYNAC, AZ DAVID KIRALY FI-
ANAC MARKALFAL VALO TREFA BESZEDEK-
nec rőuid Könyue.

meg, hogy iót tanóllyunc bel'Ie.

183. Aeneas Sylvius: Eurialusnac és Lucretianac szép historiája. Kolozsvár, 1592.
184. Salamon és Markalf historiája. Kolozsvár, 1577.

185

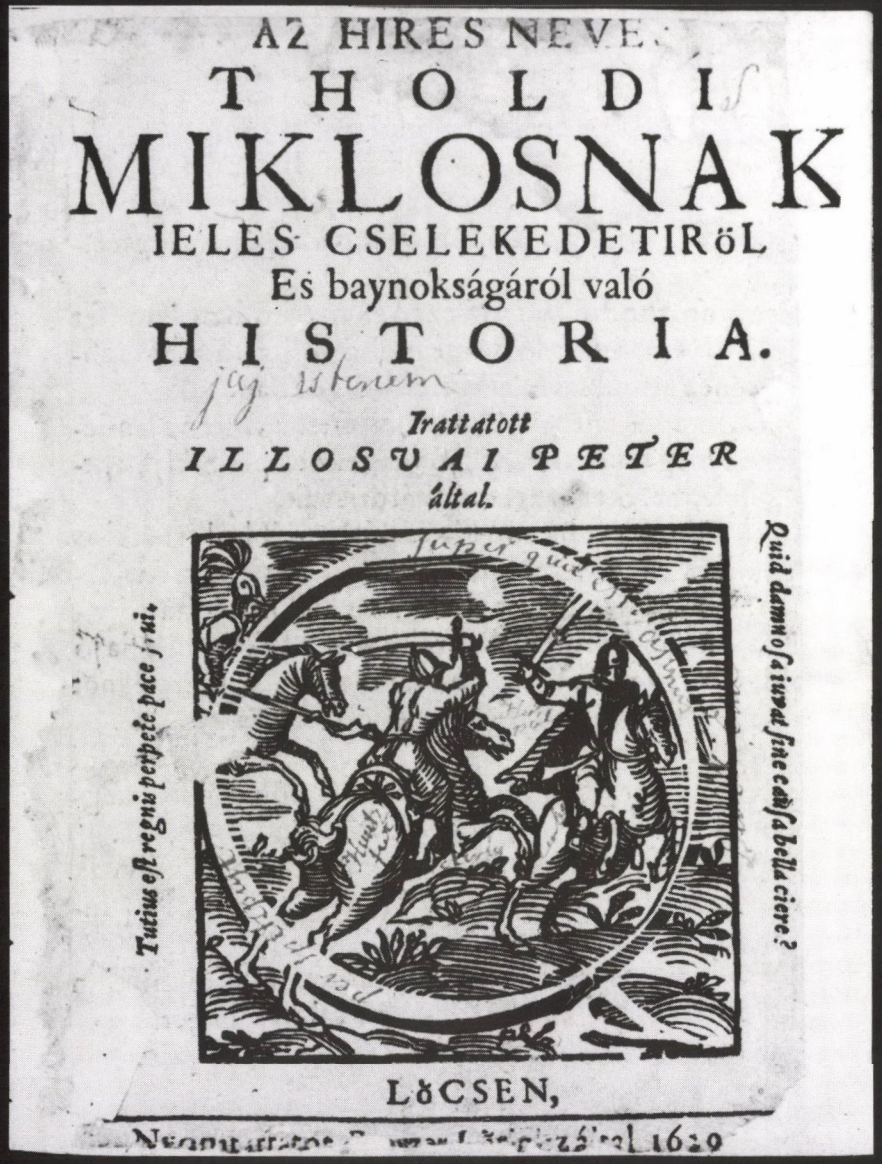

AZ HIRES NEVE:

THOLDI

MIKLOSNAK

IELES CSELEKEDETIRöL

Es baynokságáról való

HISTORIA.

Irattatott

ILLOSVAI PETER

által.

Tutius est regnis perpetè pace frui.

Quid damnosa iuvat, sine causa bella ciere?

LöCSEN,

186

185. Ilosvai Selymes Péter: Toldi. Lőcse, 1629.

186. Lengyel, román, német és magyar táncok kottája a Vietorisz-kódexben. 1670 körül

187

DESIDERII ERASMI
ROTERODAMI

OPERA OMNIA

EMENDATIORA ET AVCTIORA,

AD OPTIMAS EDITIONES PRAECIPVE QVAS IPSE ERASMVS POSTREMO CVRAVIT SVMMA FIDE EXACTA,

DOCTORVMQVE VIRORVM NOTIS ILLVSTRATA.

IN DECEM TOMOS DISTINCTA,

Quorum primo, in hac Editione, præfixa sunt Elogia & Epitaphia ERASMI, à viris doctis conscripta, nec conjunctim unquam antea sic edita.

CVM INDICIBVS TOTIVS OPERIS COPIOSISSIMIS

Quid porro huic editioni præ ceteris accesserit, Præfationes singulorum voluminum docebunt.

LVGDVNI BATAVORVM,
Curâ & impensis PETRI VANDER AA, M DCC III.

Cum speciali Privilegio Illustr. ac Præpotent. Ordd. Holl. & West-Frisiæ.

188

DICTIONARIUM
LATINO-HUNGARICUM,

Succum & medullam puriori Latinitatis, ejusque genuinam in Lingvam Hungaricam conversionem, ad mentem & sensum proprium Scriptorum Classicorum, exhibens:
Indefesso XV. Annorum labore, subcisivis, ab ordinariis negotiis, temporibus collectum, & in hoc Corpus coactum

á

FRANCISCO PÁRIZ PÁPAI,

Medicinæ Doctore, Ejusdemque Facultatis in celeberrima ACADEMIA BASILIENSI Assessore & in Illustri COLLEGIO NAGY-ENYEDIENSI Professore Publico.

Nunc vero

PROVERBIIS selectioribus intersperſis, GLOSSARIOLO voces Medii & Nostri ævi, in Historiis, & REGUM HUNHARIAE DECRETIS occurrentes, insolentiores, &c. explicante, NOMINIBUS PROPRIIS apud Hungaros usitatis, NUMMORUM Hungaricorum, Hebraicorum, Græcorum, Romanorum TABELLIS, SIGLARUM Romanarum Expositione, aliisque necessariis & jucundis ACCESSIONIBUS locupletatum

intentione ac labore

PETRI BOD,

de F. Tsernáton, V. D. Ministri M. Igeniensis.

Novum huic Editioni nunc primum addita est Lingva GERMANICA in Parte posteriore

BAKSAY ISTVÁN

CIBINII.

Sumtibus SAMUELIS SÁRDI & MARTINI HOCHMEISTER Cæs. Reg. Privilegiati Typographi, & Bibliopolæ Anno MDCCLXXXII.

187. Erasmus: Opera omnia. Leiden, 1703.
188. Pápai Páriz Ferenc Dictionariuma Bod Péter átdolgozásával. Cibinium, 1782.

189

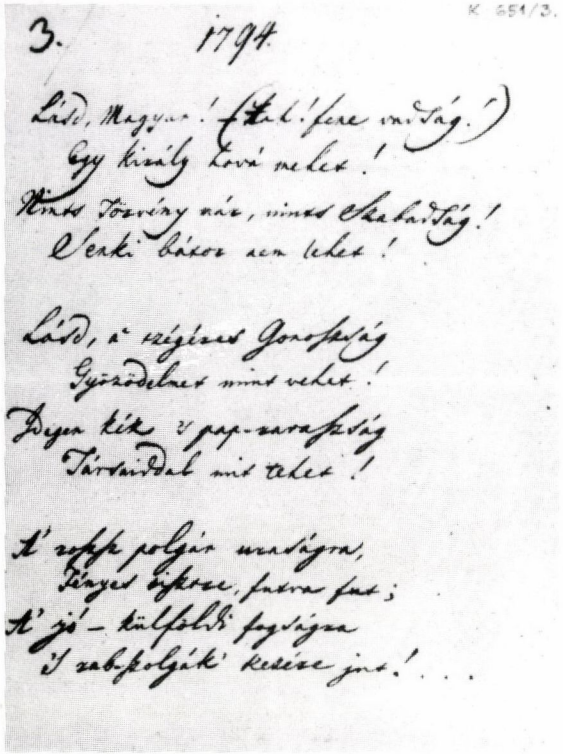

3. 1794

Lód, Magyar! (Itt! fene vitéz!)
Egy király lová nelet!
Mints Tőzvény nőz, mints Okadtság!
O'erki bátor nem lehet!

Lód, a' régiesz Gonoszság
Győzedelmet mint vehet!
Ugyan kitz a' pap-szarafság
Tárvaidat mint tehet!

A' rossz polgár uraságra,
Tüzes lépcsőre, futva fut;
A' jó – külföldi fegyiszna
A' szabfolgák' kezére jut!...

191

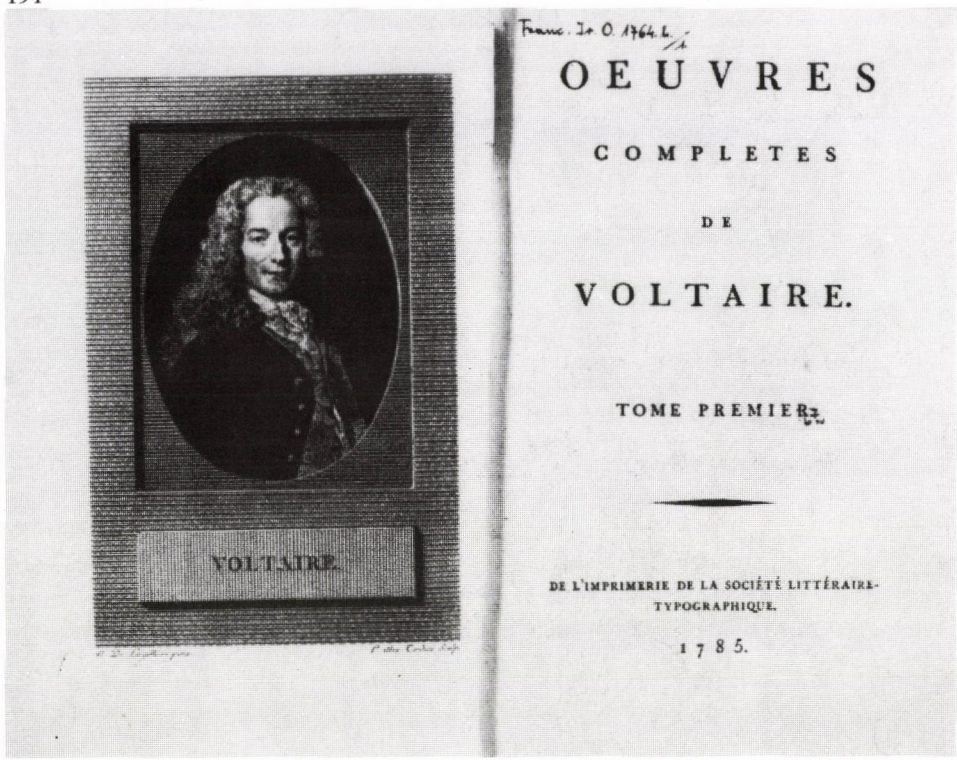

OEUVRES
COMPLETES
DE
VOLTAIRE.
TOME PREMIER.
DE L'IMPRIMERIE DE LA SOCIÉTÉ LITTÉRAIRE-TYPOGRAPHIQUE.
1785.

190

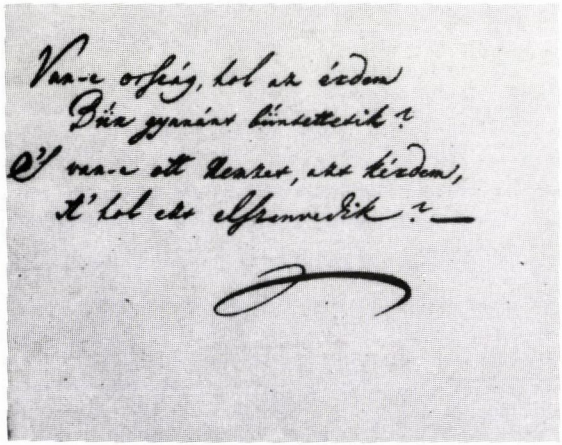

Van-e ország, hol az érdem
Bűn gyanúra büntettetik?
S' van-e ott Kezet, aki kérdem,
A' hol ez elfenyedik?—

189—190. Batsányi János: 1794

191. Voltaire összes művei 70 kötetes francia kiadásának első kötete. Paris, 1785—1789.

192. A Kalevala első finn kiadása 1835-ből

193. Liszt Ferenc levele Peter Corneliusnak, 1854

192

Kalewala

taikka

Wanhoja Karjalan Runoja

Suomen kansan muinosista ajoista.

1. Osa.

Helsingissä, 1835.
Painettu J. C. Frenckellin ja Pojan tyllinä.

193

mit Ihrer Beute zu
Ihrer Christ

Freundschaftliche Grüsse von der Altenburgerin

P. S. Senden Sie mir umgehend
den Clavier Auszug der Lohengrin —
Ich habe ihn der Fürsten v. Wittgenstein
sogleich zu schicken —

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
K 116/27
Barcsi. Mincher.

194. Petőfi Sándor levele Arany Jánoshoz, 1847
195. Vörösmarty Mihály: Shakespeare Lear király fordítása
196. Arany János: A laczikonyha
197. L. N. Tolsztoj regényének első magyar fordítása

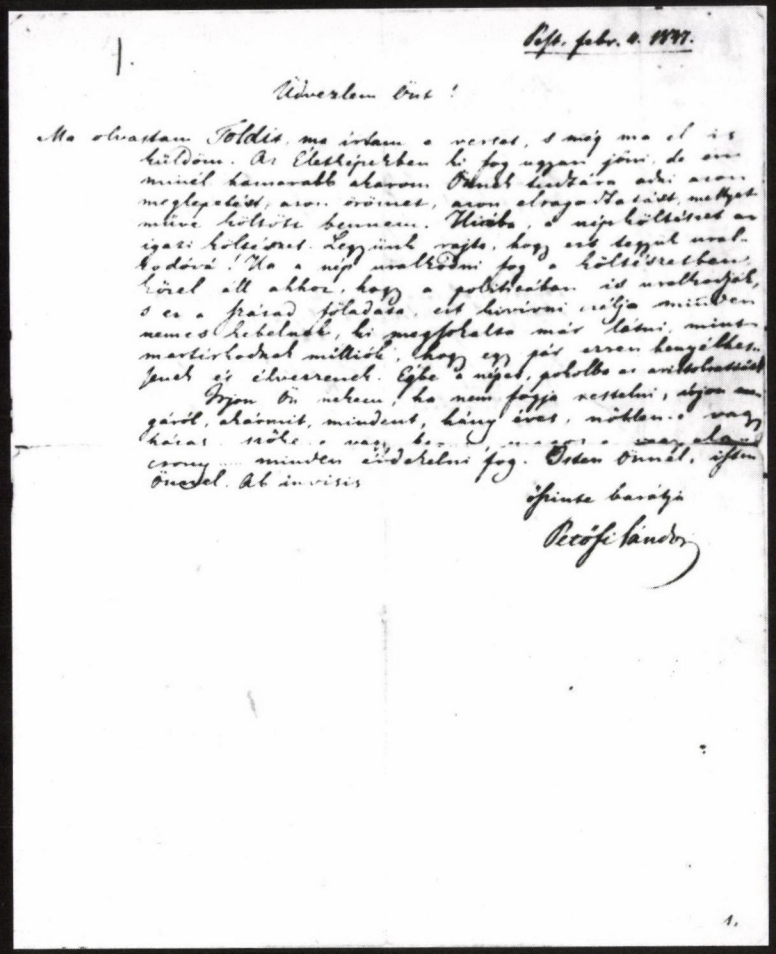

Pest, febr. 6. 1847.

Üdvözlem Önt!

Ma olvastam Toldit, most írtam a verset, s máj ma el is küldöm. Az Életképekben hi fog azzal jönni, de ennél kamarabb akarom Önnel tudatni azt, azon meglepetést, azon örömet, azon elragadtatást, mellyet mindig hallottam bennem. Ugyan, a nép költészet az igazi költészet. Lehetünk-e rajta, hogy ezt teljesen megtudjuk? Ha a nép megtudni fog a költészetben, körül áll akkor, hogy a politikában is megtudjon, s ez a pária feladása, ezt kimondani nálja mindenemes hebelnek, hi megfoghatlan más látni, mint martirokat miattik, hogy ezt jól azzal kezelhessenek. Jöjnek és elvezernek. Egyébe a nép, gyötrve az [illegible]

Nyom ön nekem, ha nem fogja rettenni, ugyan mi gárul, ekármit, mindent, king ivet, nőtlen-e vagy hős, nőtlen-e vagy [illegible] mindent eredetiben fog. Isten önnel, isten önnel. Ab invisis

Igaz barátja

Petőfi Sándor

194

195

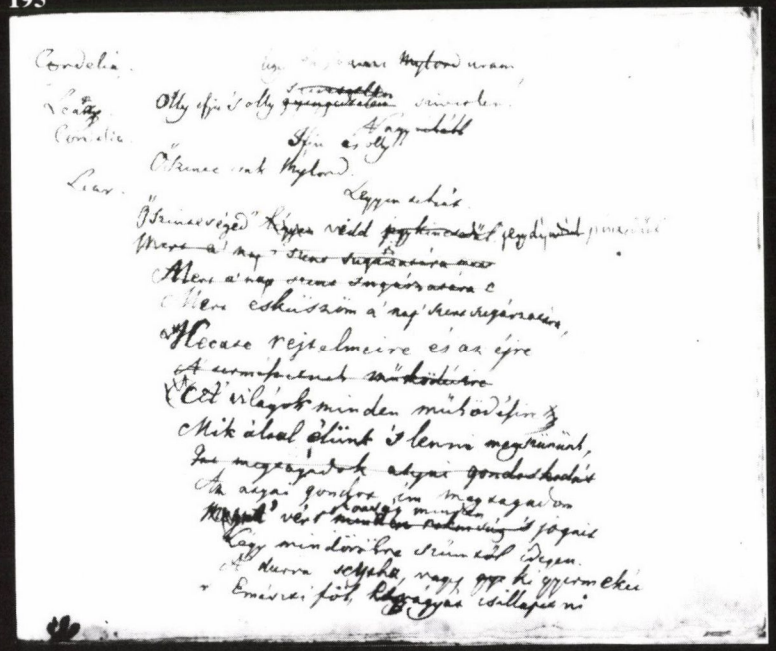

9. 77. № 5.

A laczikonyha.

Vidéki kép.

Ó ismét, fényes ősz szatnya néje!
El, vidény pénzü, földvilági fajz,
Melynek elmé csak illatoltaj;
S kepegje ősz az ha szalaszta lép!
El e fonhult nap [illegible] köröm velek:
A laczikonyha'rol énekelek.

Csillámlik a fagy, a hideg kemény;
Laczog a „szomszéd" árusó helyén,
Kezében a réj sánczol és remeg,
Mü gazdáját nem egyszer csalja meg:
Vigaszalás csak az, hogy a nevöt
Háromszor csalja meg, míg egyszer öt.
Most a lyány arczo, s a mézhábos ősz
Sokkal piroszabb, mint nyaronta volna;
Most daróc, a tót, méni sátorát,
Meghajtja sárün a telt czutorát.
A ponyva-árus, szabad ég alatt,
Lehintett szalmán fel s alá járkalt,
Gondolja: bár jö volna egy kemenczé
Mely a vásárt betöltené egyszerre!
Csak úgy nevezi öt egy sandaló,
Szélesb gyökérre vergődött kosa,
Ki a hidegnek ulig néz oda,
Tüzén bokáit bőgre-kandaló.
A köszönés azzétja sustorog,
Köveröl a víz megfagy míg czeng.
Kalmár, szatócs nép tördeli kezét,
„Szerusz" kiáltoz, s nem tölé czézt;
Mintha meglopták volna, nyugtalan,
Sodig nem épen rossz vásárja van.
De „Nagyal Bardi" meg „Zöld Marczi", „Sobri"
Sokszor szép látszanak riskálni, fogyni,
Sokan ríslognak szélyel a ponyváról:
Nem oly kelendö a szellemi áru —
Kivéve, hogyha szél az desizel
Némelyker egyet czyucs kömivel;
De czifen fogja az istóriás,
(Ha ö nem, akkor majd valaki más;)
Kabán okulva rájok könyökol,
S a szél szemébe gúnyosan fülyöl.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A FÖLTÁMADÁS

REGÉNY

IRTA

TOLSTOI LEÓ GRÓF

I. KÖTET

BUDAPEST
PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1900

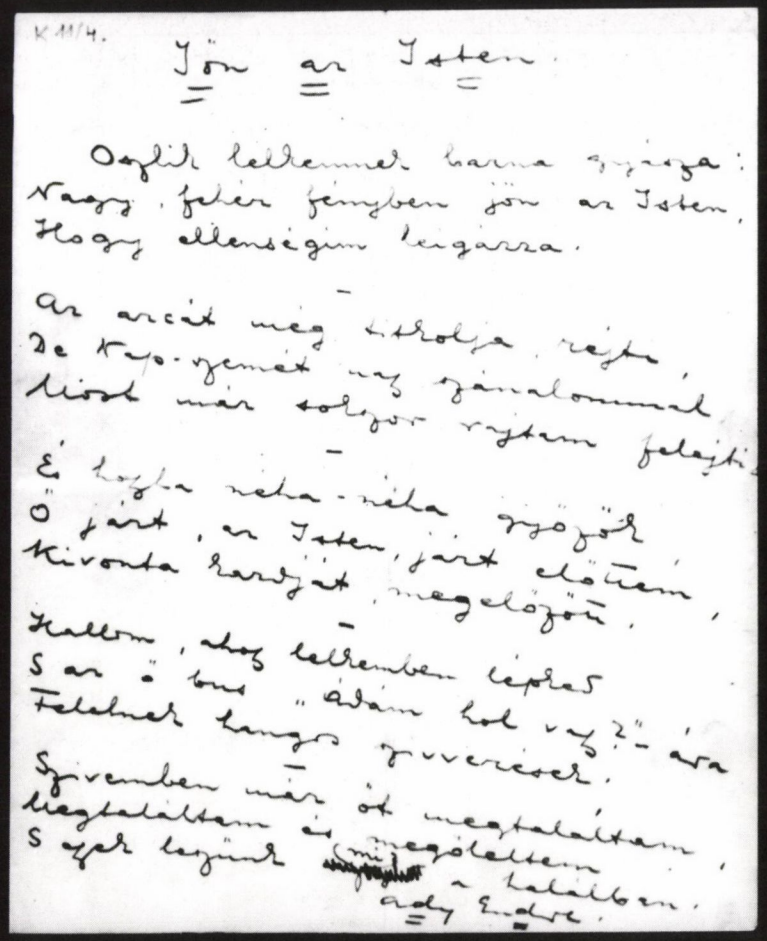

Jön az Isten.

Oszlik lelkemben harma szíve:
Nagy, fehér fényben jön az Isten,
Hogy ellenségim lengarra.

Az arcát még eltolja réjta,
De kis-szemét az szánalommal
Csak már sokszor szívem felejti.

É hajfa néha-néha szögök
Ő járt, az Isten, járt előttem,
Kivonta kardját megelőzött.

Hallom, hogy lelkemben lépnek
S az ő bus „Ádám hol vagy?"-ára
Felelnek hangos szvercsek.

Szívemben már őt megtaláltam,
Megtaláltam és megöltem
S ezek legünk [illegible] a halálban.

Ady Endre.

198

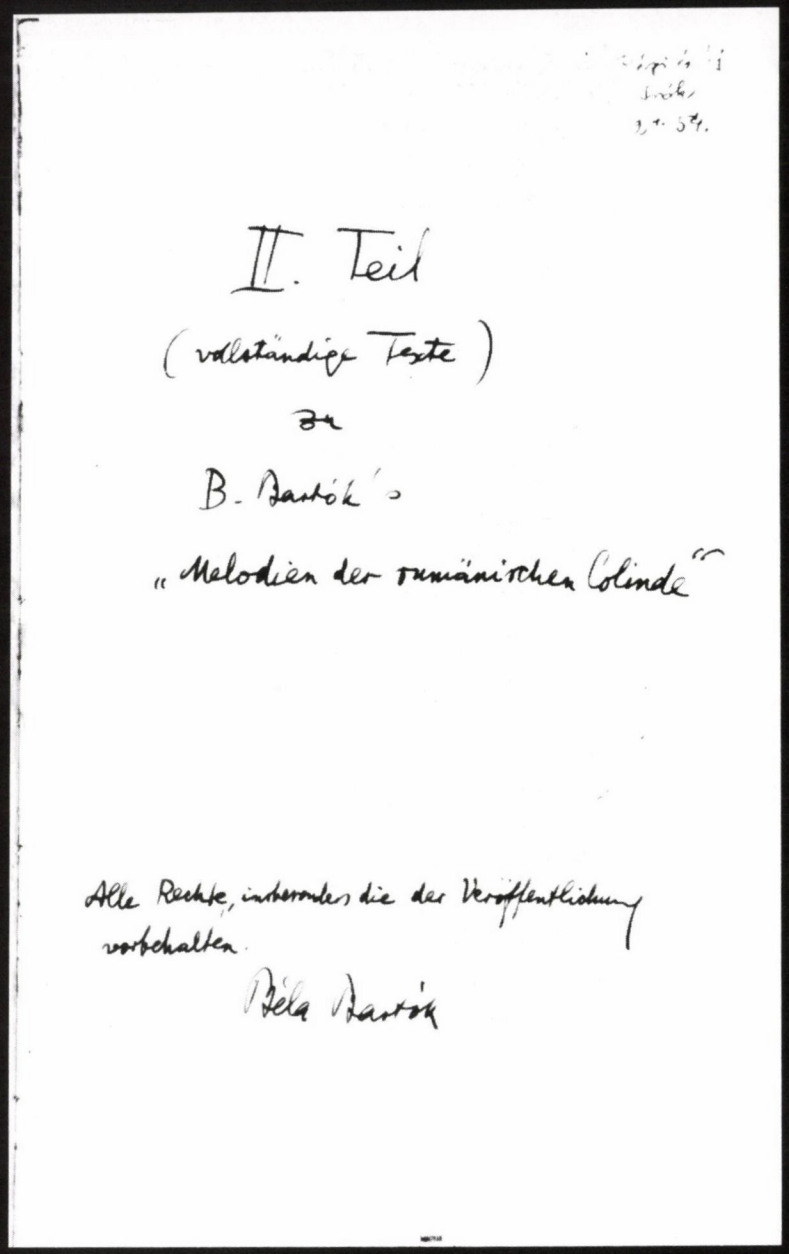

II. Teil

(vollständige Texte)

zu

B. Bartók's

„Melodien der rumänischen Colinde"

Alle Rechte, insbesondere die der Veröffentlichung vorbehalten.

Béla Bartók

199

198. Ady Endre: Jön az Isten

199. Bartók Béla román kolindáinak eredeti kézirata

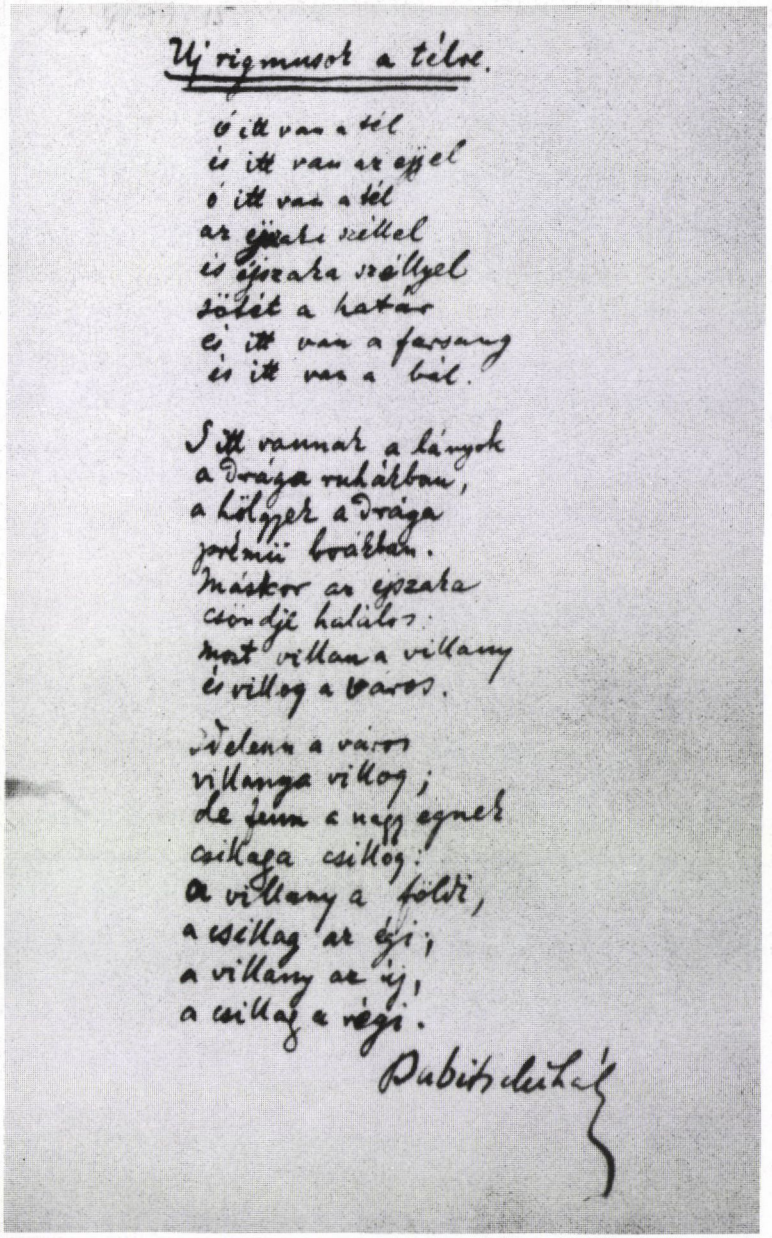

Új rigmusok a télre.

Ó itt van a tél
és itt van az éjjel
ó itt van a tél
az éjszaki szellel
és éjszaka szállyel
sötét a határ
és itt van a farsang
és itt van a bál.

S itt vannak a lányok
a drága ruhákban,
a hölgyek a drága
jordnii bróktan.
Máskor az éjszaka
csöndje halálos:
most villan a villany
és villog a város.

Ünnepe a város
villanya villog;
de fenn a nagy égnek
csillaga csillog:
a villany a földi,
a csillag az égi;
a villany az új,
a csillag a régi.

Babits Mihály

200

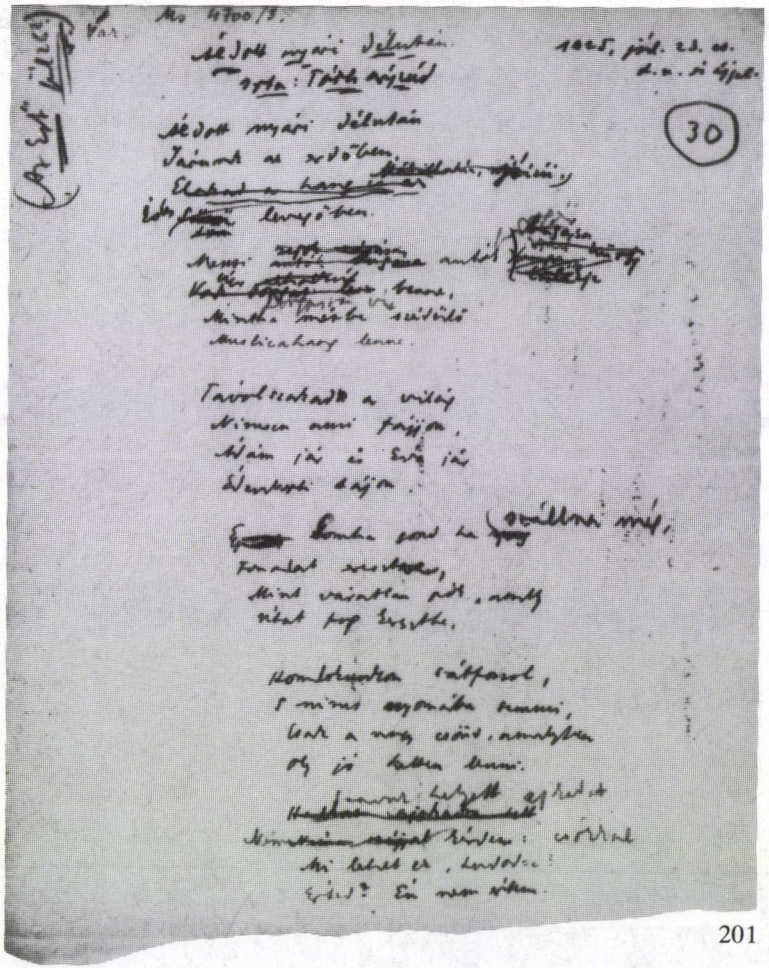

Áldott nyári délutáni
Tóth Árpád

1925, júl. 23. u.
d. u. 5 órakor

30

Áldott nyári délutáni
Jaranak az erdőben
lenyugszik.

Tavolsuhanó a vidéj
Mimosa nani fajjon,
Mjain jáj és Sirá jáj
Dlentopti dajon.

Homlokunkra csillagok,
S mind az egyszerű szemünk,
Csak a nagy csöndben, amelyben
Oly jó hallani lenni.

Mi lehet ez, kedves?
Éjjel? Ő nem szólt.

201

200. Babits Mihály: Új rigmusok a télre
201. Tóth Árpád: Áldott nyári délután, 1925

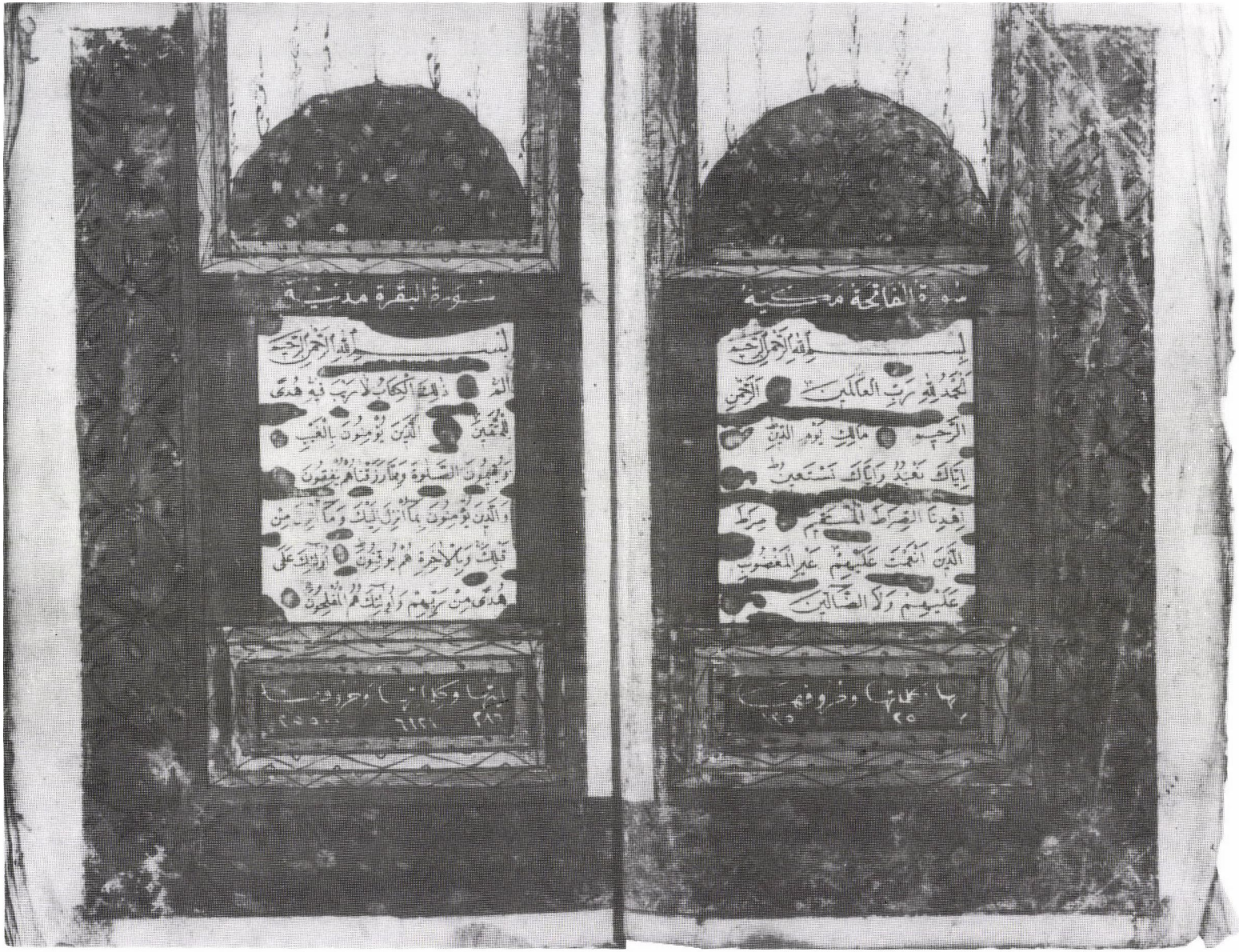

202

202. Korán kezdőlapja (Arab O. 45.)

203

204

205

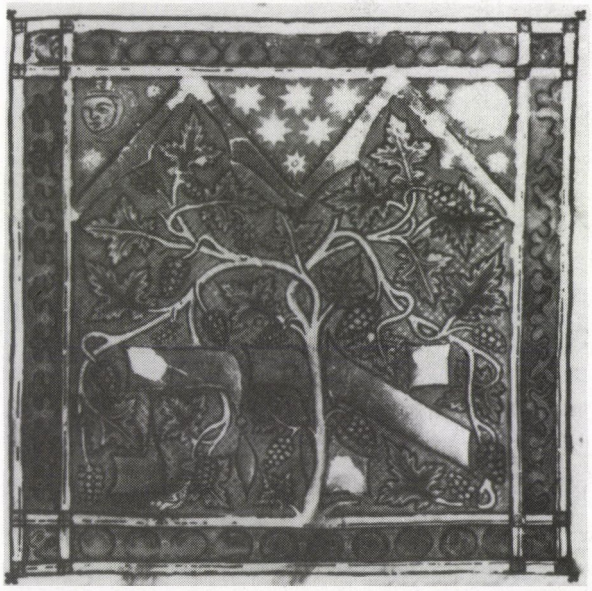

203. Salamon trónusa (Német Mahzor, Kaufmann A 384)
204—205. Képek a német Mahzor-ból (Kaufmann A 384)

206

207

206—207. Maimonides: Misna Tóra illuminált kézirat 1295—1296-ból (Kaufmann A 77)

208

209

208. Kaufmann — Haggada (Kaufmann A 422)
209. Tibeti nyomódúc

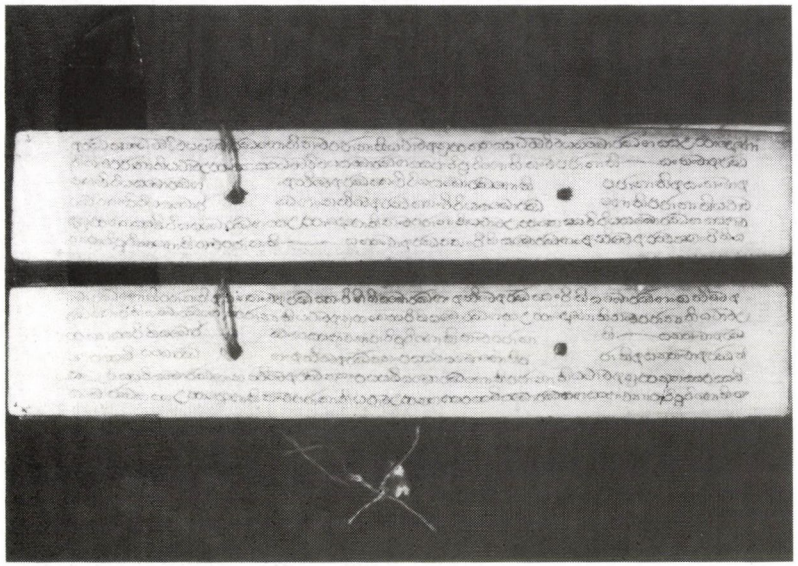

210

211

210. Pálmalevélre írott indiai (tamil?) szöveg
211. Firdauszi: Királyok Könyve. (Perzsa F. 3.)

212—213. 1699-ben Hamburgban, a 15 éves török háborúról szóló kötet magyar vonatkozású illusztrációi

214. A Stein-hagyaték nagy értékű példánya

212

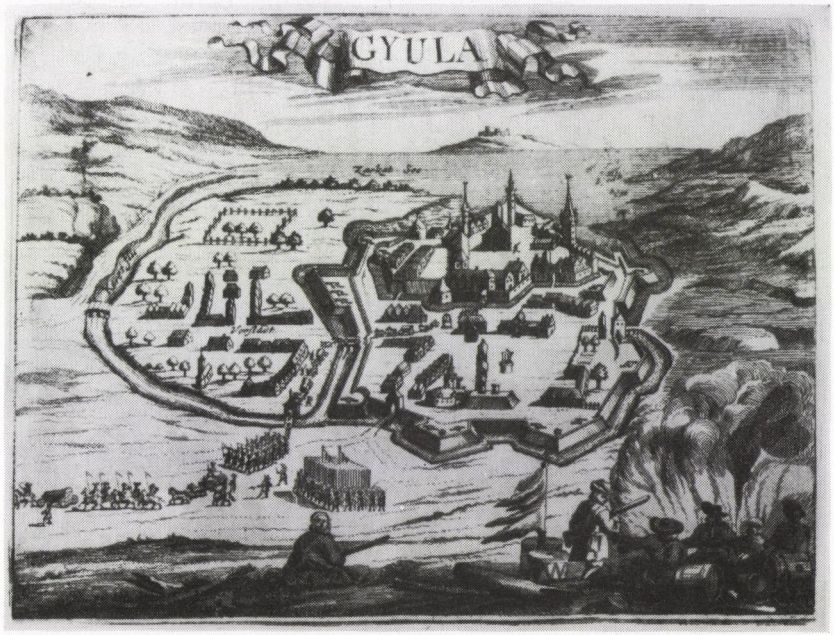

213

214

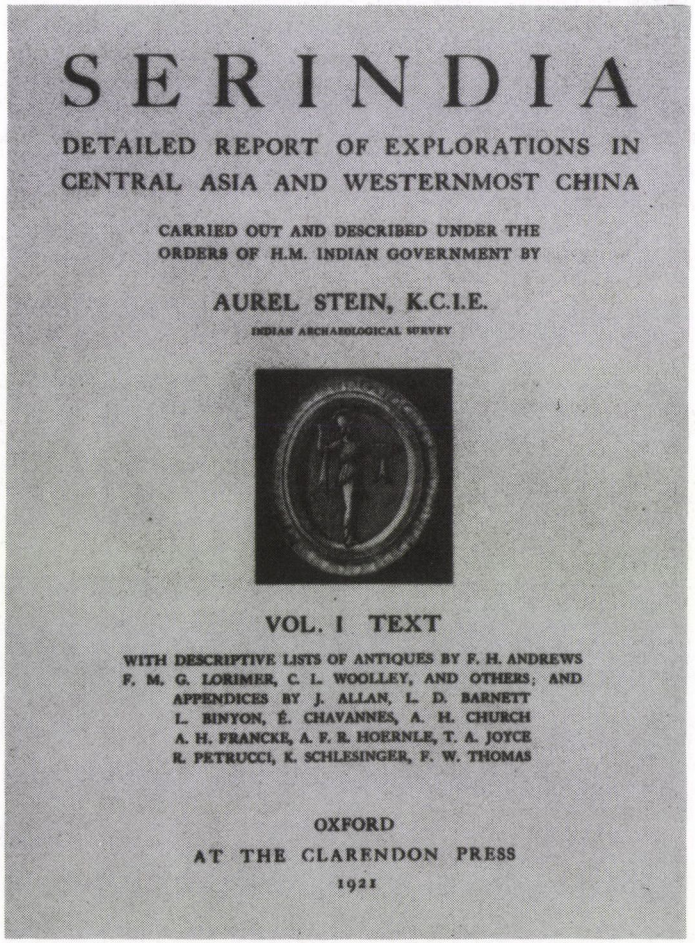

SERINDIA

DETAILED REPORT OF EXPLORATIONS IN CENTRAL ASIA AND WESTERNMOST CHINA

CARRIED OUT AND DESCRIBED UNDER THE ORDERS OF H.M. INDIAN GOVERNMENT BY

AUREL STEIN, K.C.I.E.

INDIAN ARCHAEOLOGICAL SURVEY

VOL. I TEXT

WITH DESCRIPTIVE LISTS OF ANTIQUES BY F. H. ANDREWS F. M. G. LORIMER, C. L. WOOLLEY, AND OTHERS; AND APPENDICES BY J. ALLAN, L. D. BARNETT L. BINYON, É. CHAVANNES, A. H. CHURCH A. H. FRANCKE, A. F. R. HOERNLE, T. A. JOYCE R. PETRUCCI, K. SCHLESINGER, F. W. THOMAS

OXFORD

AT THE CLARENDON PRESS

1921

215

215. A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

TUDOMÁNYTÖRTÉNETI ÉRDEKESSÉGEK

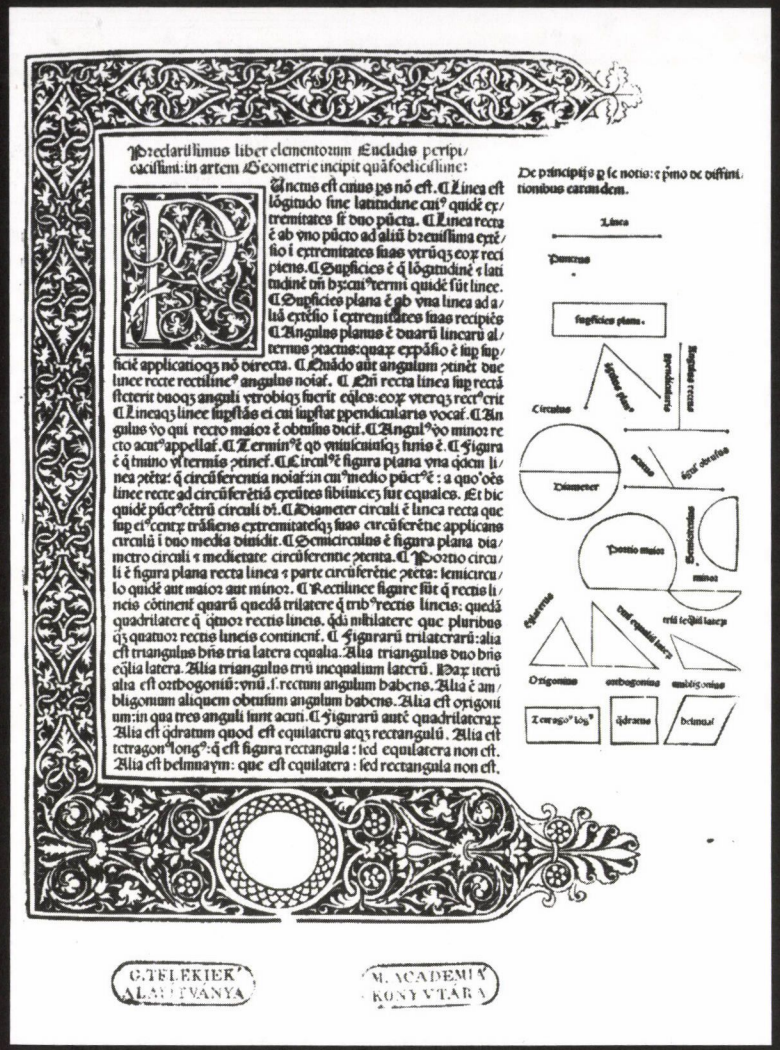

Preclarissimus liber elementorum Euclidis perspicacissimi: in artem Geometrie incipit quãfoelicissime:

De principijs q̃ sc notis: ꝛ ꝓmo de diffinitionibus earundem.

Punctus est cuius ps nõ est. ¶ Linea est lõgitudo sine latitudine cui⁹ quidẽ extremitates sũt duo puncta. ¶ Linea recta ẽ ab vno puncto ad aliũ breuissima extensio i extremitates suas vtrũq; eox recipiens. ¶ Superficies ẽ q̃ lõgitudinẽ ꝛ latitudinẽ tñ hꝫ cui⁹ termi quidẽ sũt linee. ¶ Superficies plana ẽ qb vna linea ad aliũ extẽsio i extremitates suas recipiẽs ¶ Angulus planus ẽ duarũ linearũ alternus ꝓtactus: quax expãsio ẽ sup superficiẽ applicatioq; nõ directa. ¶ Cũadõ aut angulum ꝓtinẽt due linee recte rectilinẽ angulus notat. ¶ Cũ recta linea sup rectã steterit duoq; anguli vtrobiq; fuerit eẽles: eox vterq; rect⁹ erit ¶ Lineaq; linee supstãs ei cui supstat ꝓpendicularis vocat. ¶ Angulus vo qui recto maior ẽ obtusus dicit. ¶ Angul⁹ vo minor recto acut⁹ appellat. ¶ Termin⁹ ẽ qo ꝓmiscuiusq; finis ẽ. ¶ Figura ẽ q̃ termino vel termis ꝓtinet. ¶ Circul⁹ ẽ figura plana vna qdẽ linea ꝓtẽta: q̃ circũferentia notat: in cui⁹ medio pũct⁹ ẽ: a qo' oẽs linee recte ad circũferẽtiã exentes sibimicez sut equales. Et hic quidẽ pũct⁹ cẽtrũ circuli vt. ¶ Diameter circuli ẽ linea recta que sup ei⁹ centꝫ trãsiens extremitateq; suas circũferẽtie applicans circulũ i duo media diuidit. ¶ Semicirculus ẽ figura plana diametro circuli ꝛ medietate circũferentie ꝓtenta. ¶ Portio circuli ẽ figura plana recta linea ꝛ parte circũferẽtie ꝓtẽta: semicirculo quidẽ aut maior aut minor. ¶ Rectilinee figure sũt q̃ rectis lineis cõtinent quarũ quedã trilatere q̃ trib⁹ rectis lineis: quedã quadrilatere q̃ qtuor rectis lineis. qdã multilatere que pluribus q̃ quatuor rectis lineis continẽt. ¶ Figurarũ trilaterarũ: alia est triangulus bris tria latera equalia. Alia triangulus duo bris eq̃lia latera. Alia triangulus trũ inequalium laterũ. Deax iterũ alia est ortogoniũ: vnũ .l. rectum angulum habens. Alia ẽ ambligonium aliquem obtusum angulum habens. Alia est oxigonium: in qua tres anguli sunt acuti. ¶ Figurarũ aut̃ quadrilaterax Alia est q̃dratum quod est equilaterũ atq; rectangulũ. Alia est tetragon⁹ long⁹: q̃ est figura rectangula: sed equilatera non est. Alia est belmayn: que est equilatera: sed rectangula non est.

G. TELEKIEK ALAPÍTVÁNYA
M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

216

CLAVDII PTOLEMÆI

ALEXANDRINI Mathematicoꝝ principis, opus Geographicum, ab eruditissimis emaculatũ additionibus, rarisq; et inauditis mendis, cũ tabulis, in forma secunda explanatione. Registro quoq; locorum copiosissimo Geographicisq; etiã historiis, studiosis introitus patẽs.

ORDO CONTENTORVM IN HOC LIBRO TOTALI.

OCTO libri Geographię ipsius Autoris adantiquitatẽ suam integri & sincylla corruptiõe, cum collatione d. ꝓtionũ grecarũ e regiõe ad latinas, certissima graduũ calculatiõe examinati.

REGISTRVM item alphabeticũ omniũ regionũ, prouinciarũ, insularũ, fluuiorũ, maris, lacuũ, portuũ, siluarũ, oppidorũ, vallũ, montiũ & historiarũ, singula certissimo indice, mo. ab. trahis.

POST hoc Sequũtur tabulę, quarẽ nũero. xxvij. erũt. Prima scz Generalẽ orbis descriptionẽ tradens iuxta meritẽ Ptolemęi. Europę post hic tabulę, &. Aphricę. iij. asię. xii, et vna corporũ sperici inplũ

HAS fuerũt recentiores perlustrationes, ex quę abantiq; emissa ex tabulis adimplentes. Ex in harũ omniũ, cũ vetustiore ęq̃ recentiore origis expositiones vna latere, alter vero lucubrationes in addiscendis, cũ ad plagas habitantes (cũ varias mirabilia multa inuiant)

TANDEM breuis sub oritur doctrina, ignorantibus viam' prębens fructũ auscultandi Geographicũ. Quę huc vsq; multis incognita, & sepulta, de latuit. Gaudeat igit Lector optimus.

Hęc Chorographia, Laurentius Phrisius arts Appellitus, doctissimorũ virorũ, diligentiꝰ, & studiꝰ, in lucem nitidꝰ prodiit.

Agamemnonis patrocinio, summa dilatata.

217

216. Euclides: Elementa. Venezia, 1482. A mű az egykorú görög matematikai tudomány összegezése

217. Ptolemaios: Opus geographiae. Strassbourg, 1522. Ptolemaios geográfiai művének új kiadásával a reneszánszban a földrajz új korszaka kezdődött

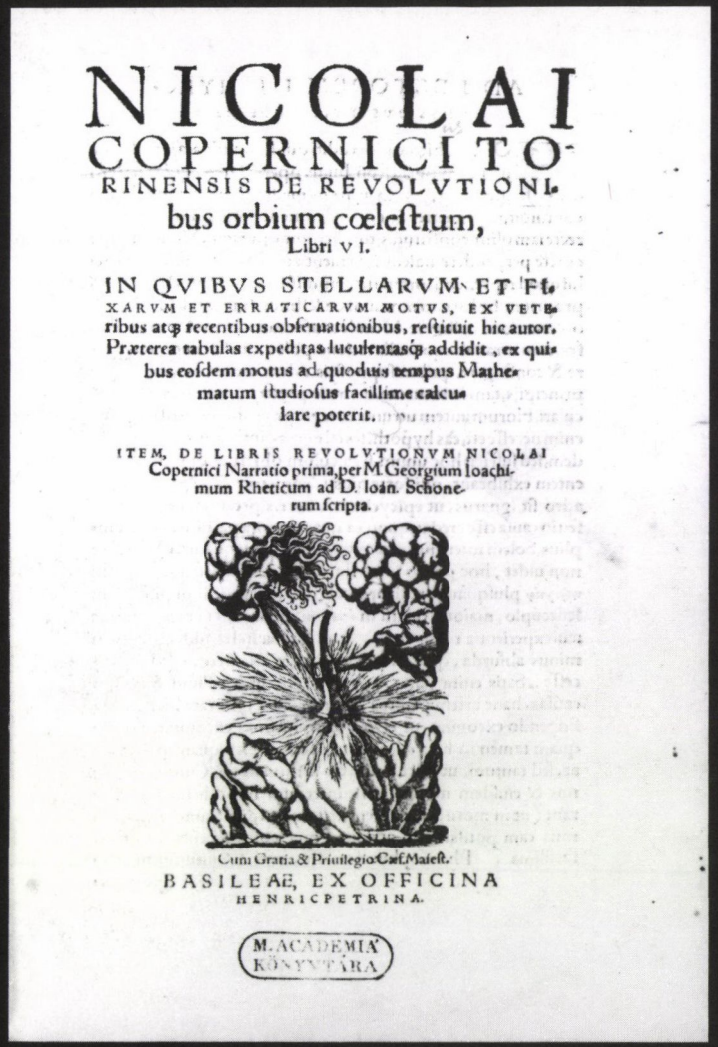

NICOLAI
COPERNICI TO-
RINENSIS DE REVOLVTIONI-
bus orbium cœleſtium,
Libri VI.

IN QVIBVS STELLARVM ET FIXARVM ET ERRATICARVM MOTVS, EX VETERIBVS atq; recentibus obſeruationibus, reſtituit hic autor. Præterea tabulas expeditas luculentasq; addidit, ex quibus eoſdem motus ad quoduis tempus Mathematum ſtudioſus facillime calculare poterit.

ITEM, DE LIBRIS REVOLVTIONVM NICOLAI Copernici Narratio prima, per M. Georgium Ioachimum Rheticum ad D. Ioan. Schonerum ſcripta.

Cum Gratia & Priuilegio Cæſ. Maieſt.
BASILEAE, EX OFFICINA
HENRICPETRINA.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

218

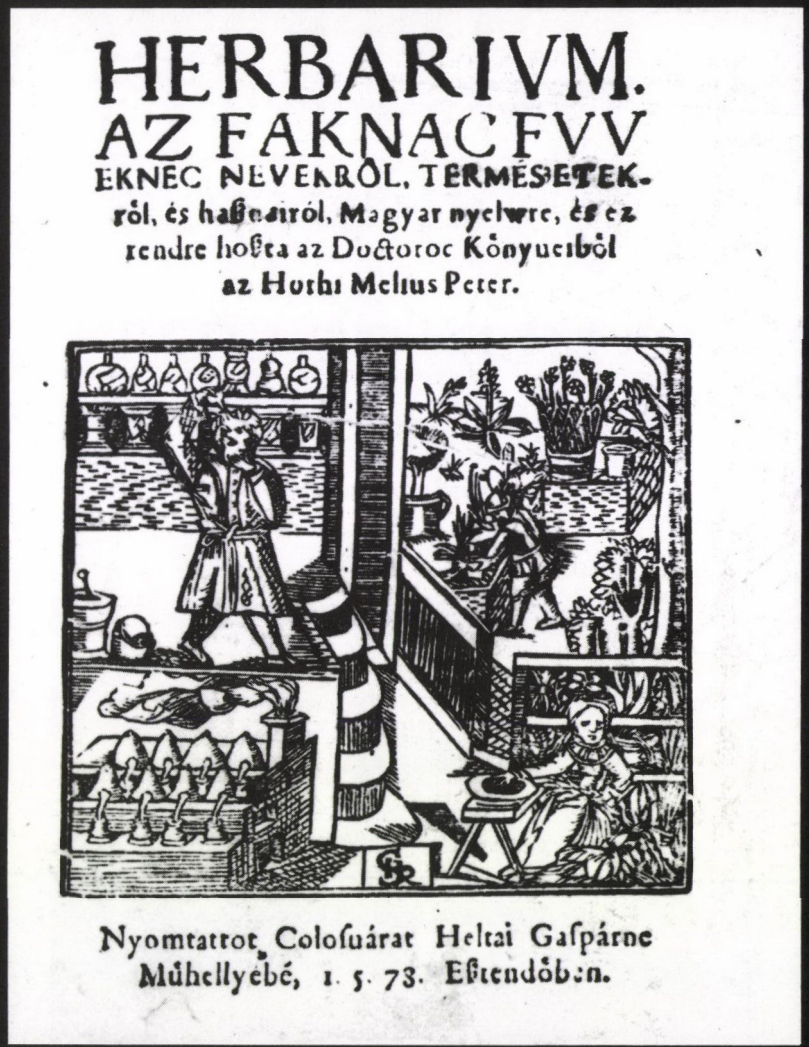

HERBARIVM.
AZ FAKNAC FVV
EKNEC NEVEKRÓL, TERMÉSZETEK-
ről, és haßnairól, Magyar nyelwre, és ez
rendre hoßta az Doctoroc Könyueiből
az Hothi Melius Peter.

Nyomtattot Coloſuárat Heltai Gaſpárne
Múhellyébé, 1. 5. 73. Eßtendőben.

219

218. Nicolaus Copernicus: De revolutionibus orbium coelestium. Basel, 1566. A mű a heliocentrikus világrendszer leírása

219. Melius Juhász Péter: Herbárium. Az fáknak és füveknek nevekről. Kolozsvár, 1578. Az első magyar nyelvű botanikai mű

220

LE OPERE

DI

GALILEO GALILEI

EDIZIONE NAZIONALE

SOTTO GLI AUSPICII

DI

SUA MAESTÀ IL RE D'ITALIA.

VOLUME I.

FIRENZE.

TIPOGRAFIA DI G. BARBÈRA

1890.

221

MAGYAR

ENCYCLOPÆDIA.

Az az,

MINDEN IGAZ ES HASZNOS Bõltſeſégnek ſzep rendbe foglalá-ſa és Magyar nyelven világra botſátáſa.

APATZAI TSERE JANOS altal.

SENEC. 64. EPIST.

Etſi omnia à veteribus inventa eſſent : hoc tamen ſemper novum erit, uſus & inventorum ab aliis ſcientia & diſpoſitio.

ULTRAJECTI,

Ex Officinâ JOANNIS à WAESBERGE, CIↃ IↃ C LIII.

220. Galilei műveinek Favoro-féle nemzeti kiadása 20 kötetben, 1890—1909.

221. Apáczai Csere János: Magyar encyclopaedia. Utrecht, 1653. Az ismeretek tudományos igényű, első magyar nyelvű rendszerbe foglalása

223

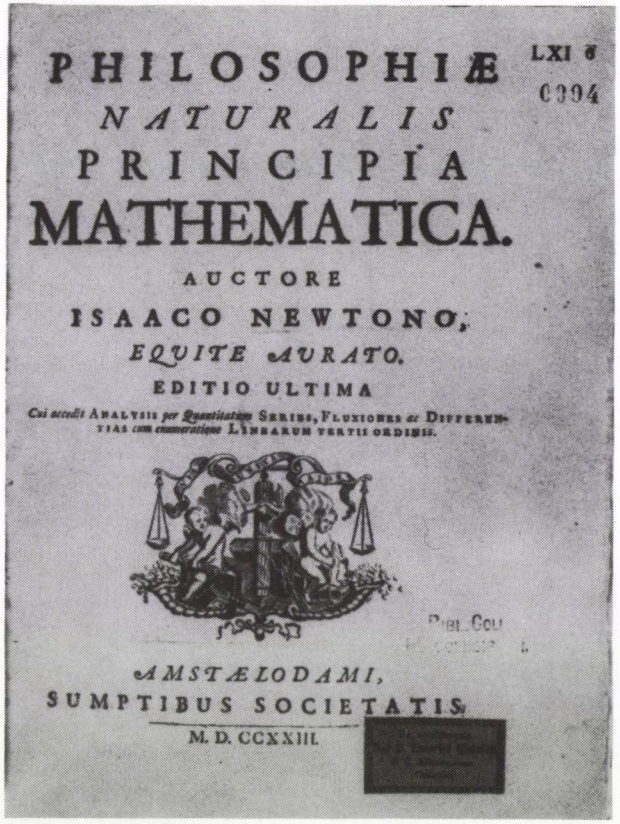

PHILOSOPHIÆ NATURALIS PRINCIPIA MATHEMATICA.

AUCTORE ISAACO NEWTONO, EQUITE AURATO.

EDITIO ULTIMA

Cui accedit Analysis per Quantitatum Series, Fluxiones ac Differentias cum enumeratione Linearum tertii ordinis.

AMSTELODAMI, SUMPTIBUS SOCIETATIS.

M. D. CCXXIII.

224

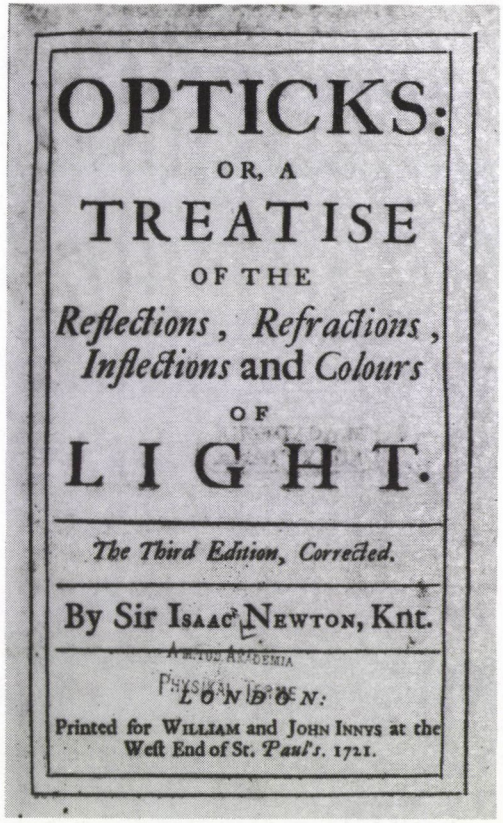

OPTICKS: OR, A TREATISE OF THE *Reflections, Refractions, Inflections* and *Colours* OF LIGHT.

The Third Edition, Corrected.

By Sir Isaac Newton, Knt.

LONDON:

Printed for William and John Innys at the West End of St. *Paul's*. 1721.

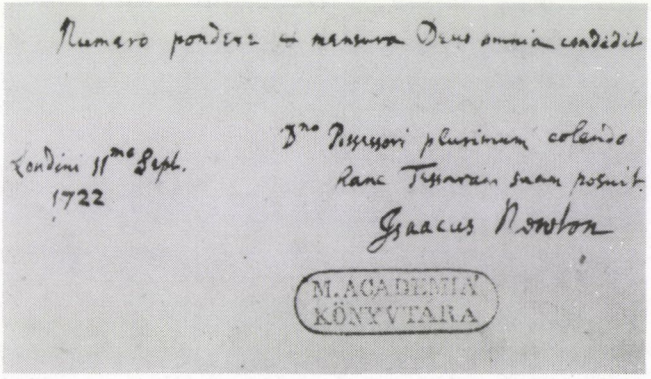

Numero pondere et mensura Deus omnia condidit

Londini 11mo Sept. 1722

Dno Pepysio plurimum colendo hanc Typorum suam posuit Isaacus Newton

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

222

222. Isaac Newton emléksorai ifj. Pápai Páriz albumába. London, 1722

223. Isaac Newton: Philosophiae naturalis principia mathematica. Amsterdam, 1723. A fizika történetének egyik legjelentősebb műve, ebben fejti ki többek között Newton az általános gravitáció elméletét

224. Isaac Newton: Opticks. London, 1721. E mű 3. kiadásának érdekessége, hogy Newton ebben fejti ki részletesen atomos anyagelméletét

225

CAROLI LINNÆI
NATVRÆ CVRIOSORVM
DIOSCORIDIS SECVNDI

SYSTEMA
NATVRÆ

IN QVO
NATVRÆ REGNA TRIA,
SECVNDVM
CLASSES, ORDINES, GENERA, SPECIES,
SYSTEMATICE PROPONVNTVR.

RECVSVM
ET SOCIETATIS, QVÆ IMPENSAS
CONTVLIT, VSVI ACCOMMODATVM
CVRANTE
MICH. GOTTL. AGNETHLERO
SAXONE TRANSILVANO.

EDITIO ALTERA AVCTIOR ET EMENDATIOR.

HALÆ MAGDEBVRGICÆ
ꝏ Lɔ ccxxxxvii.

226

ENCYCLOPÉDIE,
OU
DICTIONNAIRE RAISONNÉ
DES SCIENCES,
DES ARTS ET DES MÉTIERS,
PAR UNE SOCIÉTÉ DE GENS DE LETTRES.

Mis en ordre & publié par M. *DIDEROT*, de l'Académie Royale des Sciences & des Belles-Lettres de Prusse; & quant à la PARTIE MATHÉMATIQUE, par M. *D'ALEMBERT*, de l'Académie Royale des Sciences de Paris, de celle de Prusse, & de la Société Royale de Londres.

Tantùm series juncturaque pollet,
Tantùm de medio sumptis accedit honoris! HORAT.

TOME PREMIER.

A PARIS,
Chez BRIASSON, *rue Saint Jacques, à la Science.*
DAVID l'aîné, *rue Saint Jacques, à la Plume d'or.*
LE BRETON, Imprimeur ordinaire du Roy, *rue de la Harpe.*
DURAND, *rue Saint Jacques, à Saint Landry, & au Griffon.*

M. DCC. LI.
AVEC APPROBATION ET PRIVILEGE DU ROY.

225. Carl Linné: Systema naturae. Halle, 1747. A kötet a növény-, állat- és ásványvilág rendszerbe foglalása
226. Diderot—D'Alembert: Encyclopédie. Vol. 1-28. Paris, 1751—1772. Az emberi ismeretek legteljesebb korabeli tárháza

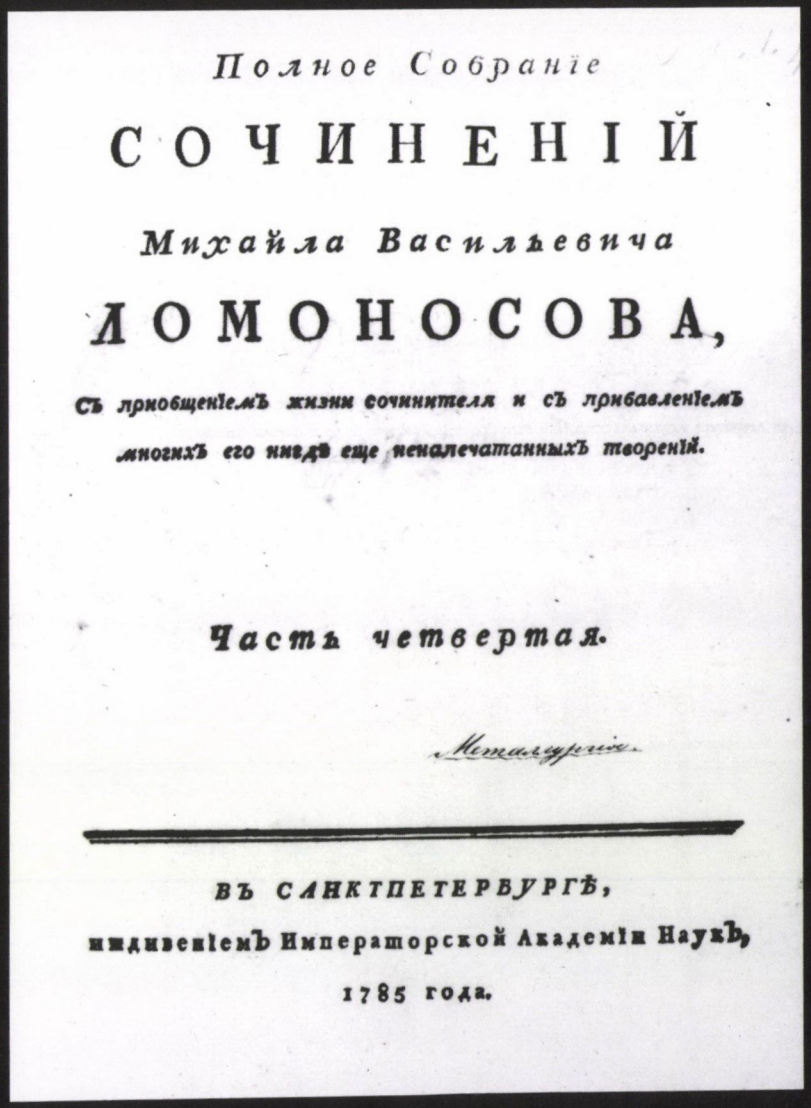

Полное Собраніе

СОЧИНЕНІЙ

Михайла Васильевича

ЛОМОНОСОВА,

съ приобщеніемъ жизни сочинителя и съ прибавленіемъ многихъ его нигдѣ еще непечатанныхъ твореній.

Часть четвертая.

Металлургія.

ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ,

иждивеніемъ Императорской Академіи Наукъ,

1785 года.

227

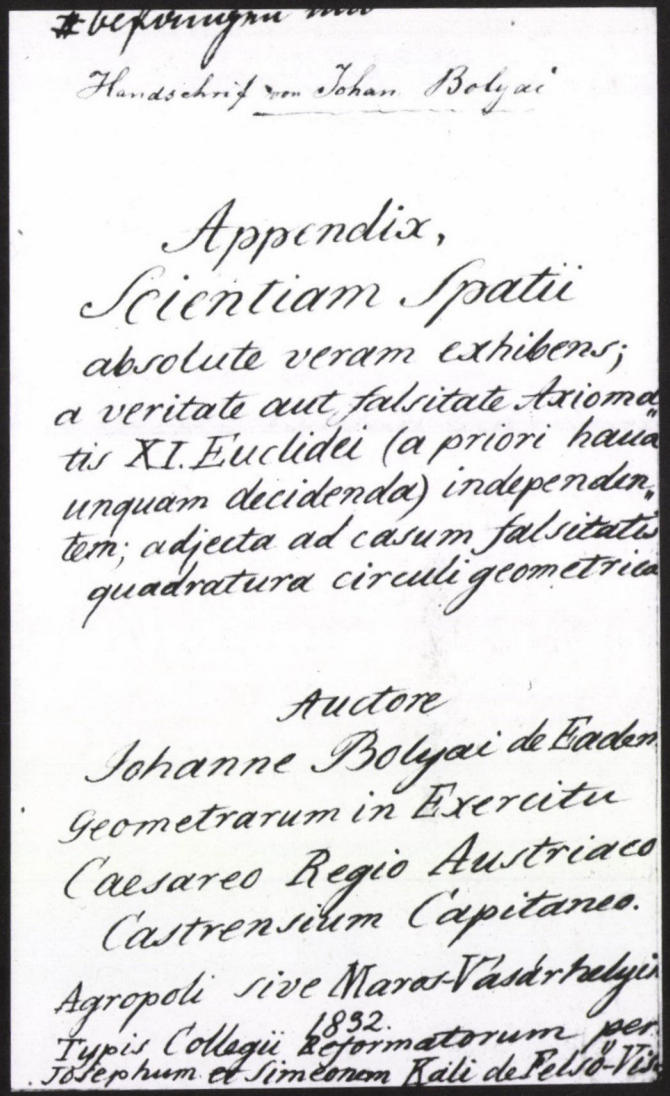

Handschrift von Johan Bolyai

Appendix,
Scientiam Spatii
absolute veram exhibens;
a veritate aut falsitate Axioma-
tis XI. Euclidei (a priori haud
unquam decidenda) independen-
tem; adjecta ad casum falsitatis
quadratura circuli geometrica

Auctore
Johanne Bolyai de Eaden
Geometrarum in Exercitu
Caesareo Regio Austriaco
Castrensium Capitaneo.

Agropoli sive Maros-Vásárhelyi
Typis Collegii Reformatorum per
Josephum et Simeonem Kali de Felső-Vis-
1832.

228

227. M. V. Lomonoszov összes műveinek 4. kötete. Szentpétervár, 1785.

228. Bolyai János: Appendix, scientiam spatii absolute veram exhibens. Marosvásárhely, 1832. A mű kéziratos címlapja

COMPTE RENDU

DES SÉANCES

DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES.

SÉANCE DU LUNDI 22 MAI 1848.

PRÉSIDENCE DE M. POUILLET.

MÉMOIRES ET COMMUNICATIONS

DES MEMBRES ET DES CORRESPONDANTS DE L'ACADÉMIE.

MÉMOIRES LUS.

CHIMIE. — *Mémoire sur la relation qui peut exister entre la forme cristalline et la composition chimique, et sur la cause de la polarisation rotatoire; par* M. L. PASTEUR. (Extrait.)

(Commissaires, MM. Biot, Regnault, Babinet, Balard.)

« Si l'on compare les formes cristallines de tous les tartrates quels qu'ils soient, y compris les émétiques, on s'apercevra sans peine que dans toutes ces formes plusieurs facettes se retrouvent inclinées entre elles de la même manière. En plaçant toutes ces formes les unes auprès des autres, on aura une série de prismes diversement modifiés aux extrémités et sur les arêtes des pans. Mais ces dernières modifications relatives aux arêtes des pans se répéteront les mêmes dans tous les prismes, inclinées respectivement de la même manière, ou à très-peu près. Les formes pourront appartenir à des systèmes différents, et à côté du prisme rhomboïdal on pourra trouver le

229

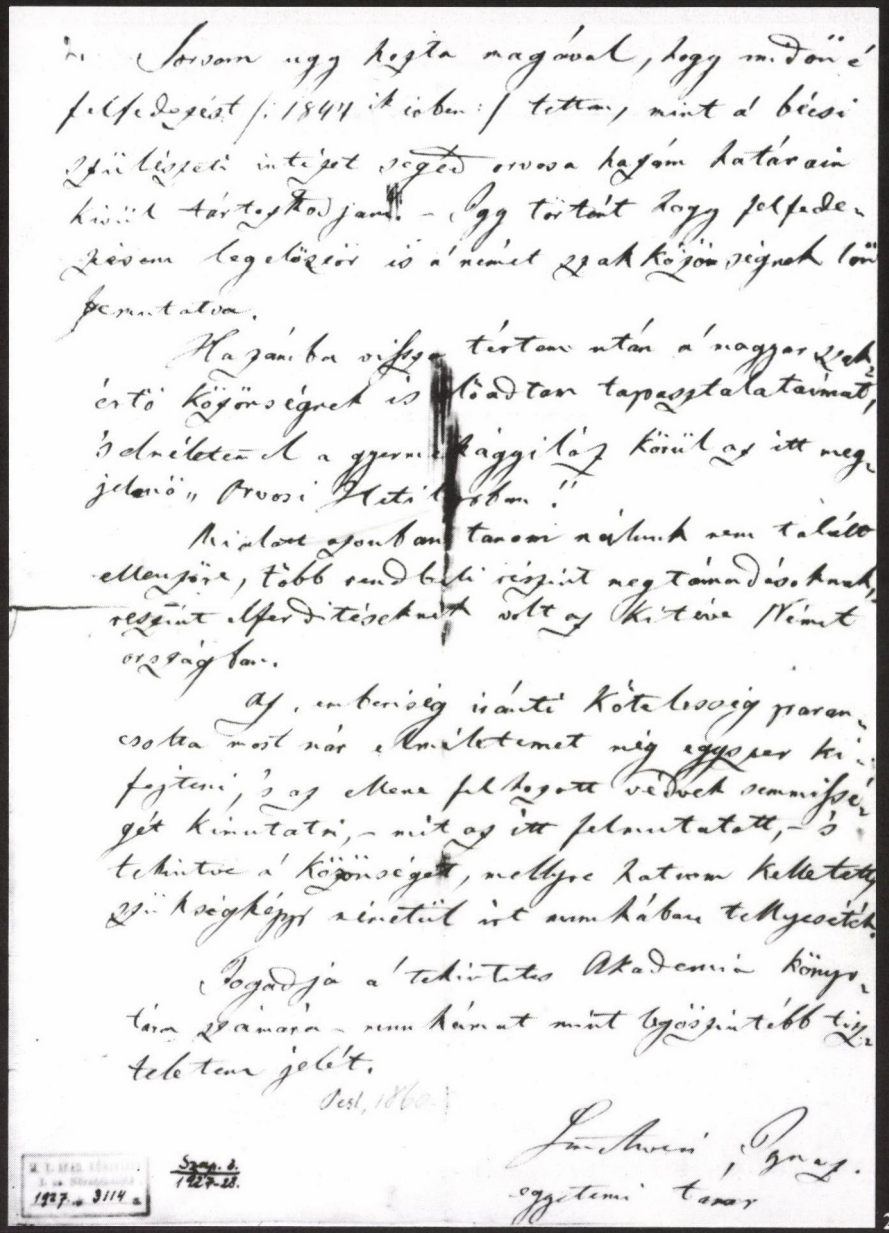

230

229. Louis Pasteur e cikkében (534—538. p.) a sztereokémia alapját fektette le

230. Semmelweis Ignác beszámol az Akadémiának felfedezéséről, 1860

231

COMPTES RENDUS

HEBDOMADAIRES

DES SÉANCES

DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES

PUBLIÉS,

CONFORMÉMENT A UNE DÉCISION DE L'ACADÉMIE

En date du 18 Juillet 1835,

PAR MM. LES SECRÉTAIRES PERPÉTUELS.

TOME CENT VINGT-SEPTIÈME.

JUILLET — DÉCEMBRE 1898.

PARIS,

GAUTHIER-VILLARS, IMPRIMEUR-LIBRAIRE

DES COMPTES RENDUS DES SÉANCES DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES,

Quai des Grands-Augustins, 55.

1898

232

PHYSICO-CHIMIE. — *Sur une substance nouvelle radio-active, contenue dans la pechblende* (¹). Note de M. P. Curie et de Mme S. Curie, présentée par M. Becquerel.

« Certains minéraux contenant de l'uranium et du thorium (pechblende, chalcolite, uranite) sont très actifs au point de vue de l'émission des rayons de Becquerel. Dans un travail antérieur, l'un de nous a montré que

PHYSIQUE. — *Sur une nouvelle substance fortement radio-active, contenue dans la pechblende* (¹). Note de M. P. Curie, de Mme P. Curie et de M. G. Bémont, présentée par M. Becquerel.

« Deux d'entre nous ont montré que, par des procédés purement chimiques, on pouvait extraire de la pechblende une substance fortement radio-active. Cette substance est voisine du bismuth par ses propriétés analytiques. Nous avons émis l'opinion que la pechblende contenait peut-être un élément nouveau, pour lequel nous avons proposé le nom de *polonium* (²).

» Les recherches que nous poursuivons actuellement sont en accord avec les premiers résultats obtenus; mais, au courant de ces recherches, nous avons rencontré une deuxième substance fortement radio-active et entièrement différente de la première par ses propriétés chimiques. En effet, le polonium est précipité en solution acide par l'hydrogène sulfuré; ses sels sont solubles dans les acides, et l'eau les précipite de ces dissolutions; le polonium est complètement précipité par l'ammoniaque.

» La nouvelle substance radio-active que nous venons de trouver a toutes les apparences chimiques du baryum presque pur : elle n'est précipitée ni par l'hydrogène sulfuré, ni par le sulfure d'ammonium, ni par

233

Levelezés-tár

Kivonat. Sir Charles Darwin, Bart.

in London.

Igen tisztelt Barátom,

A Magyar Tudományos Akadémiának, május 29-én tartott nagy gyűlésén, szerencsém volt Magyarország 9 levelező tagja közé Téged is megválasztani. Küldöm ennek megerősítésére a tudomány szolgálatában elhunyt e Magyar Akadémia a tudomány érdemes szolgáinak szóló díszoklevelét, s egyszersmind, magyar barátságunk jeléül, Akadémiánk oklevelét is ide zárva megküldem.

Fogadja Nagyságod szívélyes kitüntetésének kifejezése, melyet nagyra becsülök.

Pest 1872 junius

Nagyságod

igaz híve barátja.

Most Honoured Sir!

The Hungarian Academy of Sciences, in its general assembly of the 29th May, had the honour to choose You, as foreign Member, in regard of Your highly distinguished merits in natural sciences.

It is on my side a particular pleasure to give words to this proof of respect the Hungarian Academy owes to the rarely prominent of science, and to join hereby as a token of our consideration the respective diploma.

Assuring You, most honoured Sir, of my perfect considération, I &c

Pest, June 1872

your most obedient servant

231—232. A Curie-házaspár tanulmányai felfedezéseikről a Francia Akadémia „Comptes Rendus"-ben, 1898
A Polonium felfedezése (175—178. p.)
A Radium felfedezése (1215—1217. p.)

233. Az MTA értesítése Charles Darwinnak taggá választásáról, 1872

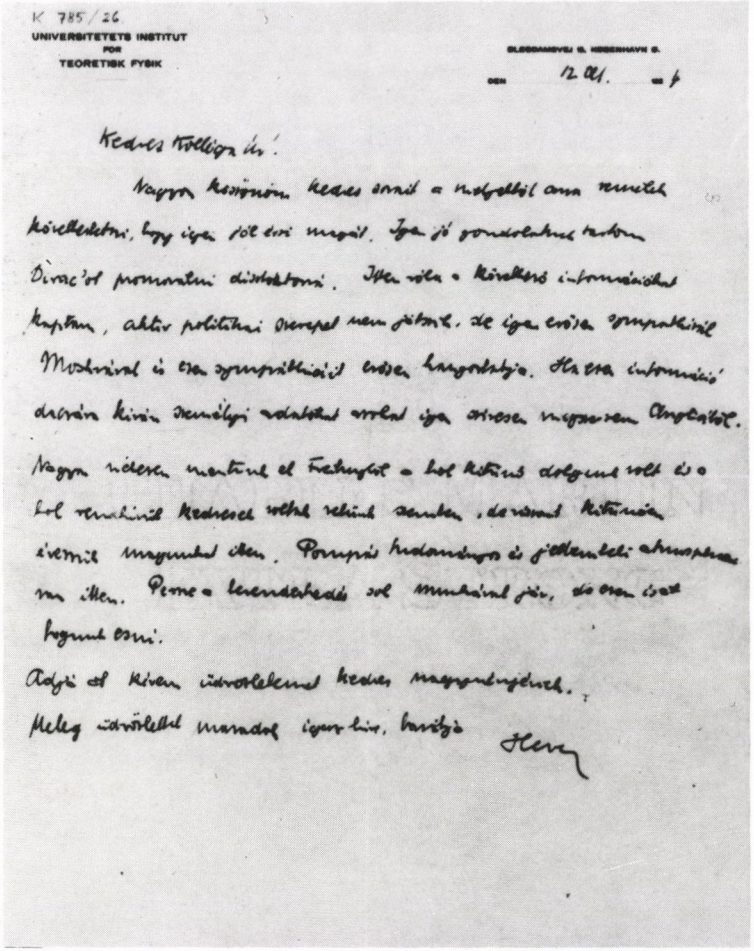

K 785/26

UNIVERSITETETS INSTITUT
FOR
TEORETISK FYSIK

BLEGDAMSVEJ 15, KØBENHAVN Ø.

den 12 XI. 1934

Kedves Kolléga Úr!

Nagyon köszönöm kedves írását a nobelből ama remélem következtetni, hogy igen jól érzi magát. Igen jó gondolatnak tartom Dirac'ot pomonatni disztaktorni. Itt-ottan a következő információkat kaptam, aktív politikai szerepet nem játszik, de igen erős szimpatiáit Moskvával és ezen szimpátiáit erősen hangoztatja. Ha ezen információ darán kíván személyi adatokat erről igen szívesen megszerzem Angliából.

Nagyon szépen mentünk el Frankfurtot a hol kitűnő dolgunk volt és a hol remélem kedvesek voltak szemben, de valami kitűnően ízlenek magunkat itten. Porupis hadonászva és jellemzőbb atmosphaera van itten. Pereme a lerendezhetés sok munkával jár, de ezen is túl fogunk esni.

Adjék el Kiven üdvözlésemet kedves magyarországiak.

Meleg üdvözlettel maradok igen tisztelettel barátja

Hevesy

234

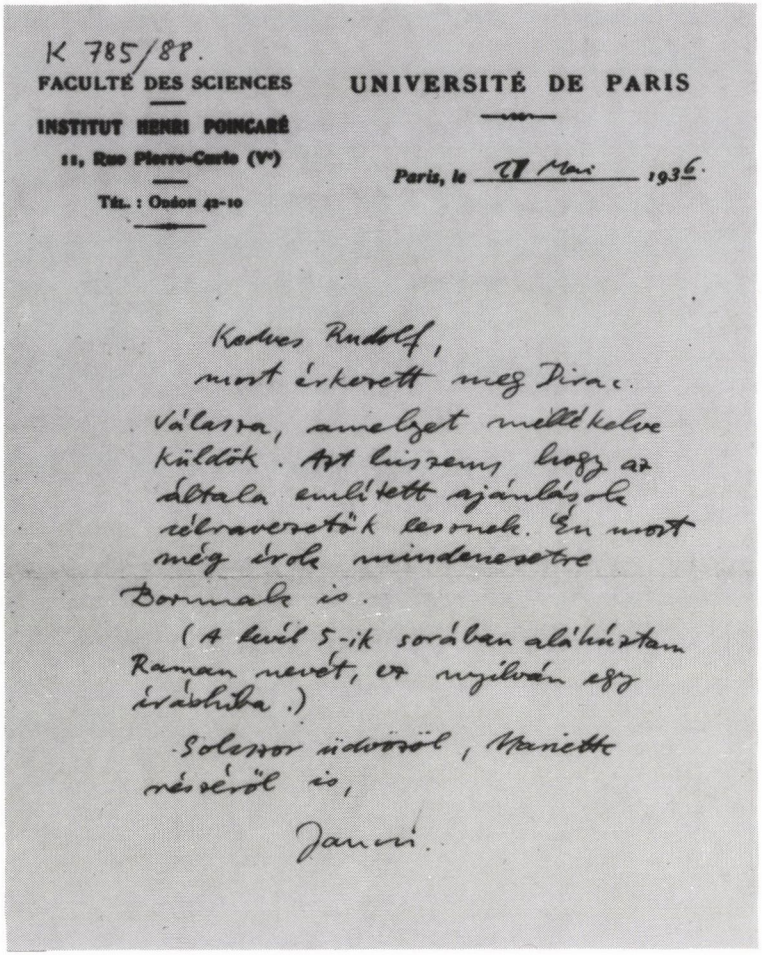

K 785/88.

FACULTÉ DES SCIENCES
INSTITUT HENRI POINCARÉ
11, Rue Pierre-Curie (Ve)
Tél. : Odéon 42-10

UNIVERSITÉ DE PARIS

Paris, le 27 Mai 1936.

Kedves Rudolf,
most érkezett meg Dirac.
Válassza, amelyet mellékelve
küldök. Azt hiszem, hogy az
általa említett ajánlásokat
célravezetőek lesznek. Én most
még írok mindenesetre
Bormannak is.
(A levél 5-ik sorában aláhúztam
Raman nevét, ez nyilván egy
írásbiba.)
Sok szor üdvözöl, Manette
nevében is,
Janci.

235

234. Hevesy György levele Ortvay Rudolfnak, 1934
235. Neumann János levele Ortvay Rudolfnak, 1936

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY

Megjelenik minden hónap 15-én 3 vagy 4 nagy nyolcadrét ívnyi tartalommal; szövegközti képekkel és melléklettekkel illusztrálva.

HAVONKÉNT EGYSZER MEGJELENŐ ISMERETTERJESZTŐ FOLYÓIRAT

E folyóiratot a Társulat tagjai az évdíj fejében kapják; nemtagok részére a Pótfüzetekkel együtt évenként 12·— pengő.

69. KÖTET. 1937. DECEMBER 1078. FÜZET

A biológiai égések mechanizmusa.[1]

Távirat. Stockholm, X/28, 20 ó. 20 p.: Das Lehrer-Collegium des Carolinischen Institutes hat heute beschlossen Ihnen den diesjährigen Nobelpreis für Physiologie und Medizin für Ihre Entdeckungen in Bezug auf die biologischen Verbrennungsprozesse mit besonderer Berücksichtigung des C Vitamines und der Fumarsäurekatalyse zuzuerkennen.

GUNNAR HOLMGREN, *Rector des Carolinischen Institutes.*[2]

Az élő sejtnek nemcsak minden működéséhez, de szerkezetének fenntartásához is energiára van szüksége. Energia nélkül az élet megszűnne és a sejt épülete összeomlana. Az élet energiáinak végső forrása a Nap sugárzása. A Nap sugarait a zöld növények fogják fel, a sugárzás energiáját kötött kémiai alakba víve át. Könnyű megfigyelni, hogy a zöld növény besugárzáskor szénsavból oxigént szabadít fel és a szenet a víz elemeihez kötve mint szénhidrátot őrzi meg.

$$Energia + nCO_2\ (H_2O) = nO_2 + C_n H_{2n} O_n \qquad 1.$$

A sugárzás energiája most ebbe a szénhidrát-molekulába van bezárva. Ez a molekula a növények tápanyaga és egyben a mi táplálékunk. Ha a sejtnek energiára van szüksége, akkor nem kell mást tennie, mint hogy ezt a fenti reakciót fordított sorrendben hagyja lezajlani és a szénhidrátot oxigénnel széndioxiddá egyesíti, elégeti és ezáltal az energiát felszabadítja:

$$nO_2 + C_n H_{2n} O_n = nCO_2\ (H_2O) + Energia \qquad 2.$$

Régebbi nézetek szerint ennek a folyamatnak a középpontjában a szén és a széndioxid állott. Az energiát a növények e nézetek szerint elsőlegesen arra használják fel, hogy a széndioxidot elbontsák és az energiát megint a szén oxidálása által szabadítsák fel.

Az utolsó évtizedek kutatásai azonban a szén helyett a hidrogént állították az előtérbe és széndioxid helyett pedig, minden életnek szülőanyát, a vizet helyezték a folyamatok középpontjába. Mind valószerűbbé válik, hogy a növények a sugárzó energiát arra használják fel, hogy nem

[1] A Természettudományi Társulat 1937. november 27-én tartott Népszerű Estélyén, valamint a stockholmi Carolin-Intézetben 1937. december 11-én tartott Nobel-előadás.

[2] Magyar fordításban: A Carolin-Intézet tanári kara ma úgy határozott, hogy az idei élettani és orvosi Nobel-díjat Önnek ítéli oda azokért a felfedezésekért, melyeket a biológiai égés folyamatok körül tett, különös tekintettel a C-vitaminra és a fumarsav-katalizisre.

GUNNAR HOLMGREN, a Carolin-Intézet rektora.

M. T. AKAD. KÖNYVTÁRA 1937 423

236

26/C lap 771-18

75, avenue Lenôtre
AUTEUIL

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

PARIS le 7 juillet 1953

Monsieur István RUSZNYAK
Président de l'Académie des Sciences de Hongrie

Monsieur le Président,

J'ai reçu avec beaucoup de joie votre lettre du 19 juin et suis très sensible à l'honneur qui m'est fait par l'Académie des Sciences de Hongrie.

Votre pays accomplit de grands efforts d'édification pacifique. Ce qui fait la force des hommes de science de votre pays, c'est qu'ils agissent pour l'amélioration du sort quotidien et immédiat de leurs concitoyens, oeuvrant en même temps pour un avenir de progrès croissant qui, en retour, nourrit le développement de la science.

Grâce à l'amabilité de la Fédération Hongroise des Sociétés Scientifiques, la Fédération Mondiale des Travailleurs Scientifiques tiendra sa prochaine assemblée générale à Budapest du 12 au 14 septembre. Je pense me rendre en Hongrie et suis heureux de cette occasion de rencontrer quelques-uns de mes collègues scientifiques de votre pays.

Je vous prie de croire, Monsieur le Président et cher Collègue, à l'assurance de mes sentiments respectueux et dévoués.

Frédéric JOLIOT-CURIE

237

236. Szent-Györgyi Albert cikke kutatási eredményeiről, amiért 1937-ben elnyerte az orvosi Nobel-díjat. A cikk fejlécén a stockholmi Carolin Intézet távirata

237. Frédéric Joliot-Curie levele Rusznyák Istvánnak, 1953

K 785/142.1

WARDMAN PARK HOTEL
WASHINGTON, D.C.
1800 ROOMS

1937 február 20

Kedves Rudolf!

Nagyon örültem szíves szerencsekívánatoidnak Ceylonból. Remélem, hogy utazásod jól sikerült – és hogy sokat fogsz mesélni a nyáron a benyomásokról, amiket szereztél.

Itt Washingtonban egy konferencián vagyok, amelyen Bohr is részt vett. Nagyon érdekes volt, ha tán egy kicsit fárasztó is és sokat tanultam. Az egészet leginkább Teller vezette és nagyon büszke vagyok arra, hogy ő itt általában milyen elismerésnek és általános szeretetnek

238

4/

Kérlek, ne nehezelj, hogy ezen kívül olyan sokáig nem írtam Neked, nagyon lekötötték figyelmemet személyes ügyeim.

A viszontlátásig üdvözöl igaz tisztelettel Jenő

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

239

238–239. Wigner Jenő levele (1. és 4. p.) Ortvay Rudolfnak, 1937

Zoltan Bay

240

ZOLTAN BAY

ATOMIC PHYSICIST

A PIONEER OF SPACE RESEARCH

By

FRANCIS S. WAGNER

with the editorial assistance of

CHRISTINA WAGNER-JONES

Foreword by

ALBERT SZENT-GYÖRGYI

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1985

240. Bay Zoltán a 20. századi kísérleti fizika nagy tudósa

241

241. Könyvtári raktárrészlet a székház Duna-parti frontján. A felvétel 1932-ben készült

ILLUSZTRÁCIÓK, MŰVÉSZI KÖTÉSTÁBLÁK

242

243

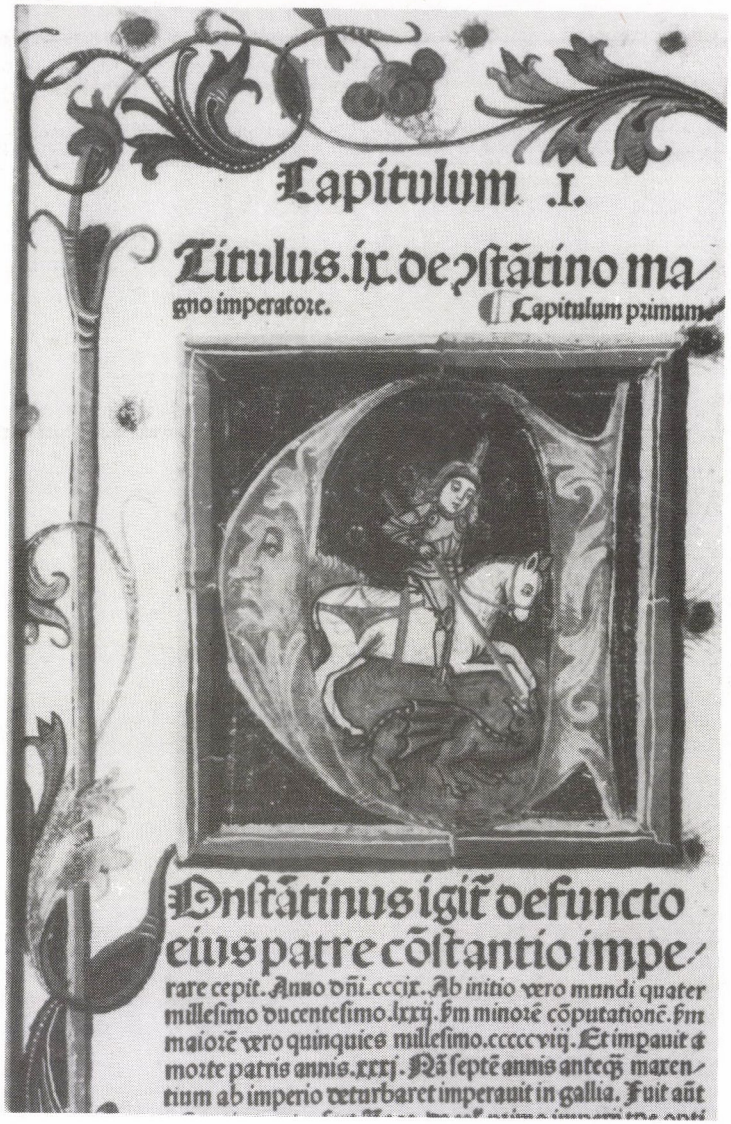

Capitulum .I.

Titulus.ix.de constãtino magno imperatore.

Capitulum primum

Constãtinus igitur defuncto eius patre cõstantio imperare cepit. Anno dñi.cccix. Ab initio vero mundi quatermillesimo ducentesimo.lxxij. fm minorẽ cõputationẽ. fm maiorẽ vero quinquies millesimo.ccccc.viij. Et impavit de morte patris annis.xxxj. Nã septẽ annis antecẽ maxentium ab imperio veturbaret imperavit in gallia. Fuit aũt

242. Conrad Kyeser: Bellifortis. Illuminált kódextöredék a 15. század elejéről

243. Antonius Florentinus: Chronicon. Nürnberg, 1484.

244

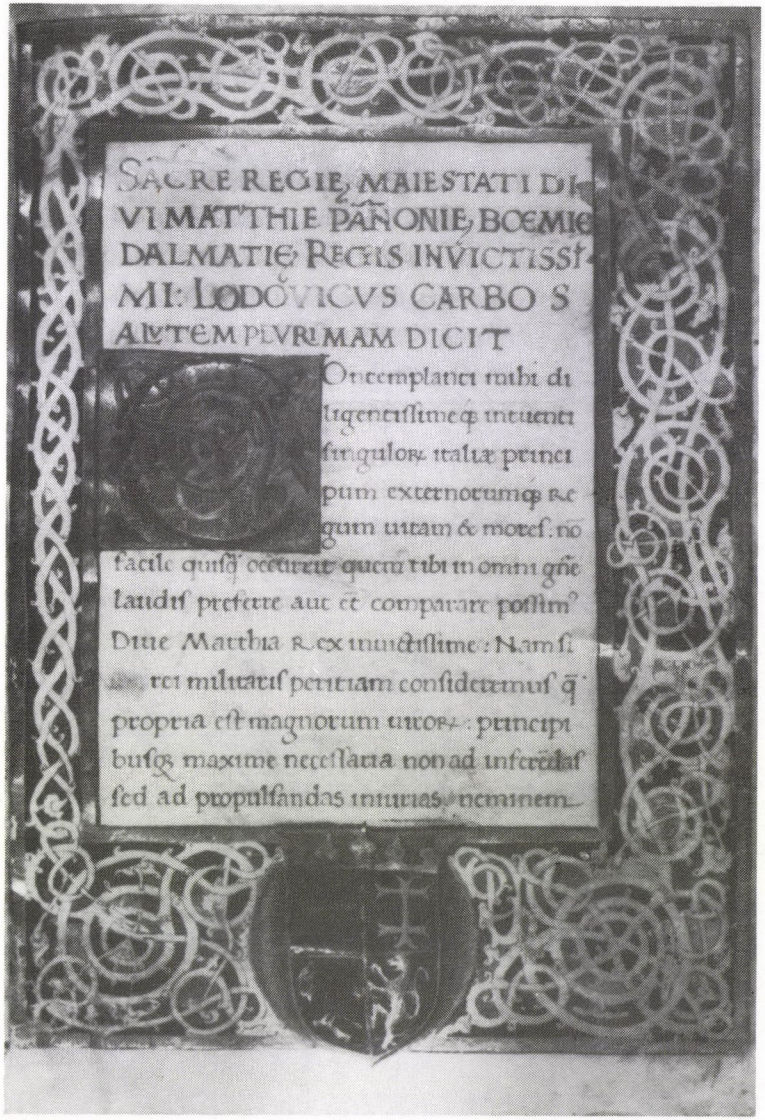
SACRE REGIE MAIESTATI DI
VI MATTHIE PANONIE BOEMIE
DALMATIE REGIS INVICTISSI
MI: LODOVICVS CARBO S
ALVTEM PLVRIMAM DICIT
Oui emplanci mihi di
ligentissime q intuenti
singulorum italiae princi
pum externorumq re
gum uitam & mores: no
facile quisq occurrit quem tibi in omni gne
laudis prefere aut et comparare possim
Dilue Matthia rex inuictissime: Nam si
rei militaris peritiam considerauis q
propria est magnorum uirorum: principi
busq maxime necessaria non ad inferendas
sed ad propulsandas iniurias neminem

245

244. Ludovicus Carbo: De laudibus Matthiae regis. Corvin-kódex 1475 tájáról
245. Iohannes de Ketham: Fasciculus medicinae. Velence, 1500.

246

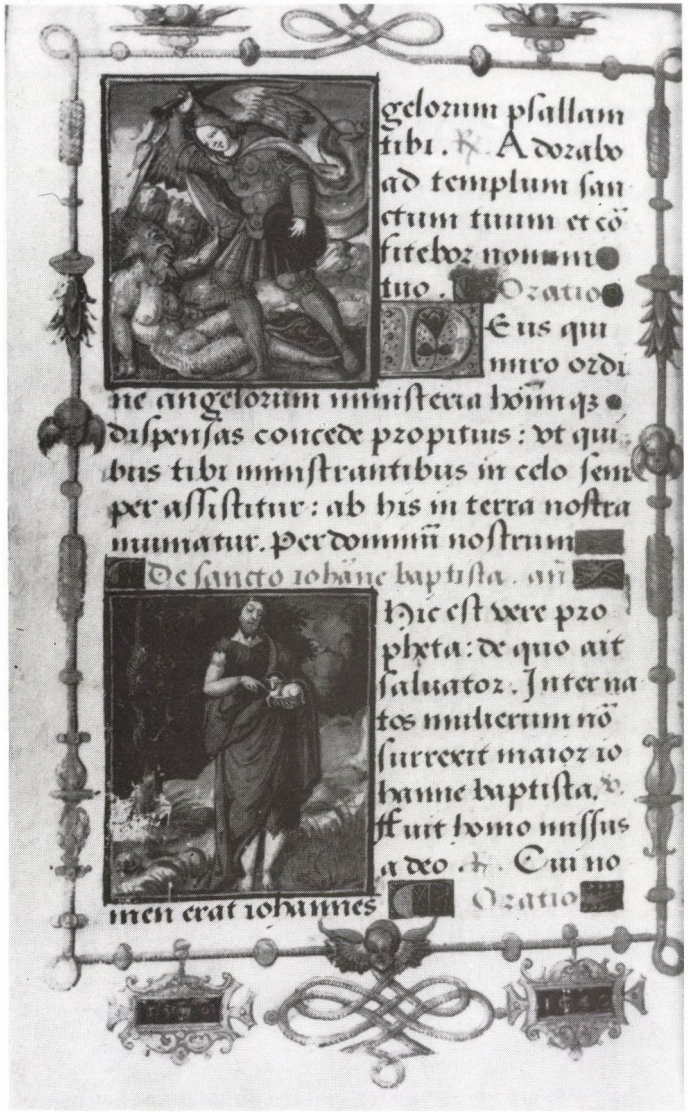

247

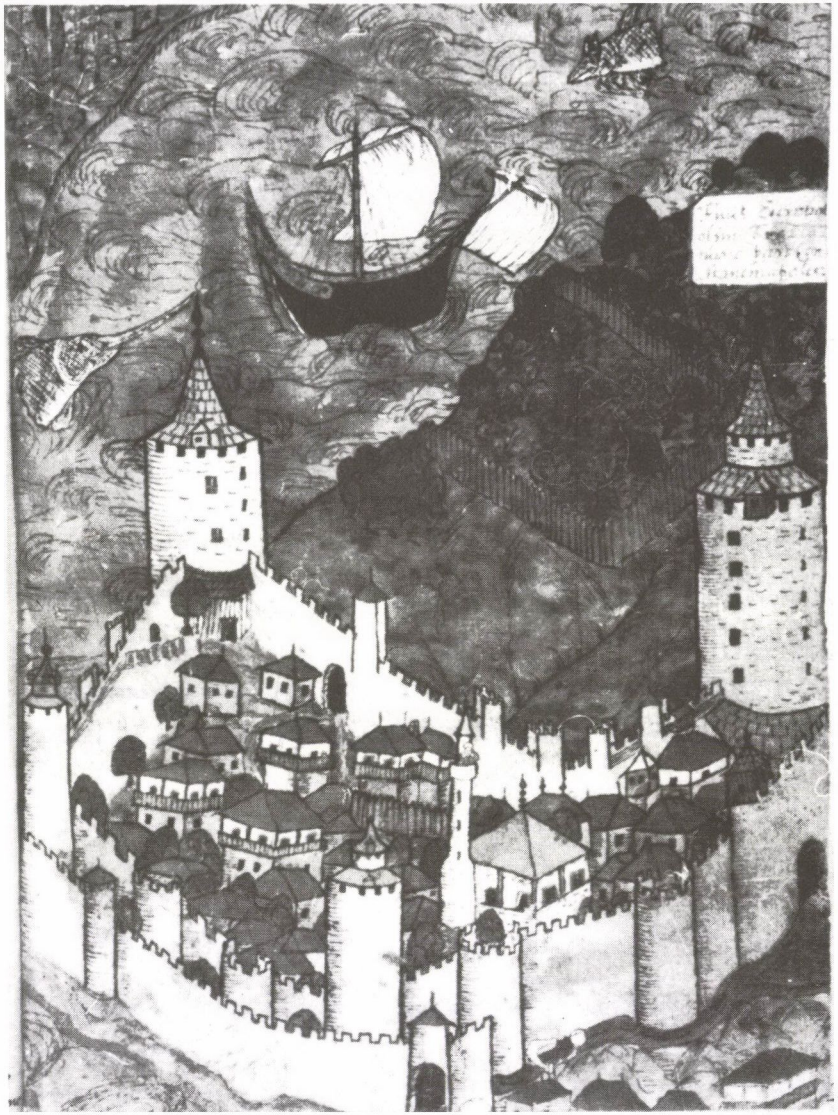

246. Horae Beatae Mariae Virginis. Franciaország, 1540. Imakönyv

247. Wathay Ferenc székesfehérvári kapitányhelyettes török rabságban írt énekeskönyvéből. 1604—1606.

248

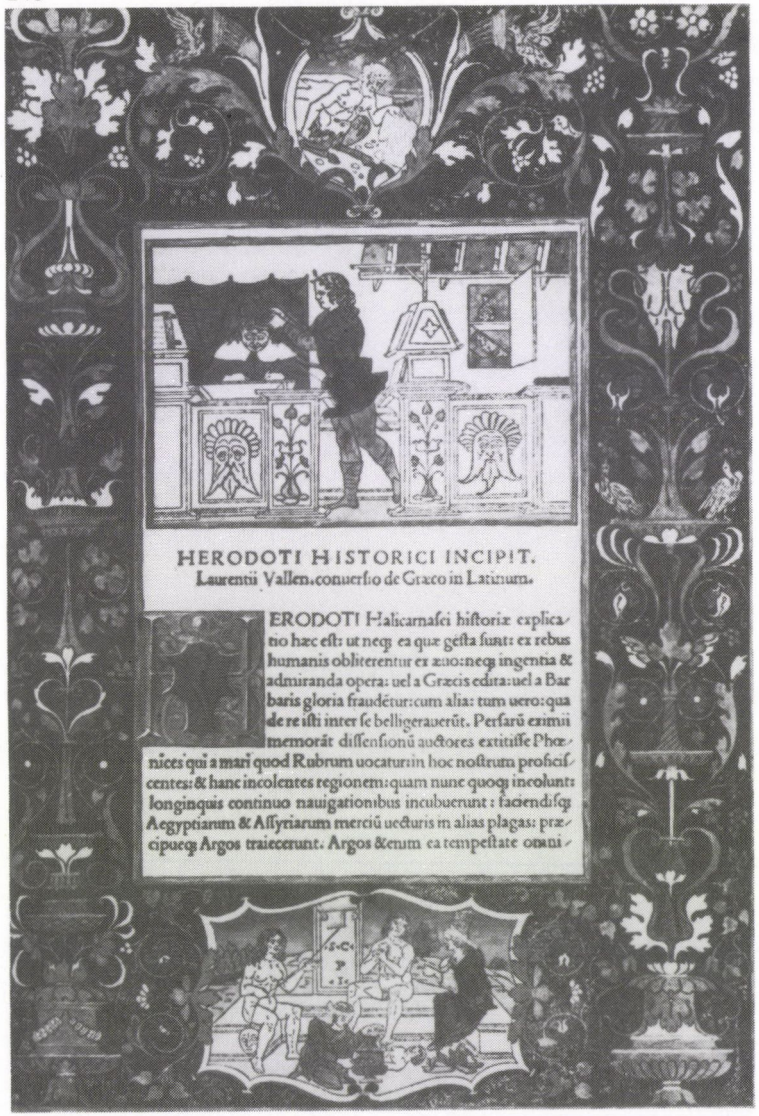

HERODOTI HISTORICI INCIPIT.
Laurentii Vallen. conuersio de Græco in Latinum.

ERODOTI Halicarnasei historiæ explicatio hæc est: ut neq; ea quæ gesta sunt: ex rebus humanis obliterentur ex æuo: neq; ingentia & admiranda opera: uel a Græcis edita: uel a Barbaris gloria fraudẽtur: cum alia: tum uero: qua de re isti inter se belligerauerũt. Persarũ eximii memorãt dissensionũ auctores extitisse Phœnices qui a mari quod Rubrum uocatur in hoc nostrum proficiscentes: & hanc incolentes regionem: quam nunc quoq; incolunt: longinquis continuo nauigationibus incubuerunt: faciendisq; Aegyptiarum & Assyriarum merciũ uecturis in alias plagas: præcipueq; Argos traiecerunt. Argos &enim ea tempestate omni-

249

248. Herodotos: Historiae. Venezia, 1494.
249. Temesvári Pelbárt: Pomerium de sanctis. Augsburg, 1502.

250

251

252

250. Zrínyi Miklós: Adriai tengernek syrenaia. Bécs, 1651.

251. A régi akadémiai kiadványokat díszítő pecsétnyomó. Johann Ender rajza nyomán Stöber Ferenc metszette acélba 1831-ben

252. Az Akadémia allegóriája. Johann Ender olajfestménye, 1834. Széchenyi naplója szerint a nő Seilern Crescentiát jelképezi

253

254

255

253. Átkelés a Vörös-tengeren (Kaufmann A 422 Haggada)

254. Buddhista pokol. Tibeti fanyomat

255. Izsák feláldozása (Kaufmann A 77· Misna Tóra)

256

257

258

256. Firdauszi: Királyok Könyve (Perzsa F. 3.)

257—259. Az indiai Kalila és Dimna-történet perzsa változata, Huszain Kasifi műve, Anvár-e Szohaili (Perzsa F. 5.)

259

260

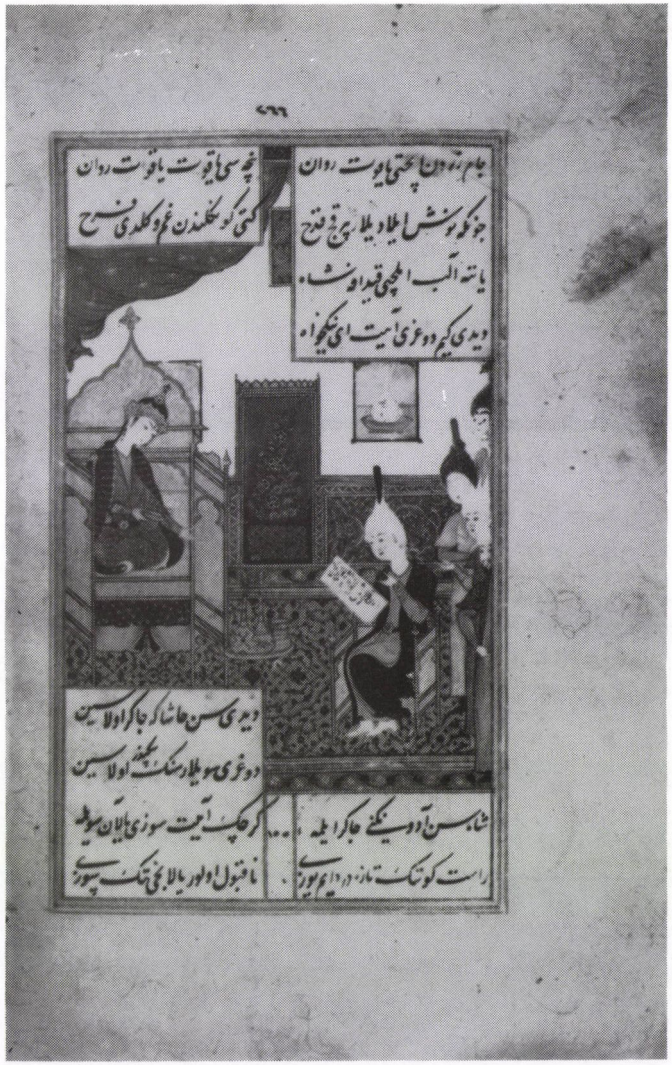

261

260. A török Sándor-regény. Kódex a 16. századból (Iszkandernáme, Török O. 83.)

261. Szanszkrit kézirat illusztrációja, 18. század (Szanszkrit O. 1.)

262

263

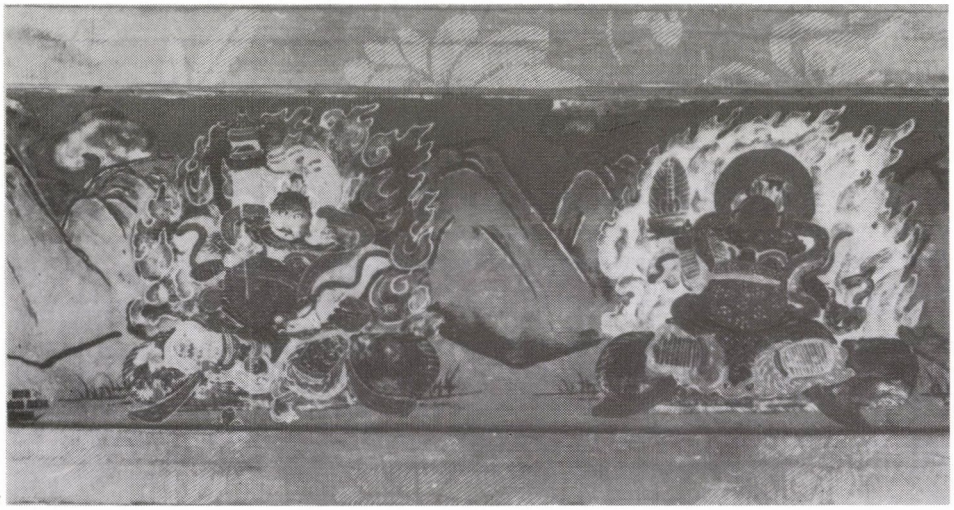

264

262—263. Kínai selyemfestmény képei
264. Tibeti kötéstábla
265. Perzsa kötés a 19. század elejéről
266. Török kötés

265

266

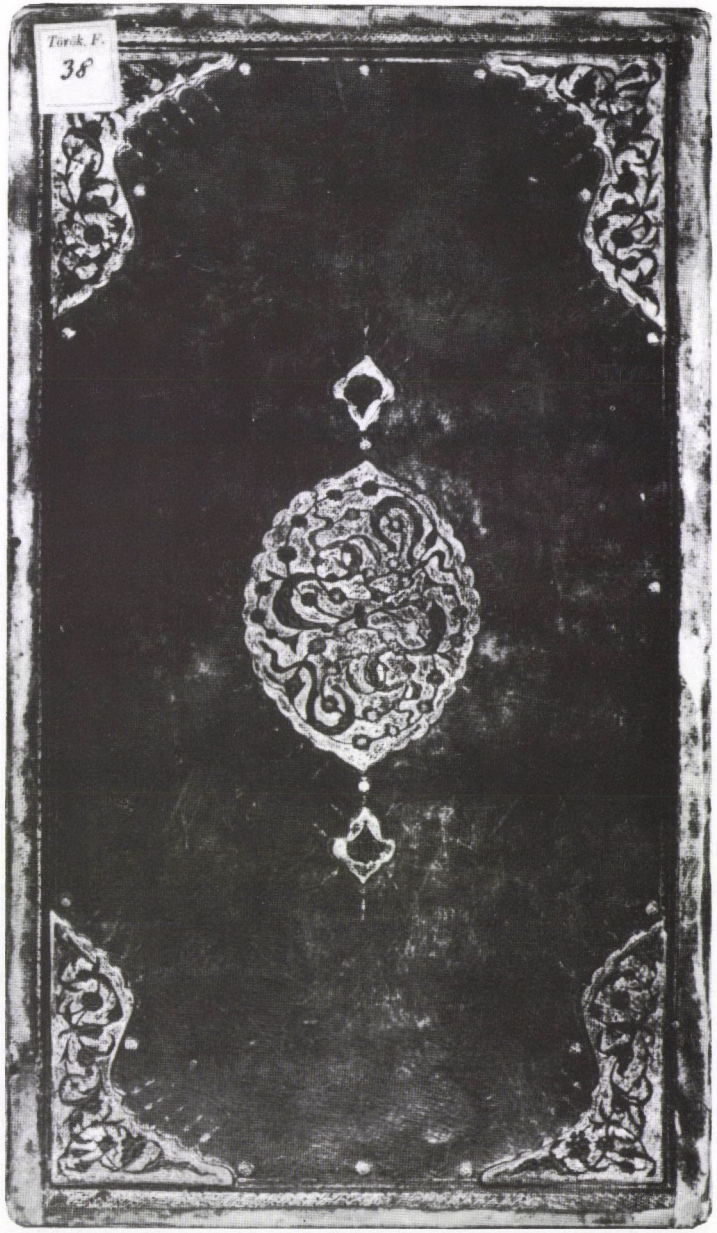

267

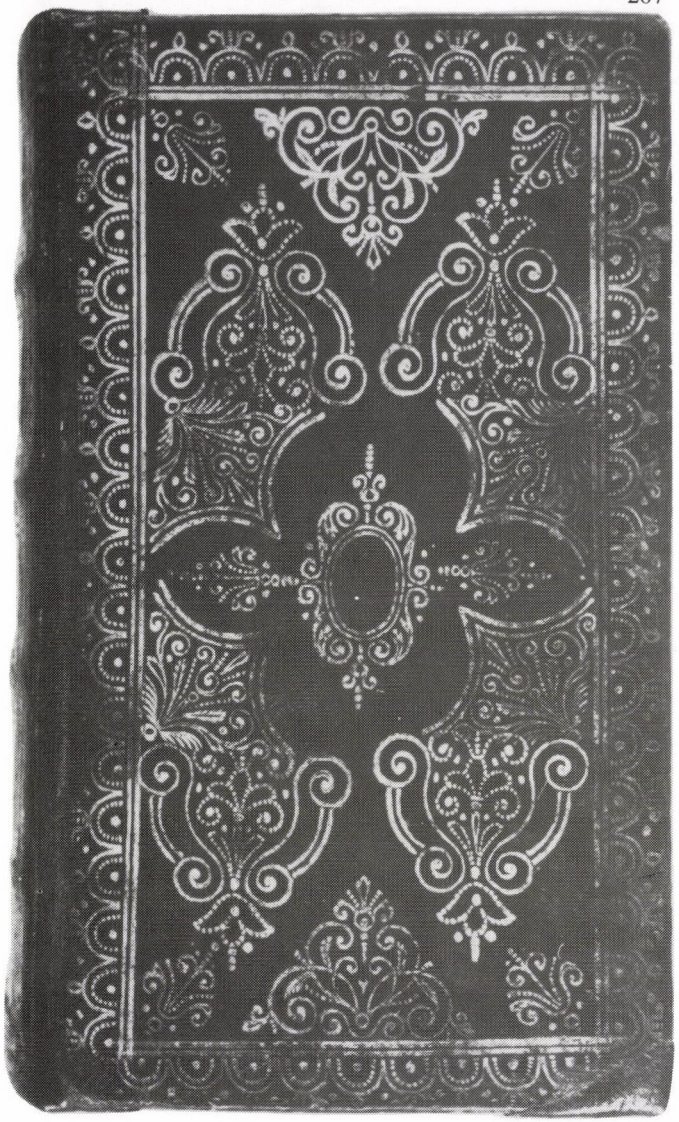

268

267. Misztótfalusi-kötés, 17. század

268. Nagyszombati barokk kötés a 18. század elejéről

269

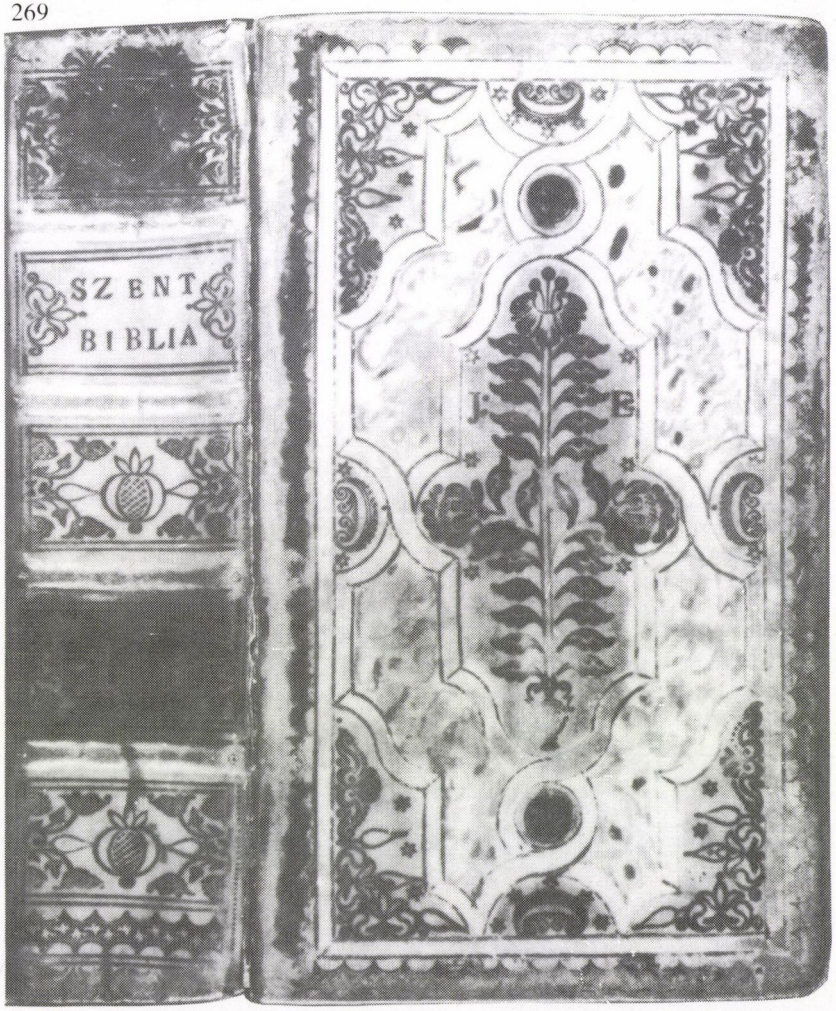

270

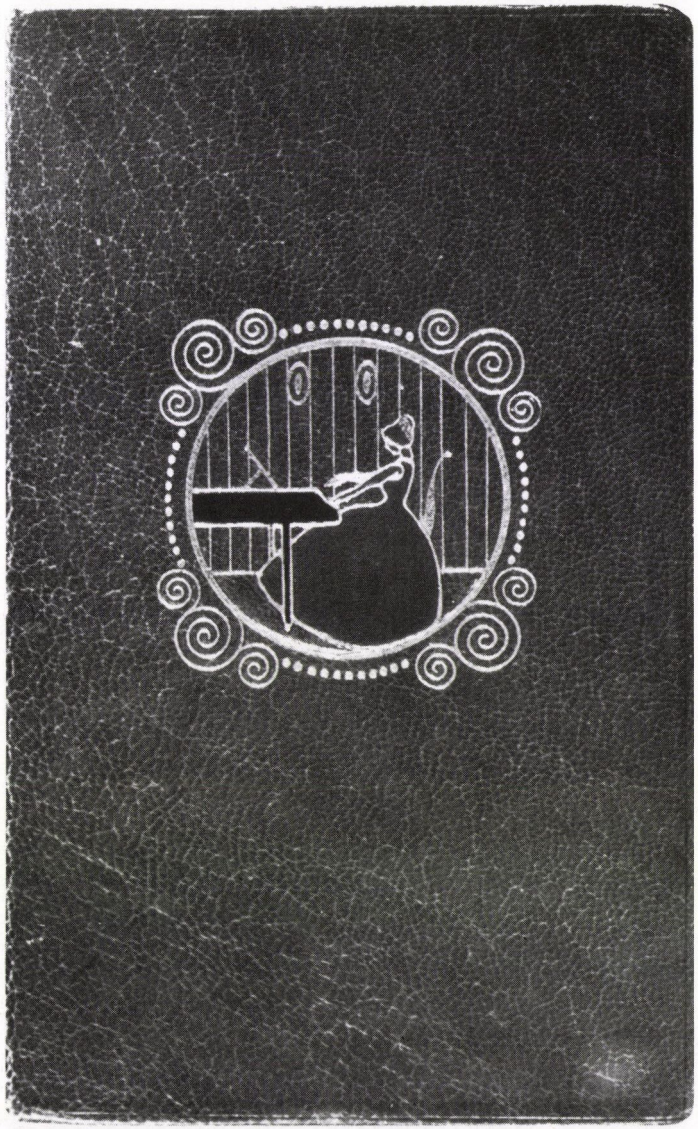

269. Debreceni festett pergamenkötés a 18. század második feléből

270. Szecessziós stílusú bőrmozaikos kötés 1914-ből

271

271. Arany János egykori titoknoki szobája, ma Kézirattár

FAKSZIMILE KIADÁSOK
A KÖNYVTÁR ÁLLOMÁNYÁBÓL

272

WATHAY FERENC ÉNEKES KÖNYVE

Hasonmás kiadásban közreadta a Magyar Helikon 1976-ban

273

Ksk 0040

Derzsenyi Dániel

SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVFORDULÓJÁRA

274

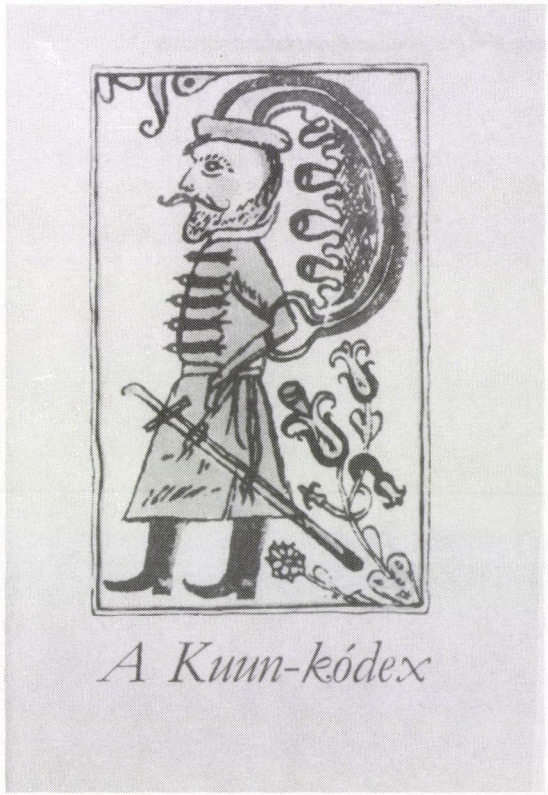
A Kuun-kódex

275

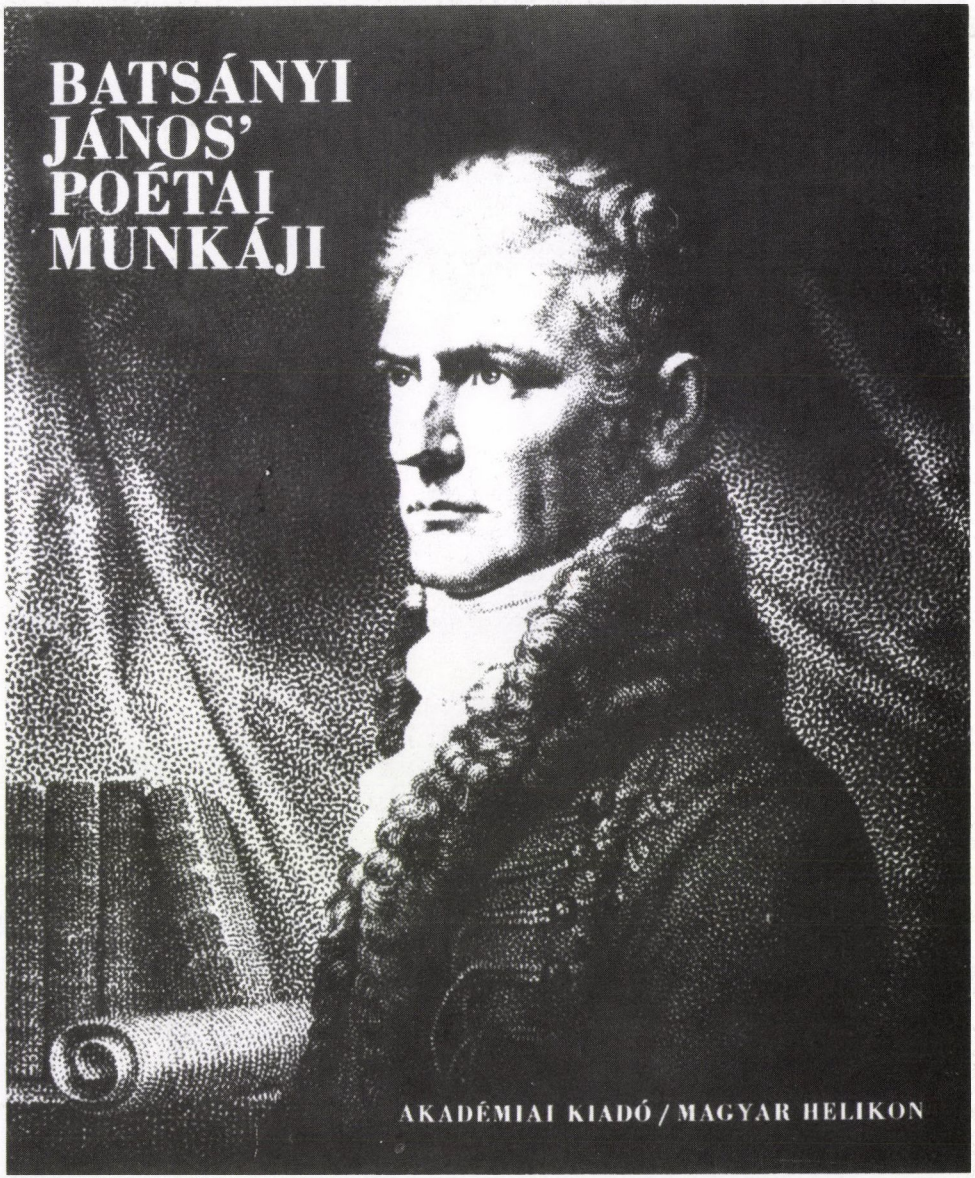
BATSÁNYI
JÁNOS'
POÉTAI
MUNKÁJI
AKADÉMIAI KIADÓ / MAGYAR HELIKON

276

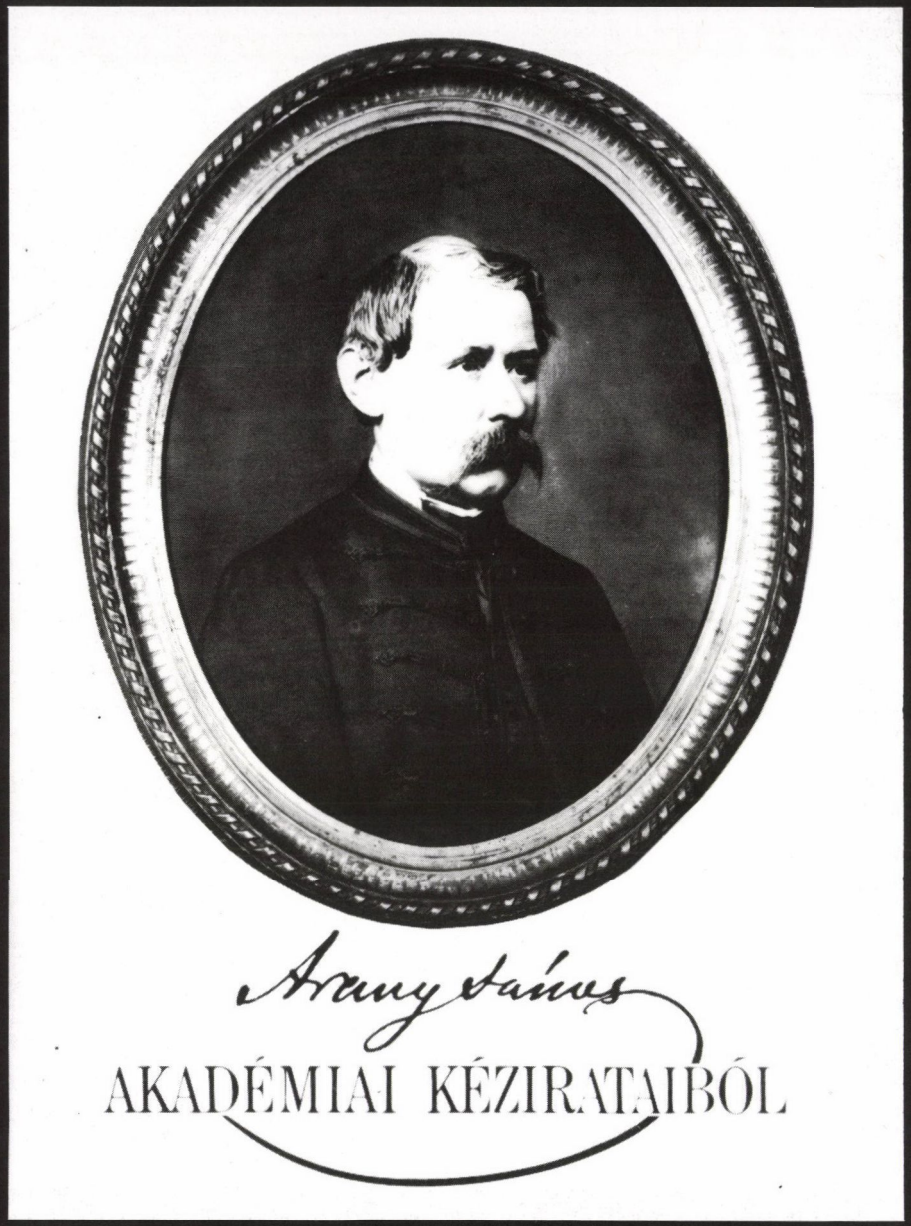

Ksk 0042

ARANY
JÁNOS
KAPCSOS
KÖNYV

AKADÉMIAI KIADÓ
MAGYAR HELIKON

Ára: 190,— Forint

277

278

MADÁCH IMRE

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

FAKSZIMILE KIADÁSÁRÓL

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Írta
HORVÁTH KÁROLY

12368 3

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1973

279

ABULKÁSZIM
MANSZÚR
FIRDAUSZÍ

KIRÁLYOK KÖNYVE

[SÁHNÁME]

FORDÍTOTTA
DEVECSERI GÁBOR

Bibliotheca Orientalis Hungarica VI

LE

SUBHĀṢITARATNANIDHI MONGOL

UN DOCUMENT DU MOYEN MONGOL

PAR

LOUIS LIGETI

professeur à l'Université de Budapest
membre de l'Académie des Sciences de Hongrie

PARTIE Ire

LE MANUSCRIT TIBÉTO-MONGOL
EN REPRODUCTION PHOTOTYPIQUE AVEC UNE INTRODUCTION

BUDAPEST, 1948
SOCIÉTÉ KŐRÖSI CSOMA

280

SCHULHOF IZSÁK

BUDAI KRÓNIKA

[1686]

HÉBERBŐL FORDÍTOTTA
JÓLESZ LÁSZLÓ
AZ UTÓSZÓT SZAKÁLY FERENC ÍRTA
MAGYAR HELIKON
1981

281

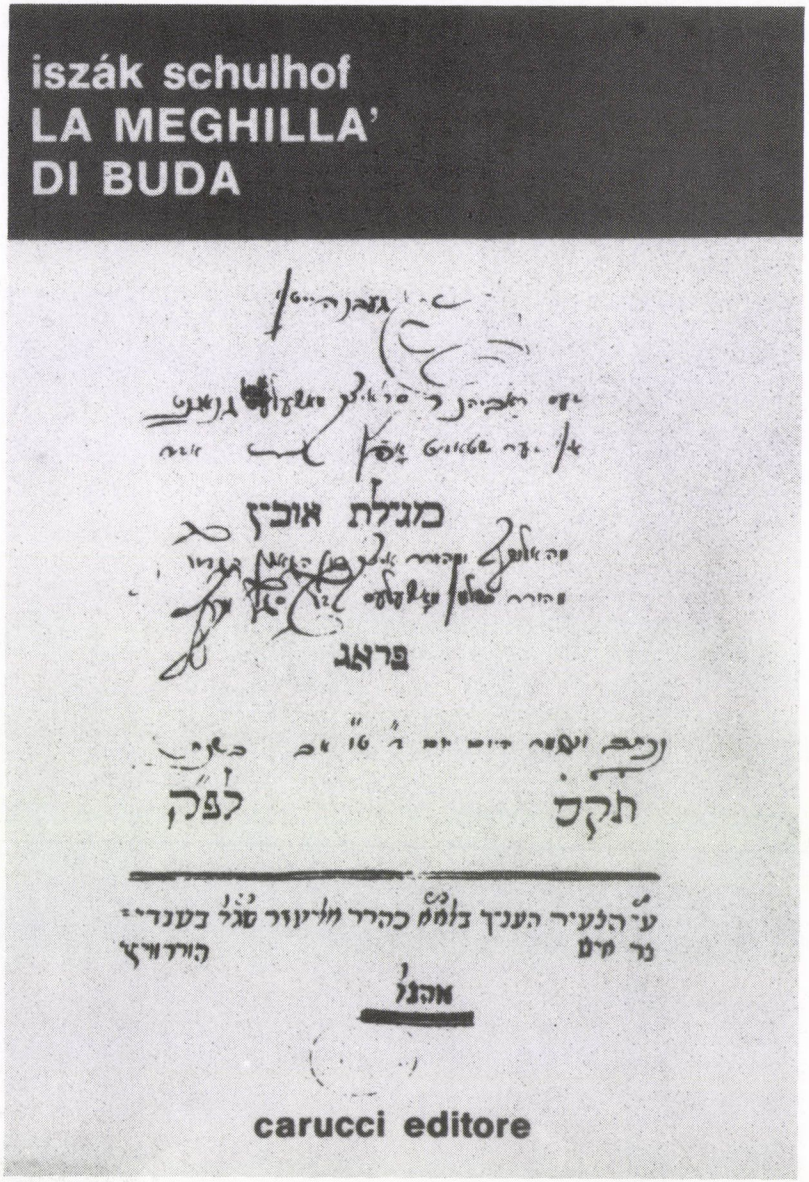
iszák schulhof
LA MEGHILLA'
DI BUDA
carucci editore

282

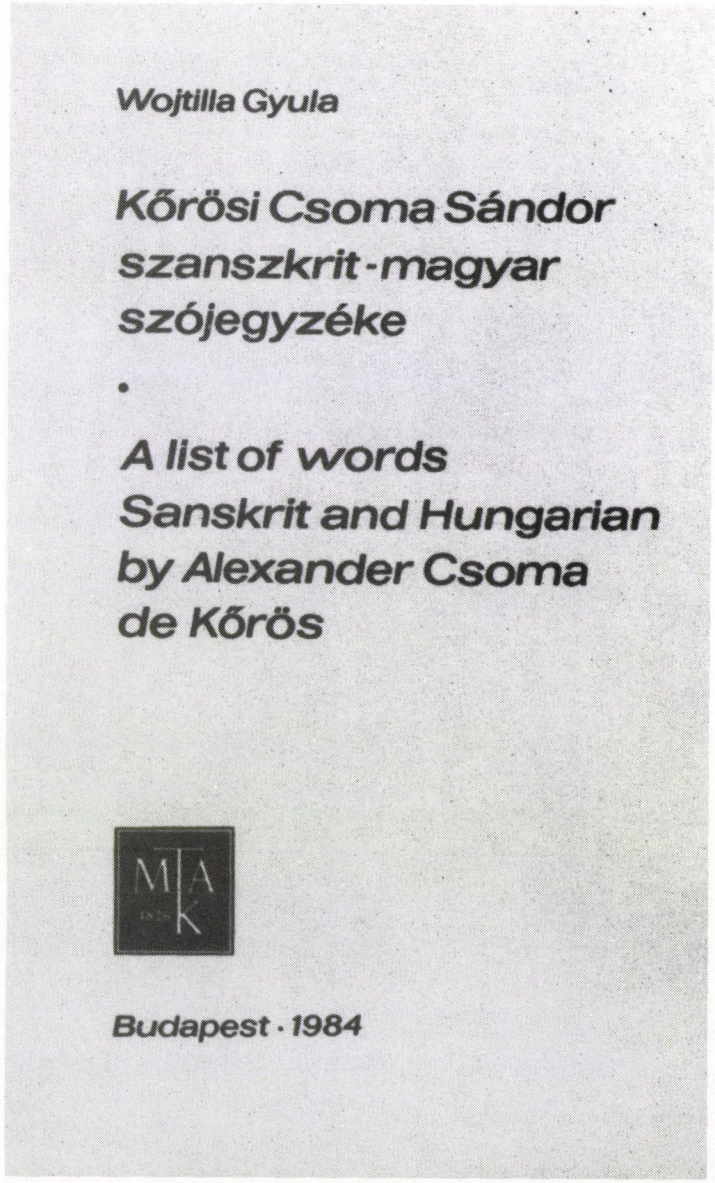
Wojtilla Gyula
Kőrösi Csoma Sándor szanszkrit-magyar szójegyzéke
•
A list of words Sanskrit and Hungarian by Alexander Csoma de Kőrös
Budapest · 1984

283

284

CODEX MAIMUNI

MOSES MAIMONIDES' CODE OF LAW

The Illuminated Pages of the Kaufmann Mishneh Torah

Co-edition of

CORVINA / HELIKON / STRASSBURGER

Publishers

285

VEROFFENTLICHUNGEN
DER ALEXANDER KOHUT-GEDÄCHTNISSTIFTUNG

FAKSIMILE-AUSGABE

des

MISCHNACODEX KAUFMANN
A 50

mit Genehmigung
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften in Budapest
besorgt von

D. Dr. GEORG BEER
Professor der Theologie an der Universität Heidelberg

המשנה

על פי כתב יד קופמן

נדפס ברשות השריה בבודפשט
במהדורה בת 115 עותקים
למכירה בישראל

טיפוס בירושלים, תשכ"ח

286

726584

VEROFFENTLICHUNGEN
DER ALEXANDER KOHUT-GEDÄCHTNISSTIFTUNG

FAKSIMILE-AUSGABE

des

MISCHNACODEX KAUFMANN
A 50

mit Genehmigung
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften in Budapest
besorgt von

D. Dr. GEORG BEER
Professor der Theologie an der Universität Heidelberg

MARTINUS NIJHOFF · HAAG · HOLLAND
1 9 2 9

הגדת קויפמן

הוצאה פקסימילית של כ״י 422 מאוסף קויפמן
בספריה האוריאנטלית של האקדמיה ההונגרית
למדעים

בדפוס
הוצאת האקדמיה ההונגרית למדעים
תשי״ז

709037

THE KAUFMANN HAGGADAH

BY
ALEXANDER SCHEIBER

BUDAPEST
PUBLISHING HOUSE OF THE
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
1957

288

288. Régi, szakrendben felállított raktárrészlet

NEM-HAGYOMÁNYOS DOKUMENTUMOK

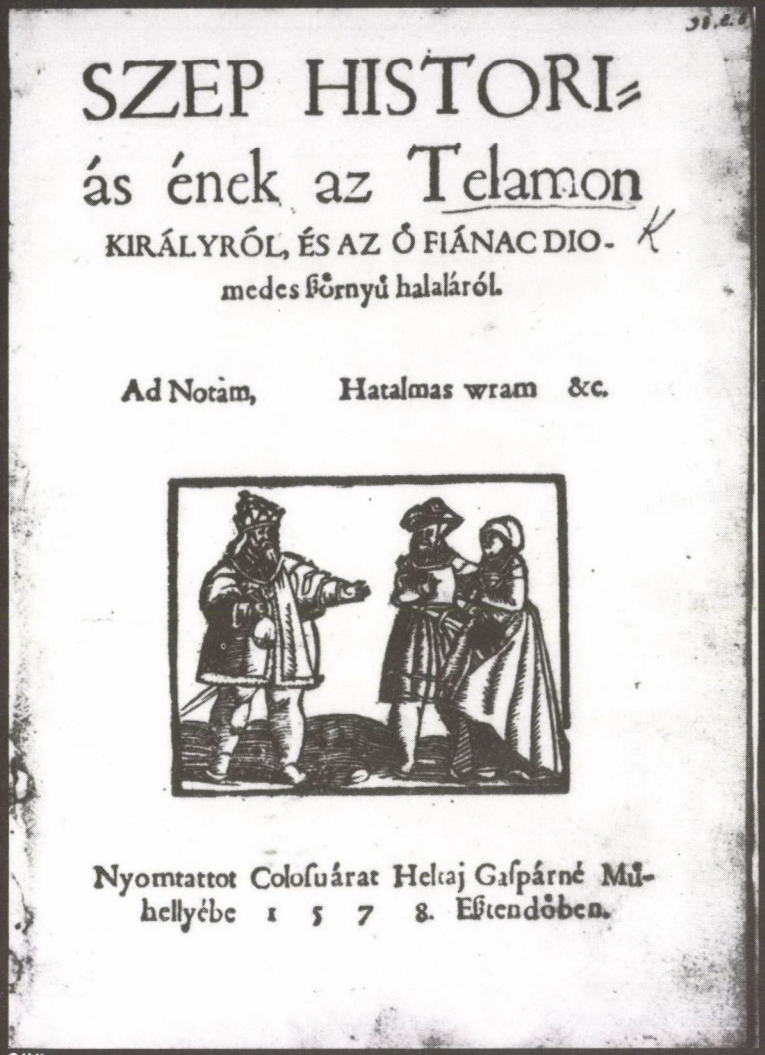

SZEP HISTORI=
ás ének az Telamon
KIRÁLYRÓL, ÉS AZ Ő FIÁNAC DIO-
medes szörnyű halaláról.

Ad Notam, Hatalmas wram &c.

Nyomtattot Colosuárat Heltaj Gaspárné Mühellyébe 1 5 7 8. Esztendőben.

289

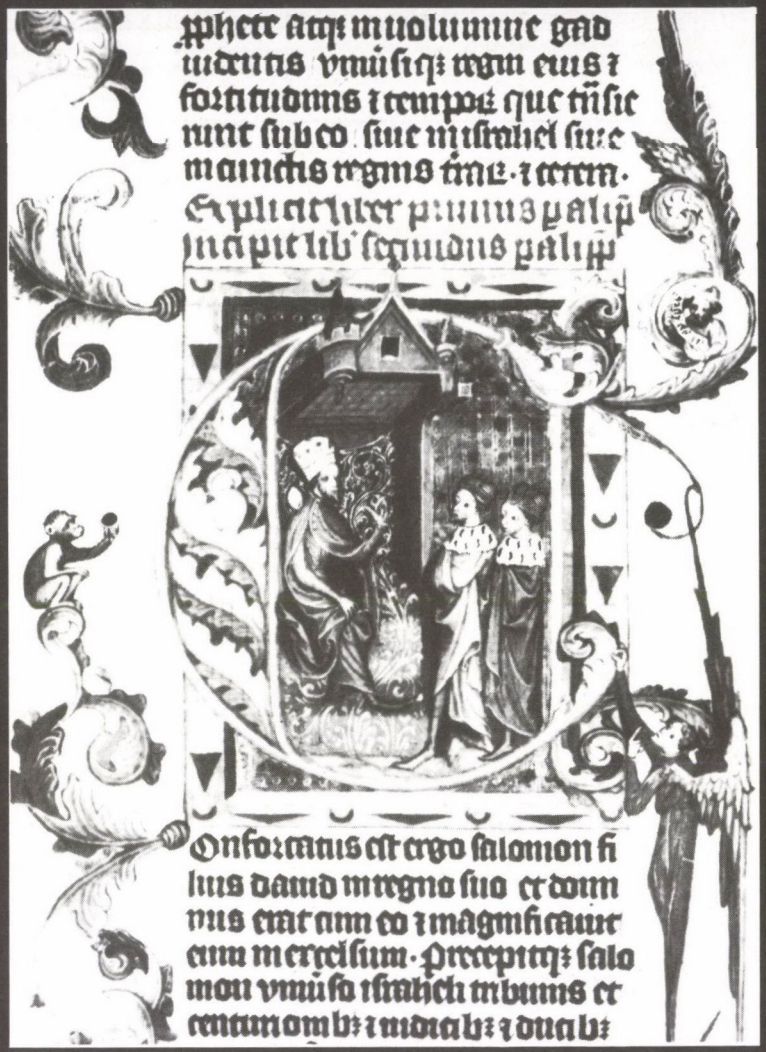

290

289. Nagyítás külföldi mikrofilmről. Az unikális régi könyv lelőhelye: British Library, London. A Mikrofilmtár többezer, külföldről beszerzett kéziratot, ritkaságot tartalmazó mikrofilmet őriz

290. A fényképtár állományából: Zsigmond magyar király fiatalkori ábrázolása egy 14. századi bibliában. Lelőhelye: Zagreb, Biblioteka Metropolitana

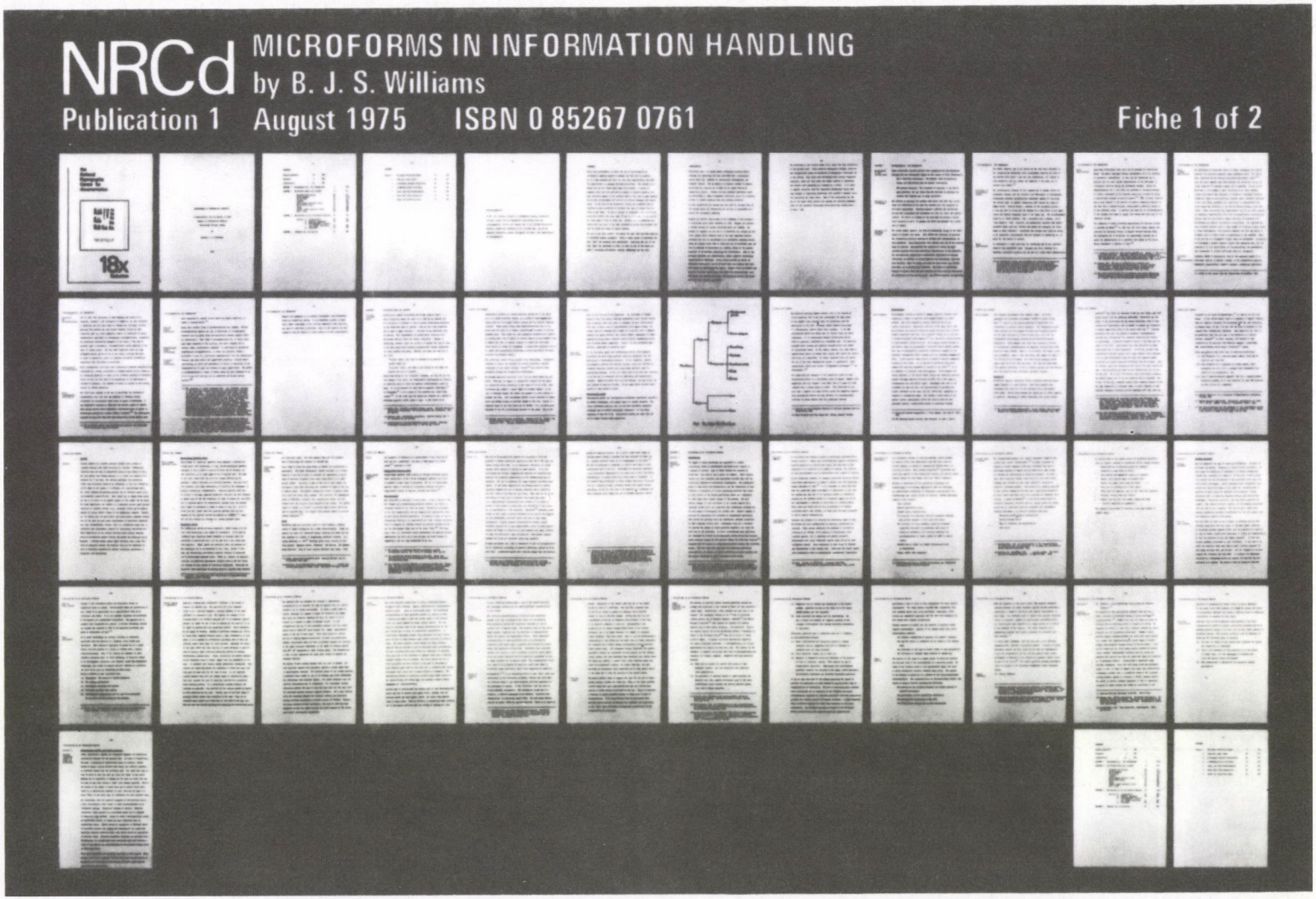

291

291. Mikrofilmlap mint modern információhordozó

292

293

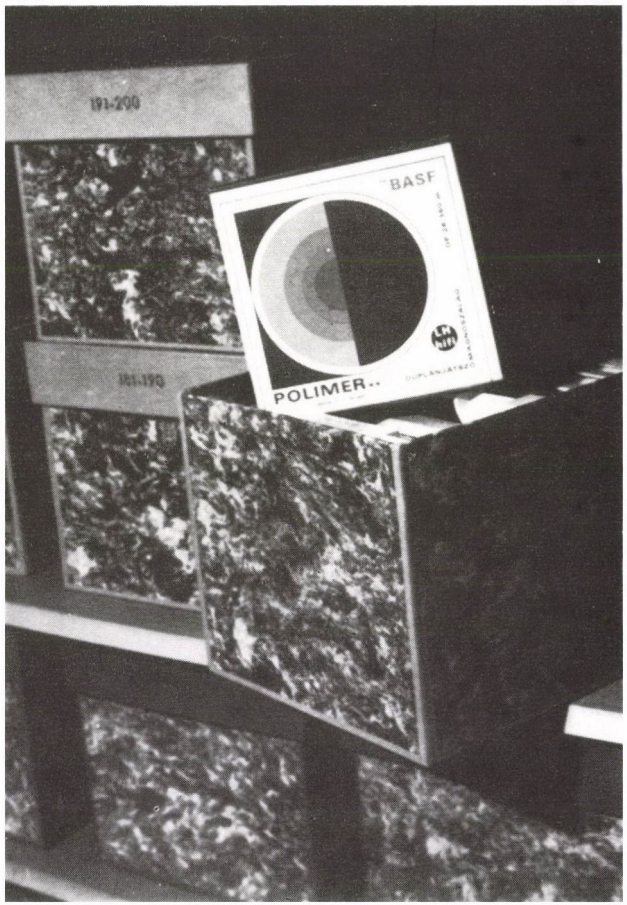

292. Az akadémiai vonatkozású fotogyűjteményből. Az MTA elnöksége az 1890-es években: Báró Eötvös Loránd elnök, Fraknói Vilmos másodelnök és Szily Kálmán főtitkár

293. Hanganyag archívum

294—296. Az Institute for Scientific Information (Philadelphia) Science Citation Index mágnesszalagra rögzített adatbázisa

294

Institute for Scientific Information®

ASCA® Philadelphia, Pennsylvania 19105 USA

A service of ISI®

HETI GÉPI SZAKIRODALOMFIGYELŐ SZOLGÁLAT

MTA Könyvtár Informatikai és Tudományszervezési Kutatási Főosztály

Budapest V., Akadémia u. 2. Pf. 7 1361

WEEKLY LITERATURE ALERTING SERVICE

18 FEB 87 9999 POINTS UNUSED ACCT NO 0777 PAGE

HYDRAT// (OF) THERMAL-BEHAVIOR OF CESIUM CHLOROFERRATE(III) AND CESIUM CHLOROFERRATE(III) HYDRATES - ON THE PHASE-DIAGRAM OF THE CSCL-FECL3 SYSTEM
FEITST M HASS D BRIEHN V
Z ANORG A C 542(11): 223-231,1986 18 REFS
M FEITST, HUMBOLDT UNIV,SEKT CHEM,HESSISCHE STR 1-2, DDR-1040 BERLIN, GER DEM REP

ANALY/ DETERMIN/ DETERMINING FORCE-CONSTANTS FOR ABZ MOLECULES BY COMBINED ANALYSIS OF SPECTROSCOPIC AND ELECTRON-DIFFRACTION DATA
BAZHANOV VI
J STRUCT CH 27(2): 208-211,1986 17 REFS
VI BAZHANOV, ACAD SCI USSR,INST HIGH TEMP, MOSCOW V-71, USSR

HYDRAT// STRUCTURAL AND SPECTRAL MANIFESTATIONS OF ANION CATION INTERACTION IN HIGH WATER CRYSTAL HYDRATES OF MIXED P(SI)-MO-V HETEROPOLYACIDS - CRYSTAL-STRUCTURE OF H5<SIM11V1C40*.(30-36)H2O
KLEVTSOV,RF GLINSKAY,LA YURCHENK,EN SERGIENK,VS PORATKOS,MA DETUSHEV,LG ALEKSEEV VI
J STRUCT CH 27(2): 261-268,1986 12 REFS
RF KLEVTSOV,, ACAD SCI USSR,INST INORGAN CHEM, NOVOSIBIRSK, USSR

HYDRAT// CRYSTAL AND MOLECULAR-STRUCTURE OF (5,7,7,12,14,14-HEXAMETHYL-1,4,8,11-TETRAAZACYCLOTETRADECA-4,11-DIENE)IODIDE COPPER(II) HYDRATE, CCUL*I2.2H2O=CCUL(II*I.2.5H2C. L = (C16H32N4)
PROPEREZ,NV PERVUKHI,NV MYACHINA LI
J STRUCT CH 27(2): 268-272,1986 9 REFS
NV PROPEREZ,, ACAD SCI USSR,INST INORGAN CHEM, NOVOSIBIRSK, USSR

HYDRAT// STRUCTURE OF DIAQUABIS(FORMATO)BIS(NICOTINAMIDE) DIHYDRATE, <CO(H2O)2(C5H4NC(O)NH2)2(HCO2)2*.2H2O
TSINTSAD,GV KIGURADZ,RA SHNULIN,AN MAMEDOV KS TSION,EA GVERDTSI,MV
J STRUCT CH 27(2): 279-286,1986 19 REFS
GV TSINTSAD,, ACAD SCI AZSSR,INST THEORET CHEM TECHNOL PROBLEMS, BAKU, AZERBAIDZHAN, USSR

WATER/ ANALY/ REVIEW OF ADVANCED METHODS FOR LIGHT WATER-REACTOR THERMOHYDRAULIC CORE ANALYSIS
LANGENBL,S SCHMIDT KD WEBER JP
ATOMKERNEN-K 49(1-2): 11-15,1986 2 REFS
S LANGENBL,, GESELL REAKTORSICHERHEIT MBH, FORSCHUNGSGELANDE, D-8046 GARCHING, FED REP GER

ANALY/ DETERMIN/ DETERMINATION OF THE CONTRIBUTION FROM DIRECT REACTIONS IN THE ANALYSIS OF FLUCTUATIONS OF NUCLEAR CROSS-SECTIONS
KUN SY
SOV J NUC P 43(6): 925-926,1986 12 REFS
SY KUN, ACAD SCI UKSSR,INST NUCL PHYS, KIEV, UKRAINE, USSR

SEPARA/ SOLVA/ LIQUID/ SOLVATION FORCES AND PHASE-SEPARATION OF WATER IN A THIN-FILM OF NONPOLAR LIQUID BETWEEN MICA SURFACES
CHRISTEN,HK BLOW CE
J CHEM PHYS 86(1): 415-424,1987 21 REFS
HK CHRISTEN,, AUSTRALIAN NATL UNIV,RES SCH PHYS SCI,DEPT APPL MATH, CANBERRA, ACT 2601, AUSTRALIA

Telefon: 115-433, 123-298 Telex: 224132

295

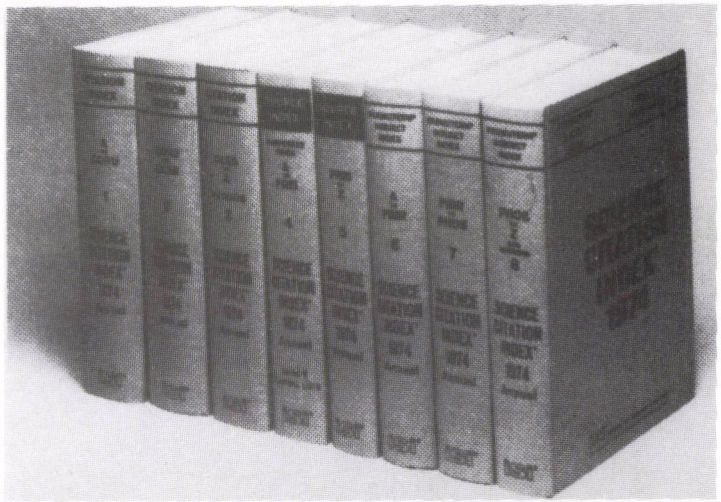

296

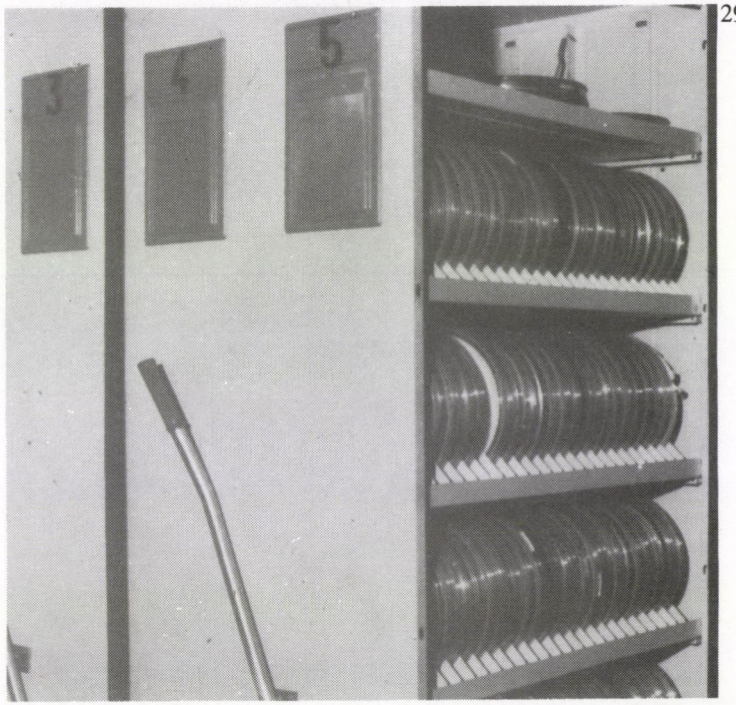

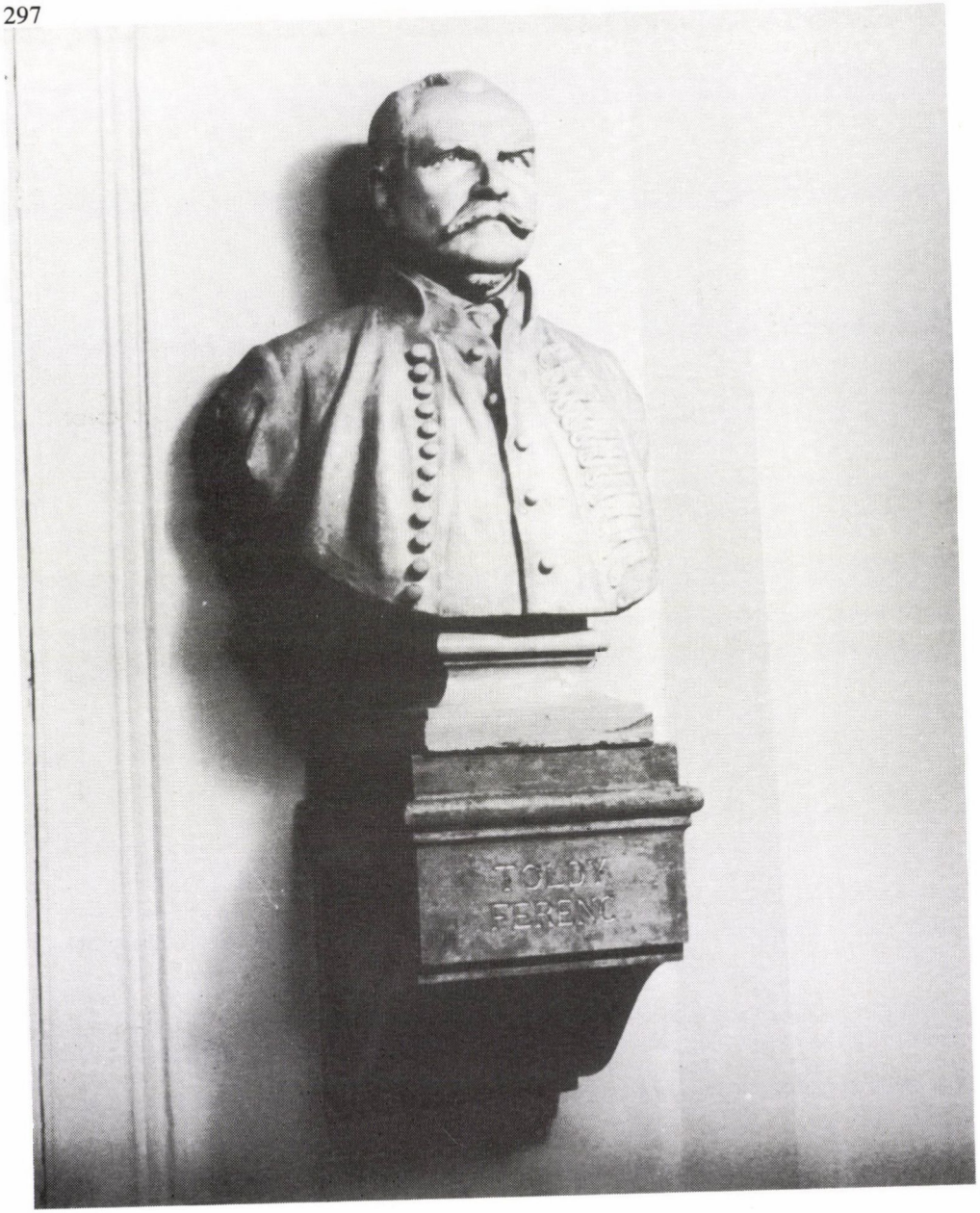

297. Toldy Ferenc szobra a Könyvtár katalógustermének előterében.
A műalkotás Stróbl Alajos munkája

A KÖNYVTÁR EDDIGI OTTHONAI

298

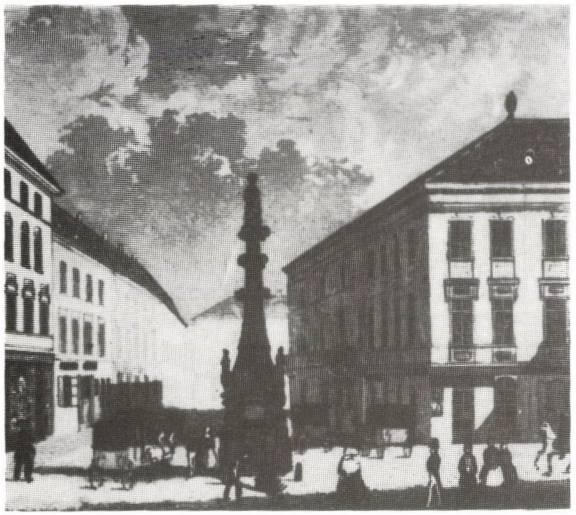

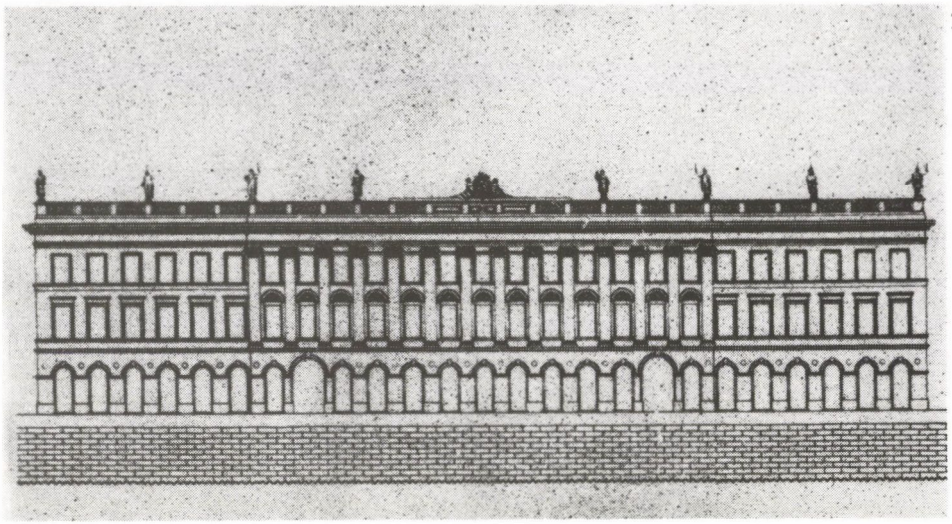

299

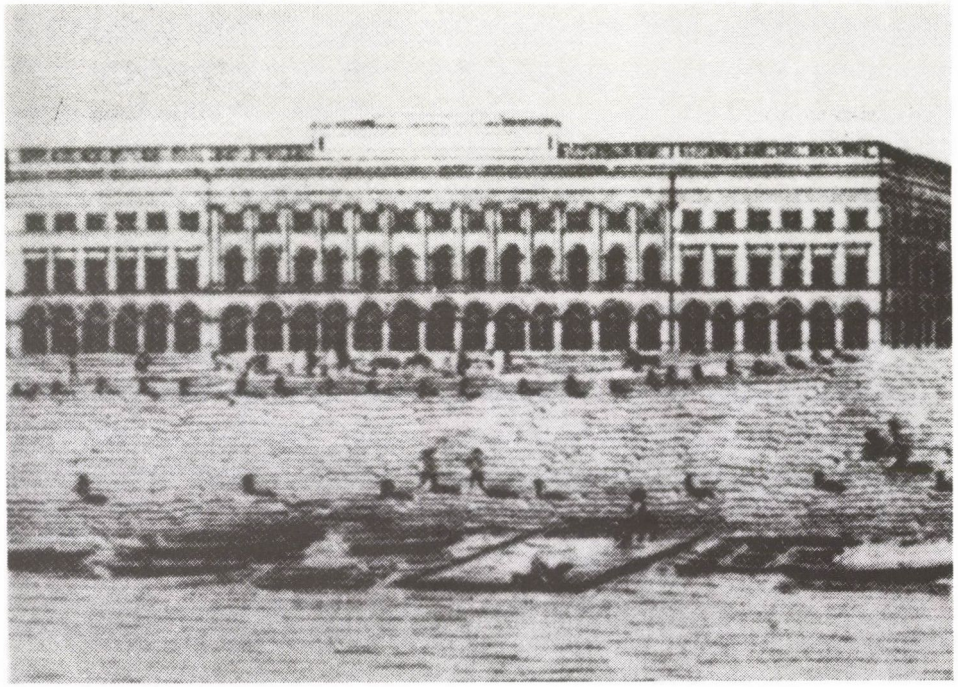

300

298. A 30 000 kötetes Teleki-könyvtárnak otthont adó, Pollack Mihály tervezte Szervita téri Teleki-ház (jobb oldalt). A Tudós Társaság hely hiányában csak 1844-ben tudta átvenni és elhelyezni a gyűjteményt

299. A pesti Duna-soron, a mai Gresham-palota helyén álló, Deron-, majd Nákó-ház. Hild József tervei alapján épült 1828—1829-ben. 1831 őszétől egy része bérleményként a Tudós Társaság első szálláshelye. A Deron-ház homlokzati tervrajza

300. A Deron-ház kőrajza Paur Miksától

301

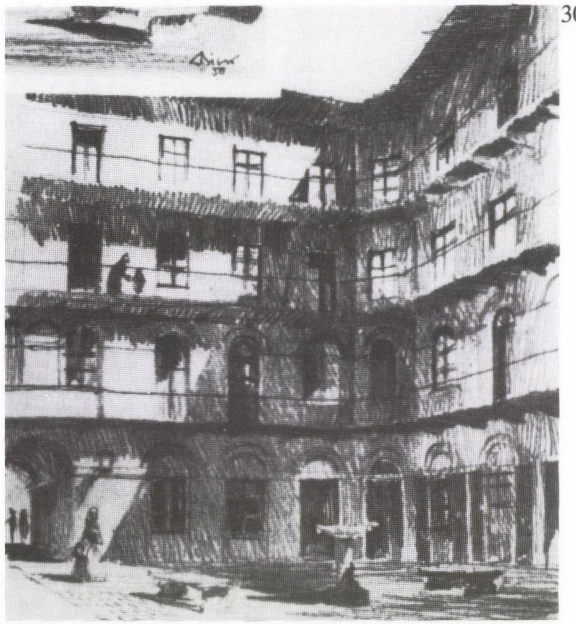

302

301. 1836-ban az Akadémia tágasabb szállást bérelt az Urak utcájában (ma Petőfi Sándor u. 3.) lévő Trattner-Károlyi-házban. A Könyvtár 1837-ben foglalta el helyét a Hild József tervei alapján 1832—1836 között épült ház udvari szárnyának 2. emeletén. Ebben az épületben került sor a Könyvtár nyilvános megnyitására 1844-ben. Biczó Tamás ceruzarajza a ház udvaráról

302. Az Akadémia első saját, „nemzeti részvét" által emelt otthona, amelyben a Könyvtár gyűjteménye is méltó helyet kapott. Stüler Frigyes berlini építész tervei alapján, Ybl Miklós és Skalnitzky Antal által vezetett építkezés 1862 áprilisától 1865-ig tartott. A palota ünnepélyes felavatására 1865. december 11-én került sor. A Könyvtár több mint 120 évig működött az akadémiai székházban

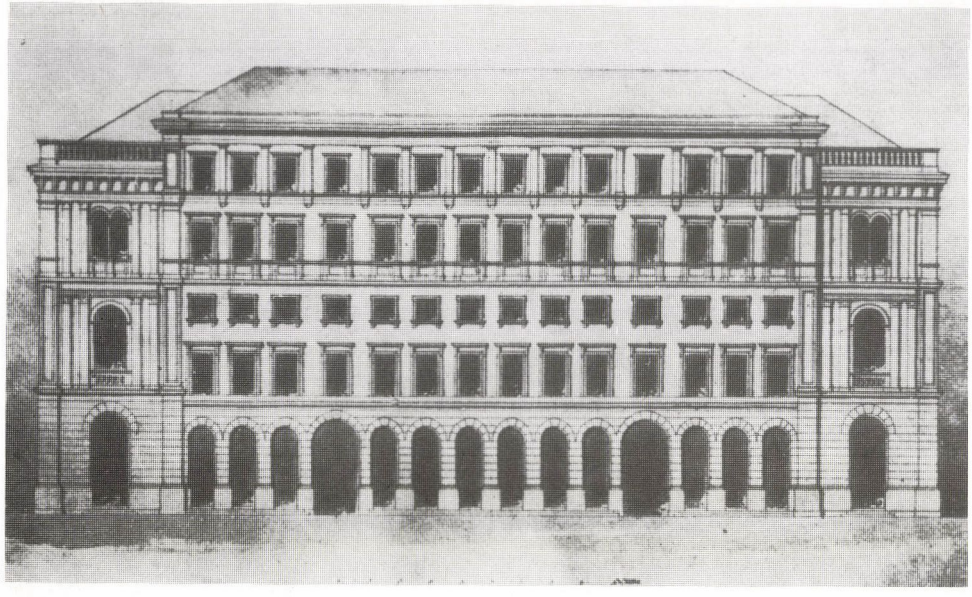

303

303. Az Arany János u. 1. szám alatti lakóház eredeti terve az Ybl-hagyatékból. Az akadémiai palotával egy tömböt alkotó bérház az eredeti Ybl-terveket módosító tervek alapján épült fel, az Akadémia palotájának építésével egyidőben 1863 májusa és 1864 novembere között. Az épület lakóház céljait szolgálta 1981-ig

304. Az akadémiai székház és bérház épülettömbje a múlt században. Az épületegyüttes északi felében, a bérház lakásainak a felszámolását követően 1983-ban kezdődött meg az épület könyvtári célokra való átépítése

304

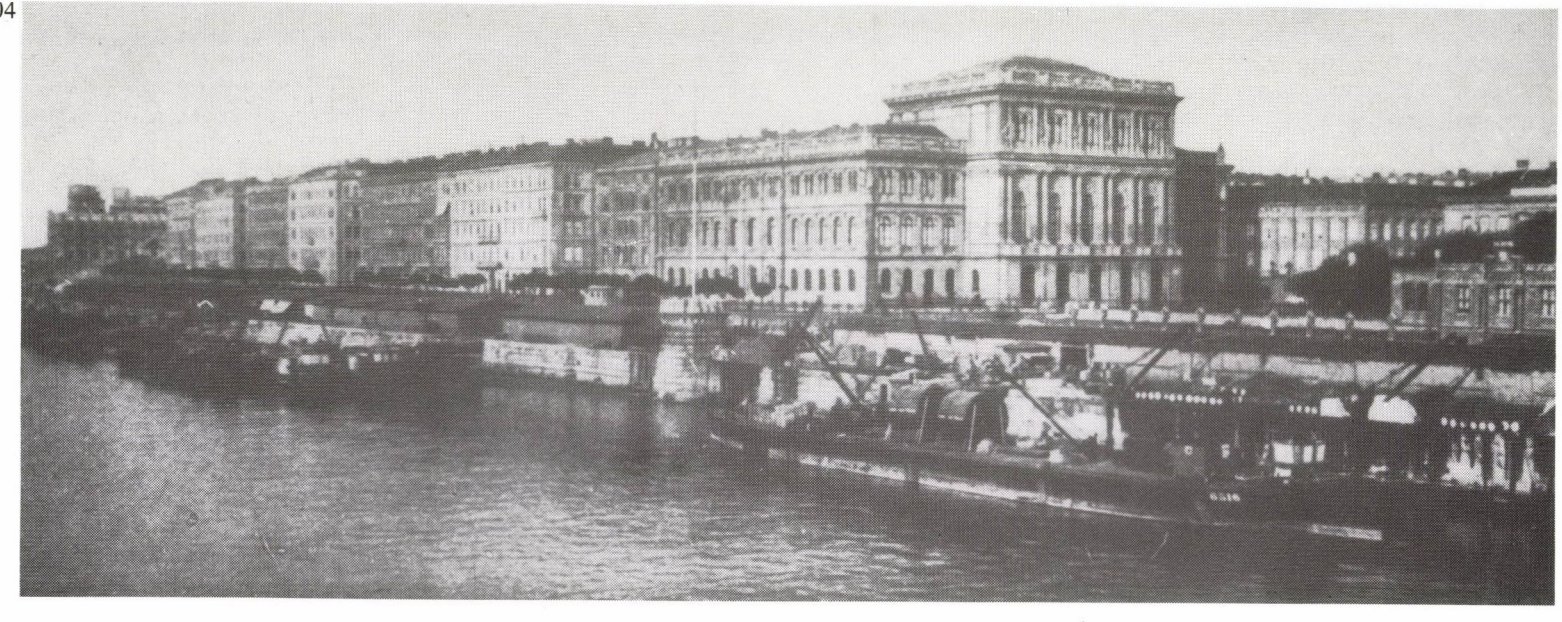

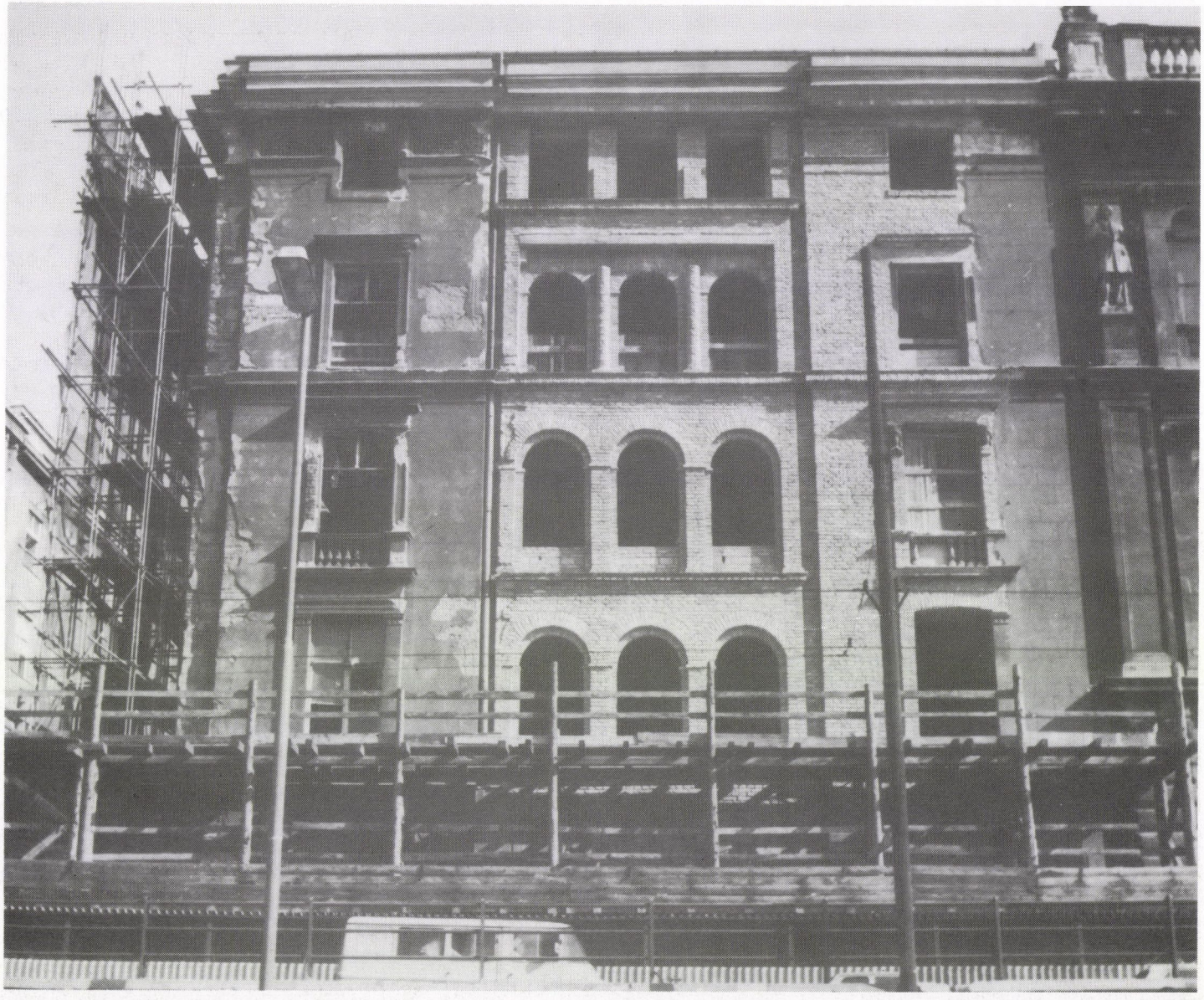

305—306. Az Akadémiai Könyvtár leendő otthona építkezés közben, 1986

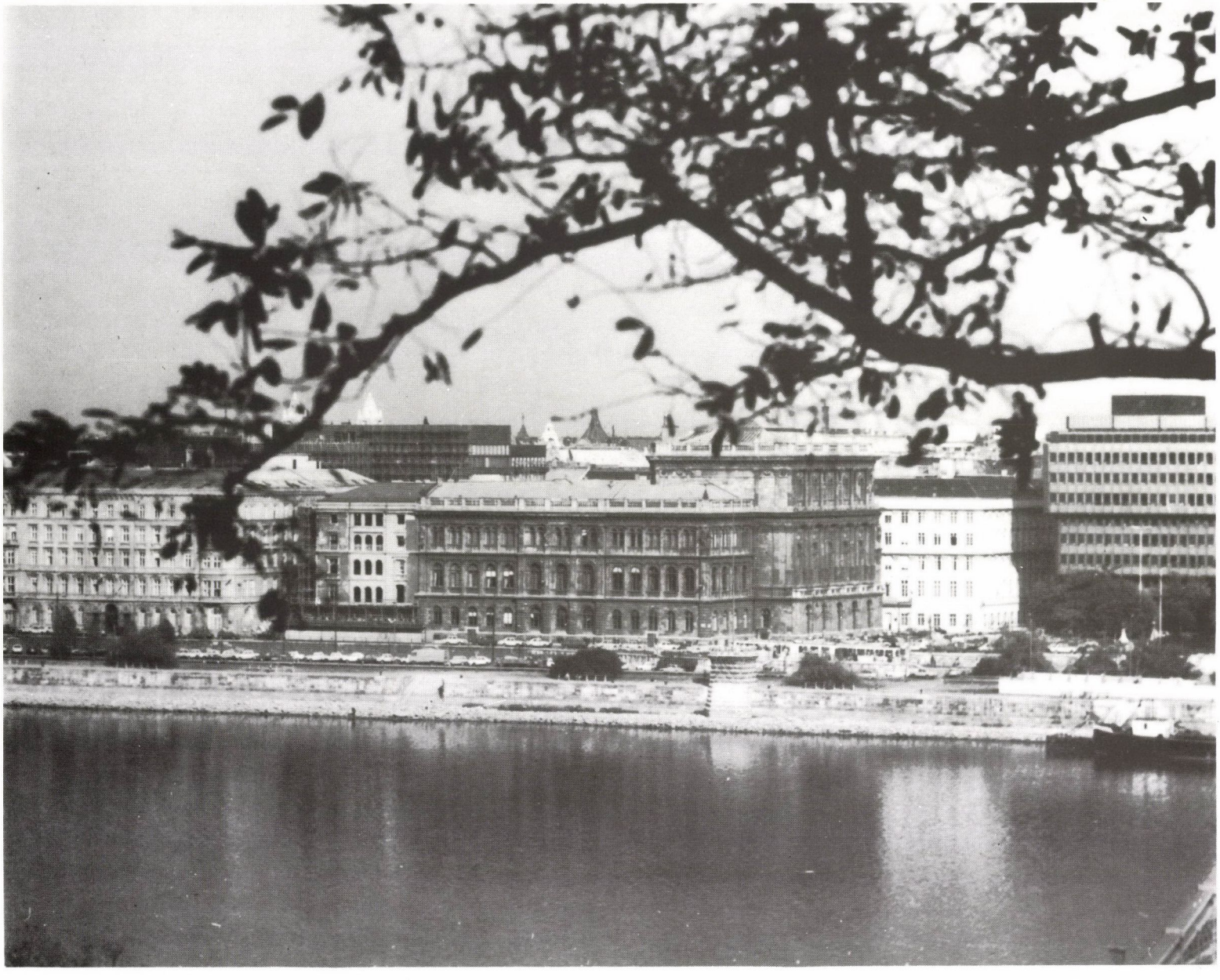

LIST OF PHOTOGRAPHS

CENTURIES OF LEARNING
IN THE LIBRARY OF THE HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

Front cover: Bronze medal by Miklós Borsos, 1988
Back cover: Manuscript of the poem "Thoughts in the library" by Mihály Vörösmarty, written for the occasion of the opening of the Hungarian Academy of Sciences Library, 1844

1. The palace of the Academy in the 1860s. Adam Slowikowski's coloured litograph

THE CHIEF LIBRARIANS OF THE ACADEMY

From the Constitution of the Hungarian Academy of Sciences: "Nominated by the Academy, the Chief Librarian shall be appointed from the list of ordinary members by the founding branch of the Count Teleki family..."

2. Ferenc Toldy (1805–1875)
   literary historian, in his capacity as secretary-general he also acted as chief librarian until 1851
3. Pál Hunfalvy (1810–1891)
   linguist, ethnographer, chief librarian: 1851–1891
4. Róbert Fröhlich (1844–1894)
   archeologist, chief librarian: 1892–1894
5. Ágost Heller (1843–1902)
   physicist, science historian, chief librarian: 1894–1902
6. Kálmán Szily (1838–1924)
   linguist, naturalist, chief librarian: 1905–1924
7. Zoltán Ferenczi (1857–1927)
   literary historian, chief librarian: 1925–1927
8. József Szinnyei (1857–1943)
   linguist, chief librarian: 1928–1943
9. János Melich (1872–1963)
   linguist, chief librarian: 1943–1948

According to the changed Constitution of 1949 the Library is being directed by a chief director appointed by the Academy

10. The Academy's Library at the time of the opening of the palace. Woodcut by Károly Rusz from 1865

SOURCES OF STOCK BUILDING. GIFTS

11. Count József Teleki (1790–1855), the first chairman of the Academy, left the 30,000 volume library of his father László Teleki to the Society of Scholars in his letter, dated 17th March 1826. This was the foundation gift of the Academy Library
12. In the Teleki foundation-document the donor left his library "for the use of every citizen, wishing to promote the common good". The script was written in the spirit of the reform era's great donations. (Acta Comitiorum Regni Hungariae 1825–1827. Tom. 1. p. 281.)
13. Ex Libris László Teleki, with the Teleki crest
14. White marble plaque commemorating the donation of the Teleki family placed on the wall of the Library's reading room. It was executed by János Marschalkó,

sculptor, as a result of the decision of a meeting held on 30th October 1865

15. The catalogue of the library of László Teleki
16. A Dante volume from the Teleki library. La Commedia. Venezia, 1495.
17. According to the Additional Regulations, the volumes were stamped both by the Academy stamp and the Teleki stamp

18–19. Sophie Török offered her husband's Ferenc Kazinczy's literary remains, his valuable correspondence and his collection of mss. to the Academy in 1831

20. The Diary of my Captivity by Ferenc Kazinczy
21. A manuscript from the Kazinczy donation
22. Bronze medal of Ferenc Kazinczy, issued for the 100th anniversary of his birth in 1859. The work of the Italian Antonio Fabris
23. The shared plaque of the donors: Zsigmond Reiner, István Sándor, Tamás Siskovics, Andor Semsey, Ferenc Vigyázó on the wall of the Library's reading room. A work of Ernő Jálics, sculptor
24. István Sándor bibliographer left a Will on 12th August 1793 in Vienna which donated his library to the then prospective Society of Scholars. Because of controversies this donation only reached the Library of the Academy in May 1845
25. Ex Libris István Sándor (1750–1815)
26. The Marczibányi letter of donation. Livius Marczibányi gave the library of his father, Márton Marczibányi, to the Academy in 1835. The 400 volumes covered history, travel and art
27. The booklist of the Marczibányi library

28–29. The Batthyány letter of donation (p. 2–3.). Count Gusztáv Batthyány and his younger brother Kázmér gave, in 1838, two libraries of their family to the Academy: that of Rohonc, counting 30,000 volumes and of Kisbér, counting 2,660 volumes

30. Count Kázmér Batthyány (1807–1854)
31. György Ráth (1828–1905)
32. The memory of its munificent donor, György Ráth was commemorated by a marble plaque placed in the reading room of the Library. This was the result of a decision by a general meeting, held on 29th January 1906. The plaque was executed in the Gerenday factory
33. On 16th December 1895 György Ráth made a contract with the Academy whereby he was to leave his collection of Hungarian books, and Hungarica, printed before 1711, to the Academy. The exceptional Ráth collection reached the Academy in 1905
34. Boldizsár Elischer (1818–1895). A painting by Ede Balló in the reading room of the Library
35. In a letter dated 10th June 1895 Gyula Elischer offered the collection Goethe items—that he had inherited from his uncle Boldizsár Elischer—to the Library of the Academy. This famous collection contained around 4,000 items, including mss., printed books, pictures, medals, musical compositions and mementoes, all of which was housed in the Goethe room in 1896. Among the conditions of the donation the printing of a catalogue had prominent place
36. Goethe's silhuette. A unique piece in the collection
37. An acquarelle by Goethe: Kammerberg, near Eger
38. A manuscript of a poem by Goethe in the collection
39. In a letter dated 15th October 1907 the Reiner family offered the valuable library of Zsigmond Reiner (1862–1907), a junior minister, to the Library of the Academy
40. The manuscripts of István Széchenyi, as rounded off by later collecting, were placed in the Széchenyi Museum that opened its doors on 3rd November 1905. The collection contains Széchenyi's manuscripts, letters, notes, all the editions of his works, publications relating to his life and activities, his personal mementoes, portraits and sculptures. In 1945 this material was partly absorbed into the general collections of manuscripts
41. Kőrösi Csoma's grave from the Széchenyi collection
42. Andor Semsey (1833–1923)

43. Andor Semsey, honorary member of the Academy, had purchased the library of Lajos Katona (1862–1910) and donated it to the Library of the Academy in 1910
44. Ex Libris Lajos Katona
45. In the spirit of the last will of his father Count Sándor Vigyázó, Count Ferenc Vigyázó (1874–1928) left his whole estate to the Academy. The 17,000 volume Vigyázó library was a part of this inheritance, containing mainly valuable printed material decoratively bound
46. A rare item in the donation: Curtius Rufus: De Gestis Alexandri Magni. 15th c.
47. The acquisition and storage stamp of the Vigyázó library
48. Ex Libris National Casino. The "Casino" was an upper class Hungarian club which folded up in 1945. Its material was transferred to the Academy in 1945
49. The plaque of donors in the Oriental Collection
50. The statue of Sándor Kőrösi Csoma (1784–1842), founder of Tibetan studies. The work of Barnabás Holló
51. Csoma's dedicatory lines in a copy of his Tibetan grammar and dictionary which he sent to the University of Göttingen
52. Woodprint from the Tibetan collection
53. Sándor Kőrösi Csoma's Calcuttan collection of Tibetan studies was acquired by the Academy Library with the help of Tivadar Duka in 1885
54. Dániel Szilágyi's library in Istanbul was acquired in 1886. It constitutes the mainstay of the Turkish mss. material in the Oriental Collection
55. A letter by Ármin Vámbéry to the secretary-general of the Academy, urging the acquisition of the Dániel Szilágyi library, 1886

56–57. After the death of Ármin Vámbéry (1832–1913), turkologist, his son Rusztem donated his father's mss. and printed books to the Academy. Amongst the 660 items there were 56 valuable Turkish, Persian and Arabic mss.

58. The exceptionally important Hebrew collection of David Kaufmann (1852–1899) was donated to the Library in 1905 through the good offices of his mother in law and heir Róza Gomperz. This internationally known collection comprised 595 mss., 2,000 printed books, with unique Hebrew illuminated mss. of the 11th c. as well as incunabula and the Geniza collection
59. The letter of donation by Róza Gomperz. (Akadémiai Értesítő, 1906. p. 126–127.)
60. An item in the Kaufmann collection: Haggada copied in 14th c. Italy. (A 422)
61. The printed catalogue of the Kaufmann collection

62–63. Aurél Stein (1862–1943) and his memorial plaque

64. An excerpt from the letter of donation by Aurél Stein. (Akadémiai Értesítő, 1922. p. 38–39.)
65. Aurél Stein, discoverer in Central Asia, had sent 1,112 books—part of his personal library—to the Academy in 1925, the rest of his collection finally reached the Library in 1957. The Central Asian section of the Oriental Collection is based on Stein's 3,600 books

66–67. Aurél Stein's own photographs in the collection

68. The correspondence of Ignác Goldziher (1850–1921), renown scholar of Islam was acquired by the Library in 1932. The 13,600 scholarly letters are of exceptional value to learning
69. Th. Nöldeke's letter to Ignác Goldziher
70. Caricature of Goldziher
71. A study on Goldziher and a selection from the Nöldeke-Goldziher correspondence. The volume was jointly published by the Library of the Hungarian Academy and Brill Publishers, Leiden
72. The Oriental Collection

EXCHANGE OF PUBLICATIONS

73–74. The first document of exchange of the Hungarian Society of Scholars from 1833. Du Ponceau, the president of the American Philosophical Society of Philadel-

phia offered the Society's annual publications for exchange. (p. 1 and 3 of the letter)

75. The emblem of the American Philosophical Society of Philadelphia
76. The Hungarian Academy offered its first "annual volume" of 1833 to various foreign academies and scholarly societies. The accompanying letter laid down the principles of exchange that are still valid today: the exchange of publications is a means cooperating, of reciprocal scholarly aid in the community of men that supports, the sciences and the arts. One of these letters was addressed in 1833 to the Royal Society of London
77. The Royal Society's first London home in 1739
78. A passage from the diary of Count István Széchenyi from 1834, which gave an account of his handing over the first volume of the "Annual" to Gay-Lussac, in his own hands. At Széchenyi's instruction certain lines were obliterated by his secretary, Antal Tasner
79. Bronze medal of 1975 for the 150th anniversary of the Hungarian Academy. A work of Róbert Csikszentmihályi

80–81. In 1836 the official organ of the French Academy the Hungarian Academy's "annual volume" was noted

82. A receipt from the Institut de France acknowledging the Hungarian publications sent in exchange, 1852
83. Institut de France, Paris
84. Institut de France, Paris

85–86. A notice in 1854 about publications sent by the Hungarian Academy in the periodical of the American Philosophical Society

87. The old building of the Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin
88. A letter of thanks from 1834 by the Königliche Akademie der Wissenschaften zu Berlin about the exchange publications
89. James Smithson, founder of the Smithsonian Institution
90. A communication by the Smithsonian Institution, Washington, about their forwarding their scientific communications, 1850

91–92., 94. In 1837 and in 1843 the Hungarian Academy's official organs published lists of items received in exchange from various scientific institutions

93. Bronze medal of 1975 for the 150th anniversary of the Hungarian Academy. A work of Róbert Csikszentmihályi
95. A letter of thanks from 1864 for the exchange publications by the Académie Impériale des Sciences de Russie, St. Pétersbourg
96. The building of the Académie Impériale des Sciences de Russie on the bank of the river Neva
97. A list of publications sent to the St. Petersburg Academy
98. Listing in 1863 of the Hungarian exchange publications in the Bulletin of the Imperial Academy of Russia
99. An acknowledgement with a comment from the Académie Royale des Sciences, Stockholm, about the Hungarian exchange items, 1872
100. The emblem of the Kungl. Vetenskapsakademien, Stockholm
101. The emblem of the Royal Society of Edinburgh

102–103. In 1866 the Proceedings of the Royal Society of Edinburgh noted the Hungarian exchange publications

104–105. In 1871 the Societas Scientiarum Fennicae Acta listed those scholarly societies—the Hungarian (Pesth) Academy amongst them—which regularly received their publications

106. The Royal Observatory's exchange agreement with the Library of the Hungarian Academy, 1905
107. The Royal Observatory in Greenwich, 19th c.

108–109. The commemoration medal of Académie Royale, Brussels

110. Communication from the Brussels Academy about their despatching their publications and claiming the Hungarian exchange material in 1931
111. A circular letter by the Moscow "society" arranging for exchanges on behalf of Soviet institutions, expressing the hope to restart exchanges, 1925

112. Requesting a publication by the Scientific Academy of Cracow, 1936
113–114. The memorial medal of the Komenský University in Bratislava
115. The Komenský University requesting a booklist to select from, 1933
116–117. The receipt issued by the Library of the Academy acknowledging the publications sent by the Czech Academy of Sciences, 1928
118. The building of the Czechoslovak Academy of Sciences, Prague

EXCHANGES BETWEEN 1833 AND 1986

THE GEOGRAPHICAL LOCATIONS OF EXCHANGES IN 1986

119. The reading room of the Library

PURCHASE, COPYRIGHT COPY, CATALOGUES OF THE STOCK

120. The first list of foreign periodicals in the Library
121. The purchase of the mss. of Ádám Pálóczi Horváth. A passage from the minute book of the meeting on 9th March 1835
122. The law of 1840, ch. VI, para. 11. stating copyright duties
123. The law of 1898, ch. XLI, on submitting the copyright copies
124–127. Old library acquisitions stamps
128–130. Briefs governing copyright copies and purchases in the Library's first regulation of activities, 1848
131. A part of the list of new acquisitions in classified order. These were purchased in 1869. (Akadémiai Értesítő, 1870.)
132. Pál Hunfalvy, chief librarian, proposed in 1865 the formation of a Library Committee
133. A passage from the minute book of the general meeting on 10th January 1865, resolving the formation of a Library Committee
134–135. A part of the list of classified periodical accessions proposed for acquiring by the Library Committee in 1865
136–137. The ancestor of the modern list of accessions. The Annual volumes of the Society of Scholars, 1836–1838. p. 147.
138–139. Invoices from booksellers in 1918 and 1924
140. A letter by secretary-general Jenő Balogh to chief librarian Zoltán Ferenczi in 1926 on purchasing two works by Farkas Bolyai
141. A suggestion by Kornél Tersztyánszky in 1935 to purchase letters by Kálmán Mikszáth
142. A brief in 1949 to acquire Soviet publications

THE STOCK OF THE LIBRARY IN 1986

143–150. Catalogues of stock: old and modern
151. The catalogue hall of the Library

PRESTIGIOUS PERIODICALS

152–153. The complete series from 1665 to 1984 of the Journal des Savants, founded in 1665
154. The crest of the Royal Society of London
155–156. The Philosophical Transactions, 1665–1986, the first English scientific periodical issued by the Royal Society
157–158. The Transactions of the American Philosophical Society 1818–1986, was founded to promote learning and useful knowledge
159–160. Journal Asiatique, 1822–1986
161–162. The scholarly periodical of the Bayerische Akademie der Wissenschaften, 1832–1985
163. The emblem of the Bavarian Academy
164. The emblem of the Institut de France
165–166. Volume 1, 1835 and a current series, 1986 of the

Comptes Rendus des Séances de l'Académie des Sciences, Paris

167–168. The Proceedings of the Royal Society of Edinburgh, 1832–1986

169–170. Sitzungsberichte. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Vols. 1–464.

171. The memorial medal of the Österreichische Akademie der Wissenschaften

172. The periodicals reading room of the Library

RARE ITEMS

173. The Beszterce wordlist, between 1380 and 1410

174. Hieronymus: Epistolae, 15th c.

175–176. János Thuróczy: Chronica Hungarorum. Brno, 1488.

177. Janus Pannonius: Sylva panegyrica ad Guarinum Veronensem. Basel, 1518.

178. Aristotle: Liber physicorum, 15th c.

179. Seneca: Epistolae, 15th c.

180. János Sylvester's translation of the New Testament. Sárvár–Újsziget, 1541.

181. The Decretum of Verbőczi. Kolozsvár, 1571.

182. A noble fable from Ovid's Metamorphoses. Kolozsvár, 1592.

183. Aeneas Sylvius: The noble fable of Eurialus and Lucretian. Kolozsvár, 1592.

184. The story of Solomon and Marcalf. Kolozsvár, 1577.

185. Péter Ilosvay Selymes: Toldi. Lőcse, 1629.

186. Codex Vietorisz: scores of Polish, Rumanian, German and Hungarian dances, ca. 1670

187. Erasmus: Opera Omnia. Leiden, 1703.

188. Ferenc Pápai Páriz: Dictionarium, edited and augmented by Péter Bod. Cibinium, 1782.

189–190. János Batsányi: 1794

191. Oeuvres complètes de Voltaire. Paris, 1785–1789, the first of the 70 volumes

192. The 1835 first Finnish edition of the Kalevala

193. A letter by Ferenc Liszt to Peter Cornelius, 1854

194. A letter by Sándor Petőfi to János Arany, 1847

195. Shakespeare's King Lear, translated by Mihály Vörösmarty

196. János Arany: Barbecue

197. The first Hungarian translation of Tolstoi's Resurrection

198. Endre Ady: The Lord will come

199. The original holograph text of Béla Bartók's Rumanian kolindas

200. Mihály Babits: New verses for winter

201. Árpád Tóth: Blessed summer afternoon, 1925

202. The first page of the Koran (Arab O. 45.)

203. Solomon's throne (German Mahzor, Kaufmann A 384)

204–205. Pictures from the German Mahzor (Kaufmann A 384)

206–207. Maimonides: Mishneh Torah. Illuminated ms. from 1295–1296 (Kaufmann A 77)

208. Kaufmann: Haggada (Kaufmann A 422)

209. Tibetan printing block

210. Tamil text written on palm leaf

211. Firdausi: The book of Kings. (Sahname) (Perzsa F. 3.)

212–213. Illustrations of Hungarian localities in a volume on the fifteen years Turkish war, printed in 1699 in Hamburg

214. An important and valuable item in the Stein collection

215. The Department of Manuscripts and Old Books

MILESTONES
AND CURIOSITIES IN SCIENCE HISTORY

216. Euclid: Elementa. Venezia, 1482. A summary of the mathematics of his day

217. Ptolemy: Opus geographiae. Strassbourg, 1522. The renaissance edition of Ptolemy's work opened a new era in geography

218. Nicolaus Copernicus: De revolutionibus orbium coelestium. Basel, 1566. Heliocentric world view described

219. Péter Melius Juhász: Herbarium. The names of trees and plants. Kolozsvár, 1578. The first Hungarian botanical work
220. The national, Favoro edition of Galilei's works in 20 volumes, 1890–1909
221. János Apáczai Csere: Hungarian encyclopaedia. Utrecht, 1653. The first scientific compilation of general knowledge in the Hungarian language
222. Isaac Newton: Philosophiae naturalis principia mathematica. Amsterdam, 1723. One of the most important works in the history of physics: here Newton propounded—among other things—his theory of general gravitation
223. Memorial notes by Isaac Newton in the album of Pápai Páriz jr. London, 1722.
224. Isaac Newton: Opticks. London, 1721. In the third edition Newton put forward his theory of atoms
225. Carl Linné: Systema naturae. Halle, 1747. A classification of botany, zoology and the mineral kingdom
226. Diderot—D'Alembert: Encyclopédie. Vol. 1–28. Paris, 1751–1772. The most complete contemporary description of human knowledge
227. Vol. 4. of M. V. Lomonosov's complete works. St. Petersburg, 1785.
228. János Bolyai: Appendix, scientiam spatii absolute veram exhibens. Marosvásárhely, 1832. Showing the handwritten t.p.
229. This article by Louis Pasteur (p. 534–538.) laid the foundation stereochemistry
230. Ignác Semmelweis's account of his discovery to the Academy in 1860
231–232. Monsieur and Madame Curie give an account of their respective discoveries in the "Comptes Rendus" of the French Academy, namely:
Of the discovery of polonium (p. 175–178.)
Of the discovery of radium (p. 1215–1217)
233. The Hungarian Academy's communication to Charles Darwin about his election in 1872
234. Letter by György Hevesy to Rudolf Ortvay, 1934
235. János Neumann's letter to Rudolf Ortvay, 1936
236. An article by Albert Szent-Györgyi about the results of his research that in 1937 won him the Nobel prize for medicine. The telegram of the Karolinska Institute, Stockholm, constitutes the caption
237. Frédéric Joliot-Curie's letter to István Rusznyák, 1953
238–239. Jenő Wigner's letter (p. 1 and 4.) to Rudolf Ortvay, 1937
240. Zoltán Bay, esteemed practitioner of experimental physics in this century
241. Part of the Library's store of the Academy's building looking at the Danube. A photograph from 1932

ILLUSTRATIONS, ARTISTIC BINDINGS

242. Conrad Kyeser: Bellifortis. Illustrated, incomplete manuscript from the beginning of the 15th c.
243. Antonius Florentinus: Chronicon. Nürnberg, 1484.
244. Ludovicus Carbo: De laudibus Matthiae regis. A Corvina from ca. 1475
245. Iohannes de Ketham: Fasciculus medicinae. Venice, 1500.
246. Horae Beatae Mariae Virginis. France, 1540. Book of hours
247. Ferenc Wathay's song book, 1604–1606. He was the vice-captain of the castle in Székesfehérvár but wrote this book in Turkish captivity
248. Herodotos: Historiae. Venezia, 1494.
249. Pelbárt of Temesvár: Pomerium de Sanctis. Augsburg, 1502.
250. Miklós Zrínyi: Adriai tengernek syrenaia. Vienna, 1651.
251. Seal decorating older academic publications. Steel etching by Ferenc Stöber, based on the drawing of Johann Ender, 1831
252. The allegory of the Academy. Johann Ender's oil paint-

ing, 1834. According to Széchenyi's diary the figure of the woman represents Crescentia Seilern, later his wife
253. Crossing the Red sea (Kaufmann A 422 Haggada)
254. Buddhist hell. Tibetan woodprint
255. The sacrifice of Isaac (Kaufmann A 77 Mishneh Torah)
256. Firdausi: The book of Kings. (Sahname) (Perzsa F. 3.)
257–259. Hussain Kasifi: Anvar-e Sohaili. The Persian version of the Indian story: Kalila and Dimna (Perzsa F. 5.)
260. The Turkish Alexander romance. 16th c. ms. (Iskandername, Török O. 83.)
261. Illustration from a Sanskrit ms. 18th c. (Szanszkrit O. 1.)
262–263. Pictures of a Chinese silk painting
264. The board of a Tibetan binding
265. Persian binding from the beginning of the 19th c.
266. Turkish binding
267. Misztótfalusi binding, 17th c.
268. Baroque binding from Nagyszombat, the beginning of the 18th c.
269. Painted parchment binding from Debrecen, second half of the 18th c.
270. Art nouveau style inlaid binding, 1914
271. The secretarial room of János Arany, now the Department of Manuscripts

FACSIMILE EDITIONS IN THE LIBRARY STOCK

272. The song book of Ferenc Wathay, Magyar Helikon facsimile, 1976
273. Dániel Berzsenyi (his poetry, published for the 200th anniversary of his birth)
274. The Kuun codex
275. János Batsányi's poetical works
276. János Arany's ms. book of poems, facsimile by Akadémiai Kiadó and Magyar Helikon
277. From János Arany's mss. in the Academy
278. Imre Madách: The tragedy of man
279. Firdausi: Sahname (The book of Kings)
280. Louis Ligeti: Le Subhāsitaratnanidhi Mongol, 1948
281. Isaac Schulhof: The Chronicle of Buda, 1686. Magyar Helikon edition, 1981
282. Isaac Schulhof: La meghilla' di Buda. (The chronicle of Buda, facsimile edition by Carucci editore, Rome)
283. Gyula Wojtilla: A list of words Sanscrit and Hungarian by Alexander Csoma de Kőrös, 1984
284. Moses Maimonides's Code of Law, the illuminated pages of Kaufmann Mishneh Torah. Coedition of Corvina, Helikon, Strassburger
285–286. Mishnacodex Kaufmann A 50
287. The Kaufmann Haggada, 1982
288. Part of the store in old subject order

NON TRADITIONAL DOCUMENTS

289. Enlargements from microfilms abroad. The only copy of this book is owned by the British Library. Our Library's collection of microfilms records the texts of tens of thousands of rare volumes kept abroad
290. From our collection of photographs: Sigismund, King of Hungary, as represented in an early 14th c. bible. Original: Biblioteka Metropolitana, Zagreb
291. A contemporary vehicle of information: the microcard
292. From a collection of photographs relating to the Academy: Baron Loránd Eötvös president, Vilmos Fraknói vice president, Kálmán Szily secretary-general in the 1890's
293. Sound archives
294–296. The database of the Science Citation Index, Institute for Scientific Information, Philadelphia
297. The bust of Ferenc Toldy near the entrance of the catalogue hall of the Library. A work by Alajos Stróbl

HOMES OF THE LIBRARY: PAST AND PRESENT

298. The Teleki house on the right hand side of Szervita square. The house was built by Mihály Pollack. It was

the home of the 30,000 volume strong Teleki Library until 1844 as the Society of Scholars could not accomodate the collection before

299. The original Deron, later Nákó house, which used to stand in the place of the present Gresham house, was built according to the plans of József Hild in 1828–1829, on the quays in the Pest side. This was rented by the Society of Scholars from 1831 onwards. The picture shows the front facade of the Deron house
300. Miksa Paur's lithograph of the Deron house
301. In 1836 the Academy rented a more spacious home in Urak utcája, now no. 3. Petőfi Sándor utca. In this, so called Trattner-Károlyi house, the Library was placed, in 1837, to the second floor of the wing looking out at the courtyard. This part was built between 1832–1836 according to the plans of József Hild. Here the Library was opened to the public in 1844. Pencil drawing by Tamás Biczó, showing the courtyard
302. The first real home of the Academy, built on public subscription. The Library was suitably housed here. The building works, lead by Miklós Ybl and Antal Skalnitzky lasted from 1862 to 1865. The planning architect of the palace was Friedrich Stüler of Berlin. The official opening took place on 11 December 1865. The seat of the Academy has been housing the Library over 120 years
303. The original plan of no. 1. Arany János utca, from the Ybl collection. The house is in the same block as the palace, built between 1863–1864, according to plans that had modified the original conception. Until 1981 it was a dwelling house.
304. The block comprising the seat of the Academy and the adjoining mansion in the last century. In 1983 the mansion started its transformation: having come to an end of renting out accomodation the building was being adopted to eventual library use

305–306. The future home of the Library of the Academy in the course of construction, 1986

Megjelent
a"Kulturális és történelmi emlékeink feltárása,
nyilvántartása és kiadása" program támogatásával

Felelős kiadó: az MTA Könyvtár főigazgatója
Terjedelem: 17,5 (A/5) ív • Példányszám: 3000
Készült az MTA Sokszorosítójában. 8717551
F.v.: dr. Héczey Lászlóné

Hol állasz most, gondold meg jó sudár,
Az emberségnek mindenik rangjain,
Nemes bennünkkel, mint ~~[illegible]~~ élik é'
~~Rajtuk~~ Lésva áll a' szemnek tanultság.
Vagy míg nyomorra milliók szülnek
Nékány versek pong [illegible] ~~[illegible]~~ a' földön
Na ispeczpul, ~~[illegible]~~ azon [illegible] nellenmel
Flaznalna sudrak ~~[illegible]~~ a' szöl' napjaic
Miért é' lom? hogy minyájuk a' gyepen
Legelyünk vajda? s ~~[illegible]~~ kendomanyuktól
Labaltan elkenyélyük a' napok
Az isten' nyjját, ~~[illegible]~~ nemzet' élesét?
~~Miért é' lom? szagárol ismerek meg~~
~~szagold meg é' itélj~~
~~Embert ovnada benne vagy valyak~~
Miért é' lom? szagárol ismerek meg
Az állatembert ~~[illegible]~~ minden bűneit.
Erény van irva é' lapon? de az
~~Egy gyilkos nérnuhájn volt~~
Szivén ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~volt~~. S ámulsz?
Az ártatlanság' boldog napjai
Egy elképzés szűs gyenge ölöngen,
~~[illegible]~~
~~Az [illegible] [illegible] [illegible] s~~
Vagy egy dühös tajénuko pennyolejon

160 Ft